

**TEKE KIZI TATYANA ROMANINDAKİ KELİME GRUPLARININ
İNCELENMESİ**

Eyüp Alper DURMUŞ

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Önder SEZER

Uşak

Kasım, 2019

**TEKE KIZI TATYANA ROMANINDAKİ KELİME GRUPLARININ
İNCELENMESİ**

Eyüp Alper DURMUŞ

Yüksek Lisans Tezi

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Önder SEZER

Uşak

Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Kasım, 2019

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ

TEKE KIZI TATYANA ROMANINDAKİ KELİME GRUPLARININ İNCELENMESİ

Eyüp Alper DURMUŞ

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kasım 2019

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Önder SEZER

Kelime grupları, birden fazla kelimenin bir araya getirilmesiyle ve yeni bir anlam ifade etmek için oluşan dil birlikleridir.

Bu incelemede Ata Atacanov'un "*Teke Kızı Tatyana*" adlı romanında kullandığı kelime grupları gösterilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmanın konusu, kelime gruplarının tanımı, kelime gruplarının Türkiye Türkçesinde ve Türkmen Türkçesinde özellikleri, Ata Atacanov hakkında bilgi ve "*Teke Kızı Tatyana*" romanında bulunan kelime gruplarından oluşmaktadır.

Araştırmamızın amacı "*Teke Kızı Tatyana*" romanı incelenerek ve romanda bulunan kelime gruplarının tespiti ve bu kelime gruplarının Türkmen Türkçesi dil bilgisi kitaplarındaki yeri, ayrıca kelime grupları her iki dilde de karşılaştırmalı biçimde verilmeye çalışılmıştır

Çalışmamız romandan yola çıkılarak kelime gruplarının her iki yazı dilinde de nasıl olduğu, özellikleri, ortak ve farklı olanlarını daha net görebilme ve romanın yazıldığı dönem ve yazarın üslubunu değerlendirme şansı vermektedir.

Anahtar kelimeler: *Kelime grupları, Ata Atacanov, Teke Kızı Tatyana Romanı*

ABSTRACT**EXAMINATION OF VOCABULARY GROUPS IN THE NOVEL OF TEKE KIZI
TATYANA**

Eyüp Alper DURMUŞ

Department of Turkish Language and Literature

Uşak University The Institute of Social Studies, November 2019

Supervisor: Dr. Öğr. Üyesi Önder SEZER

Words groups are language associations which are formed by bringing together of more than one Word and expressing a new meaning.

In this study, it is tried to Show the Word gropus used by Ata Atacanov in his novel “*Teke Kızı Tatyana*”.

The subject of this study, the definition of groups of words, groups of words Turkey Turkish and Turkmen Turkish properties, it consists of information about Ata Atacanov and words groups in the novel “*Teke Kızı Tatyana*”.

The aim of our research was to examine the novel “*Teke Kızı Tatyana*” and to identify the Word groups in the novel and the place of these word groups in Turkmen Turkish grammar boks, in addition, word groups were tried to be given comparatively in both languages.

The importance og the study gives an opportunity to see how the word groups in both languages such as their characteristics, the common and different ones can be seen more clearly and to evaluate the period and style of the author.

Keywords: *Pharses, Turkmen Turkish, Teke Kızı Tatyana Novel*

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Eyüp Alper DURMUŞ'un "Teke Kızı Tatyana Romanındaki Kelime Gruplarının İncelenmesi" başlıklı tezi _____ tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca, Yüksek Lisans tezi olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ**İmza****Üye (Tez Danışmanı) : Dr. Öğr. Üyesi Önder SEZER**

.....

Üye :

.....

Üye :

.....

Enstitü Müdürü

ÖN SÖZ

Bu çalışmada Ata Atacanov'un "*Teke Kızı Tatyana*" adlı romanındaki kelime grupları incelenmiştir. Roman 526 sayfa olup tek cilttir. 1987 yılında Türkmenistan Neşriyat tarafından basılmıştır.

Çalışmamızda Leyla Karahan'ın "*Türkçede Söz Dizimi*" adlı eseri esas alınmıştır. Türkmen Türkçesindeki kelime gruplarını incelerken Asım Çağrı Şenol'un "*Türkiye Türkçesi ve Türkmen Türkçesi Karşılaştırmalı Söz Dizimi*" adlı doktora tezi ile Sinan Dinç'in "*Türkmen Türkçesinin Söz Dizimi*" adlı doktora tezinden faydalanılmıştır.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, giriş, Ata Atacanov'un Hayatı ve Teke Kızı Tatyana Romanı hakkında bilgiler, kelime gruplarının tanımı, özellikleri, iki lehçedeki kelime gruplarının örneklerle karşılaştırılmıştır. İkinci bölümde inceleme yapılmıştır. Bu bölüm iki bölüm oluşmaktadır. Birinci bölümde romandaki ilk beş yüz cümle kelime grupları bakımında incelenmiştir. İkinci bölümde ise kitabın tamamı taranarak kelime grupları fişlenmiş ve sayfa numaraları ile birlikte özelliklerine göre alt başlıklar halinde gösterilmiştir.

Bu tezi hazırlamamda emeğini, eşsiz tecrübelerini ve değerli zamanını hiçbir şekilde esirgemeyen, beni sürekli destekleyip, motive ederek yol gösteren saygıdeğer danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Önder SEZER'e sonsuz teşekkür ederim.

Hayatımın her döneminde yanımda olan, lisans ve yüksek lisans sürecinde desteğini asla esirgemeyen kıymetli anneme yürekten teşekkür ederim.

Lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca fikirleriyle şahsıma ışık olan Doç. Dr. Erol SAKALLI'ya sonsuz teşekkür ederim.

Eyüp Alper DURMUŞ

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Eyüp Alper DURMUŞ
Doğum Yeri ve Tarihi : Konak/19.01.1993
Lisans Öğretimi : Uşak Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü
Yüksek Lisans Öğretimi : Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar : 2017-2018: Uşak Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (Okutman)
2018- Devam: Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü Türkçe Öğretim Birimi (Okutman)

Sınavlar

Yabancı Dil : 62,50 (YÖKDİL)
ALES : 77,90

İletişim

E-Posta Adresi : eyupalperdurmus@gmail.com
Cep Telefonu : +90 544 435 43 35

İÇİNDEKİLER

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ.....	ii
ABSTRACT.....	iii
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI.....	iv
ÖN SÖZ	v
ÖZGEÇMİŞ	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
KISALTMALAR VE DİĞER İŞARETLER.....	xi

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ	1
1.1. ATA ATACANOV'UN HAYATI VE TEKE KIZI TATYANA ROMANI	3
1.2. KELİME GRUPLARI.....	5
1.2.1. İsim Tamlaması.....	7
1.2.1.1. Türkiye Türkçesinde İsim Tamlaması	7
1.2.1.1.1. Türkiye Türkçesinde Belirtili İsim Tamlaması	9
1.2.1.1.2. Türkiye Türkçesinde Belirtisiz İsim Tamlaması.....	10
1.2.1.1.3. Türkiye Türkçesinde Takısız İsim Tamlaması.....	10
1.2.1.2. Türkmen Türkçesinde İsim Tamlaması	10
1.2.2. Sıfat Tamlaması	15
1.2.2.1. Türkiye Türkçesinde Sıfat Tamlaması	15
1.2.2.2. Türkmen Türkçesinde Sıfat Tamlaması	16
1.2.3. Sıfat-Fiil Grubu	20
1.2.3.1. Türkiye Türkçesinde Sıfat-Fiil Grubu.....	20
1.2.3.1.2. Türkmen Türkçesinde Sıfat-Fiil Grubu.....	21
1.2.4. İsim-Fiil Grubu	23
1.2.4.1. Türkiye Türkçesinde İsim-Fiil Grubu	23
1.2.4.2. Türkmen Türkçesinde İsim-Fiil Grubu	24
1.2.5. Zarf-Fiil Grubu.....	26
1.2.5.1. Türkiye Türkçesinde Zarf-Fiil Grubu	26
1.2.5.2. Türkmen Türkçesinde Zarf-Fiil Grubu	27
1.2.6. Tekrar Grubu.....	30
1.2.6.1. Türkiye Türkçesinde Tekrar Grubu	30
1.2.6.2. Türkmen Türkçesinde Tekrar Grubu	32

1.2.6.2.1. Türkmen Türkçesinde Aynen Tekrarlar.....	32
1.2.6.2.2. Türkmen Türkçesinde Eş ve Yakın Anlamlı Tekrarlar.....	33
1.2.6.2.3. Türkmen Türkçesinde Sayılı Tekrarlar	33
1.2.6.2.4. Türkmen Türkçesinde Zıt Anlamlı Tekrarlar.....	34
1.2.6.2.5. Türkmen Türkçesinde İlaveli Tekrarlar	34
1.2.7. Edat Grubu	35
1.2.7.1. Türkiye Türkçesinde Edat Grubu.....	35
1.2.7.2. Türkmen Türkçesinde Edat Grubu.....	36
1.2.7.2.1. Eksiz Birleşenler	36
1.2.7.2.1.2. Yönelme Hâl Eki İle Birleşenler	38
1.2.7.2.1.3. Ayrılma Hâl Eki İle Birleşenler	39
1.2.8. Bağlama Grubu	41
1.2.8.1. Türkiye Türkçesinde Bağlama Grubu.....	41
1.2.8.2. Türkmen Türkçesinde Bağlama Grubu.....	42
1.2.9. Unvan Grubu.....	45
1.2.9.1. Türkiye Türkçesinde Unvan Grubu	45
1.2.9.2. Türkmen Türkçesinde Unvan Grubu	46
1.2.10. Birleşik İsim Grubu.....	47
1.2.10.1. Türkiye Türkçesinde Birleşik İsim Grubu	47
1.2.10.2. Türkmen Türkçesinde Birleşik İsim Grubu	48
1.2.11. Ünlem Grubu	50
1.2.11.1. Türkiye Türkçesinde Ünlem Grubu	50
1.2.11.2. Türkmen Türkçesinde Ünlem Grubu	51
1.2.12. Sayı Grubu	53
1.2.12.1. Türkiye Türkçesinde Sayı Grubu.....	53
1.2.12.2. Türkmen Türkçesinde Sayı Grubu.....	54
1.2.13. Birleşik Fiil Grubu	56
1.2.13.1. Türkiye Türkçesinde Birleşik Fiil Grubu.....	56
1.2.13.2. Türkmen Türkçesinde Birleşik Fiil Grubu.....	58
1.2.14. Kısaltma Grupları.....	64
1.2.14.1. Türkiye Türkçesinde Kısaltma Grupları	64
1.2.14.1.1. İsnat Grubu.....	65
1.2.14.1.1.1. Türkiye Türkçesinde İsnat Grubu	65
1.2.14.1.1.2. Türkmen Türkçesinde İsnat Grubu	66
1.2.14.1.2. Yükleme Grubu.....	66
1.2.14.1.2.1. Türkiye Türkçesinde Yükleme Grubu.....	66
1.2.14.1.2.2. Türkmen Türkçesinde Yükleme Grubu.....	67

1.2.14.1.3. Yönelme Grubu.....	67
1.2.14.3.1. Türkiye Türkçesinde Yönelme Grubu	67
1.2.14.3.2. Türkmen Türkçesinde Yönelme Grubu	68
1.2.14.4. Bulunma Grubu.....	68
1.2.14.4.1. Türkiye Türkçesinde Bulunma Grubu	68
1.2.14.4.1. Türkmen Türkçesinde Bulunma Grubu	69
1.2.14.5. Ayrılma Grubu.....	69
1.2.14.5.1. Türkiye Türkçesinde Ayrılma Grubu.....	69
1.2.14.5.2. Türkmen Türkçesinde Ayrılma Grubu.....	69
1.2.14.6. Vasıta Grubu	70
1.2.14.6.1. Türkiye Türkçesinde Vasıta Grubu.....	70
1.2.14.6.2. Türkmen Türkçesinde Vasıta Grubu.....	70
1.2.14.7. Eşitlik Grubu.....	70
1.2.14.7.1. Türkiye Türkçesinde Eşitlik Grubu.....	70
1.2.14.7.2. Türkmen Türkçesinde Eşitlik Grubu.....	71

İKİNCİ BÖLÜM

2. İNCELEME.....	72
2.1. ATA ATACANOV'UN TEKE KIZI TATYANA ROMANINDAKİ İLK 500 CÜMLENİN KELİME GRUPLARI BAKIMINDA İNCELENMESİ	72
2.2. TEKE KIZI TATYANA ROMANINDAKİ KELİME GRUPLARININ İNCELENMESİ.....	165
2.2.1. İsim Tamlaması.....	165
2.2.1.1. Belirtili İsim Tamlaması	165
2.2.1.2. Belirtisiz İsim Tamlaması	191
2.2.2. Sıfat Tamlaması	194
2.2.3. Sıfat-Fiil Grubu	205
2.2.5. Zarf-Fiil Grubu.....	209
2.2.6. Tekrar Grubu.....	210
2.2.6.1. Aynen Tekrarlar	210
2.2.6.2. Eş ve Yakın Anlamlı Tekrarlar	211
2.2.6.3. Sayılı Tekrarlar	212
2.2.6.4. Zıt Anlamlı Tekrarlar	212
2.2.6.5. İlaveli Tekrarlar.....	213
2.2.7. Edat Grubu	214
2.2.7.1. Eksiz Birleşenler	214
2.2.7.2. Yönelme Hâl Eki İle Birleşenler.....	222

2.2.7.3. Ayrılma Hal Eki İle Birleşenler	225
2.2.8. Bağlama Grubu	227
2.2.9. Unvan Grubu.....	237
2.2.10. Birleşik İsim Grubu.....	237
2.2.11. Ünlem Grubu	239
2.2.12. Sayı Grubu	240
2.2.13. Birleşik Fiil Grubu	241

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. SONUÇ	253
KAYNAKÇA.....	259

KISALTMALAR VE DİĞER İŞARETLER

- Fiil soylu sözcüklere gelen ek
- ' Rusçadan alınma sözcüklerde yumuşatma işareti (Mehkiyznak)
- + İsim soylu sözcüklere gelen ek
- ä açık e
- s. sayfa
- (V) vokal
- İ² ı ve i
- İ⁴ ı, i, u ve ü

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Araştırmanın Problemi

Bu çalışmanın problemi Ata Atacanov'un "*Teke Kızı Tatyana*" adlı romanındaki kelime gruplarının incelenmesi ve kelime gruplarının tanım ve sınıflandırılmalarından yola çıkılarak Türkiye Türkçesindeki ve Türkmen Türkçesindeki kullanım şekillerinin belirlenmesidir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, Türkiye Türkçesinin ve Türkmen Türkçesinin söz dizimi kurallarından yola çıkılarak ele alınan romanda kelime gruplarının tespiti ve bu iki lehçede karşılaştırılmasıdır.

Kelime gruplarını oluşturan kelimelerin, her iki lehçede kullanım şekilleri ve sıklıkları, benzer ve farklı yönlerini incelemek çalışmanın amaçlarından biridir.

Araştırmanın Önemi

Bu çalışmanın önemi ele alınan romanda kelime gruplarının her iki lehçe açısından karşılaştırılıp kelime gruplarının işlevlerini, cümleye kattığı anlamı incelenerek ve karşılaştırılma yapılarak kelime gruplarının iki lehçe açısından işleyişlerini net olarak görme şansı vermektedir.

Araştırmanın Metodu

Çalışmamızda kelime gruplarının tespit ve tasnifinde Leyla Karahan'ın "*Türkçede Söz Dizimi*" adlı eser ile Sinan Dinç'in "*Türkmen Türkçesinin Söz Dizimi*" adlı doktora tezi ve Asım Çağrı Şenol'un "*Türkiye Türkçesi ve Türkmen Türkçesi Karşılaştırmalı Söz Dizimi*" adlı doktora tezi esas alınmıştır.

İnceleme bölümü iki başlık altında ele alınmıştır. Birinci başlıkta, incelenen romanın ilk 500 cümlesi ele alınmıştır ve cümleye ait olan kelime grupları cümlenin altına yazılmıştır. Bu bölümde Türkiye Türkçesinden farklı olan kelime gruplarına dipnot eklenerek açıklaması yapılmıştır.

Bu bölümde beş yüz cümle verilmesinin nedeni; araştırmamızın daha net anlaşılabilirliğini sağlayabilmek, kelime gruplarını daha net gösterebilmek ve araştırmamızdan faydalanacak olan kişilerin konuyu daha kolay ve sağlıklı bir şekilde anlayabilmesini sağlamaktır.

İkinci başlıkta ise incelenen romanın bütün sayfalarındaki kelime grupları bulunup sayfa numarasıyla birlikte fişlemesi yapılmıştır.

Çalışmamızda incelediğimiz eserden alınan örnekler (Örnek: *Yañı şıglap başlan lokgaca semavarı-da şol mecimünün üstünde goydu* (s. 354). “Yeni fokurdamaya başlayan yuvarlak semaveri de şu bakır tepsinin üstüne koydu.”) *italik* olarak yazılmış, sonuna eserin sayfa numarası eklendikten sonra Türkiye Türkçesine aktarılmış haline “tırnak içinde” yer verilmiştir. Tek eser incelediğimiz için eserin kısaltmasını kullanma gereği duymadık.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma, Türkmen Türkçesinde kelime gruplarının kullanışları, yapıları, işlevleri ve Türkiye Türkçesiyle olan benzerlik ve farklılıklarından söz etmektedir.

İncelenen konu Ata Atacanov’un “*Teke Kızı Tatyana*” adlı romanından oluşmaktadır. İncelenen roman 526 sayfadır.

Literatür Taraması

Bu bölümde söz dizimi üzerine yapılmış ve çalışmamızda bize kaynak olan eserlerden bahsedilmektedir.

Araştırmamızı hazırlarken diğer kaynaklardan da faydalanıldı, fakat Leyla Karahan’ın *Türkçede Söz Dizimi* adlı eserini ana kaynak olarak kullanılmıştır. Bu

eser Türkçenin genel söz dizimi kurallarını, cümle yapısını, kuruluşunu ve öğelerini, kelime gruplarını, kelime gruplarının oluşumunu incelemiştir.

Türkmen Türkçesi Söz Dizimi ile İlgili Türkiye’de Asım Çağrı Şenol’un doktora tezi olan “*Türkiye Türkçesi ve Türkmen Türkçesinin Karşılaştırmalı Söz Dizimi*” vardır. Bu eserde Türkmenistan dışındaki araştırmacıların Türkmen Türkçesi hakkında daha kapsamlı bilgi sahibi olabilmeleri için ele alınan metinler tarama-tahlil-tasnif yöntemiyle incelenmiştir. Asım Çağrı Şenol’un bu çalışması Türkiye Türkçesi ile Türkmen Türkçesinin eş zamanlı karşılaştırmasını içermektedir. Bu çalışmada sırayla önce cümle ve unsurlarını devamında kelime gruplarını ve son olarak cümle türleri verilmiştir.

Araştırmamızı hazırlarken kaynak olarak aldığımız bir diğer eser ise Sinan Dinç’in “*Türkmen Türkçesinin Söz Dizimi*” adlı eseridir. Betimlemeli dil bilgisi yöntemiyle Türkmen Türkçesinin söz diziminin araştırılması yapılan bu çalışmada “kelime grupları” olmak üzere iki ana başlık altına alınmış. Konular biçim, görev ve anlam bütünlüğü bakış açısıyla irdelenmeye çalışılmıştır.

1.1. ATA ATACANOV’UN HAYATI VE TEKE KIZI TATYANA ROMANI

Ata Atacanov 20. asır Türkmen edebiyatının önemli temsilcilerindedir. 1922 yılında Türkmenistan’ın Merv şehrinde dünyaya gelmiştir. Babası Hacı Atacanov Rusya’da tahsil gören ilk Türkmenler arasındadır. Babasının da eğitimci olması sebebiyle Atacanov, köy okulunu bitirdikten sonra Özbekistan’ın Taşkent kentinde pedagoji lisesini bitirmiştir. Liseden sonra *Şair Yüksek Okulunu* tamamlamıştır. Aşkabat’a döndükten eğitim enstitüsüne devam etmiştir. Ayrıca Moskova’da da iki yıllık *Yukarı Edebiyat Kursunu* bitirmiştir.

1941 yılında gazeteciliğe başlamadan önce kısa bir süre öğretmenlik yapmıştır. *Sovyet Türkmenistanı* gazetesinde başlayan edebiyat serüveni, Türkmenistan Yazarlar Birliği ve Türkmenistan Kitapseverler Cemiyetindeki önemli görevleri ile devam etmiştir. Atacanov’un yazdıkları, *Sovyet Edebiyatı*, *Pioner*, *Oktyabr*, *Smena*, *Ogonyok* gibi dergilerde ve *Edebiyaa* ve *Sungat*, *Sovyet Türkmenistanı*, *Yaş Kommunist* gibi gazetelerde yayımlanmıştır.

Atacanov'un şiirlerinin gücü oldukça yüksektir. İlki "Alma Yene Gülleyaar" olmak üzere 17 tane şiir kitabı vardır. Atacanov'un şiirleri Rusça, İngilizce, İspanyolca, Bulgarca ve Lehçeye tercüme edilmiştir. Deneme, hikâye, dram türlerinde de eserler veren Atacanov, Çakmak, Öz Tanışlarım ve Teke Kızı Tatyana adlı üç tane romanı bulunmaktadır. Ayrıca Atacanov Rus, Kazak, Azerbaycan edebiyatlarından aktarmalar da yapmıştır. Düz yazı türünde eserler vermiş olsa da kendisi bir şairdir.

Teke Kızı Tatyana romanı 1987 yılında, Türkmenistan'ın Aşkabat şehrinde, Türkmenistan Neşriyat tarafından basılmıştır. 528 sayfa olan eser, Soldat Şinelli Eneke, Aydıñ İkbal Gözleginde, İki Oduñ Ortasında, Eysem İndi Ol Erkinmi?, Hoş Gal Moskva!, Dostluk Inamdan Başlanyar, Aglama Oksana!, Çözülen Düvün, Beşinci Yılıñ Baharı, Gızıl Köynek, Ayazlı Günlerin Yalınları, Mermere-Daşa Däl Yürece Yazmalı, Men Size Bakı Minnetdar, Sorag Alamatları, Selniñ Güycü, Guşlar Öz Hövürtgelerine Gaydıp Gelyärler, Eda Ela Elter, İki Atabayev, Bal-Maskarad, Entek Görcegiñ Öñdedir, Dovzahdan Dınan Naçar, Türkmene Nâme Gerek?, Hökümsiz Sürgün, Amazonka, Artığıñ Güli, Gülgün Perli Flamingo, Ol Pitneci Gay Gözleyär, Läle, Dostuñ Dadına Yetiş, İlkinci Garlavaç, Men Gaydıp Geleriñ Vatan!, Ruzname Maverayı Bahrı-Hazar, Çelekeniñ Şor Şemalı, Ak Çınar, Vatan Sedası olmak üzere 35 bölümden oluşmaktadır.

Romanın konusu Göktepe Kalesi Savaşı sırasında ailesinden kopan ve bir subay tarafından yetimhaneye bırakılan Tatyana'nın hayatıdır. Tatyana subayın onu bulup yetimhaneye götürdüğü günü hayal meyal hatırlamaktadır. Yazar tarafından Tatyana'nın gözünde canlandırılan savaş sahneleri ile Göktepe Kalesi Savaşı başarılı bir şekilde işlenmiştir. Tatyana İlimler Akademisinde iyi bir eğitim almış ve başarılı bir eğitimci olmuştur. Yıllar sonra öz vatanına dönmüş oradaki soydaşlarının eğitimi, refahı için çalışmalar yapmaya başlamıştır. Fransızca eğitim almasından dolayı okuduğu bir Fransızca türkü yüzünden kendi vatanında casusluk iftirasına uğramış, çeşitli sıkıntılar yaşamıştır.

1.2. KELİME GRUPLARI

Herhangi bir yargı bildirmeyen, bir varlığı, bir durumu veya bir olayı karşılayan, birden çok kelimenin belirli bir kural dâhilinde bir araya gelmesiyle oluşmuş yapı ve anlam bütünlüğü içeren kelime topluluğuna kelime grubu denir. Türkiye Türkçesinde kelime grubu; kelime öbeği, öbek, sözcük öbeği, birlik, yargısız anlatım gibi birçok farklı terimle karşılanmaktadır.

Türkiye Türkçesinde kelime gruplarının adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Zeynep Korkmaz, Leyla Karahan, Muharrem Ergin, Mustafa Özkan, Veysi Sevinçli “*kelime grubu*”, H. İbrahim Delice “*kelime öbeği*”, Tahsin Banguoğlu, Rasim Şimşek “*belirtme öbeği*”, Günay Karaağaç “*söz öbeği*” terimini kullanmıştır. Biz ise çalışmamızda “*kelime grupları*” terimine yer vereceğiz.

Zeynep Korkmaz “Cümle içinde kavramlar arasında ilişki kurmak üzere birden çok kelimenin belirli kurallar ile yan yana getirilmesinden oluşan, yapı ve anlamındaki bütün dolayısıyla cümle içinde tek bir nesne veya hareketi karşılayan ve herhangi bir yargı bildirmeyen kelimeler topluluğu” olarak tanımlamaktadır (Korkmaz, 1992, s. 100). Korkmaz (1992) isim tamlaması, sıfat tamlaması, birleşik isim, birleşik fiil, edat grubu, zarf grubu, ünlem grubu gibi başlıklardan bahseder.

Muharrem Ergin’e göre kelime grupları “İsim ve fiil cinsinden bütün kelimeler nesnelere ve hareketleri tek tek karşılayan, tek tek adları olan dil birlikleridir. Kelime grubu ise birden fazla kelimeyi kapsayan, yapısında ve anlamında bir bütünlük bulunan, dilde bir bütün olarak tanımlanan dil birliğidir” (Ergin, 2004, s. 373). Muharrem Ergin’in açıklamasına ek olarak Leyla Karahan; kelime gruplarının işlevlerini ve işlevden etkilenen maddeleri de kapsayan bir tanımlama yapmıştır. “Bir varlığı, bir kavramı, bir niteliği, bir durumu, bir hareketi karşılamak veya belirtmek, pekiştirmek ve nitelenmek üzere, belirli kurallar içinde yan yana dizilmiş kelimelerden oluşan yargısız dil birimidir” (Karahan, 2016, s. 39). Kelime grupları tek kelime ile açıklanamayan, belirtilemeyen; hareketi, durumu, niteliği karşılar. Aynı zamanda bir durumun, hareketin, kavramın niteliğini genişleterek pekiştirir. “Adam şapkasını havaya attı” cümlesini, “*Yorgun adam başındaki kirli şapkayı isyan edencesine havaya attı.*” şeklinde yazdığımızda varlıkların niteliklerinin nasıl değiştiğini görebiliriz. Kelime grupları anlam bakımından bütünlük gösterirler. Kelime grupları, cümle veya başka bir kelime

grubu içerisinde tek kelime gibi görev yaparlar. Bunun dışında kelime gruplarının sıralanması da önemlidir. Türkçede yardımcı unsur asıl unsurdan önce gelir.

Muharrem Ergin tekrarlar, bağlama grubu, sıfat tamlaması, iyelik grubu ve isim tamlaması, aitlik grubu, birleşik isim, birleşik fiil, unvan grubu, ünlem grubu, sayı grubu, edat grubu, isnat grubu, genitif grubu, datif grubu, lokatif grubu, ablatif grubu, fiil grubu, partisip grubu, gerundium grubu, kısaltma grubu, akkuzatif grubu başlıkları altında kelime gruplarını incelemiştir (Ergin, 2004, 56).

Kelime gruplarının sıralanışı önemlidir. Dilimizde yardımcı unsur, asıl unsurdan önce gelir. Sıfat tamlamasında veya isim tamlamasında bu durumu sezme sorun olmazken fiile dayalı gruplarda önce gerçekleşen eylemin fiili başta bulunur. “*Bebeği havaya atıp tutunca*” örneğinde atma eyleminin önce tutma eyleminin sonra olduğunu görmekteyiz.

Leyla Karahan’a göre kelime gruplarının tanımı “Bir varlığı, bir kavramı, bir niteliği, bir durumu, bir hareketi karşılamak veya belirtmek, pekiştirmek ve nitelemek üzere, belirli kurallar içinde yan yana dizilmiş kelimelerden oluşan yargısız dil birimidir” şeklindedir (Karahan, 2016, s. 39).

Karahan (2016) tek kelime ile karşılanamayan varlık, kavram, nitelik, durum ve hareketleri karşılayan; varlık, kavram, nitelik, durum ve hareketlerin, anlamlarını genişleterek, belirterek, niteleyerek, pekiştirerek karşılayanlar olmak üzere iki görev grubu şeklinde niteliklerini belirtmiştir. Karahan (2016), isim tamlaması, sıfat tamlaması, sıfat-fiil grubu, isim-fiil grubu, zarf-fiil grubu, tekrar grubu, edat grubu, bağlama grubu, unvan grubu, birleşik isim grubu, ünlem grubu, sayı grubu, birleşik fiil, kısaltma grupları başlıkları altında kelime gruplarını incelemiştir.

Günay Karaağaç “Bir varlığı, bir kavramı, bir niteliği, bir durumu, bir hareketi karşılamak üzere, belirli kurallar içinde yan yana gelen sözler topluluğudur” şeklinde diğer araştırmacılara benzer bir açıklama yaparken cümleyi oluşturmayan söz dizimi birimleri olduklarını da belirtir. Karaağaç, söz dizimi bahsinde sözlük yapıları, söz öbekleri ve cümleye değinmiştir. Sözlüklerde isim ve eylemlerin genel adlandırılmalarından bahsedildiğini, kelime gruplarında ise isim ve eylemlerin nitelendiğini vurgulamıştır (Karaağaç, 2009, s. 129). Günay Karaağaç, şu ana kadar incelediğimiz araştırmacılardan farklı bir sınıflandırma yapmıştır. Kelime gruplarını,

yapımlık öbekler ve çekimlik öbekler olmak üzere iki ana başlıkta incelemiştir. Fiilimsi grubu, kısaltma grupları, sayı grubu, birleşik fiiller, yineleme grubu, aitlik grubu, bağlama grubu ve özel ad grubu yapımlık öbekleri; ilişkilendirme alt başlığı altındaki isim tamlaması, iyelik grubu, ilgi hali grubu ve nitelendirme alt başlığı altındaki sıfat tamlaması ise çekimlik söz öbekleri grubu içerisindedir. Yapımlık ve çekimlik başlıklarını ise şöyle açıklar: “Çekimlik söz öbekleri ile yapımlık söz bekleri, bütün olarak anlam bildirme; cümlede bütün olarak bir öge olma ve cümlelerin diğer öğeleriyle yine bütün olarak ilişkiye girme yönünden benzerlik gösterirler” (Karaağaç, 2009, s. 132). Çekimi sağlayan öge yönü, yapım sırası gibi farklılıkları bulunmaktadır.

H. İbrahim Delice ise “Birden çok kelimedenden oluşan, yapısında ve anlamında bir bütünlük bulunan, cümle veya cümlemsi içinde tek cümle ögesi; kelime öbeği içinde bütün halinde yardımcı veya temel öge olarak işlem gören ve bir kelime türü (isim, sıfat, zamir, edat vb.) yerine kullanılan söz dizeleridir” şeklinde kelime gruplarını açıklamıştır (Delice, 2012, s. 17). Delice (2012) öbikleşme sonucu ortaya çıkan ekleri, kelimeyi kelimeye bağlamaya yarayan kurucu ek ve kelime öbeğini bir kelime gibi çekimleyen öbek çekim eki olarak incelemiştir. Delice, kelime gruplarını ise kelimeyle kurulan, ekle kurulan ve diğer kelime grupları diye üç gruba ayırmıştır. Edat grubu, eksiz isim tamlaması, fiil grubu, özel isim grubu, unvan grubu, sayı grubu, sıfat tamlaması, tekrar grubu, zarf grubu, yineleme grubu kelimeyle kurulan; isim tamlaması kısaltma grupları, iki durumlu grup, sıfat yapım ekli grup ve yüklemli grubu ise ekle kurulan; iktibas ve saplama grubu ise diğer kelime grupları içerisinde yer alır (Delice, 2012). Delice, Karahan’ın aksine bazı kelime gruplarını kısaltma grupları içerisinde değil, ayrı bir başlık halinde iki durumlu grup başlığı altında incelemiştir. İlk defa gördüğümüz iktibas öbeği ile yabancı dil yapısında kullanılan kelimelerin olduğu; saplama grubu ise ilave anlamı katan herhangi bir kelime gruplarının bulunduğu başlıklardır demek uygundur.

1.2.1. İsim Tamlaması

1.2.1.1. Türkiye Türkçesinde İsim Tamlaması

Bir isim unsurunun başka bir isim unsuruyla birleşmesi sonucu ortaya çıkan kelime grubuna isim tamlaması denir. Tamlayan ve tamlanan olmak üzere iki unsurdan oluşur. Esas unsur tamlanan, yardımcı unsur ise tamlayandır. Bu yüzden tamlanan, tamlayandan sonra gelir. Türk dil bilimcileri çeşitli ölçütler ve

adlandırmalar ile isim tamlamasının tanımını yapmışlardır: Korkmaz (2009) isim tamlamalarını; bir ad ile başka bir adın ilgi durumu olarak veya almayarak oluşturulan kelime grubu olarak tanımlar. Karahan (2016) isim tamlamalarını; iyelik ekli isim unsurunun, iyeliğin işaret ettiği bir başka isim unsurunun aitlik, içinde bulunma, sınırlandırma, belirtme gibi anlam ilgileri ile bağlanması durumu olarak açıklamaktadır. Günay Karaağaç'a göre ise isim tamlamaları "Bir ismin başka bir isimle ilişkilendirildiği söz öbeğidir" şeklindedir (Karaağaç, 2009, s. 172). Karaağaç (2009) varlığın bir başka varlıkla ilişkilendirilmesini isim tamlaması, bir kişi ile ilişkilendirilmesini iyelik öbeği olarak görmektedir.

"Bu gurup iki isim unsurunun meydana getirdiği kelime gurubudur. Bir ismin mânasının iyelik sistemi içinde başka bir isimle tamamlanması esasına dayanır. Bir nesnenin başka bir nesneye ait bulunduğunu veya bir nesnenin başka bir nesne ile tamamlandığını ifade etmek için bu kelime grubuna başvurulur. Gurubu meydana getiren iki isim unsurundan biri tmlayan, biri tamlanan unsurdur. Tamlayan önce, tamlanan sonra gelir. İki unsur iyelik sistemiyle birbirine bağlanır ve gurubun temelini iyelik ifadesi teşkil eder" (Ergin, 2004, s. 381).

Türkiye Türkçesinde isim tamlamasının adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Muharrem Ergin, Zeynep Korkmaz, Leyla Karahan, Günay Karaağaç, Mustafa Özkan "*isim tamlaması*", Tahsin Banguoğlu, Rasim Şimşek "*ad takımı*", Haydar Ediskun ise "*isim takımları*" terimini kullanmıştır. Türkiye Türkçesinde "*isim tamlaması*" en genel kullanımdır.

İsim tamlamasının özellikleri

- a. İsim tamlamasında iki unsur arası bağlantıda zamirlerde ekli iken isimlerde ekli veya eksizdir. İkinci unsur, yani tamlanan iyelik eki alır.
- b. İlk unsur tmlayan, ikinci unsur tamlanandır.
- c. İlk unsuru ilgi hâli eki almışsa belirtili isim tamlamasıdır. Bu isim tamlaması arasına başka unsurlar da alabilir.
- d. Belirtili isim tamlamalarında unsurlar yer değiştirebilir. Fakat bu genellikle manzum yapılarda görülmektedir.
- e. Belirtili isim tamlamalarında tamlanan da ilgi hâli eki olarak bir başka belirtili isim tamlaması oluşturur. Üç isim unsuru bulunmuş olur. Bu yapı zincirleme isim tamlaması ile karıştırılmamalıdır.

- f.** İlk unsuru ilgi hâli eki almamışsa belirtisiz isim tamlamasıdır. Bu tamlama geneli ifade eder. Belirtili isim tamlamalarında adında da anlaşılacağı gibi belirtilen bellidir.
- g.** Belirtisiz isim tamlamaları, belirtili isim tamlamaları gibi araya unsur almazlar ve yer değiştirmezler.
- h.** Tamlayan unsurunun cümle olduğu belirtisiz isim tamlamaları da vardır.
- i.** Bazen belirtisiz isim tamlamalarında tamlanan –II eki aldığı tamlananın iyelik ekinin düştüğü görülmektedir.
- j.** İsim tamlamalarında unsurlar birden fazla olabilir.
- k.** İsim tamlamaları isim, zarf ve sıfat olarak kullanılır.
- l.** Tamlananın sıfat-fiil eki aldığı isim tamlamalarında tamlayan genellikle ilgi hâli eki alır.
- m.** Vurgu; belirtili isim tamlamalarında iki unsurda da aynıdır. Belirtisiz isim tamlamalarında ise ilk unsur üzerinde bulunur (Karahan, 2016) (Korkmaz, Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi, 2009) (Delice, 2012) (Gencan, 1979) (Topaloğlu, 2019) (Banguoğlu, 2011) (Ergin, 2004) (Karaağaç, 2009) (Aktan, 2009) (Ediskun, 2017) (Özkan, Toker, Aşçı, 2016) (Özkan, Sevinçli, 2009) (Atabay, Özel, Çam, 1981).

1.2.1.1.1. Türkiye Türkçesinde Belirtili İsim Tamlaması

Tamlayanın ilgi hâli eki, tamlananın ise iyelik eki almasıyla kurulan isim tamlamasıdır. Bu gramer bakımından tanımıdır. Anlam bakımında ise iki unsur arasında aitlik, içinde bulunma, sınırlandırma, belirtme durumları bulunmaktadır (Karahan, 2016, s. 42). Günay Karaağaç'a göre belirtili isim tamlamaları "hem tamlayanın hem de tamlananın ek aldığı ve iki ismin ilişkilendirme yoluyla oluşturduğu söz öbeği" şeklindedir (Karaağaç, 2009, s. 172).

Tamlayanı ya da tamlananı birden fazla olan isim tamlamaları bulunmaktadır.

Günay Karaağaç'a göre zincirleme isim tamlaması "Birden çok ilişkilendirmenin ve dolayısıyla birden fazla ilgi hali çekiminin yer aldığı söz öbeğidir" şeklindedir (Karaağaç, 2009, s. 173).

1.2.1.1.2. Türkiye Türkçesinde Belirtisiz İsim Tamlaması

“Tamlayanın ilgi hâli eki almadığı isim tamlamasıdır. İki unsur arasına kesinlikle başka bir unsur giremez. Unsurlar yer değiştiremez. Nesnelere adlandırılmasında sıklıkla kullanılırlar” (Karahan, 2016, s. 44). Günay Karaağaç’a göre belirtisiz isim tamlaması “Tamlayanın eksiz ilgi hali çekiminde olduğu, tamlananın iyelik (-ı, -sı, -ları) eki aldığı söz öbeği” şeklindedir (Karaağaç, 2009, s. 172)

1.2.1.1.3. Türkiye Türkçesinde Takısız İsim Tamlaması

Hem tamlayanın hem de tamlananın ek almadığı isim tamlamalarıdır.

“Tamlanan unsurunun neden yapıldığını belirten [demir / kapı], [cam / bardak], [meşin / kemer] gibi tamlamalar isim tamlaması değil; Türkçede eksiltelen ögenin görevi ya kendinden önceki kelimeye ya da kendinden önceki kelimenin taşıdığı eke yüklendiği için sıfat tamlamasıdır: [demir / kapı] öbeği, aslında [demirden yapılmış / kapı] öbeği yerine kullanılmıştır. Birbirinin yerine kullanılabilen yapıların görevleri hep aynı olur; değişmez. Türkçede bu yapı, Eski Türkçede [Ötüken / Yış], [Kömür / Tag], [Türk / Budun] örneklerinde olduğu gibi yaygın bir şekilde kullanılmaktaydı; ancak, günümüzde -[Dedeman / Otel], [Ataç / Sokak] gibi bazı sokak ve otel isimleri hariç eksiz kullanılmaktadır.” (Delice, 2012, s. 24).

Dil bilgisi kitaplarında bu kelime grubunun isim tamlamasının alt başlığı olan bir kelime grubu mu yoksa sıfat tamlaması olduğu konusunda bir birliklik söz konusu değildir. Deny, Poppe, Kononov, Lewis, Gencan, Demir, Kerimoğlu, Özkan ve Sevinçli gibi dil bilimciler, iki unsurun da tamlama eki almadan tamlama oluşturduklarını belirtmekte ve bunlara “eksiz isim tamlaması” veya “takısız isim tamlaması” adlandırmalarını uygun görmekte-dirler. Öte yandan Zülfikar, Karaörs, Delice, Banguoğlu, Ediskun, Korkmaz, Ergin ve Karahan gibi dil bilimciler, tamlamadaki birinci unsurun isim görevinde olmadığını, ikinci unsurunun özelliğini bildirme görevini yüklediğini belirterek bunların sıfat tamlaması olduklarını savunmuşlardır. Biz de incelediğimiz eserde örneklerimizi sıfat tamlaması başlığı altında topladık.

1.2.1.2. Türkmen Türkçesinde İsim Tamlaması

Türkmen Türkçesinde isim tamlaması konusunda şu görüşler mevcuttur: Kelimeler birbirine bağlı şekilde kullanılırlar. Birbirleriyle anlamları ve gramer bakımından bağlanan kelimelerin hepsine birden *söz düzümi* denir. Türkmen

Türkçesinde tamlayana *garaşly söz* veya *tabın komponent*, tamlanana ise *esasy söz* veya *baş komponent* adı verilir (Sarıyev ve Güder, 1998, s. 22). Sarıyev ve Güder, isim tamlamalarını *isim Söz Düzümleri* başlığında anlatmıştır (Sarıyev ve Güder, 1998, 22). Borcakov vd. (2000) *Eyelik Düşüm* başlığı altında konuyu ele almıştır. Fakat söz düzümi terimi sadece isim tamlamasını karşılamamakta, hem isim hem de sıfat tamlamaları için kullanılan genel bir terimdir. Yine Borcakov vd. (2000) belirtili isim tamlamaları için *ayırғыçly düzümi*, belirtisiz isim tamlamaları için ise *eyelik düşümiň goşulmasыз görnüşi* ifadelerini kullanmışlardır.

Sarıyev ve Güder söz düzüminin tanımını ve örneklenmesini yaparken sıfat ve isim tamlaması ayırımı yapmamıştır (Sarıyev ve Güder, 1998).

Belirtili isim tamlamaları, tamlayana ilgi hal eki getirilerek oluşturulan isim tamlamalarıdır. Türkmen Türkçesinde bu tamlamada ilgi hal eki daima +(nI)ň şeklindedir.

Avgust ayınıň orta gürpi bolsa-da, hova ıssı. Küpäniň içi daşardanam ıssı (s. 90). “Ağustos ayının ortası olsa da hava sıcak. Kompartımanın içi dışarıdan da sıcak.”

Kim ol? Şol uçilişçäniň meşhur studenti (s. 96). “Kim o? Şu okulun meşhur öğrencisi.”

Balkıldayan goyun gözleriň ovası yaşdan doldı (s. 103). “Parlayan koyun gözlerin etrafı yaşla doldu.”

Türkiye Türkçesindeki birinci tekil şahıs zamirindeki +im eki Türkmen Türkçesinde +iň şeklindedir.

Meniň çöregim farfordan (s. 92). “Benim ekmeğim porselenden.”

Şäherde adı belli hudojnikler zıbir-zıbir gatnap, meniň portretimi çekdiler. Her gelenem meniň kâmil gzelligimi öz yüzüme övdi (s. 126). “Şehirde tanınan ressamlar hızlı hızlı gelip benim fotoğrafımı çektiler. Her gelen de benim eşsiz güzelliğimi yüzüme övdü.”

Türkiye Türkçesindeki gibi tamlanana düşmüş olan isim tamlamaları Türkmen Türkçesinde de sıklıkla görülmektedir. Örneğin Türkiye Türkçesinde

“benim evim” yerine “evim” şekli görülmektedir. Bilgegil pekiştirme maksadı olmadığında şahıs zamirleriyle kurulan isim tamlamalarında tamlananın düşebileceğini belirtmiştir (Bilgegil, 1984).

Öyüm dar. (s. 136) “Evim dar.”

Ecem bilen kakam Odessalı pomeşçigiñ krepostyonu ekeni (s. 125). “Annem ile babam Odessalı”

Dönüştürme zamirinde ise Türkmen Türkçesi, Türkiye Türkçesinden farklılık gösterir. Türkiye Türkçesinde “kendi” şeklinde olan dönüştürme zamiri, Türkmen Türkçesinde “öz” şeklindedir. Dönüştürme zamiri olan “öz” eksiz veya ilgi hal eki almış olarak karşımıza çıkar.

Tanya! Senden hayış edyäs: häzirlükçe şu gudratı öz öyünde sakla (s. 152). “Tanya! Senden rica ediyoruz: bugün bu mucizeyi kendi evinde sakla.”

Mahlası indi bir yıldan bəri Tat'yana Baturini öziñiñ igtıbarlı dostı hasaplayar (s. 11). “Sözün özü, bir yıldan beri Tatyana Baturin’i kendisinin itibarlı dostu olarak görüyor.”

Belirtili isim tamlamalarında iki unsur arasına başka unsur da girebilir.

Asmaniñ çala yılpıldayan yıldızları-da buz böleciklerini ya da salyar (s. 523). Gökyüzünün çok az parlayan yıldızları da buz parçalarını akla getiriyor.”

Muhammetguli gapırcagı açdı. Nemets firmasınıñ täzece maşınkası (s. 486). “Muhammetguli sandığı açtı. Alman firmasının **yeni model** arabası.”

Teke Kızı Tatyana romanında tamlayanı ya da tamlananı sıfat tamlaması olan belirtili isim tamlamaları örneklerine rastlamaktayız.

Molladurdı Mätäci oglunıñ «Änev galası» movzuklı makalasında gadımı galanıñ tarihi baradaki rovayatlardan söhbet açılıyar (s. 485). “Molladurdı Mätäci oğlunun “Enev Kalesi” başlıklı makalesinde eski kalenin tarihi hakkındaki rivayetlerden sohbet açılıyor.”

Orazgeldiniñ gatañsı ayası onuñ gara saçını mähirli sıpaladı (s. 346). “Orazgeldi’nin sert ayası onun gara saçını güzelce okşadı.”

Teke Kızı Tatyana romanında iki sıfat tamlamasının tamlanan ve tamlayan unsuru olarak oluşturduğu belirtli isim tamlamalarına da rastlanmıştır.

...*çepekli çep ayagınıñ başam barmagina bağıñ bir ucunu ildirip...*(s. 64).
“...çepekli sol ayağının başparmağına bağcığın bir ucunu ilikleyip...”

Belirtili isim tamlamalarında birden fazla tamlayan veya birden fazla tamlanan bulunabilir. Bu yapılar virgülle ayrılmaktadır.

Puşkiniñ Gertseniñ, Dostoyevskiniñ yörän yodalarından gidyäs (s. 9).
“Puşkin’in, Gertsen’in, Dostoyevski’nin yürüdüğü patikalardan gidiyoruz.”

Şol ağşamıñ tolgunmalarınıñ, garşılıklı duygularınıñ, çolaşık pikirleriniñ kerebi (s. 69) “Şu akşamın sıkıntılarının, karşılıklı duygularının, karmaşık fikirlerinin ağı.”

İnstituniñ yay şekilli, yaşıl reñkli cayınıñ giñ hovlusı lälezarlıkdı (s. 70).
“Enstitünün yay şekilli, yeşil renkli binasının geniş avlusu lale bahçesiydi.”

Teke Kızı Tatyana romanında tamlayanı cümleden oluşan isim tamlamalarına da rastladık.

Şol mahalama zalda “Tañrı şamızı gora” gimni yañlandı (s. 10) “O sırada salonda “Tanrı şanımızı koru” marşı yankılandı.”

Hatiboğlu, -mAk ekli isim-fiillerin isim tamlamasında tamlanan olamayacağını belirtmiştir. Sinan Dinç ise Türkmen Türkçesinde -mAk ekli isim-fiillerin isim tamlamasında tamlanan olarak kullanıldığını belirtmiştir (Dinç, 2014). Teke Kızı Tatyana romanında da örnekler mevcuttur:

Yıllarıñ geçmegi, yağdaylarıñ özgermegi bilen knyaginya Şahovskayaniñ-da gılık-häsiyeti...(s. 121). “Yılların geçmesi, durumların değişmesi ile kontes Şahovskaya’nın da gılık kıyafeti...”

Endam-canınıñ yuvulmagı gıza hoş yakmadık bolarlı, çünki ol ellerini kelemenledip, däbşenekläp, gıkılık barını turuzdı (s. 72).

Zincirleme isim tamlaması olarak adlandırdığımız ve ilgi ekleri ile kurulan yapıdan Teke Kızı Tatyana romanında epeyce bulunmuştur.

Repinin şol sözünü nakkaşlarıň barınıň baştutanı goca Stasovam gaytaladı (s. 362). “Repi’nin bu sözünü nakkaşların hepsinin lideri koca Stasov da tekrarladı.”

Arça yaplanan yaşacık deregiň aksovult yapraklarınıň näzik şıyrıdsı bulagiň ovazlı aydımına goşulyar (s. 505). “Ağaca yaslanan genç kavağın beyazımsı yapraklarının nazik şıyrıdsı pınarın yumuşak sesli türküsüne katılıyor.”

Belirtisiz isim tamlamaları, tamlayanı ilgi hâl eki almayan isim tamlamalarıdır. Tamlayan ve tamlanan arasında aitlik, niteleme gibi anlam ilişkileri kurar. Belirtisiz isim tamlamaları nesne adı olarak kullanılmaya en uygun kelime grubudur. Karahan, bunu iki unsur arasındaki daimî ilişkiye ve unsurlar arasına başka unsur girmemesine bağlamaktadır (Karahan, 2016).

Men bu gün öz klasımıň gızlarını Daşlı Bargada açılan halı sergisine äkitmelidim (s. 315). “Ben bugün kendi sınıfımın kızlarını Daşlı Bargada açılan halı sergisine götürmeliydim.”

Tatyana eyran halısı hakda ençeme kitap okapdı (s. 198). “Tatyana İran halısı hakkında birçok kitap okumuştur.”

Oksana ızına övrülip, alma şerbetinden içdi (s. 132). “Oksana arkasına dönüp elma şerbetinden içti.”

Ayrıca Atacanov, romandaki baş karakter olan Tatyana’nın adını *Tanya* şeklinde kısaltmış ve “*Tanyanıň doglan günü*” şeklinde olması gereken tamlamayı “*Tanyaň doglan günü*” şeklinde yapmıştır.

Değerlendirme:

Belirtili isim tamlamasında her iki lehçede de tamlayanın ilgi hali eki aldığı görülmektedir. Tamlayan ve tamlanan arasına başka unsurlar girmekte ve birden fazla tamlayan veya tamlanan olabilmektedir. Belirtisiz isim tamlamalarında ise tamlayan ile tamlanan arasına başka unsur girmez. Belirtili isim tamlamasında tamlayan eksiz, tamlanan eklidir. Türkmen Türkçesinde birinci tekil şahıs zamirinde farklılık vardır. Türkiye Türkçesinde +im eki getirilirken, Türkmen Türkçesinde +iň şeklindedir.

1.2.2. Sıfat Tamlaması

1.2.2.1. Türkiye Türkçesinde Sıfat Tamlaması

Sıfatın ismi nitelemesi veya belirtmesiyle oluşturulan kelime grubudur. Leyla Karahan'a göre " Bir isim unsurunun bir sıfat unsuruyla nitelendiği ya da belirtildiği kelime grubudur" (Karahan, 2016, s. 38). Korkmaz, sıfatın sıfat niteliği kazabilmesi için sıfattan sonra bir isim gelmesi gerektiğini ve bu iki unsurun sıfat tamlaması oluşturması gerektiğini savunmaktadır. Ayrıca sıfat tamlamalarının bir isim gibi ek alarak yeniden sıfat görevi alabileceğini belirtmiştir (Korkmaz, 2009). Muharrem Ergin'e göre "Sıfat tamlaması bir sıfat unsuru ile bir isim unsurunun meydana getirdikleri kelime gurubudur. Sıfat unsuru isim unsurunu vasıflandırmak veya belirtmek için getirilir" (Ergin, 2004, s. 380). Günay Karaağaç'a göre ise "Bir söz, söz öbeği veya cümlenin yalın olarak bir ismin önüne getirilmesiyle elde edilen çekimlik söz öbeğidir" şeklindedir (Karaağaç, 2009, s. 180). Karaağaç (2009) sıfatları varlığın var oluş sıfatları ve varlığın eylem sıfatları olarak iki gruba ayırmıştır. Varlığın var oluş sıfatlarını varlığın ana doğma özelliklerin nitelendiği, eylem sıfatlarını ise varlığın gerçekleştirdiği eylemi nitelediği sıfatlar olarak açıklar. Eylem sıfatlarının fiilimsi ekleri aldığı gözlenmektedir.

Türkiye Türkçesinde sıfat tamlamasının adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Zeynep Korkmaz, Kaya Bilgegil, Leyla Karahan, H. İbrahim Delice, Mustafa Özkan "sıfat tamlaması", Rasim Şimşek "önadtakımı", T. Nejat Gencan, Tufan Demir, Tahsin Banguoğlu "sıfat takımı" terimlerini kullanmışlardır. Türkiye Türkçesinde ise "sıfat tamlaması" en genel kullanımdır.

Sıfat tamlamasının özellikleri:

- a. Ana unsur isimdir ve sonda bulunur. Yardımcı unsur olan sıfat ise ismin önünde bulunarak ismi tamamlar. Tamlayan sıfattan, tamlanan ise isimden oluşur. İki unsur da ek almazlar.
- b. İsmi niteleyen birden fazla sıfat bulunurken; birden fazla isim de bir sıfat ile nitelenebilir.
- c. Nesnenin neyden yapıldığını gösteren tamlamalar, isim tamlaması olarak algılansa da onlar sıfat tamlamasıdır.
- d. Sıfat tamlaması, başka bir sıfat tamlamasına isim veya sıfat unsuru olarak dâhil olabilir.

- e. Sıfat tamlamasında birleşik kelimeleri de görmek mümkündür.
- f. Unsurlar arasına +dA edatı ve soru eki gelebilir.
- g. İsim tamlamaları gibi sıfat tamlaması da isim, zarf ve sıfat olarak kullanılır. (Karahan, 2016) (Korkmaz, 2009) (Delice, 2012) (Gencan, 1979) (Topaloğlu, 2019) (Banguoğlu, 2011) (Ergin, 2004) (Karaağaç, 2009) (Aktan, 2009) (Ediskun, 2017) (Özkan, Toker, Aşçı, 2016) (Özkan, Sevinçli, 2009) (Atabay, Özel, Çam, 1981).

1.2.2.2. Türkmen Türkçesinde Sıfat Tamlaması

Türkmen Türkçesinde sıfat tamlaması konusunda şu görüşler mevcuttur: Sarıyev ve Güder, tamlama başlığı adı altında isim tamlamaları ve sıfat tamlamalarını incelemişler. Fakat Türkiye Türkçesindeki gibi ayrı bir inceleme yapılmamıştır. *Söz düzümi* başlığının *isim söz düzümi* alt başlığında incelenen sıfat tamlaması, sıfata *tabın komponent*, isme ise *baş komponent* adı verilmiş. *Tabın komponent* isim olursa isim tamlaması; sıfat olursa sıfat tamlaması olarak görmek mümkündür (Sarıyev ve Güder, 1998). Yine Sarıyev ve Güder (1998) *cümlelerin öğeleri* başlığı altında *ayırғыçлар* alt başlığında sıfat tamlamalarını göstermişler. Borcakov vd. (2000) *Sıpatlar* başlığı altında sıfatların özelliklerinden bahsetmiş fakat ayrıca bir alt başlıkta sıfat tamlamalarına değinmemiştir.

G. Sarıyev ve B. Çarıyarov, ısınışma (anlaşma, yakınlaşma) yoluyla oluşan isim söz düzümleri başlığı altında; garaşlı komponenti atdan bolan söz düzümleri, garaşlı komponenti sıpatdan bolan söz düzümleri, garaşlı komponenti çalışmadan bolan söz düzümleri, garaşlı komponenti sandan bolan söz düzümleri, garaşlı komponenti haldan bolan söz düzümleri, garaşlı komponenti otrak-işlikden bolan söz düzümleri alt başlıklarında kelime gruplarını incelemiştir. İlk grup hariç diğerleri sıfat tamlaması örnekleridir. Ve bizim için de iyi bir sınıflandırma örneği olmuştur.

Garaşlı komponenti sıpatdan bolan söz düzümleri yani tamlayanı sıfattan olan kelime gruplarına incelediğimiz eserde çokça örnek vermek mümkündür.

*Natal'ya Vladimirovna yazıkl pışırdadı, grafınya Lazovskayanıñ önüne **tümir tabak** süyşürdi* (s. 28). “Natalya Vladimirovna kabahatli fisıldadı, kontes Lazovskaya'nın önüne yavaşça temiz tabak sürdü.”

Emma şol gızıl köynekli gız göz önünde şekillenmedi (s. 72). “Ama şu kırmızı gömlekli kız göz önünde şekillenmedi.”

Berekalla, ulı iş edyän, gardaş! (s.490) “Barekallah, büyük iş yapıyorsun, gardaş!”

Ol atını hatardan has saylanıp, çöketde oturan gara öye tarap sovdi (s. 348). “O atını ev bloklarından hemen çıkarıp, çukurda duran siyah eve doğru çevirdi.”

Garaşlı komponenti çalışmadan bolan söz düzümleri yani tamlayıcı zamirlerden olan kelime gruplarıdır. İşaret zamirleri ve belgisiz zamirler ile sıfat tamlaması yapılabilmektedir.

Yañı şıglap başlan lokgaca semavarı-da şol mecimünün üstünde goydu (s. 354). “Yeni fokurdamaya başlayan yuvarlak semaveri de şu bakır tepsinin üstüne koydu.”

Şol vezipede ol muşakgat barını başdan geçirdi (s. 356). “Bu görevde, o felaketlerin hepsi başından geçti.”

Yadına düşyär, şol yılın yazında kakası ızından barıpdı (s. 359). “Aklına geliyor, o yılın yazında babası arkasından gelmişti.”

Bu yetim çaganı olar öz öylerinde eklöp-saklap, kemala getirdiler (s. 364). “Bu yetim çocuğu onlar kendi evlerinde büyütüp besleyip, olgunluğa getirdiler.”

Yagşı, Orazgılıç mollar bu yerde näme işi bar?.. (s. 479). “Güzel, Orazgılıç molların bu yerde ne işi var?”

Garaşlı komponenti sandan bolan söz düzümleri yani tamlayıcı sayıdan olan kelime gruplarıdır. Buna sıra sayı sıfatlarıyla ayapılan tamlamalar demek doğru olacaktır.

İşan mukaddes toprağı kapırlardan goramaga çağırılan ilkinci sözlerinden başlap, galalularıñ ganını gızdırmaga çalışdı (s. 67). “İşan mukaddes toprağı kâfirlerden korumaya çağırılan ilk sözlerinden başlayıp, kalelileri öfkelenmeye çalıştı.”

Hocayın ayalın ullakan öyünün birinci gatunda kiçicik kabare-meyhana hem zenan geyimi tikilyän ussahana bardı (s. 129). “Hocanın kız kardeşinin büyük evinin birinci katında küçücük meyhane ve kadın kıyafeti dikilen imalathane vardı.”

1905-nci yılın 30-ncı aprelinde, şenbe günü Harkovın Halk öyünün öfi bazara döndü (s. 153). “1905. yılın 30. Nisanında, Perşembe günü Harkov’ın halk evinin önü pazara döndü.”

Şundan on üç yıl ozal, 1881-nci yılın Yanvar’ ayının on ikinci günü tekeleriñ Gökdepe galasını eyelän patışa goşunlarınıñ hatarında Rodionın özem bardı (s. 32). “Bundan üç yılda önce, 1881. yılın Ocak ayının 12. günü Tekelerin Gökdepe Kalesini fetheden ordunun içinde Rodion’un kendisi de vardı.”

Garaşlı komponenti haldan bolan söz düzümleri yani tamlayanı zarf olan kelime gruplarıdır. Leyla Karahan “Sıfat ve zarfların anlamlarını miktar ve derece bakımından tamlayan zarfların meydana getirdikleri kelime grupları da bir sıfat tamlamasıdır” diyerek bu tasnifi destekler nitelikte bir açıklama getirmiştir (Karahan, 2016).

Bu habar diñe bir deñiz kenarına däl, bütün ülkä yıldırım çaltılığında yayrayar, daşarı yurt diplomatları-da haydan-hay galamlarına yapışyarlar... (s. 53). “Bu haber sadece bir deniz kenarına değil, bütün ülkeye yıldırım hızında yayılıyor, yurt dışı diplomatları da birden bire kalemlerine sarılmışlardı.”

Söygüli bikesiniñ hüzirki galagoplı halına gati govı düşünen Mombelli baş egip, çıkıp gitdi (s. 31). “Sevgili eşinin şu anki endişeli halini çok iyi anlayan Mombelli başıyla selamlayıp, çıkıp gitti.”

Garaşlı komponenti ortak-işlikden bolan söz düzümleri yani tamlayanı sıfat-fiil eki alan kelime gruplarıdır.

İsim unsuru fiilimsi olan sıfat tamlaması aktarmalarında farklılıklar vardır.

Çaga yüreginiñ öz dogduk mekanına baglı haysı-da bolsa, bir gan damarı henizem üzülmedik bolardı (s. 46). “Çocuk kalbi doğduğu yer de olsa kan damarı hala kopmamış.”

Emma onuñ aytcaq zadını öñünden bilyän yalı, dörtgıran konduktoriñ özi oña yüzlendi (s. 93). “Ama onun söyleyeceği şeyi önceden biliyor gibi, dikdörtgen kondüktürün kendisi ona seslendi.”

Bolmacak zadın gürrünini etmäñ (s. 338). “Olmayacak şeyin lafını etmeyin.”

Bu armanlı ölümü añan çınarlar, çeşmeler, dağlar dañ atınça nala çekdiler (s. 522) “Bu zamansız ölümü anan çınarlar, çeşmeler, dağlar tan atıncaya kadar inledirler.”

Gülümsireyän graf onuñ sözüni böldi (s. 9). “Gülümseyen kont onun sözünü böldü.”

Takık şeyle, keyigim, ol meniñ barmalı yerim däl (s. 30). “Emir böyle, ceylanım, orası benim varacağım bir yer değil.”

Karahan (2016) sıfat tamlamalarından birden fazla sıfat unsurunun bir ismi niteleyebildiğini veya bir sıfat unsurunun birden fazla ismi niteleyebildiğini belirtmiştir. İncelediğimizde eserde bu örneklere sıkça rastladık.

Ak yelek yalı gaymalaşyan gar tozgaları gök, orayanı, mämişi, yaşıl renkli demir, kä yerde-de gırmızı çerepitsa bilen üsti örtülen iki-üç-dört gat caylarıñ gerşine düşyär (s. 7). “Beyaz kuş tüyü gibi dönüp duran kar tozları mavi, sarımsı, turuncu, yeşil renkli demir, kimi yerde de kırmızı ile üstü örtülen iki üç dört kat evlerin arkasına düşüyor.”

Zalda gäzece mavu mundirleriniñ dik yakaları akça yüpek işlikli, iliklerine gızıl suvi çayılan begzadalaram az däl di (s. 10). “. Salonda kirli çuha ceketlerinin dik yakaları ipek işli, düğmelerine altın suyu kaplanan beyzadeler de az değildi.”

Himmet Biray ve Nergis Biray, “var” ve “yok” kelimelerinin sıfat olarak kullanılıp sıfat tamlaması yapıldığını söylemektedir (Biray ve Biray, 2000). İncelediğimiz eserde “yok” kelimesiyle pek az örneğe rastlasak da var “bar” kelimesiyle daha fazla örnek bulunmaktadır.

Belki, hüzir ol telegrafıñ yok yurddadır (s. 121). “Belki o şimdi telgrafın olmadığı bir ülkededir.”

Natal'ya Vladimirovnanıñ bar gıvancı-dıdarı yalnız gızı Adelina (s. 13).
 “Natal'ya Vladimirovna'nın bütün sevinci mutluluğu sadece kızı Adelina'dır.”

Değerlendirme:

Her iki lehçede de sıfat tamlaması eksiz birleşir ve unsurlar birden fazla olabilir. Tamlayan unsurunun sıfat-fiil grubu olduğu veya yapım eki aldığı görülmektedir. Unsurlar yer değiştirebilirler.

1.2.3. Sıfat-Fiil Grubu

1.2.3.1. Türkiye Türkçesinde Sıfat-Fiil Grubu

Fiil unsurunun sıfat-fiil ekleri olan -(y)An, -(y)AsI², -mAz, -Ar -DI⁴k, (y)AcAk, -mI⁴ş eklerinden birini alarak sıfatlaşmasının ardından kendine bağlı başka bir unsurla birleşmesiyle oluşan kelime grubuna sıfat-fiil grubu denir. Leyla Karahan'a göre “Bir sıfat-fiil ile bu sıfat-fiile bağlı tamlayıcı veya tamlayıcılardan kurulan kelime grubudur” (Karahan, 2016, s. 53). Muharrem Ergin'e göre “Partisip gurubu bir partisiple ona bağlı unsurlardan meydana gelen kelime grubudur” (Ergin, 2004, s. 396). Günay Karaağaç (2009) sıfat-fiil grubu için isim-fiil terimini kullanmıştır.

Türkiye Türkçesinde sıfat-fiil grubunun adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Zeynep Korkmaz, Leyla Karahan, Mustafa Özkan “*sıfat-fiil grubu*”, H. İbrahim Delice “*sıfat-fiil öbeği*”, Muharrem Ergin “*partisip gurubu*” terimini kullanmıştır. Türkiye Türkçesinde “*sıfat-fiil grubu*” en genel kullanımdır.

Sıfat-fiil grubunun özellikleri

- a. Ana unsur olan sıfat-fiil genellikle sonda bulunur.
- b. Sıfat-fiil unsuru çekim ekleri almaz. Ancak -DI⁴k, (y)AcAk ekleri iyelik eki olarak sıfat-fiil unsuru olmaya devam ederler.
- c. Ortak sıfat-fiili bulunduran gruplarda, isim-fiilin tekrarı söz konusu değildir.
- d. Manzum yapılarda ana unsur sıfat-fiilin yerinin değiştiği görülmektedir.
- e. Vurgu sıfat-fiilden önceki unsurdadır.

f. Sıfat-fiil unsurunda özne az kullanılır ve iyelik eki taşır. (Karahan, 2016) (Korkmaz, 2009) (Delice, 2012) (Gencan, 1979) (Topaloğlu, 2019) (Banguoğlu, 2011) (Ergin, 2004) (Karaağaç, 2009) (Aktan, 2009) (Ediskun, 2017) (Özkan, Toker, Aşçı, 2016) (Özkan, Sevinçli, 2009) (Atabay, Özel, Çam, 1981).

1.2.3.1.2. Türkmen Türkçesinde Sıfat-Fiil Grubu

Türkmen Türkçesi sıfat-fiil grubu başlığı altında bir değerlendirmeye rastlayamadık. Sarıyev ve Güder (1998) eserlerinde *söz düzümi* alt başlığında *isim söz düzümleri* başlığı altında isim ve sıfat tamlamalarını incelerken, *işlik söz düzümleri* başlığı altında da isim-fiil grubu, sıfat-fiil grubu, zarf-fiil grubu ekleri incelenmiştir. Net bir örneklendirme ve sınıflandırma yapılmadığı için sıfat-fiil grubunu incelerken Türkmen Türkçesi dil bilgisi kitaplarındaki sıfat-fiil (ortak işlikler) başlığını inceledik.

“Kendi ekleriyle fiillerin zamanına bağlı olarak taşıdığı kavramı sıfatlaştırdığından kendisinde sıfat ve fiil niteliklerini birleştiren fiil şeklidir. Sıfat ve fiil niteliklerinin ortaklığı için Türkmençe’de “ortak işlik” terimi kullanılır” (Sarıyev ve Güder, 1998, s.61). Sarıyev ve Güder’in (1998) yanı sıra, Borcakov vd. (2000) Türkmen Türkçesinde sıfat-fiilleri geçmiş zaman (öten zaman), şimdiki zaman (hâzirki zaman) ve gelecek zaman (gelcek zaman) sıfat fiilleri olarak gruplandırmıştır. -(A)n, -DI⁴k, ve -miş öten (geçmiş) zaman ortak işlik ekleri; -yÄn hâzirki (şimdiki) zaman ortak işlik ekleri; -cak mälim gelecek (gelecek zaman) ortak işlik eki; -Ar, nämälim gelecek (geniş zaman) ortak işlik ekleri olarak belirtilmiştir.

Sinan Dinç, çalışmasında -AsI ekini de sıfat-fiil grubu içerisinde göstermiştir (Dinç, 2014).

Yapılan son çalışmalarda da çoklukla sıfat-fiiller taşıdıkları zamanlara göre sınıflandırılmaktadır. Biz de bu çalışmamızda sıfat-fiil eklerini bu şekilde değerlendireceğiz.

Geçmiş zaman (öten zaman); -An, -DIk ve mIş ekleri ile yapılır.

*Royalıñ yanında, ak tül'den işlikli, sarı reñkli tafta tutusy iki yaña **sırlan** giñ penciräniñ önünde üyşüp **duran** bezemen cuvanlarıñ barı birden gıgırdı* (s. 20).

“Piyanonun yanında beyaz tül den işlenmiş, sarı renkli tafta kumaşı iki yana sıyrılan geniş pencerenin önünde toplu halde duran gençlerin hepsi birden seslendiler.”

*Zenanlarıñ arasında eğlenmäge dağı takatı **yetmedik** grafıya Orlova yaş yiğitlerin kovçumına tarap ümzükdı* (s. 22). “Kadınların arasında eğlenmeye dahi takatı olmayan kontes Orlova genç yiğitlerin ortamına doğru yöneldi.”

*Gökdepä galasına garşı alnıp barlan harbı yörüşde Rodioniñ **görmedik** zadı bolmadı* (s. 34). “Göktepe Kalesine doğru başlatılan savaş yürüyüşünde Rodion’un görmediği bir şey olmadı.”

Şimdiki zaman (hâzirki zaman); -yÄn eki ile yapılır. Bu ek Türkiye Türkçesinde görülen bir ek değildir. Bu ek dışında bazı farklılıkların yanı sıra sıfat-fiil ekleri Türkiye Türkçesine benzerlik göstermektedir.

*Gapdaldaki çöketden çıkıp, gülşün-dalaşıp, bälçireşip **gelyän** sanyalı gızlara Tatyanañ gözi düşdi* (s. 112). “Yan taraftaki çukurdan çıkıp, gülüşüp dalaşıp, şakalaşarak gelen kızlara Tatyana’nın gözü ilişti.”

*Oları Ulı Nikita köçesiniñ **başlanyan** yerinde, universitetiñ baş korpusınıñ önünde graf Dandevil bilen çıpar Bodisko garşıladı* (s.9). “Onları Büyük Nikita Sokağının başladığı yerde, üniversitenin girişinin önünde kont Dandevil ile sarı Bodisko karşıladı:

*Özüne tarap çalt-çalt yörän **gelyünleri** görüp, ayak çekdi* (s. 112). “Kendisine doğru hızlı hızlı yürüyüp gelenleri görüp durdu.”

*Oksananiñ çaphanada harp yıgnaycı bolup **işleyändigini**, Manjuranıñ-da şol kârhanada çapçıldığını Tatyana indi bilyär* (s. 114). “Oksana’nın basımevinde harf toplayıcı olarak çalıştığını, Manjura’nın da bu işletmede basımcı olduğu Tatyana şimdi öğreniyor.”

Mâlim gelecek zaman (gelecek zaman); -cAk eki ile yapılır.

*Senin söygiñi gazanacak bolup, daşında pelesañ **urcak** yigitler ömründe kân bolar* (s. 125). “Senin sevgini kazanacak olup, üstünde **pelesañ urcak** gençler ömründe çok olur.”

Ol bolmasa meniň üçin dünýäniň gapişçakdigi barada veli pikirem edenok (s. 135). “O olmasa benim için dünyanın kötülüğü hakkında ancak fikir de edemiyorum”

Çepe sovulcak bolan pani İvaşkeviç birden sägindi (s. 136). “Sola dönecek olan pani İvaşkeviç birden durdu.”

Nämälim gelecek zaman (geniş zaman); -Ar, -Ir ve -mAz ekleri ile yapılır. İncelediğimiz eserde ekin olumsuz şekli olan -maz yapısı daha fazla bulunmaktadır.

Mahlası, madam, siziň sırdaşlarıňız samoderjaviyäniň sarsmaz binasınıň köküne palta urmaga sınanışık edipdirler (s. 325).

Tsvetnoy bulvariň Sadovo-Karetnayaniň golayından geçer yalı dälmiş (s. 180). “Tsvetnoy Bulvarının Sadovo-Karetnaya’nın yakınından geçiyor gibi değilmiş.”

Değerlendirme:

Her iki lehçedeki sıfat-fiil ekleri hemen hemen aynıdır. Türkmen Türkçesinde sıfat-fiil ekleri etkilediği isme gelmektedir. Türkmen Türkçesinde -mAlI ekiyle oluşturulan “-mAsI gerek” anlamındaki sıfat-fiil grubu örnekleri bulunmaktadır. Türkiye Türkçesinde -(y)An sıfat-fiil eki vardır. Türkmen Türkçesinde ise -An ve -yAn eki vardır. İlk ek geçmiş zaman, ikincisi ise şimdiki zaman görevinde kullanılır. Türkiye Türkçesine -mİş ve -mAktA şeklinde aktarılabilir. Türkiye Türkçesindeki -(y)An ekinin geçmiş ve şimdiki zaman görevi vardır.

1.2.4. İsim-Fiil Grubu

1.2.4.1. Türkiye Türkçesinde İsim-Fiil Grubu

Fiil unsurun isim-fiil ekleri olan -mA, -mAk, -(y)I⁴ş eklerinden birini alarak isimleşmesinin ardından kendine bağlı başka bir unsurla birleşmesiyle oluşan kelime grubuna isim-fiil grubu denir. Muharem Ergin’e göre “Fiil gurubu fiil isimleri üzerinde kurulan kelime gurubudur” (Ergin, 2004, s. 534). Karahan’a göre “Bir hareket ismi ile ona bağlı tamlayıcı veya tamlayıcılardan kurulan kelime grubudur” (Karahan, 2016, s. 54). Buradaki hareket isminden kasıt, yukarıda belirttiğimiz eki almış olan isimdir. Delice (2012) -mA, -mAk eklerinin isim-fiil yapımında kullanıldığını, -(y)I⁴ş ekinin nadir bir kullanım olduğunu belirtmektedir. Günay Karaağaç ise “Bir eylem adı ile ona bağlı bir veya birden çok ögeyle kurulan söz

öbeğidir” tanımını yapmıştır (Karaağaç, 2009, s. 139). Tanımdan ziyade kullandığı terim önemlidir. Karaağaç (2009) isim-fiil grubu için “*fiil ismi öbekleri*” terimini kullanmıştır. İsim-fiil terimini ise sıfat-fil grubu için kullanmıştır.

Türkiye Türkçesinde isim-fiil grubunun adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Zeynep Korkmaz “*ad-fiil grubu*”, Muharrem Ergin “*fiil gurubu*”, H. İbrahim Delice “*isim-fiil öbeği*”, Leyla Karahan ise “*isim-fiil grubu*” terimini kullanmıştır. Türkiye Türkçesinde “*isim-fiil grubu*” en genel kullanımdır.

İsim-fiil grubunun özellikleri

- a. Ana unsur olan isim-fiil eki almış unsur sonda bulunur.
- b. İsim-fiil unsuru çekim eki alabilir.
- c. Ortak isim-fiili bulunduran gruplarda, isim-fiilin tekrarı söz konusu değildir.
- d. Manzum vezinde ana unsur isim-fiilin yerinin değiştiği görülmektedir.
- e. Vurgu isim-fiilden önceki unsurdadır. (Karahan, 2016) (Korkmaz, Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi, 2009) (Delice, 2012) (Gencan, 1979) (Topaloğlu, 2019) (Banguoğlu, 2011) (Ergin, 2004) (Karaağaç, 2009) (Aktan, 2009) (Ediskun, 2017) (Özkan, Toker, Aşçı, 2016) (Özkan, Sevinçli, 2009) (Atabay, Özel, Çam, 1981).

1.2.4.2. Türkmen Türkçesinde İsim-Fiil Grubu

Türkmen Türkçesinde isim-fiil grubu başlığı altında bir değerlendirmeye rastlayamadık. Sarıyev ve Güder (1998) eserlerinde *söz düzümi* alt başlığında *isim söz düzümleri* başlığı altında isim ve sıfat tamlamalarını incelerken, *işlik söz düzümleri* başlığı altında da isim-fiil grubu, sıfat-fiil grubu, zarf-fiil grubu ekleri incelenmiştir. Net bir sınıflandırma ve örneklendirme yapılmamıştır. Bu kelime grubunu incelerken Türkmen Türkçesi dil bilgisi kitaplarındaki isim-fiil (iş atları) başlığını inceledik.

Sarıyev ve Güder (1998) de bunun farkında olarak; bu başlık altındaki gruplarının ayrımının baş komponentin isim veya fiil olması ile yapılabileceğini belirtmişler. İsim-fiilleri *iş atları* başlığıyla göstermişlerdir.

Borcakov vd. (2000) isim-fiil ekleri olarak -mAk, -mA, -Iş, ve -Ası eklerini göstermişler. İsim-fiil eklerinin anlamca fiil göstergesinde olsalar da, dil bilgisi yönünden isim olduklarını belirtmişler. Türkiye Türkçesinde sıfat-fiil grubunda gösterilen -AsI eki, Türkmen Türkçesinde isim-fiil (iş atları) arasında gösterilmiş.

Sinan Dinç bu bölümde söz dizimi tasniflerinden değil de isim-fiille ilgili olan değerlendirmeleri belirtmiştir. Ve ayrıca -AsI ekini sıfat-fiil grubunda incelemiştir (Dinç, 2014). Asım Çağrı Şenol ise bu ekin sıfat yapan ve dua-beddua anlamı veren bir ek olmadığını, arzu etmek anlamı veren “-Ası gelmek/olmak” şeklindeki yapı olduğunu söylemektedir (Şenol, 2018).

Borcakov vd, iş atları ve işliğin nāmālim şekili (infinitiv) olmak üzere iki grupta inclemiştir Borcakov vd., (2000). İnfinitiv Türkiye Türkçesindeki mastar eki olarak ele alınabilir. İçerisinde -mAklık, -mAk, -mA eklerini de bulundurmaktadır. Asım Çağrı Şenol, iş atlarının isim-fiil olarak nitelendirilmesinin doğru olduğunu söylemektedir (Şenol, 2018).

Bu eklerden -AsI ve -mAklık Türkiye Türkçesinde yer almamaktadır. Ayrıca incelemiş olduğumuz eserde de rastlanılmamıştır.

Türkiye Türkçesinde -mAk ve -mA ekleri arasında bir bağ vardır. -mAk eki isim çekimleri almayı onun yerine -mA eki kullanılmaktadır. Türkmen Türkçesinde ise -mAk ekinin isim çekim eki aldığı görülmektedir.

Çagalıktan saylanıp, hat-sovat övrenmäge başlansoňlar, hersine berlen özbaşdak otagam yanaşık boldı (s. 12). “Çocukluktan çıkıp, okuma-yazma öğrenmeye başlayana kadar, her birine verilen müstakil odalar da yakın oldu.”

Serdar öz ädimini general Kurhaniň süresi bilen düşündirmäge çalışyar (s. 58). “Lider kendi adımını general Kurhan’ın adımları ile denk getirmeye çalışıyor.”

Hut şonuň üçinem beyle hatarlı sözleriň onuň ağızından çikmagını islemedi (s. 88). “Gerçekten bunun için de böyle tehlikeli sözlerin onun ağızından çıkmasını istemedi.”

Tatyana aynanı çalaca pitikläp tozgalaryny sanamaga durdı (s.7). “Tatyana camı yavaşça vurup tozları saymaya başladı.”

Bäşinci yılın bahar şemalı Tatyanañ añ-düşüncesinde, durmuşa garayşında kân özgerişlikler döretti (s. 161). “Beşinci yılın bahar rüzgarı Tatyana’nın ufkunda, dünyaya bakışında büyük değişiklikler yarattı.”

Çaya güymenen bolyan Tatyana mihmanınıñ çilim çekişini görmedik boldı (s. 124). “Çayla ilgilenen Tatyana misafirinin sigara çekişinin görmemezlikten geldi.”

Seniñ yalı ovidan gıza mihmanhanada yaşamak çetin bolar, men öz coramın öyünden saña oñatca otag tapdım. (s. 128). “Senin gibi güzel bir kıza misafirhanede yaşamak zor olur, men kendi kız arkadaşımın evinde sana güzelce bir oda buldum.”

Galapın kitaba ya-da başga bir pişe güymenip, öyde eke oturmagı govı görüyär (s. 17). “Çoğunlukla kitapla ya da başka bir işle oyalanıp, evde tek oturmayı çok seviyor.”

Onuñ yatkeşligi, dürli dövrüñ akıldarlarınıñ dana sözlerini bada-bat gaytalap bilşi Tat’yananı her sapar hayran galdıyardı(s.).

Değerlendirme:

Her iki lehçede de İsim-fiil ekleri aynıdır. Türkiye Türkçesinde -mAk isim-fiil ekine isim çekim eki getirmeyip -mA isim-fiil eki tercih edilmiştir. Türkmen Türkçesinde ise -mAk isim-fiil ekinin kullanımının -mA isim-fiil ekinden yaygın olduğu görülmektedir.

1.2.5. Zarf-Fiil Grubu

1.2.5.1. Türkiye Türkçesinde Zarf-Fiil Grubu

Fiil unsurunun zarf-fiil ekleri olan -A, -I⁴, -I⁴p, -All, -ArAk, -I⁴ncA, -mAdAn, -ken eklerinden birini alarak zarflaşmasının ardından kendine bağlı başka bir unsurla birleşmesiyle oluşan kelime grubuna zarf-fiil grubu denir. Leyla Karahan’a göre “Bir zarf-fiil ile bu zarf-fiile bağlı tamlayıcı veya tamlayıcılardan kurulan kelime grubudur” (Karahan, 2016, s. 57). Muharrem Ergin’e göre “gerundium gurubu bir

gerundium ile ona bağılı unsurlardan meydana gelen kelime grubudur” (Ergin, 2004, s. 396). H. İbrahim Delice’ye göre “Bir zarf-fiil eki almış fiil ile ona bağılı unsur veya unsurlardan kurulan kelime öbeğidir” (Delice, 2012, s. 46). Günay Karaağaç’a göre ise “Zarf-fiil öbeği, bir zarf-fiil ile ona bağılı bir veya birden çok ögeyle kurulan söz öbeğidir” şeklindedir (Karaağaç, 2009, s. 141).

Türkiye Türkçesinde zarf-fiil grubunun adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Zeynep Korkmaz, Leyla Karahan, Mustafa Özkan “zarf-fiil grubu”, H. İbrahim Delice “zarf-fiil öbeği”, Muharrem Ergin “gerundium grubu” terimini kullanmıştır. Türkiye Türkçesinde “zarf-fiil grubu” en genel kullanımdır.

Zarf-fiil grubunun özellikleri

- a. Ana unsur olan zarf-fiil eki almış unsur sonunda bulunur.
- b. Hâli eki almış sıfat-fiiller, zarf görevi yapar. Bunlar da zarf-fiil grubudur.
- c. Manzum vezinde ana unsur zarf-fiilin yerinin değıştiğı görülmektedir.
- d. Zaman, tarz, sebep, şart, karşılaştırma gibi işlevlerle zarf görevi yapar.
- e. Vurgu zarf-fiilden önceki unsurdadır.
- f. -r/-mAz, -DI mI ve -DI/AlI² gibi kalıpların kurduğı gruplar da zarf-fiil grubudur.
- g. -sA ve -ken eki ile kurulan ve birden fazla zarf-fiil grubunda zarf-fiil eki tekrarlanmaz. Sonda bulunur. (Karahan, 2016) (Korkmaz, Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi, 2009) (Delice, 2012) (Gencan, 1979) (Topaloğlu, 2019) (Banguoğlu, 2011) (Ergin, 2004) (Karaağaç, 2009) (Aktan, 2009) (Ediskun, 2017) (Özkan, Toker, Aşçı, 2016) (Özkan, Sevinçli, 2009) (Atabay, Özel, Çam, 1981).

1.2.5.2. Türkmen Türkçesinde Zarf-Fiil Grubu

Türkmen Türkçesinde zarf-fiil grubu başlığı altında bir değerlendirmeye rastlayamadık. Sarıyev ve Güder (1998) eserlerinde *söz düzümi* alt başlığında *isim söz düzümleri* başlığı altında isim ve sıfat tamlamalarını incelerken, *işlik söz düzümleri* başlığı altında da isim-fiil grubu, sıfat-fiil grubu, zarf-fiil grubu ekleri incelenmiştir. Net bir örneklendirme ve sınıflandırma yapılmadığı için sıfat-fiil

grubunu incelerken Türkmen Türkçesi dil bilgisi kitaplarındaki zarf-fiil (hal işlikler) başlığını inceledik.

“Fiilin zarf işleyişine girmek üzere aldığı şeklidir” (Sarıyev ve Güder, 1998, s.66). Sarıyev ve Güder (1998) zarf-fiil ekleri olarak sadece $-(I^4)p$ ve $-A/I^2$ eklerini göstermiş. Borcakov vd. ise $-I^4p$, $-A$, $-AII^2$, $-I^2nçA$, $-dI^2kçA$, $-mAzdAn$, $AgAdAn$ eklerini sıfat fiil ekleri olarak göstermiş.

Borcakov vd sıfat-fiilerin tasnifi sırasında, zarf filleri “asıl şekilleri” ve “birleşik şekilleri” olarak ikiye ayırmıştır. $-A/-y$, $-I/-U$, $-Ip/-Up$ ekleri asıl şekilleri, $-AII$, $-InçA$, $-dIk(1)çA/-dUK(I)ça$, $-AndA$, $-mÄn$, $-mAzdAn$, $-AgAdA(n)$ birleşik şekilleri belirtmektedir (Borcakov vd., 2000).

*Gövnüne bolmasa, her gezek gar **yaganda** dünya tazelenen yalı, şäher täze, päkize libas geyen yalı bolýar* (s. 135). “Gönlüne de olmasa, her defa kar yağdığında dünya yenilenir gibi, şehir yeni, temiz elbise giymiş gibi oluyor.”

*Tatyananiň sypayıçılıklı garşılık görkezmegine **garamazdan**, şo saparam bar aladanı Skvortsoviň özi etdi* (s. 108). “Tatyana’nın nazikliğine karşılık göstermesine bakmadan, bu kez gitme zahmetini Skvorstov’un kendisi yaptı.”

*Gıgırmacak bolup, dodagımı **gancarıñça** dişledim* (s. 127). “Bağırılmamak için, dudağımı kanaya kadar ısırđım.”

Zarf-fiil ekleri içerisinde Türkmen Türkçesinde en yaygın kullanılan ek $-(I)p$ ekidir. İncelediğimiz eserde de en çok bu ekle karşılaştık. Ekin olumsuz yapısı Türkiye Türkçesinden farklı olarak “-man, -män” eki ile yapılır.

*Uzun yallı yabısınıň cılavını çalarak **çekip**, çilim kükedyän goca paytunçınıň gözi gezmeläp yören geynüvli baryardadı* (s. 106)

*Gimnaziyadan çıkanson, ol yörite övrüm **berip**, şäheriň merkezindäki ullakan seyil bagınıň içinden geçip gaydyar* (s. 110). “Liseden çıktıktan sonra, o özel ay, şehrin merkezindeki büyük açık havada gezip bahçenin içinden geçip gitti.”

$-(I)p$ ekinin olumsuz şekli Türkiye Türkçesindeki gibi $-mAyIp$ eki ile değil, $-mÄn$ eki ile yapılmaktadır. Fonksiyon olarak da $-mAdAn$ ekine benzemektedir.

*Häliden bäre hiç zat **iymän**, çilim çekip, sedasız oturan gök işçi bulzalı, togalak, şırkı yüzli adam birden başını galdırdı* (s. 116). “Önceden beri hiçbir şey yemeden, sigara içip, sessiz sedasız oturan mavi işçi kıyafetli, yuvarlak açık sarı yüzlü adam birden başını kaldırdı.”

*Tatyana şol yatışını **özgertmän**, kitap bilen yüzünü ayapdı.*(s. 151) “Tatyana bu yatışını değiştirmeden, kitapla yüzünü kapattı.”

*Tatyana sesini **çıkarmän** kuhnya geçdi* (s. 191). “Tatyana sesini çıkarmadan mutfağa geçti.”

Türkiye Türkçesindeki “diye” yapısı Türkmen Türkçesinde -Ip zarf fiil eki ile yapılır.

*Birsalım bulvarda gezim edeyin **diyip** gapa yöneldi* (s. 139) “Biraz bulvarda gezeyim deyip kapıya yöneldi.”

Yukarıdaki örnek açıklaması yapılan “diye” yapısını göstermektedir.

*Meniň başımdan geçen muşakgatlar, belki, saña sapak bolar **diyip**, Tatyana öz yüregini dökti* (s. 139) “Benim başımdan geçen felaketler, belki, sana, ders olur diyerek, Tatyana kendi yüreğini döktü.” Bu örnek ise “deyip” yapısıdır. Bu zarf-fiil yapısı virgül ile ayrılmaktadır.

-All zarf-fiil eki kişi eki alır ve olumsuzu -mAmAll şeklindedir.

*Şu yerik **geleli bäre** (indi iki aydanam geçdi) Muhammetguli adanıň govgasız gününü görenok* (s. 495). “Şu yere geldiğinden beri (şimdi iki ayı da geçti) Muhammetguli adanın sakın bir gününü göremedi.”

-InçA zarf-fiil eki de kişi eki alır “-IncAyA kadar, -AnA kadar” anlamlarını taşır.

*Bu armanlı ölümi anan çınarlar, çeşmeler, daglar daň **atınça** nala çekdiler* (522). “Bu zamansız ölümü anan çınarlar, çeşmeler, dağlar tan atınca inledirler.”

*Gıgırmacak bolup, dodagımı **gancarıñça** dişledim* (s. 127). “Bağırmmamak için, dudağımı kanaya kadar ısırđım.”

-dlkçA zarf-fiil eki Türkiye Türkçesi ile aynı kullanımdadır fakat kişi eki almaktadır.

Ayalıñ ölendiğini, özünün sallah yaşayandığını, Odessa-da çaphana daşarı yurtdan gelen taze stanogı alıp gitcek için gelendiğini maña gürrün berdi (s. 130). “Karısının öldüğünü (ölmüş olduğunu), kendinin bekâr yaşadığını (yaşamış olduğunu), Odessa da basım evi yurt dışından gelen yeni tezgahı alıp gideceği için geldiğini (gelmiş olduğunu) bana anlattı.”

-mAzdAn zarf-fiil eki incelediğimizde az sayıda bulunan bir yapıdır. Türkiye Türkçesindeki “-mAdAn” ekini karşılar.

Eger düşmanıñ özüñden Rüstem bolsa, onuñ dinine garamazdan, güycüne göre tabın bol (s. 58). “Eğer düşmanın kendisi Rüstem olsa, onun dinine bakmadan gücüne göre tabi ol.”

İncelediğimiz eserde çok az sayıda bulunan -AgAdAn ekinin Türkiye Türkiye Türkçesindeki -Ir...-mAz yapısına karşılık gelmektedir (Azimov vd., 1960)

Tatyana yalıncañ içalının yakasından ebşitläp tutagadan, yüzüne tükürsem diydi (s. 316). “Tatyana, dalkavuk casusun yakasından tutar tutmaz yüzüne tükürsem dedi.”

Değerlendirme:

İki lehçedeki zarf-fiil eklerinde çok fazla bir farklılık görülmemektedir. Türkmen Türkçesindeki zarf-fiiller anlam ve şekil bakımından Türkiye Türkçesinden farklıdır. -mAdAn ekinin anlamını -mÄn eki karşılamaktadır. Türkmen Türkçesinde -dlkça ve -Inça eklerii üzerine kişi eki almaktadır.

1.2.6. Tekrar Grubu

1.2.6.1. Türkiye Türkçesinde Tekrar Grubu

Anlamlı bir kelimenin kendisine eş veya zıt anlamlı bir kelimeyle; anlamlı bir kelimenin seslerinin değiştirilmesiyle veya ilk hecesinden sonra ses eklenerek başa getirilmesiyle oluşan kelime grubuna tekrar grubu denir.

Leyla Karahan'a göre "Bir nesneyi, bir niteliği, bir hareketi karşılamak üzere eş görevli iki kelimenin meydana getirdiği kelime grubudur" şeklindedir. (Karahan, 2016, s. 60). H. İbrahim Delice'ye göre "Ya yakın veya zıt anlamlı aynı cins iki kelimenin arka arkaya getirilmesi ya bir kelimenin ilk sesinin *m* sesiyle değiştirilerek tekrar edilmesiyle ya da bir kelimenin ilk hecesinin üzerine *m, p, r, s* seslerinden birinin ilave edilerek kelimeyle birlikte söylenmesi yoluyla oluşturulan kelime öbekleridir" (Delice, 2012, s. 32). Muharrem Ergin'e göre "Tekrarlar aynı cinsten iki kelimenin arka arkaya getirilmesi ile meydana gelen kelime gruplarıdır" (Ergin, 2004, s. 377). Banguoğlu (2011) ise tekrar grubunu, bağlam öbekleri başlığı altında ikilemeler alt başlığında göstermiştir. Günay Karaağaç'a göre ise "bir varlığı veya bir eylemi karşılamak üzere eş görevli iki sözün oluşturduğu eş görevli iki sözün oluşturduğu söz öbeğidir" şeklindedir (Karaağaç, 2009, s. 161). Tanımlar içerisinde en açıklayıcı ve neredeyse özellikleriyle birlikte veren Delice'dir.

Tekrar grubu; aynen tekrarlar, eş ve yakın anlamlı tekrarlar, sayılı tekrarlar, zıt anlamlı tekrarlar, ilaveli tekrarlar olarak sınıflandırılmıştır.

Türkiye Türkçesinde tekrar grubunun adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Zeynep Korkmaz, Mustafa Özkan, Hikmet Dizdaroğlu Berke Vardar Tahir Nejat Gencan "ikileme", M. Kaya Bilgegil, "ikizleme", Tahsin Banguoğlu "koşma takımı", H. İbrahim Delice "tekrar öbeği" Leyla Karahan, Erdoğan Boz "tekrar grubu" terimini kullanmıştır. Türkiye Türkçesinde "tekrar grubu" en genel kullanımdır.

Tekrar grubunun özellikleri

- a. Bu grupta bulunan kelimeler hem anlam hem de şekil bakımından birbiriyle ilişkilidir.
- b. Anlam bakımından kuvvetlendirme, süreklilik vardır.
- c. Bağlama ve çekim edatları dışında her kelime ile tekrar grubu kurulur.
- d. Unsurlar çekim eki alabilir.
- e. Unsurlarda vurgu bağımsızdır.
- f. Unsurlar arasına virgül veya tire konmaz.
- g. Unsurlar arasında edat bulunabilir. Bunlar bağlanma grubu edatı değildir.

- h. Kalıplaşan tekrar gruplarında sıra değişmez.
- i. Unsurların sıralaması hece sayısına göredir. Azdan çoğa doğrudur.
- j. b ve p ile başlayan kelimeler sonra gelir (Karahan, 2016) (Korkmaz, Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi, 2009) (Delice, 2012) (Gencan, 1979) (Topaloğlu, 2019) (Banguoğlu, 2011) (Ergin, 2004) (Karaağaç, 2009) (Aktan, 2009) (Ediskun, 2017) (Özkan, Toker, Aşçı, 2016) (Özkan, Sevinçli, 2009) (Atabay, Özel, Çam, 1981).

1.2.6.2. Türkmen Türkçesinde Tekrar Grubu

Türkmen Türkçesinde tekrar grupları *tirkeş-gaytalanyan atlar* veya *tirkeş atlar* başlıkları altında incelenmektedir. Tirkeş kelimesinin sözlükteki anlamı bağlanan, iliştilen şekindedir. Bu kelimeye arka arkaya gelen demekte bir sakınca yoktur. Gaytalanyan ise yinelenmek, tekrarlamak anlamındadır. (Tekin vd., 1995) Bu yüzden bu iki adlandırma için Türkiye Türkçesindeki tekrar grubu diyebiliriz.

Borcakov, Sarihanov, Söyegov Hocayev ve Ernazarov'a göre tirkeş-gaytalanyan atlar (arka arkaya gelen- tekrarlanan isimler) kendilerine özgü sözlüksel, anlamsal ve dil bilgisel özelliklere sahiptirler ve bu özelliklerle birleşik isimlerden ayrılırlar. Sözlüksel ve anlamsal bakımdan tirkeş-gaytalanyan ve tirkeş sözlerin iki türünü ayırmak gerek. Birincisi, bir kelimenin tekrarlanmasıyla oluşan; ikincisi zıt ya da eş anlamlı kelimelerin birbirini takip etmesiyle oluşan şeklidir. Bunlar tirkeş sözler olarak adlandırılabilirler (Borcakov vd., 2000). Nartıyev ise tirkeş sözlerin sözdizimi sözcük yapımının bir şekli olup, kendi aralarında leksik ve vurgu ile bağlı olduklarını belirtmektedir. (Nartıyev, 2010)

Mehmet Kara, öğeleri aynı anlamı taşıyan tekrar grubu, öğeleri yakın anlamlı tekrar grubu, öğeleri zıt anlamlı tekrar grubu olmak üzere üç başlık altında incelemiştir. (Kara, 2001)

1.2.6.2.1. Türkmen Türkçesinde Aynen Tekrarlar

Aynı sözcüğün tekrarlanmasıyla oluşturulan aynen tekrarlar da ses yansımaları tekrarlar çok sık kullanılır. Fakat bunlar tek başına kullanılmazlar.

*Uzun boylı, dolmuş gövrelı Adelına corasınıň sözüne gulagam asman, onu gucaklap, yerden göterdi, **cıkır-cıkır** gülüp, öz daşında pırladı (s. 15).* “Uzun boylu, iri gövdeli Adelina kız kardeşinin sözüne kulak asmayıp, onu kucaklayıp havaya kaldırdı, kıkır kıkır gülüp, kendi etrafında döndü.”

*Rodion **loh-loh** gülüp, buyralı sakgalını ovuşladı (s. 44).* “Rodion kahkaha atarak, kıvırcık sakalını okşadı.”

Teke Kızı Tatyana romanında aynen tekrarlar kalıbında yapılan tekrarların bazılarının +DAn eki aldığına rastladık.

*Şeylelik bilen Tat'yananıň kalbında **yuvaş-yuvaşdan** perzentlik duygusu, mähirli ayala minnetdarlık duygusu oyandı (s. 27).* “Böylelikle Tatyana'nın kalbinde yavaş yavaş evlatlık duygusu, sevimli kadına minnettarlık duygusu uyandı.”

1.2.6.2.2. Türkmen Türkçesinde Eş ve Yakın Anlamlı Tekrarlar

Birbiriyle alakalı olan kelimelerin arka arkaya gelmesiyle oluşan tekrar grubudur.

*Tatyananıň **sabri-takadı** geçdi (s. 175).* “Tatyana'nın sabrı takadı taşı.”

*Harbı serkerde üçin şonda öz kompaniyasınıň diňe bir **manısı-matlabı** bardı: ol öz patıçasına täze yer alıp berip, öz **şan-şöhratını** artdırmalıdı (s. 69).* “

1.2.6.2.3. Türkmen Türkçesinde Sayılı Tekrarlar

Sayıların arka arkaya gelmesiyle oluşan tekrar grubudur.

*Gızgın çaydan **bir-iki** yola ovurtlan gözeliň hasratlı hekayaty gicäniň birmahalına çenli çekdi (s. 124).* Sıcak çaydan bir iki kez içen güzelin dertli olayı gecenin bir zamanına kadar sürdü.”

*Ak yelek yalı gaymalaşyan gar tozgaları gök, orayanı, mähimişi, yaşıl renkli demir, kä yerde-de gırmızı çerepitsa bilen üsti örtülen **iki-üç-dört** gat caylarıň gerşine düşyär (s. 7).* “Beyaz kuş tüyü gibi dönüp duran kar tozları mavi, sarımsı,

turuncu, yeşil renkli demir, kimi yerde de kırmızı ile üstü örtülen iki üç dört kat evlerin arkasına düşer.”

1.2.6.2.4. Türkmen Türkçesinde Zıt Anlamlı Tekrarlar

Zıt anlamli kelimelerin arka akaya getirilmesiyle oluşturulan tekrar grubudur. Kelimelerin tekrarının yanında zıt anlamli fiilerin de arka arkaya gelmesiyle de oluşturulabilir.

*Hava, şol hesretli hoşlaşıkdan bri **barı-yogı** bş ay golay vagt geçdi* (s. 71). “Evet, bu hznl vedadan beri hepi topu beş aydan yakın zaman geçti.”

*Bu osobiniyak birmahallar **gelim-gidimlidi*** (s. 11). “Bu konak bir zamanlar gelinir gidilirdi.”

*Osobiniyagi atı nalı şekilindeki daş basgançaklarından başlap, edep-ekram bilen salıhatlı baş eygen sadık şveytsarlar, livreyli lakeyler, yetişikli attutarlar, bezemen gorniçinler, garaz, kp sanlı y hocalık hizmetkrleri **dura-bara** gayıp boldular* (s. 12). “Konağın at nalı şekilindeki taş merdivenlerinden başlayıp, edep erkn ile grgl baş eğen sadık kapıçılar, niformalı uşaklar, becerikli seyisler, çık uşaklar, kısacası çok kısa srede evdeki hizmetçilerin hepsi zamanla kayboldular.”

1.2.6.2.5. Türkmen Türkçesinde İlaveli Tekrarlar

Bu tekrar grubunda farklı kurulum yapıları vardır. Kelimenin ilk hecesinin sonuna “m, p, s” seslerinin birinin getirilip kelimenin başına eklenmesiyle yapılan tekrarlar vardır.

*Kapitan bolsa kabulhana gelenleri **bs-btn** nsdan yalı, z stolunı başına geçip, hat yazmaga oturdı* (s. 306).

*Bir grse, ol **gm-gk**, bir grse garamtıł, bir grsenem, yaı dogup gelyn gnn řhlesindenmi-nmemi, gızgıl vsyr* (s. 494).

Ol antihrist gap-gara bir zat, sudurını ağaçlardan saylap bolanok (s. 22). “

Aynı kelimeye ayrılma hal eki getirilerek yapılan tekrarlar.

*Tat’yana gimnaziya **kem-kemden** vrenişdi* (s. 105).

Aynı kelimeye çokluk eki getirilerek yapılan tekrarlar.

Corasınıñ näme üçin, nirä yitirim bolanlığını Tat'yana soñ-soñlaram bilip bilmedi (s. 89). “ Bu örnekten başka bir örnek tespit edilememiştir.

Değerlendirme:

Her iki lehçede de unsurlar çekim almaktadırlar. Türkmen Türkçesinde tekrarların arasına kısa çizgi konulduğu görülürken bu durum Türkiye Türkçesinde yoktur. Türkmen Türkçesinde aynen tekrarların ikinci kelimesinin çokluk eki aldığı görülmektedir. Türkmen Türkçesinden eş anlamlı tekrar gruplarında ikinci kelimenin çokluk eki veya hal eki aldığı da görülmektedir.

1.2.7. Edat Grubu

1.2.7.1. Türkiye Türkçesinde Edat Grubu

Bir kelime veya kelime grubu ile edatın birleşmesinden oluşan kelime grubuna edat grubu denir. Birleşimde kelime önce, edat sonra gelir. İsim ile edat arasına bir şey girmez. İsim ile edat, yönelme hâl eki, ayrılma hâl eki veya eksiz olarak birleşirler.

İsim unsurunun ardından gibi, kadar, için, ile, doğru, diye, dek, itibaren, başka, rağmen, üzere, dair, hakkında, karşı vb. sözcüklerin ekli veya eksiz bağlanmasıyla oluşan kelime grubuna edat grubu denir.

Delice edat grubunu, çekim edatı öbeği olarak incelemiştir. “Bir isim unsuru ile bir çekim edatından kurulan kelime öbeğidir” (Delice, 2012, s. 21). Leyla Karahan “Bir isim unsuru ile bir çekim edatından meydana gelen kelime grubudur.” şeklinde açıklamıştır (Karahan, 2016, s. 62). Muharrem Ergin’e göre “Edat gurubu bir isim unsuru ile bir son çekim edatının meydana getirdiği kelime gurubudur” (Ergin, 2004, s. 392). Zeynep Korkmaz’a göre ise “Bir isim veya isim soylu kelimedden sonra gelen edatın eklendiği kelime ile birlikte oluşturduğu grup” (Korkmaz, 1992, s. 21).

Türkiye Türkçesinde edat grubunun adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Zeynep Korkmaz, Leyla Karahan, Muharrem Ergin “edat grubu”, Tahsin Banguoğlu, Ahmet Topaloğlu “takı öbeği”, H. İbrahim Delice “çekim edatı

öbeği". terimini kullanmıştır. Türkiye Türkçesinde "edat grubu" en genel kullanımdır.

Edat grubunun özellikleri

- a. İsim unsuru başta, çekim edatı sonda olur.
- b. Birleşme ekli veya eksiz olabilir.
- c. İsim unsuru kelime grubudur.
- d. Edat grubunda birden fazla isim unsuru bulabilir.
- e. İsim unsuru zarf-fiil veya sıfat-fiil olan edat grupları da vardır.
- f. Vurgu isim unsuru üzerindedir (Karahana, 2016) (Korkmaz, 2009) (Delice, 2012) (Gencan, 1979) (Topaloğlu, 2019) (Banguoğlu, 2011) (Ergin, 2004) (Karaağaç, 2009) (Aktan, 2009) (Ediskun, 2017) (Özkan, Toker, Aşçı, 2016) (Özkan, Sevinçli, 2009) (Atabay, Özel, Çam, 1981).

1.2.7.2. Türkmen Türkçesinde Edat Grubu

Türkmen Türkçesi dil bilgisi kitaplarında edat grubu ile ilgili bir bölüm veya açıklama bulunmamaktadır. Bu yüzden bu kelime grubunu incelerken edat başlığı altındaki tanımlardan ve örneklerden faydalandık. Borcakov, Sarihanov, Söyegov, Hovayev ve Ernazarov kömekçi sözlerin asıl görevinin kendi başına anlamlı olan kelimeleri birbirine bağlamaktan ve bu kelimelerin aralarındaki anlam ilişkilerini göstermekten ibaret olduğunu söyler. Onları bu sebeple de hâl eklerine benzetir. Edatların en belirgin farkının bağımsız kelime olarak kullanımları olduğunu söyler. (Borcakov vd., 2000)

Çalışmamızda edat grubunu eksiz birleşenler, yönelme hâl eki ile birleşenler, ayrılma hâl ekiyle birleşenler olarak üç grupta inceledik.

1.2.7.2.1. Eksiz Birleşenler

Bile, bilen, yalı, dek, kimin, için, sebepli, zararlı, boyunca, hakda, hakkında, barada, barasında, arkalı vb... edatlar eksiz birleşirler. Yani ismin yalın hâliyle kullanılırlar.

*Sürgün edilipdirler. Zavod işçileriniñ gozgalanına goşulanı **sebüpli** diyyärler* (s. 96). “Sürgün edilmişiler. Fabrika işçilerinin ayaklanmasına katılmalarıyla alakalı diyorlar.”

*Seniñ samsık hötcetligiñ **zerarlı**, men öz reputatsiyamı ele sovrup bilmen!* (s. 144) “Senin aptalca inatçılığın yüzünden, ben kendi itibarımı ziyan ettim.”

*Teolojiya **boyunça** birtopar kitap çalam-çaş bolup yatır: Tövrat, İncil, sahabalarıñ divanları, keramatlı enbiyalarıñ ömür beyanları...*(s. 75). “Teoloji konusunda bir sürü kitap karma karışık duruyor: Tevrat, İncil, sahabelerin divanları, mucizeli enbiyaların hayat hakkındaki sözleri..”

*Asla olarıñ näme **hakda** gürrüñ edyändiklerine-de oñlı düşünmedi* (s. 10). “Asla onların ne hakkında konuştuklarını da doğru dürüst düşünmedi.”

*Nahar başında Muhammetgüliniñ bar gürrüni yine-de mekdep **hakında** boldı* (s. 512). “Sofranın başında Muhammetgüli’nin tüm konuşması yine okul hakkında oldu.”

*Tapıñdı gız **barada** heniz hiç hili karar gelmese-de, Rodion onu önüne alıp, yabısını ızına lazareta bakan sürdi...* (s. 37). “Bulanan kız hakkında henüz hiç karara varmamış olsa da Rodion onu önüne alıp atını revire doğru sürdü...”

*Şu gazet **arkalı** ilatiñ gözüni açmağı arzuv edyärdi* (s. 484). “Gazete aracılığıyla halkın gözünü açmayı arzuluyordu.”

*Tat’yana-da öz endikli dünyäsinden, özünden, öz cuvanlığından daşlaşıp baryan **dek** boldı* (s. 88). “Tatyana da kendi dünyasından, kendisinden, kendi gençliğinden vazgeçmiş gibi oldu.”

*Ol özüniñ Moskvada doglandığını, Moskvanı canı **yalı** govı göryendigini buysanç **bilen** gaytaladı* (s. 96). “O, kendisinin Moskova’da doğduğunu, Moskova’yı canı gibi iyi gördüğünü gururla tekrarladı.”

*İlalaşık **barada** gepleşmek **üçin** Dıkma serdar bilen Sopi hanı “ak generalıñ” yanına ilçi edip ibermek makul bilinyär* (s. 58). “Anlaşma hakkında konuşmak için Dıkma serdar ili Sopi Hanı “ak generalin” yanına elçi olarak göndermeyi makul görüyorlar.”

Sinan Dinç, Türkmen Türkçesin “gibi” ile aynı anlamdaki “yalı, dek, dey, deyin, kimin, kibi” edatlarının olduğunu ve bunlarına “Benzetme tamlaması” adının verildiğini belirtmiştir (Dinç, 2014).

Aksonanıñ diňe bir sesi däl, gamış deyin nerme-näzik sudurı-da häzir gözüne görnüp giden yalı boldı (s. 524). “Aksona’nın sadece sesi değil, kamış gibi saf, nazik görüntüsü de gözüne görünüp gitmiş gibi oldu.”

Yumşak vagon çala üvreyän sallançak kimin hallan atdı (s. 98). “Sessiz vagon yavaşça sallanan salıncak gibi yalpaladı.”

Tatyana şu günki yalı isnişikli duşuşyklarıñ yene-de gaytalanmagını höves etdi (s. 108). “Tatyana bugün ki gibi arkadaş buluşmalarının yine de tekrarlanmasını heves etti.”

1.2.7.2.1.2. Yönelme Hâl Eki İle Birleşenler

Çenli, çen, deniç, göre, tarap(a), bakan, sarı, garşı, golay, yakın, garaman, garamazdan, bakmazdan, garañda vb... edatlar yönelme hâli ekiyle birleşirler.

Emma sanyanı iteklöp baryan şadiyan gızcağızın veli alma yalı gızaran, possuca yañaklarına çenli görđi (s. 13). “Ama kayak kızıağı itekleyen neşeli kızcağızın elma gibi kızaran yumuşak yanaklarına kadar görđü.”

Eger duşmanıñ özüñden Rüstem bolsa, onuñ dinine garamazdan, güycüne göre tabın bol (s. 58)

Birdenem ol corasını pencirä tarap övürđi (s. 18). “Birden bire o karısını pencereye doğru çevirdi.”

Gorkulı söhbetdeşinin giden tarapına ene biryola göz aylap, Tatyana göni öylerine bakan yöneldi (s. 166). “Tehlikeli sohbetdaşının gittiği tarafa birkaç defa göz atıp, evlerine doğru yöneldi.”

Övürđü yüzüni Moskva sarı! (s. 58). “Çevirdi yüzünü Moskava’ya doğru!”

Madam mugallıma sarı kagızdan edilen galıñ bukcanı govşurıp, ol zım-zıyat boldı (s. 525). “Madam, öğretmene doğru kağıttan yapılan kalın bohçayı sıktı, o küçücük oldu.”

Gökdepä galasına garşı alnıp barlan harbi yörüşde Rodioniñ görmedik zadı bolmadı (s. 34). “Göktepe Kalesine doğru başlatılan savaş yürüyüşünde Rodion’un görmediği bir şey olmadı.”

Ol yarım yıla golay rus lagerinde yaşayar (s. 58). “O, yarım yıla yakın Rus kampında yaŝadı.”

Yerinden yuvaŝca turdı-da, Tatyana yakın geldi (s. 313). “Yerinden yavaŝca doğrudu ve Tatyana’ya doğru geldi.”

Edat yönelme hâl eki aldığında isim eksiz olabilir.

Biri kellesini o tarapa, birem –bu tarapa goyupdır (s.522). “Biri başını o tarafa, biri de bu tarafa koymuŝtu.”

Ganatlarını geren laçın yalı, iki golunu iki tarapa yayıp, oturgıcıñ gerşine goydı (s. 78). “Kanatlarını geren ŝahin gibi, iki kolunu iki tarafa yayıp, sandalyenin arkasına koydu.”

1.2.7.2.1.3. Ayrılma Hâl Eki İle Birleşenler

Bäri, öñ, öñinça, önürti, oval, ozal, soñ, sonra vb... edatlar ayrılma hâl ekiyle birleşirler. “öñ, öñinça, önürti, oval, ozal” edatları “bu” işaret zamirinin ayrılma hal eki almış ŝekliyle kullanılırlar. (Borcakov vd., 2000).

İndi esli vagtdan bəri Sivetsev Bracek atlı daracık, uzun köçede bir garrı kempiriñ öyünde kireyine yaşayar (s. 11). “şimdi epey zamandan beri Sivestev Bracek adlı daracık, uzun sokakta bir yaşlı kadının evinde kirada yaşıyor.”

Ofitserler şondan öñ çağa görmedige döndüler. (s. 40). “Subaylar ondan önce çocuk görmemiŝ gibi davrandılar.”

Ayrılma hâl eki ile yapılan ve zaman bildiren yapıların Türkiye Türkçesinden farklı olduğu dikkati çekmektedir. Türkiye Türkçesinden hâl eki almış olan işaret sıfatı zaman ifadesinden önce gelirken, Türkmen Türkçesinde sonra gelmektedir.

*Grafinya Ariadna Vikentevna özlerini iki yıl **mundan ozal** Tifliden göçüp gelendiklerini...* (s. 206). Kontes Ariadna Vikentevna kendilerinin bundan iki yıl önce Tiflis'ten göçüp geldiklerini..”

*Garagölde iki yıl **şundan ozal** açılan rus-türkmen mekdebiniñ tagta cayından göziünü ayırıp bilenok* (s. 498). “Karagölde bundan iki yıl önce açılan Rus-Türkmen okulunun tahta binasından gözlerini ayıramıyordu.”

*Nahardan **soñ** ganyan gara tañkanı orta aldılar* (s. 506). “Yemekten sonra kaynayan kara çaydanlığı ortaya aldılar.”

*Şol ağşamki meylisden **soñ** Tatyana bilen Oksananiñ arası has-da ısnişdı* (s. 119). “Bu akşamki meclisten sonra Tatyana ile Oksana'nın arası daha da ısındı.”

“Bäri” edatı -All zarf-fiil eki ile kullanılmaktadır (Borcakov vd., 2000).

*Denis Baturin bilen tañsalı **bäri** döredimi?* (s. 14). “Denis Baturin ile tanıştıktan sonra mı ortaya çıktı?”

*Tatyananiñ Moskva gaydıp gelesi **bäri** indi iki hepde bolup baryar* (s. 168). “Tatyana'nın Moskova'ya döndüğünden beri şimdi iki hafta oldu.”

“Bäri” edatı bazen yalın haldeki isimlerle de görülmektedir.

*Mun yıl **bäri** saña garaşyar* (s. 176). “Bin yıldan beri seni bekliyor.”

İncelediğimiz eserde “bäri” edatının belirtme hal eki almış isimlerle de görüldüğü tespit edilmiştir.

*Öz oy-pikirlerine gumra bolan Ariadna Vikentevna bolsa şäherden çıkanları **bäri** Tatyananiñ gapdalında aynakısırap otır* (s. 208).

*“Peterburgda gol çekipdirler” diyleni **bäri**, gör, näçe vagt geçdi!* (s. 478). “Petersburg'da imza atmışlar dendiğinden beri, bak, ne kadar vakt geçti.”

*Sen **geleliñ** **bäri** tagsır obamıza iki-üç yola kövlenip gitdi* (s. 508). “Sen geldiğinden beri günah köyümüze iki üç defa uğrayıp gitti.”

Değerlendirme:

İki lehçede de edat grubunun oluşumu aynıdır. Eksiz birleşen, yönelme haliyle birleşen, ayrılma hal ekiyle birleşen edatlar şeklindedir. Türkmen Türkçesinde *yalı* ve *bilen* edatlarının sık kullandığı görülmektedir.

Ayrılma hâl eki almış olan işaret sıfatları Türkmen Türkçesinde sonra gelmektedir.

1.2.8. Bağlama Grubu

1.2.8.1. Türkiye Türkçesinde Bağlama Grubu

İki veya ikiden fazla isim unsurunun bağlama edatlarıyla bağlanması sonucu oluşan kelime grubuna bağlama grubu denir.

Leyla Karahan'a göre "Bağlanma edatları ile birbirine bağlanmış iki veya daha fazla isim unsurunun meydana getirdiği kelime grubudur" (Karahan, 2016, s. 65). Delice bu grubu edat öbekleri başlığının bağlama edatı öbeği alt başlığında incelemiştir. "Bağlama edatlarıyla birbirine bağlanmış iki veya daha fazla cümleden küçük biçimbirimsel birleşenin oluşturduğu kelime grubudur" şeklinde açıklamıştır (Delice, 2012, s. 20). Muharrem Ergin'e göre "Bağlama gurubu sıralama bağlama edatları ile yapılan kelime gurubudur" (Ergin, 2004, s. 379). Günay Karaağaç "Bağlama edatları ile birbirine bağlanmış iki veya daha fazla isim öbeğinin veya cümlenin oluşturduğu söz öbeğidir" şeklinde açıklamıştır (Karaağaç, 2009, s. 164) Karaağaç, diğer araştırmacıların aksine bu kelime grubunu sıralayıcı bağlama öbekleri ve açıklayıcı bağlama öbekleri olarak iki gruba ayırmıştır.

Banguoğlu'a göre ise "iki kelimenin türlü ilişkilerle basitçe yan yana gelip farklı bir kavram kazanması mahsulüdür" (Banguoğlu, 2011, s. 510).

Türkiye Türkçesinde bağlama grubunun adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Kaya Bilgegil "*bağlaç grubu*", Tahsin Banguoğlu "*bağlam öbeği*", H. İbrahim Delice "*bağlama edatı öbeği*", Zeynep Korkmaz, Leyla Karahan, Mustafa

Özkan “*bağlama grubu*” terimini kullanmıştır. Türkiye Türkçesinde “*bağlama grubu*” en genel kullanımdır.

Bağlama grubunun özellikleri

- a. Bağlama edatları isim unsurlarının arasında bulunurlar.
- b. İki den fazla isim unsurunun bulunduğu bağlama gruplarında *ve* bağlama edatı, son iki unsurun arasında bulunur.
- c. “hem... hem., ya... ya...” ile yapılan bağlama grubunda edatlar, unsurun başında veya sonunda bulunabilir.
- d. “ile” bağlacı yerine ekleşmiş olan -(y)LA bağlama eki de unsurları bağlayabilir.
- e. Unsurlar kelime grubu olabilir.
- f. Bu grup içine cümlenin başka bir ögesi girebilir.
- g. Unsurlarda vurgu bağımsızdır (Karahana, 2016) (Korkmaz, 2009) (Delice, 2012) (Gencan, 1979) (Topaloğlu, 2019) (Banguoğlu, 2011) (Ergin, 2004) (Karaağaç, 2009) (Aktan, 2009) (Ediskun, 2017) (Özkan, Toker, Aşçı, 2016) (Özkan, Sevinçli, 2009) (Atabay, Özel, Çam, 1981).

1.2.8.2. Türkmen Türkçesinde Bağlama Grubu

Türkmen Türkçesi bağlama grubu başlığı altında bir değerlendirmeye rastlayamadık. Kelimelerin birbirine bağlanması için kelimelerin bir sıraya ve kurala göre bir araya gelmesi gerekir. Bu da iki şekilde yapılır: Deñdeş bağlantılı ve eyerceñli bağlantılı. Deñdeş bağlantılı; bir kelimenin diğer kelimeyle bir bağı olmadan bağlandığı türdür. Bu türde iki ya da daha fazla unsur eşittir ve anlam olarak yakındır. Eyerceñli bağlantılı unsurlar birbirine bağladır (Annanurov, 1962).

Sarıyev ve Güder ise “Cümlede aynı soruya cevap olan birkaç öge olabilir. Bunlara *Deñdeş Agzalar* denilir” şeklinde açıklamıştır (Sarıyev ve Güder, 1998, s.50).

İncelediğimiz eserde “ve” bağlacı bulunmamaktadır. Sinan Dinç ise eserinde “ve” bağlacından Türkmence örnekler vermiştir (Dinç, 2014). Bu bağlacın yerine

genellikle “hem” bağlacının kullanıldığı görülmektedir. “hem” bağlacı isimleri, fiilleri, cümleleri ve kelime gruplarını birbirine bağlama görevini üstlenmiştir.

*Yöne men bir zadı aydayın, cenaplar! Dağlılar batır **hem** mert adamlar* (s. 23). “Ama ben bir şey söyleyeyim efendiler! Eşkiyalar yiğit ve mert adamlar.”

*Eysem-de bolsa, ol tanalyan **hem** silanyan yigitleriň biri* (s. 488). “Böyle de olsa, o bilinen ve sayılan yiğitlerden biri.”

*Dağlılar batır **hem** mert adamlar* (s.). “Dağlılar cesur ve mert adamlardır.”

*Şol üçüsünden başga bu ulı osobiniyakda hemişe hısırdap yören Polina İvanovna Mombelli **hem-de** goca bagban bilen çep ayağı agsak atbakar yaşayar* (s. 13). “Bu üçünden başka bu büyük konakta her zaman çabalayıp duran Polina İvanovna Mobelli ve de koca bahçe ile sol ayağı aksak seyis yaşıyor.”

Türkmen Türkçesinde “hem” edatının zamanla kelimeye eklediği görülmektedir. Ekleşerek “-em/-am” şeklini almıştır (Yıldırım, 2017).

*Diňe bir türkmençesinem däl, parsça **sahıpasınam** okayar* (s. 485). “Sadece Türkmençesini de değil, Farsça sayfasını da okuyor.”

Türkmen Türkçesinde “da” edatı Türkiye Türkçesindeki gibi ayrı yazılmaz. “-” işareti ile kelime bağlanır. Eserimizde de bu şekilde gösterilmiştir. Ayrı şekilde gösterilen bir örneğe raslanmamıştır.

*Men saňa birtopar gazet bereyin. Äkit oba. cemagata okap ber... **Kakama-da** ayt* (s. 490). “Ben sana biraz gazete vereyim. Köye götür. Millete okuyuver. Babama da oku.

*Patışanıň öz adı dakılan ol öyde barlı bayarlarıň nikasız gatnaşıklarından dünya inip, taşlanan **ya-da** yetim galan çagalar saklanıyardı* (s. 41). “Padişahın adının verildiği yetimhanede varlıklı kişilerin nikâhsız ilişkilerden dünyaya gelen, istenmeyen ya da yetim kalan çocuklara bakılıyordu.”

***Kü** durup, **kü** ilgap, daş-töveregine gorkulı garancaklap, üzniüksiz ağlayan çaga Rdoionıň göni özüne tarap yakınlaşyp gelyärdi* (s. 36). “Kah durup kah koşup, etrafına korkuyla bakıp, sürekli ağlayan çocuk Rodion’a doğru yaklaşıyordu.”

Gurbanmırat işan bilen Kerimberdi işan ikisi bile seslendi (s. 67). “Gurbanmırat işan ile Kerimberdi işan ikisi birlikte seslendi.”

+dİr ekinin de iki unsuru bağladığı öbeklerde bulunmaktadır (Biray ve Biray, 2000).

Ahaldır Mara erk eden Nurberdi hanıñ aradaya çıkanına on dört gün ...(s. 54). “Ahal ve Marı’ya güç veren Nurberdi Hanın öldüğünün on dördüncü gününde...”

Mavi yapıncalı stolun üstünde dürli yerlerden gelen hatlar, galamdır kagız çalam-çaş bolup yadır (s. 481). “Mavi örtülü masanın üstünde çeşitli yerlerden gelen mektuplar, kalemler ve kağıtlar karma karışık oluyordu.”

Onsoňam, Rodionıñ yadına düşyär, kapitaniň çaga hasiyeti bardı: ol ağaçdan, daşdan yonup-gırdap yasayan dürli gurcaktır oyuncaklarını halayardı (s. 32). “Ondan sonra Rodion’un aklına geliyor, komutanın çocukça bir karakteri vardı: o ağaçtan, taştan yontarak yapılan çeşitli oyuncak bebek ve oyuncaklarını severdi.”

İncelediğimiz eserde “fiil-şart-fiil-olumsuzşart-da” yapısına ratlanmıştır. Türkiye Türkçesine aktardığımızda “alsa da almasa da” şeklinde olan yapının olumlu fiili ile olumsuz fiilinin birleştiği ve sonra “da” bağlacının eklendiği görülmektedir.

Soňkı vagtlarda birden Denisi göresiniñ gelyändigini, özi boyun alsa-almasa-da, ol duyýar ahırı! (s. 14).

Özi häzir botun alsa-almasa-da, Tatyana şu günki yalı ısnışıklı düşüşiklariñ ene-de gaytalanmagını höves etdi (s. 108).

Değerlendirme:

Türkmen Türkçesinde “ve” bağlacı yerine kullanıldığı görülen “hem” bağlacının ekleşerek “+em” şeklinde kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca +dİr ekinin de bağlaç görevinde kullanıldığı görülmektedir.

1.2.9. Unvan Grubu

1.2.9.1. Türkiye Türkçesinde Unvan Grubu

Kişi adından sonra bir akrabalık adının veya unvanın gelmesiyle oluşturulan kelime grubuna unvan grubu denir.

Leyla Karahan'a göre "Bir şahıs ismiyle bir unvan veya akrabalık isminden kurulan kelime grubudur" (Karahan, 2016, s. 68). H. İbrahim Delice'ye göre "Bir şahıs, unvan veya akrabalık isminden kurulan kelime öbeğidir" (Delice, 2012, s. 28). Muharrem Ergin de Karahan ile aynı tanımı yapmıştır. Unvan grubunun birleşik isim grubundan ve sıfat tamlamasından ayrılabilmesi için unvanın sonda olduğu vurgusu yapmıştır (Ergin, 2004). Günay Karaağaç "Bir özel ad ile unvan veya akrabalık adlarından birinin eksiz bir biçimde oluşturdukları söz öbeğine unvan öbeği denir" diyerek açıklamıştır. Karaağaç (2009) unvan öbeğini birleşik adlar ile birlikte özel ad öbeği başlığı altında vermiştir.

Türkiye Türkçesinde unvan grubunun adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Zeynep Korkmaz, Leyla Karahan, Muharrem Ergin, Kaya Bilgegil "*unvan grubu*, Tahsin Banguoğlu "*san öbeği*", H. İbrahim Delice, Ahmet Topaloğlu, Günay Karaağaç "*unvan öbeği*" terimini kullanmıştır. Türkiye Türkçesinde "*unvan grubu*" en genel kullanımdır.

Unvan grubunun özellikleri

- a. Kişi adı başta, akrabalık adı veya unvan sonda yer alır.
- b. Unsurlar eksiz birleşir.
- c. Kişi adının birleşik isim olarak görülmesi durumu vardır.
- d. İlk unsuru akrabalık adı veya unvan olan kelime grubu, unvan grubu değil, birleşik isimdir.
- e. Unvan özel ismin bir parçası ise büyük, özel ismi belirtiyor ise küçük yazılmalıdır.
- f. Unvan ve akrabalık isimlerinin başa gelmesinden birleşik isim grubu oluşur.
- g. Vurgu birinci unsur üzerine gelirse sıfat tamlaması olur (Karahan, 2016) (Korkmaz, 2009) (Delice, 2012) (Gencan, 1979) (Topaloğlu, 2019) (Banguoğlu,

2011) (Ergin, 2004) (Karaağaç, 2009) (Aktan, 2009) (Ediskun, 2017) (Özkan, Toker, Aşçı, 2016) (Özkan, Sevinçli, 2009) (Atabay, Özel, Çam, 1981).

1.2.9.2. Türkmen Türkçesinde Unvan Grubu

Türkmen Türkçesinde unvan grubu başlığı altında bir değerlendirmeye rastlayamadık. Unvan grubu herhangi bir çekim unsuru olmadan bir özel ismi, akrabalık, rütbe, makam, mevki, saygı bildiren sözcüklerle oluşturulur. Türkmen Türkçesinde akrabalık ve unvan isimleri genellikle isim unsurundan sonra gelir. Bu yapılar Türkiye Türkçesinde birleşik isim gurubunda yer alırken Türkmen Türkçesinde unvan grubundan yer almaktadır.

Täze mekdepmiş. Yovşan molla aydıpdır (s. 349). “Yeni okulmuş. Yovşan Molla söylüyor.”

İşan ağa yüzüni yerden galdırmasa-da, bu igençil sözde özüne gıcalat berilyändigini Magtımğulu han, elbetde, aňdı (s. 58). İşan Ağa yüzü yerden kaldırmasa da, bu homurtulu sözde kendisine sitem edildiğini Magtımğulu Han elbette anladı.”

Gızılbatlı Orazgılıç molla-da, Pendi pristavlığınıñ Gulca obasındañ yörite çağırılan mugallım Ata Miradov-da bar (s. 478). “Gızılbatlı Orazgılıç molla-da, Pendi bölgesinin Gulca köyünden özel olarak çağırılan öğretmen Ata Miradov da var.”

Emma Natali dayzasınıñ alaran gözleri yadına düşdi-de, bu meylinden el çekdi (s. 29). “Ama Natali teyzesinin kızıl gözleri aklına geldi ve bu isteğinden vazgeçti.”

Türkiye Türkçesinde “Hoca hanım” şeklinde önceden tanınan kişiler için kullanılan unvan/unvan yapısına incelediğimizzi eserde de rastladık.

İşan ağa yüzüni yerden galdırmasa-da, bu igençil sözde özüne gıcalat berilyändigini Magtımğulu han, elbetde, aňdı (s. 58). İşan Ağa yüzü yerden kaldırmasa da, bu homurtulu sözde kendisine sitem edildiğini Magtımğulu Han elbette anladı.”

Han aga däl-de, Dıkma serdar ardınıp, yerinden turdı (s. 66). “Han ağa değil de, Dıkma serdar sallanıp yerinden kalktı.”

Değerlendirme:

Türkiye Türkçesinde isimden önce gelen lakap, millet, boy vb. isimler Türkmen Türkçesinde isimlerden sonra da gelmektedir. Teke Kızı Tatyana romanında unvan gruplarında İslamiyetin etkisiyle “molla, işan, hoca”; Sovyetlerin etkisiyle ise “soldat, kapitan” gibi askerî isimler kullanılmıştır.

1.2.10. Birleşik İsim Grubu

1.2.10.1. Türkiye Türkçesinde Birleşik İsim Grubu

En az iki kelimenin ek almadan bir araya gelmesiyle oluşan kelime grubuna birleşik isim grubu denir. Oluşumdaki amaç bir varlığı veya kavramı tanımlamaktır.

Leyla Karahan’a göre “Bir şahsa özel ad olmak üzere bir araya gelen kelimeler topluluğudur” (Karahan, 2016). Muharrem Ergin’e göre “Birleşik isim bir nesnenin ismi olmak üzere yan yana gelen birden fazla ismin meydana getirdiği kelime gurubudur” (Ergin, 2004, s. 384). Günay Karaağaç bir kimseye özel ad olmak üzere iki veya daha fazla ismin bir araya gelerek oluşturduğu söz öbeğine birleşik ad öbeği denir” şeklinde açıklamıştır (Karaağaç, 2009, s. 167). H. İbrahim Delice’ye göre ise “Birden fazla yalın veya kalıplaşmış kelimenin bir kişi veya varlık ismi oluşturmasıyla ortaya çıkan kelime öbeğidir” (Delice, 2012, s. 28).

Bu kelime grubu genellikle birleşik kelime ve unvan grubu ile karıştırılmaktadır. Birden çok kelimenin birleşik kalıplaşmasıyla oluşan ve tek bir kavramı gösteren kelimeler, birleşik kelime; bir özel ismin sonuna unvan veya akrabalık isimlerinin getirilmesiyle oluşturulan kelime grubuna ise unvan grubu denir.

Türkiye Türkçesinde birleşik isim grubunun adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Leyla Karahan, Mustafa Özkan “*birleşik isim grubu*” Muharrem Ergin “*birleşik isim*”, H. İbrahim Delice “*özel isim öbeği*” terimini kullanmıştır. Türkiye Türkçesinde “*birleşik isim grubu*” en genel kullanımdır.

Birleşik isim grubunun özellikleri

- a. İki veya daha fazla unsurlu bütün kelimeler bu grubun üyesidir.
- b. Unsurlar eksiz birleşir.
- c. Tamlananı özel isim olan sıfat tamlamaları kalıplaşarak özel isim grubuna dönüşebilir.
- d. Vurgu ikinci unsur üzerindedir. Sıfat tamlarından ayıran özellik budur. Çünkü tamlananı özel isim olan sıfat tamlamalarında vurgu ilk unsurda bulunur.
- e. Kişi adından önce gelen unvan adları da zamanla birleşik isme dönüşebilir (Karahana, 2016) (Korkmaz, 2009) (Delice, 2012) (Gencan, 1979) (Topaloğlu, 2019) (Banguoğlu, 2011) (Ergin, 2004) (Karaağaç, 2009) (Aktan, 2009) (Ediskun, 2017) (Özkan, Toker, Aşçı, 2016) (Özkan, Sevinçli, 2009) (Atabay, Özel, Çam, 1981).

1.2.10.2. Türkmen Türkçesinde Birleşik İsim Grubu

Türkmen Türkçesinde birleşik isim grubu başlığı altında bir değerlendirmeye rastlayamadık. Sinan Dinç, unvan grubunu anlatırken unvanın isimden önce geldiği durumlarda özel isim öbeği veya sıfat tamlaması oluşturacağını belirtmiştir (Dinç, 2014).

Birleşik isim grubu özel isimlerinin birleşmesinden oluştuğuna göre soyad da bu grupta incelenmiştir. Türkmen Türkçesinde Sovyet kültürü sebebiyle ad, baba ve soyad şeklinde bir sıralama bulunmaktadır. Soyadlara erkeklerde +ov/+(e)va, kadınlarda +ova/(e)va ekleri; baba adlarından sonra ise erkeklerde +viç, +oviç, +(y)eviç, kadınlar da ise +(y)evna, +ovna ekleri getirilir. Bu bilgiler ışığında bu adlandırma şeklini de birleşik isim grubunda incelenmiştir.

Tatyana Moskvanıñ imperatorlık tehnologik uçilişçesiniñ studenti Denis Arkadeviç Baturin Davidov bilen halıs övrenişdi (s. 10) “Tatyana Moskova’nın İmparatorluk teknoloji okulunun öğrencisi Denis Arkadeviç Baturin Davidov’a tamamıyla alıştı.”

Osobiniyakda ençe yillardan bəri Sergey Vladimiroviçin uyası Natal’ya Vladimirovna Şahovskaya-Kornakova öz kiçicik maşgalası bilen yaşayar (s. 12).

“Konakta birkaç yıldan beri Sergey Vladimiroviç’in kız kardeşi Natalya Vladimirovna Şahovskaya-Kornakova küçük ailesi ile yaşıyor.”

Knyaginya Yelizaveta Dmitriyevna gelmedimi, Natal’ya (s. 22). “Kontes **Yelizaveta Dmitriyevna** gelmedi mi, Natalya?”

Yukarıdaki örnekler Rusça isimlendirmelerdir. Rus kültürünün etkisiyle sözü edilen eklerin Türkmen Türkçesi isimlere de eklendiği görülmektedir.

Gasan Efendiyev bilen Tekinskaya oblast naçalniginiñ kabulhanasına girdi (s. 306). “Gasan Efendiyev ile Tekinskaya bölge başkanının kabulhanesine girdi.”

Birinci unsuru unvan veya akrabalık ismi olan kelime grupları, unvan grubu değil, birleşik isim grubudur.

*Zakaspi oblasynyñ naçalniginiñ kömekçisi, musulman bölümüniñ iş dolandırıcısı, siziñ sadık guluñuz **mayor** Oraz serdar!* (s. 210). “Zakaspi bölgesinin başkanının yardımcısı, Müslüman bölümünün işçi yöneticisi, sizin sadık kulunuz başkan Oraz serdar!”

Öz kapitani knyaz’ Şahovskoy bilen grafinya Yelizaveta Dmitriyevnaniñ biribirine barha ıhlaslı ısnışyandıklarını gaty tiz añıpdı...(s. 34). “Kendi komutanı prenses Şahovskoy ile kontes Elizaveta Dmitriyevna’nın birbirine daha da bağlandıklarını çabucak anlamıştı...”

*Cenaplar, takal okalyan yerde **polkovnik** Buslayev yok* (s. 23). “Efendiler, vaaz edilen yerde albay Buslayev yok.”

Elizaveta Dmitriyevnaniñ *Yigrimi yıllap İmperiyaniñ harby ministri bolan **general-fel’dmarşal** Dmitriy Alekseyeviç Miluti* Elizaveta Dmitriyevna’nın *ulı gızı **knyaginya** Yelizaveta Dmitriyevna Şahovskayaniñ öz ecesi daldigini Tat’yana, elbetde, has soñ bildi* (s. 23). “Elizaveta Dmitriyevna’nın yirmi yıllarda imparatorluğun askeri bakanı olan babası mareşal Dmitriy Alekseyeviç Miluti’nin büyük kızı kontes Yelizaveta Dmitriyevna Şahovskaya’nın kendi annesi olmadığını Tatyana, elbette, çok sonra öğrendi.”

*Soldat Rodion gelen bolsa, **polkovnik** Bulsayev –haziriñ özünde şu yerde dikilsin diydi* (s. 28). “Asker Rodion geldiyse, albay Buslayev –Şimdi şurada dikilsin dedi- diye söyledi!”

Öz *kapitanı knyaz' Şahovskoy bilen doktor Şçerbagiň* arasında bir ağışam çadırıň gapdalında bolan geň gürrüni Rodion öz gulagı bilen eşitdi...(s. 28). “Kendi komutanı prenses Şahovskoy ile doctor Şçerbak’ın arasında bir ağışam çaradın yanında olan uzun konuşmayı Rdoion kullarıyla duydu.”

“Ahırda *madam Tekinskayanı candarm upravleniyesiniň şefiniň huzurına äldiler* (s.316). Sonunda madam Tekinskaya’yı jandarma yönetiminin şefinin huzuruna çıkardılar.”

Bu osobiniyak bir mahallar graf Milyutinlerin maşgalasınıňkızı (s.11). “Bu konak bir zamanlar kont Milyutinlerin ailesinindi.”

Değerlendirme:

Ülkemizde 2741 sayılı 1934 tarihli soyadı kanununun ikinci maddesinde yazıda, söyleyişte ve imzada kişinin adının önde, soyadının sonda olacağını belirtir. Bu kanun öncesinde ise baba veya dede adının ikinci isim olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu durum Türkmen Türkçesinde halen kullanılmaktadır. Ayrıca Türkmen Türkçesinde Sovyetlerin etkisiyle +ova, +eva, +yeva, +yevna, +ova, +ovna, +viç, +yeviç, +oviç gibi Rusça eklerinde getirildiği görülmektedir.

Teke Kızı Tatyana romanında birleşik isim gruplarında molla, kapitan, general, granfinya, polkovnik vb. isimler sık kullanılmıştır. Romanın tarihi roman olması, savaş yıllarını anlatması dolayısıyla askeri unvan isimleri sık geçmektedir. Sovyetlerin etkisi ile bu isimler Rusçadan alıntıdır.

1.2.11. Ünlem Grubu

1.2.11.1. Türkiye Türkçesinde Ünlem Grubu

Seslenme edatıyla bir isim unsurunun birleşmesiyle oluşan kelime grubuna ünlem grubu denir.

Leyla Karahan’a göre “Bir ünlem ile bir isim unsurundan meydana gelen kelime grubudur” (Karahan, 2016, s. 70). H. İbrahim Delice’ye göre “Bir ünlem edatı

ile bir isim unsurundan kurulan kelime öbeğidir” (Delice, 2012, s. 22). Muharrem Ergin’e göre ise “Ünlem grubu bir seslenme edatı ile bir isim unsurundan meydana gelen kelime gurubudur” (Ergin, 2004, s. 390).

“Ünlem öbekleri, tek başlarına bilgi vermez ve ister edatlı ister tonlamalı olsunlar, cümle sayılmazlar; çünkü bir yargı, bir bildirme veya *ol-ve yap-* yoktur. Ünlemler, saygı belirtileri ve hitaplar, cümleye benzer söylenmeleri, hatta cümle tonlamalarına sahip olmalarına rağmen, cümle değildir” (Karaağaç, 2009, s. 153)

Türkiye Türkçesinde ünlem grubunun adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Zeynep Korkmaz, Leyla Karahan, Mustafa Özkan, Muharrem Ergin “*ünlem grubu*”, H. İbrahim Delice “*ünlem edatı öbeği*” Tahsin Banguoğlu, Günay Karaağaç ise “*ünlem öbeği*” terimini kullanmıştır. Türkiye Türkçesinde “*ünlem grubu*” en genel kullanımdır.

Ünlem grubunun özellikleri

- a. Ünlem başta, isim unsuru sonda bulunur.
- b. Unsurlar eksiz birleşirler.
- c. İsim unsuru bir başka kelime grubundan olabilir.
- d. Birden fazla isim unsuru olabilir.
- e. Vurgu ilk unsur olan ünlem üzerindedir.
- f. Unsurlar arasında bir noktalama işareti kullanılmaz. Öbeğin sonunda ya ünlem işareti ya da virgül kullanılır. Ünlem işaretinden sonra cümle büyük harfle başlar (Karahan, 2016) (Korkmaz, 2009) (Delice, 2012) (Gencan, 1979) (Topaloğlu, 2019) (Banguoğlu, 2011) (Ergin, 2004) (Karaağaç, 2009) (Aktan, 2009) (Ediskun, 2017) (Özkan, Toker, Aşçı, 2016) (Özkan, Sevinçli, 2009) (Atabay, Özel, Çam, 1981).

1.2.11.2. Türkmen Türkçesinde Ünlem Grubu

Türkmen Türkçesinde ünlem grubu başlığı altında bir değerlendirmeye rastlayamadık Ünlemlere ise Sarıyev ve Güder, Borcakov, Sarıhanov, Söyegov,

Hocayev ve Ernazarov gibi dil bilgisi hakkında eserler yazan dil bilimciler *Ümlükler* başlığı altında yer vermişlerdir (Sarıyev ve Güder, 1998; Borcakov vd. 2000).

Sarıyev ve Güder, ünlemleri “Konuşanın sevinç, korku, acıma şaşkınlık gibi türlü duyu ve heyecanını etkili ve kısa bir biçimde anlatmaya, seslenmeye, çağırmaya yarayan kelime ve kelimelerdir” şeklinde açıklamıştır (Sarıyev ve Güder, 1998, s. 102).

Konuşmacının sevinç, mutluluk, şaşırma, korku, öfke, kaygı, üzüntü, pişmanlık, razı olma gibi duygularını; isteklerini, çağırma ve kovmalarını, gelenek ve göreneklerine saygı gösterme sözlerine ünlemler adı verilir. Ünlemler hikâye ve eserlerde çok kullanılır. Konuşmacının ortaya çıkan olay ve durum hakkındaki fikrini en gerçekçi ve kolay biçimde ifade etmesini sağlar. Borcakov, Sarihanov, Söyegov, Hocayev ve Ernazarov *ümlükler* başlığı altında incelemiş ve “*İçki duyguları bildiryän ümlükler, İşleg impulslarını bildiryän ünlemler ve Durmuşñ hemmeler tarapından kabul edilen oñat döp-dessurlarına hormat göymaklığı ve ş.m. bildiryän ümlükler*” olarak üç grup incelemişlerdir (Borcakov, vd, 2000).

İncelediğimiz eserde bulduğumuz örnekler şunlardır:

Ey millet can! Molla gulak bermegil! (s. 496) “Ey Millet! Mollaya kulak vermeli.”

Ah, siz şeytana papak tiken perişdeler! (s. 8) “Ah, siz şeytana ayakkabı diken melekler.”

Vah, hâzir yanın da Denis Baturin bolsadı! (s. 78) “Vah, şimdi yanında Denis Baturin Olsaydı.”

Ä-hä, ahırı özi bardı üstünden! (s. 46)

Asım Çağrı Şenol, çalışmasında Türkmen Türkçesinde ünlemlerin cinsiyet farkı gösterdiğini örneklerle göstermiştir (Şenol, 2018). İncelediğimiz eserde böyle bir farka rastlamadık.

Değerlendirme:

Türkiye Türkçesinde ve Türkmen Türkçesinde ünlemler cümlenin herhangi bir yerinde bulunurlar ve eksiz birleşirler. Birçok eserde Türkmen Türkçesinde

ünlemlerde cinsiyet farkı olduğu söz edilese de biz eserimizde böyle bir farka rastlayamadık.

1.2.12. Sayı Grubu

1.2.12.1. Türkiye Türkçesinde Sayı Grubu

Leyla Karahan'a göre "Basamak sistemine göre sıralanmış sayı isimleri topluluğudur" (Karahan, 2016, s. 72). H. İbrahim Delice'ye göre "Birleşimi eksiz olan ve basamak sistemine göre sıralanan sayı isimleri topluluğudur" (Delice, 2012, s. 29). Muharrem Ergin'e göre ise "Sayı gurubu, arka arkaya gelen iki veya daha fazla büyük sayı – küçük sayı unsurlarının meydana getirdiği kelime gurubudur" (Ergin, 2004, s. 391).

Sayılar sıfat tamlaması veya sayı grubu şeklindedirler. Sayıların sıfat tamlaması mı sayı grubu olduğunu anlamak için Delice, matematiksel ilgiye dikkat çekmiştir. Toplama ilgisi olan sayı isimleri sayı grubu, çarpma ilgisi olan sayı isimleri ise sıfat tamlamasıdır (Delice, 2012).

Türkiye Türkçesinde sayı grubunun adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Zeynep Korkmaz, Leyla Karahan, Muharrem Ergin, Mustafa Özkan "*sayı grubu*", H. İbrahim Delice, Ahmet Topaloğlu, Günay Karaağaç "*sayı öbeği*" terimini kullanmıştır. Bu kelime grubunda hem "*sayı grubu*" hem de "*sayı öbeği*" kullanımı yaygındır.

Sayı grubunun özellikleri

- a. Diziliş basamak sistemine göre yapılıdır. Sayılar sondan başa doğru büyür.
- b. Sayılar eksiz birleşir.
- c. Vurgu küçük sayının üzerindedir (Karahan, 2016) (Korkmaz, 2009) (Delice, 2012) (Gencan, 1979) (Topaloğlu, 2019) (Banguoğlu, 2011) (Ergin, 2004) (Karaağaç, 2009) (Aktan, 2009) (Ediskun, 2017) (Özkan, Toker, Aşçı, 2016) (Özkan, Sevinçli, 2009) (Atabay, Özel, Çam, 1981).

1.2.12.2. Türkmen Türkçesinde Sayı Grubu

Türkmen Türkçesinde sayı grubu başlığı altında bir değerlendirmeye rastlayamadık. Türkmen Türkçesi dil bilgisi kitaplarında sanlar başlığı altında sayılar incelenmiştir. Borcakov, Sarıhanov, Söyegov, Hocayev ve Ernazarov bu sayıları anlamlarına göre düyp sanlar, tetip sanlar, bölek sanlar, topar sanlar ve takmın sanlar olarak beş gruba; morfolojik olarak ise sada sanlar, goşma sanlar, tirkeş sanlar olmak üzere üçe gruba ayırmıştır (Borcakov, vd., 2000). Sada sanlar basit, yalın sayılardır. Bir, beş, altıncı gibi... Goşma sanlar, belirli bir sistemde sıralanan sayılardır. Birler, onlar, yüzler olarak sıralanırlar. On sekiz, üç müñ oyuz sekiz... bu sayılar Delice'nin de bahsettiği şekilde aralarında çarpma ilişkisi olan sayılardır. Tirkeş sanlar ise tekrarlanan sayılardır. Dört-dörtde, baş-altı gibi Düyp sanlar temel sayılardır. Tertip sanlar ise $-I^{4}ncI^{4}$ eki alarak sıra sayı sıfatlarını oluşturan sayılardır. Bölek sayılar Türkiye Türkçesinde ondalık sayılara karşılık gelir. Topar sayılar ise grup sayıları oluştururlar.

Türkmen Türkçesinde sayı grupları ve sayıların özellikleri örneklerle gösterilmiştir.

Türkmen Türkçesindeki sayı adları Türkiye Türkçesine yakınlık göstermektedir: “bir”, “iki”, “üç”, “yigirmi” gibi.

Türkmen Türkçesinde yüzlük ve binlik sayı sistemi yazılırken ve söylenirken “bir” sayı sıfatı kullanılır. Bu durum Türkiye Türkçesinde görülmez.

*Meniň dostum, Harkovda häzir **bir yüz otuz** sanı senagat kärhanası bar diyyär.* (s. 118) “Benim dostum, Harkov’da şuan yüz otuz tane sanayi fabrikası var diyor.”

Delice, sıfat tamlaması olan sayılar arasında çarpma; sayı grubu olanlar da ise toplama ilişkisi bulunduğunu söylemektedir (Delice, 2012). Bu açıklama sayesinde ise sayı grubu ve sıfat tamlaması ayrımı yapmak kolay hale gelmiştir.

İki unsur eksiz olarak birleşirler.

*...şonda men **on altı** yaşımdadım...* (s. 126) “...şunda ben on altı yaşındaydım...”

*Yaňi **otuz iki** yaşını dolduran, sırdam boylı, görmegey sıratlı, meşhur artisti garşılan çapaklarıň şapırdısı uzak vagtlap köşeşmedi.* (s. 155) “Yeni 32 yaşına girmiş yakışıklı, uzun boylu, ünlü oyuncuyu uzun süre alkışladılar.”

Ol bolsa yigrimi altı yaşında. (s. 132) “O, olsa olsa yirmi altı yaşında.”

Sıfat tamlamaları ile oluşan sayılar sayı grubunun unsuru olabilirler.

Meniň dostum, Harkovda häzir bir yüz otuz sanı senagat kärhanası bar diyyär. (s. 118) “Benim dostum, Harkov’da şuan yüz otuz tane sanayi fabrikası var diyor.”

İncelediğimiz eserde bulduğumuz örnekler şunlardır:

Ol hemişe yigrimi başında! (s.116) “O, her zaman yirmi beşinde.”

Özem yaňı otuz sekiz yaşında (s. 33). “Kendi de yeni otuz sekiz yaşında.”

Menem indi otuz üç yaşadım (s. 132). “Ben de şu an otuz üç yaşındayım.”

Yaňı otuz iki yaşını dolduran, sırdam boylı, görmegey sıratlı, meşhur artisti garşılan çapaklarıň şapırdısı uzak vagtlap köşeşmedi. (s. 155) “Yeni 32 yaşına girmiş yakışıklı, uzun boylu, ünlü oyuncuyu uzun süre alkışladılar.”

Tatyananıň institutu gutaran yılı Elizaveta Dmitrievnaniň adamsı knyaz Sergey Vladimiroviç kırk iki yaşında aradan çikdi...(s. 122) “Tatyana’nın enstitüyü bitirdiği yıl Elizaveta Dmitrievna’nın kocası prens Sergey Vladimiroviç kırk iki yaşında öldü.”

Umuman, Dıkma serdar (onuň öz aslı adı—Övezmırat. Häzir ol elli baş yaşında) düşünmesi kın adamdı (s. 57). “Genellikle, Dıkma serdar (onun asıl adı-Övezmırat. Şuan o elli beş yaşında) anlaması zor bir adamdı.”

Türkmen Türkçesinde “bir”, “iki” sayılarının birleşerek “birki” şeklinde birleşik bir sözcük oluşturduğu görülmektedir.

Birki yerde gülki eşidildi (s. 65). “Bir iki yerde kahkaha işitildi.”

Gönübek çilimden birki yola hezil edinip sordı (s. 61). “Gönübek sigaradan bir iki defa çekti.”

Sinan Dinç çalışmasında “birki” ve “birküç” birleşik kelimelerinden bahsetmiştir. Fakat incelediğimiz eserde “birküç”birleşik kelimesine rastlayamadık (Dinç, 2014)

Değerlendirme:

Türkmen Türkçesinde yüz ve bin sayı adlarından önce “bir” sayı sıfatı kullanılmaktadır.

1.2.13. Birleşik Fiil Grubu

1.2.13.1. Türkiye Türkçesinde Birleşik Fiil Grubu

Bir fiillin isimle veya fiille bir araya gelmesi sonucu oluşan kelime grubuna birleşik fiil grubu denir.

Leyla Karahan’a göre “Bir hareketi karşılamak veya bir hareketi tasvir etmek üzere yan yana gelen kelimeler topluluğudur” şeklindedir (Karahan, 2016, s. 73). Bu tanımı yapan Karahan, birleşik fiil grubunu *bir hareketi karşılayan birleşik fiiller* ve *bir hareketi tasvir eden birleşik fiiller* olarak iki grupta incelemiştir (Karahan, 2016). H. İbrahim Delice ise *bir yardımcı fiil ile kurulan fiil öbekleri* ve *asıl fiil ile kurulan fiil öbekleri* olarak incelemiştir (Delice, 2012). Muharrem Ergin’e göre “Birleşik fiil bir yardımcı fiille bir ismin veya bir fiil şeklinin meydana getirdiği kelime gurubudur” (Ergin, 2004, s. 386). Ergin, *isimle birleşik fiil yapan yardımcı fiiller* ve *fiille birleşik fiil yapan yardımcı fiiller* olarak incelemiştir (Ergin, 2004). *Et-*, *-ol*, *-eyle-*, *bulun-*, *yap-* fiilleri isimle birleşik fiil yapan fiillerdir. *Bil-*, *ver-*, *gel-*, *gör-*, *dur-*, *kal-*, *yaz-*, *koy-* fiilleri ise fiille birleşik fiil yapan fiillerdir. Karahan, bu iki grubu *bir hareketi karşılayan fiiller grubu* altında *ana yardımcı fiillerle kurulan birleşik fiiller* ve *diğer fiillerle kurulan birleşik fiiller* olarak sınıflandırmıştır (Karahan, 2016). Adlandırma farklı olsa da içerikler aynıdır. Günay Karaağaç’a birleşik fiilleri “Bir isim veya fiile yardımcı fiillerden birini getirerek oluşturduğumuz söz öbeklerine birleşik fiil denir” şeklinde açıklamıştır “ (Karaağaç, 2009, s. 156). Karaağaç, diğer araştırmacıların tasniflerinin dışında; isimlerle yapılan birleşik fiiller, fiillerle yapılan birleşik fiiller şeklinde incelemiştir.

Birleşik fiillerin özelliklerini üç grupta inceledik:

1. Ana yardımcı fiillerle kurulan birleşik fiillerin özellikleri

a. “*Et-*, *ol-*, *yap-*, *eyle-*, *kal-*” *bulun-* yardımcı fiilleri kullanılır.

- b. İsim unsuru başta, yardımcı fiil sonda bulunur. Yardımcı fiil çekim görevi yaparak ismi fiilleştirir.
- c. Sabr, hall, hiss, zann gibi tek başına kullanılamayan isimler yardımcı fiile bitişik yazılır.
- d. Birden fazla isim unsuru olabilir ve bunlar başka bir kelime grubu olabilirler.
- e. Birleşik fiillerin isim unsurları sıfat-fiil olabilir (Karahana, 2016) (Korkmaz, 2009) (Delice, 2012) (Gencan, 1979) (Topaloğlu, 2019) (Banguoğlu, 2011) (Ergin, 2004) (Karaağaç, 2009) (Aktan, 2009) (Ediskun, 2017) (Özkan, Toker, Aşçı, 2016) (Özkan, Sevinçli, 2009) (Atabay, Özel, Çam, 1981).

2.Diğer fiillerle kurulan birleşik fiillerin özellikleri

- a. “*Et-, ol-, yap-, eyle-, kıl-*” bulun- yardımcı fiilleri yerine asıl fiiller kullanılır.
- b. İsim unsuru çekim alabilir.
- c. İsim unsuru tamlayan ile genişleyebilir. Hatta tüm cümleyi içine alabilir.
- d. Vurgu birinci unsur üzerindedir (Karahana, 2016) (Korkmaz, 2009) (Delice, 2012) (Gencan, 1979) (Topaloğlu, 2019) (Banguoğlu, 2011) (Ergin, 2004) (Karaağaç, 2009) (Aktan, 2009) (Ediskun, 2017) (Özkan, Toker, Aşçı, 2016) (Özkan, Sevinçli, 2009) (Atabay, Özel, Çam, 1981).

3.Bir hareketi tasvir eden birleşik fiillerin özellikleri

- a. Zarf-fiil eki taşıyan bir fiil ile bir tasvir fiilinden kurulur.
- b. Ana unsur başta, tasvir fiili sonda bulunur.
- c. Ana unsur -A, -I, -Ip zarf-fiil eklerinden birini taşır.
- d. “*Bil-, ver-, gel-, gör-, dur-, kal-, yaz-, koy-*” yardımcı fiiller ihtimal, yeterlilik, tezlik, yaklaşma gibi anlamlar kazandırır.
- e. Vurgu birinci unsur üzerindedir (Karahana, 2016) (Korkmaz, 2009) (Delice, 2012) (Gencan, 1979) (Topaloğlu, 2019) (Banguoğlu, 2011) (Ergin, 2004) (Karaağaç, 2009) (Aktan, 2009) (Ediskun, 2017) (Özkan, Toker, Aşçı, 2016) (Özkan, Sevinçli, 2009) (Atabay, Özel, Çam, 1981).

“*başla-*, *çalış-*, *iste-*” gibi aslında yardımcı fiili olmayan bazı fiiller, “-*mAyA başla*, -*mAk iste-*, -*mAyA çalış-*” kalıpları içinde yardımcı fiil olarak da kullanılır ve birlikte kullanıldığı hareket isimlerini tasvir eder” (Karahan, 2012, s. 79).

Türkiye Türkçesinde birleşik fiil grubunun adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Zeynep Korkmaz, Leyla Karahan, Muharrem Ergin, Günay Karaağaç “birleşik fiil”, Mustafa Özkan, Veysi Sevinçli “birleşik fiil grubu”, Tahsin Banguoğlu ve H. İbrahim Delice ise “fiil öbeği” terimini kullanmıştır. Türkiye Türkçesinde “birleşik fiil ” en genel kullanımdır.

1.2.13.2. Türkmen Türkçesinde Birleşik Fiil Grubu

Türkmen Türkçesinde birleşik fiiller “goşma işlikler” şeklinde adlandırılmıştır (Gürsoy-Naskali, 1997). Borcakov vd goşma işlikleri, esaslı sözleri işliklerden bolmadık goşma işlikler (asıl ögesi fiil olmayan birleşik fiiller) ve esaslı sözleri işliklerden bolan goşma işlikler (asıl ögesi fiil olan birleşik fiiller) olarak iki grupta incelemiştir. Esaslı sözleri işliklerden bolan goşma işlikler; gımlıdınıñ yüze çıkmagınıñ hemme prosesini ve neticesini görkezyän goşma işlikler (hareketin orataya çıkmasındaki bütün süreçleri ifade eden birleşik fiiller), çışırımı hâzirki zaman añlanyan işlikler (şimdiki zaman ifade eden birleşik fiiller), modallık görkezyän goşma işlikler (kip ifade eden birleşik fiiller) adı altında üç alt başlıkta sınıflandırılmıştır (Borcakov vd., 2000).

Sarıyev ve Güder birleşik fiilleri sınıflandırmada anlam ve işlev üzerinde durmuşlardır. Yardımcı fiil teriminin yanı sıra karmaşık fiil terimini de kulllanmışlardır (Sarıyev, Güder, 1998).

Sinan Dinç birleşik fiilleri; isim ve yardımcı fiil, mecazi isim ve mecazi asıl fiil, asıl fiil ve yardımcı fiil şeklinde üç grupta incelemiş ve mecazi isim ve mecazi asıl fiil grubunu yarı kalıplaşmış ve tam kalıplaşmış alt başlıkları altında sınıflandırmıştır (Dinç, 2014). Ayrıca asıl fiil ve yardımcı fiil grubunu da zarf fiil ve yardımcı fiil, sıfat-fiil alt başlıklarında sınıflandırmıştır.

Asıl ögesi fiil olmayan birleşik fiiller

Bu gruptaki birleşik fiiller yardımcı fiiller ile yapılan birleşik fiillerdir. “Et-, bol-, ber-, çek-, gör-, gel- vb fiiller yardımcı fiil görevindedir. Sinan Dinç çalışmasında “İsim ve Yardımcı Fiil” başlığı altında göstermeyi uygun görmüştür.

Tat'yana dabara bilen govşurdi-da, birtopar yakımlı söz aytdı, oña ulı baht arzuv etdi (s. 88). “Tatyana neşeyle vardı ve bir sürü ışıltılı söz söyledi, ona büyük baht arzu etti.”

İncelediğimiz eserde “*kömek bermek*” yapısı dikkatimiz çekmiştir. Türkiye Türkçesinde “*yardım etmek*” Türkmen Türkçesinde “*kömek bermek*” fiiliyle anlatılır.

Moskva kime, nädip, nähili kömek berip biler?.. (s. 179). “Moskova kime, ne zaman, nasıl yardım verebilir.”

Garaşılmadık soval hörüp belent mollanı bir bada alcıradıyar. Ol birhayukdan soň cogap beryür (s. 51). “Beklenmedik bir soru sorup büyük mollayı bir an şaşırtıyor. O bir süre sonra cevap veriyor.”

Türkmen Türkçesinde “*ayak çekti*” şeklinde kullanılan birleşik fiilin karşılığı Türkiye Türkçesinde “*durmak*” fiildir.

Birinci gata eten yerinde-de Tatyana birden ayak çekti (s. 188). “Birinci kata geldiğinde Tatyana birden durdu.”

Düşünde Manjura gabat gelyür (s. 166). “Düşünde Manjura rastlıyor.”

Asıl ögesi fiil olan birleşik fiiller

Bu gruptaki birleşik fiiller fiilimsilere eklenen yardımcı fiiller ile yapılan birleşik fiillerdir. “Dur-, otur-, gel-, yör-, bar-, git-, bol-, ber-, al-, çık-, başla-, gir- vb fiilimsilere eklenen yardımcı fiillerdir. Borcakov vd bu grubu üç alt başlığa ayırmıştır. Sinan Dinç çalışmasında “Asıl Fiil ve Yardımcı Fiil” başlığı altında göstermeyi uygun görmüştür. Asıl ögesi fiil olan birleşik fiillerin gösterilmesinde birleşik fiillerin anlamlarını göz önünde bulundurduk.

-Ip/-Up zarf-fiil eki ile “bil-” fiilinin birleşmesiyle yeterlilik fiillerinin yapıldığı görülmektedir.

Mäşburunç yaybañ sakgallı, çalımtık uzun saçlı; togalak gövrelı professor ovazlı okap bilyän garayagız gızı ayrıatınam ey göryär (s. 70) “Ağarmış geniş sakallı, grimsi uzun saçlı, yuvarlak gövdeli profesör, sesli okuyabilen garayağız kızı özellikle de iyi görüyor.”

Doğrı, ol institütüniñ mugallması, bay öyüñ biveç lälige bolubam yaşap bilerdi. Moskvada-da, Sankt-Peterburgda-da, Kırında, Gara deñziñ gülşenli kenarında-da yaşap bilerdi (s. 88). “Doğru, o enstitünün hocası, zengin evin yaramaz, hanım evladı çocuğu olarak da yaşayabilirdi. Moskova’da da, Sankt-Peterburg’da da, Kırım’da da, Karadeniz’in gülşenli bir kıyısında da yaşayabilirdi.”

Yeterlilik fiilinin olumsuz bil- fiiline “-me” olumsuzluk ekinin getirilmesi ile yapılır. Gelecek zamanda olumsuz “däl” sözcüğü ile yapılır. Teke Kızı Tatyana romanında olumlu yapıdan çok olumsuz yapıya rastladık.

Sereca-da onuñ sözünden çtkıp bilmedi (s. 21) “Sereca da onun sözünden çıkamadı.”

İşan yılçır yüzüne çıkan begençini gizläp bilmedi (s. 60) “İşan tebessümlü yüzünde çıkan beğeniye gizleyemedi.”

Her kim näme diyse-de men ondan el çekip bilcek däl (s. 133). “Her kim ne dediye de ben ondan vazgeçebilecek değilim.”

-I/-U zarf-fiil eki ile “ber-” fiilinin birleşmesiyle tezlik fiillerinin yapıldığı görülmektedir.

Siz azara galmañ, kepderim. Gidiberiñ... (s. 31). “Siz zahmet etmeyin, güvercinim. Gideverin.”

Onda näme duruberdiñ? (s. 489) “Onda ne diye duruverdin.”

-Ip/-Up zarf-fiil eki ile “dur-”, “yat-”, “yöre-”, veya “otur-” fiillerinden birinin birleşmesiyle süreklilik fiillerinin yapıldığı görülmektedir.

Tat’yana egni goyun derisinden tikilen, temmäki ısı siñen goñras possunlı, başı yapbaşık gara telpekli, ayagı keçe ädikli Rodion bilen osobiniyagiñ atıñ nalı şekilli sekisine irden çıkanda, gar yagıp durdı (s. 71). “Tatyana koyun derisinden dikilen,

sigara kokusu sinen, kırmızı kürklü, başı yassı siyah şapkalı, ayağı keçe ayakkabılı Rodion ile konağın atın nalı şeklindeki sekisine çıktıklarında kar yağıp duruyordu.”

Mavi yapıncalı stolun üstünde dürli yerlerden gelen hatlar, galamdır kagız çalam-çaş bolup yatur. (s. 481). “Mavi örtülü masanın üstünde çeşitli yerlerden gelen mektuplar, kalemlik ve kağıtlar karma karışık oluyordu.”

Nekrasoviñ ‘Russiyada dövrän süryän kim?’ poemasına nazariñ çeken suratlarını şu günlerem peydalanıp yörlər (s. 363). “Nekrasov’ın ‘Rusya’da devran süren kim? Hikayesine dikkat çeken suratlar şu günlerde de ortaya çıkıyor.”

-Ip/-Up zarf-fiil eki ile “gel-” veya “bar-” fiillerinden birinin birleşmesiyle varma veya ulaşma fiillerinin yapıldığı görülmektedir.

Denisi ugratmaga çıkan Tat’yana göçgünli halda dolanıp geldi (s. 49). “Denis’i yolcu etmeye çıkan Tatyana heyecanlı bir şekilde geri geldi.”

Tat’yana okuv korpusına yetip baryarka, giñ başgançakda “gamın gözli Sveta” ızından yetdi (s. 75). “Tatyana okul kapısına vardığında geniş merdivende “gamın gözli Sveta” yanına geldi.”

-Ip/-Up zarf-fiil eki ile “başla-” fiilinin birleşmesiyle başlama fiillerinin yapıldığı görülmektedir.

İkinci kursda dürpli öylerde sapak berip başladım (s. 11). “İkinci sınıfta çeşitli evlerde ders vermeye başladım.”

Mıhmanlar gelip başladılar. Dädem geldi. Grafınya Lazovskaya ekizleri bilen geldi (s.14). “Misafirler gelmeye başladılar. Dedem geldi. Kontes Lazovskaya ikizleriyle geldi.”

“-mAk” isim-fiil ekinin yönelme hal eki alıp “başla-” fiiliyle birleşmesi sonucu oluşturulan yapı da görülmektedir. Bu yapı incelediğimiz eserde nadir görülen yapılardandır.

Gapa ogrın göz aylap, yene-de yazmaga başlayar (s. 517) “Kapıya gizlice göz atıp, yine de yazmaya başlıyor.”

Çagalıktan saylanıp, hat-sovat övrenmüğe başlansoñlar, hersine berlen özbaşdak otagam yanaşık boldı (s. 17). “. Çocuklukta çıkıp, okuma-yazma öğrenmeye başlayana kadar, her birine verilen müstakil odalar da birbirine yakın oldu.”

-Ip/-Up zarf-fiil eki ile “gör-” fiilinin birleşmesiyle deneme fiillerinin yapıldığı görülmektedir.

Uçursız acıgandığını şu mahal duyup galdı. Soñra peynirden dadıp gördi (s. 34). “Çok acıktığını o sırada anlamıştı. Sonra peynirin tadına baktı.”

Ömründe azık magazinine girip, zat satın alıp görmedik halına indi bölümünden bölüme geçyär (s. 102).

-An ve -mAdık sıfat-fiil eki ile “bol-” fiilinin birleşmesiyle öncelik fiillerinin yapıldığı görülmektedir.

Vah, seniñ doglan günündigini bilen bolsam, men onu şu gün alıp gaydardım (s. 133). “Vah, senin doğum gününü biliyor olsam, ben onu bugün alıp gelirdim.”

Kim bilyär, belki, şol yovuz günde, ganlı-garpişıklı galada ol rehimdar soldat Rodiona duşmadık bolsa, grafiņa Elizaveta Dmitrievna bilen general Skobelev imdadına etişmedik bolsa, etim gızıñ ikbalı nähili bolardı? (s. 173). “Kim bilir, belki o kötü günde, kanlı, çatışmalı kalede o merhametli asker Rodion denk gelmemiş olsa, kontes Elizaveta Dmitrievna ile general Skobelev imdadına yetişmemiş olsa, yetim kızın durumu nasıl olurdu.”

-cAk ve -mAkçI sıfat-fiil ekleri ile “bol-” fiilinin birleşmesiyle niyetlenme fiillerinin yapıldığı görülmektedir. “mAkçI bol-” yapısı eserimizde az rastlanan bir yapıdır.

Gızıñ gövniğini avlacak bolup, dünyaniñ gürrüniğini beryär (s. 42). “Kızın gönlünü alacak olup, dünyanın hikâyesini anlatırdı.”

Salamlı yulgırışıp, ellerini bulayladılar. Tat'yana ılgaycak boldı (s. 80). “Selamlı gülümseyip, ellerini salladılar. Tatyana koşacak oldu.”

Yok, yok hokga çıkarcak bolma (s. 9). “Hayır, hayır hile yapacak olma.”

-AsI sıfat-fiil eki ile “gel-” fiilinin birleşmesiyle isteme fiillerinin yapıldığı görülmektedir.

“*Ak generalıñam*” güzel kenizki tövereginden **ayrılası gelenok** (s. 69). “Ak generalin de güzel hizmetçininin etrafından ayrılması gelmiyor.”

Dogru, ol institütünüñ mugallması, bay öyüñ biveç lälige bolubam yaşap bilerdi. Moskvada-da, Sankt-Peterburgda-da, Kırında, Gara deñziñ gülşenli kenarında-da yaşap bilerdi. Emma özbaşdak yaşası geldi (s. 88). “Doğru, o enstitünün hocası, zengin evin yaramaz, hanım evladı çocuğu olarak da yaşayabilirdi. Moskova’da da, Sankt-Peterburg’da da, Kırım’da da, Karadeniz’in gülşenli bir kıyısında da yaşayabilirdi. Ama tek başına yaşayası geldi.”

Dogrusu, Tatyana näçe hayış etse-de, onuñ kafeden gaydası gelmedi (s. 109). “Doğrusu, Tatyana kaç kere rica etse de, onun kafeden kalkası gelmedi.”

-mAllı sıfat-fiil eki ile “bol-” fiilinin birleşmesiyle zorunluluk fiillerinin yapıldığı görülmektedir.

Saklamalı bolsa, sakların, Manjura (s. 152). “Saklamak gerekse saklarım, Manjura.”

Frantsuz deñizçilerini mulakatlı garşılamağa grek gızınıñ bir özi gitmeli boldı (s. 130). “Fransız denizcilerini gülyüzlülikle karşılamaya Yunan kızlarından biri gitmek zorunda kaldı.”

Hareketin ortaya çıkmasındaki bütün süreçleri ifade eden birleşik fiiller

Adında da anlaşılacağı gibi hareketin başladığını gösteren birleşik fiiller bu grup altında toplanır.

Tat’yananıñ özi mıhmana höves bilen hödür-hezzet edip başladı (s. 31). “Tatyana’nın kendisi misafire hevesle hizmet etmeye başladı.”

Sesi birden yuvaşan Rodion çilim dolanmaga durdı (s. 48). “Sesi birden yavaşlayan Rodion sigara sarmaya başladı.”

Yukarıdaki örnekte “durmak” fiili kullanılıyor olsa da anlam “başlamak”tır. Türkiye Türkçesinde “namaza durmak” şeklinde örneğini görürüz.

...öz stoluniň başına geçip, hat **yazmaga oturdy** (s. 306). “...masasının başına geçip mektup yazmaya başladı.”

*Bu daracık otag gözüne barha ıssı **görnüp ugradı*** (s. 34). “Bu daracık oda gözüne baya sıcak görünmeye başladı.”

Karışık şimdiki zaman ifade eden birleşik fiiller

Şimdiki zamanı, şu anı ifade etmek için “yör-, dur-, otur-, yat-” yardımcı fiillerinin kullanılır.

*Adelina ondan iki yaş ulı. Şonda-da bu dünyäde gaygı-gamı yok yalı, hemişe **cakgıldap yör...*** (s. 20).” Adelina ondan iki yaş büyük. Şöyle de bu dünyada derdi tasası yok gibi, hiç hasret gülücükler saçıyor...”

*Hava, cenap mayor! Näme **alcırap dursuñız?*** (s. 210) “Evet, sayın başkan! Neden şaşırıyorsunuz?”

*Nämüçindir, indi känbir **yatlap duranoklar*** (s. 310). “Ne için, şimdi birçok şeyi hatırlıyorlar.”

Değerlendirme:

Türkiye Türkçesinde yeterlilik anlamı veren “-e bil-” şekli Türkmen Türkçesinde “-İp bil-” şeklindedir. Türkiye Türkçesinde niyetlenme anlamı veren “-mAyA başla-” şekli Türkmen Türkçesinde “-İp başla-” şeklindedir.

1.2.14. Kısaltma Grupları

1.2.14.1. Türkiye Türkçesinde Kısaltma Grupları

Leyla Karahan’a göre “Kelime grupları ve cümlelerden yıpranma veya kalıplaşma yoluyla ortaya çıkan gruplardır” şeklindedir. (Karahan, 2016, s. 79) Delice bir tanım yapmak yerine hâl ekleri ile yapılan kısaltma gruplarını tek tek açıklamıştır. Muharrem Ergin “Kelime gruplarının ve cümlelerin kısaltması,

yıpranması neticesinde ortaya çıkan kelime gruplarıdır.” şeklinde yorumlamıştır (Ergin, 2004, s. 393).

Türkiye Türkçesinde kısaltma gruplarının adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Zeynep Korkmaz, Leyla Karahan, Muharrem Ergin “kısaltma grupları”, Tahsin Banguoğlu “*isim öbekleri*”, Kaya Bilgegil “*isim grupları*”, Mustafa Özkan ve Veysi Sevinç ise “*hâl eki almış isimlerle oluşturulmuş kelime grupları*” terimini kullanmıştır. Türkiye Türkçesinde “*kısaltma grupları*” en genel kullanımdır.

Kısaltma gruplarının özellikleri

- a. Genellikle isim-fiil-, sıfat-fiil, zarf-fiil gruplarından kısaltılmışlardır.
- b. İki isim unsurunun bir araya gelmesiyle oluşurlar. İkinci unsur genellikle nitelik isimdir.
- c. İki unsurda kelime grubu olabilir (Karahan, 2016) (Korkmaz, 2009) (Delice, 2012) (Gencan, 1979) (Topaloğlu, 2019) (Banguoğlu, 2011) (Ergin, 2004) (Karaağaç, 2009) (Aktan, 2009) (Ediskun, 2017) (Özkan, Toker, Aşçı, 2016) (Özkan, Sevinçli, 2009) (Atabay, Özel, Çam, 1981).

Çalışmamızda kısaltma gruplarını Leyla Karahan’ın kaydetmiş olduğu gibi isnat grubu, yükleme grubu, yönelme grubu, bulunma grubu, uzaklaşma grubu, vasıta grubu, eşitlik grubu başlıkları altında vermeye çalışacağız.

1.2.14.1.1. İsnat Grubu

1.2.14.1.1.1. Türkiye Türkçesinde İsnat Grubu

Sadece ilk unsurunda iyelik eki bulunan ve unsurlarında çekim eki bulundurmeyen kısaltma gruplarına isnat grubu denir. Ergin (2004)bu grubu kısaltma gruplarını içerisine almasının sebebini isnat grubunun genellikle sıfat-fiil grubunun kısaltması olması durumu olarak açıklıyor. Leyla Karahan ise “Unsurlarında çekim

eki bulunmayan veya sadece birinci unsurunda iyelik eki bulunan kısaltma gruplarıdır” şeklinde açıklamıştır (Karahan, 2016, s. 80).

Türkiye Türkçesinde isnat grubunun adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Zeynep Korkmaz, Leyla Karahan, Muharrem Ergin, Mustafa Özkan “*isnat grubu*”, Günay Karaağaç “*isnat öbeği*” terimini kullanmıştır. Türkiye Türkçesinde “*isnat grubu*” en genel kullanımdır.

1.2.14.1.1.2. Türkmen Türkçesinde İsnat Grubu

Türkmen Türkçesi dil bilgisi kitaplarında isnat grubuna denk gelen terime rastlayamadık. Türkiye Türkçesi ile bir farklılık görülmemektedir. Mehmet Kara bu grup için “Biri diğerine isnat edilen iki isim ögesinden meydana gelir” şeklinde tanımlamıştır (Kara, 2001, s. 58).

İsnat grubunda isnat olunan öge başta, isnat edilen öge ise sonda bulunur. İsnat edilen öge, sıfat niteliği taşıyan bir isimdir. İki isim birbirine iyelik ekiyle bağlanır ve bu iyelik eki ilk isme getirilir.

eli ak mecimeli (s. 47)

başı şırdaklı (s. 56)

ayagı çepekli (s. 56)

1.2.14.1.2. Yükleme Grubu

1.2.14.1.2.1. Türkiye Türkçesinde Yükleme Grubu

İlk unsurunda yükleme hâl eki bulunan kelime gruplarıdır.

Leyla Karahan “Birinci unsur yükleme hâli eki taşıyan kelime grupları” şeklinde açıklamıştır (Karahan, 2016, s. 81). “Akkuzatif grubu akkuzatifli bir isim unsuru ile onun arkasından gelen bir isim unsurunda kurulur” (Ergin, 2004, s. 537). Delice’ye göre ise “Belirme hâl eki almış bir isim unsurunun yalın hâldeki diğer bir isim unsuru ile kurduğu kelime öbeğidir.” şeklindedir (Delice, 2012, s. 41).

Türkiye Türkçesinde yükleme grubunun adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Zeynep Korkmaz, Leyla Karahan, Mustafa Özkan “*yükleme grubu*”, Muharrem Ergin “*akkuzatif grubu*”, H. İbrahim Delice “*belirtme öbeği*”, Günay Karaağaç “*yapma hâli öbeği*” terimini kullanmıştır. Türkiye Türkçesinde “*yükleme grubu*” en genel kullanımdır.

1.2.14.1.2.2. Türkmen Türkçesinde Yükleme Grubu

Türkmen Türkçesi dil bilgisi kitaplarında yükleme grubuna denk gelen terime rastlayamadık. Türkiye Türkçesi ile bir farklılık görülmemektedir. Mehmet Kara bu grup için şöyle bir açıklama yapar: “Yükleme hâli almış bir isim ögesinin bir başka isim ögesiyle kurduğu kelime grubudur. Yükleme hâli ekini, grubun birinci ögesi alır. Söz konusu kelime grubuyla ilgili örnekler Türkmencede yok denecek kadar azdır: “*haayışı kabul, ricayı kabul*” (Kara, 2001, s. 58).

agzını köpürcikledip (s. 56)

Egri *gılıcını sırip* (s. 57)

Hudayı çağırıp (s. 39)

başı çal yün (s. 40)

1.2.14.1.3. Yönelme Grubu

1.2.14.3.1. Türkiye Türkçesinde Yönelme Grubu

İlk unsurunda yönelme hâl eki bulunan kelime gruplarıdır.

Leyla Karahan “Birinci unsuru yönelme hâli eki taşıyan kelime grupları” şeklinde açıklamıştır (Karahan, 2016, s. 81). Delice ise “Yönelme hâli ekli bir isim unsuru ile yalın hâldeki bir isim unsurunun oluşturduğu kelime öbeğidir” şeklinde açıklamıştır (Delice, 2012, s. 43). Ergin’e göre ise “Datif hâlindeki bir isim unsurla ondan sonra gelen yalın bir isim unsurunun meydana getirdiği kelime gurubudur” şeklindedir (Ergin, 2004, s. 394).

Türkiye Türkçesinde yönelme grubunun adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Zeynep Korkmaz, Leyla Karahan, Mustafa Özkan “*yönelme grubu*”,

Muharrem Ergin “*datif grubu*”, Günay Karaağaç “*yaklaşma hâli öbeği*”, H. İbrahim Delice “*yönelme öbeği*” terimini kullanmıştır. Türkiye Türkçesinde “*yönelme grubu*” en genel kullanımdır.

1.2.14.3.2. Türkmen Türkçesinde Yönelme Grubu

Türkmen Türkçesi dil bilgisi kitaplarında yükleme grubuna denk gelen terime rastlayamadık. Mehmet Kara yönelme grubunu “*yaklaşma grubu*” şeklinde ifade etmiştir. Kara, yönelme grubu için “Yaklaşma hâli eki almış bir isim ögesinin bir başka isim ögesiyle kurduğu kelime grubudur” tanımını yapmıştır (Kara, 2001, s. 59).

gızlara yüzlendi (s. 81).

işçilere goşulanı (s. 81)

mañlayına galdırıp (s. 74)

eline alıp (s. 74)

1.2.14.4. Bulunma Grubu

1.2.14.4.1. Türkiye Türkçesinde Bulunma Grubu

İlk unsurunda bulunma hâl eki bulunan kelime gruplarıdır.

Leyla Karahan “Birinci unsur bulunma hâli eki taşıyan kelime grupları” şeklinde açıklamıştır (Karahan, 2016, s. 82). Delice ise “Kalma hâli ekli bir isim unsurunun yalın hâldeki bir başka isim unsuru ile kurduğu kelime öbeğidir” şeklinde açıklamıştır (Delice, 2012, s. 42). Ergin’e göre ise “Lokatifli bir isim unsuru ile ondan sonra gelen bir isim unsurunun meydana getirdiği kelime gurubudur” şeklindedir (Ergin, 2004, s. 394).

Türkiye Türkçesinde bulunma grubunun adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Zeynep Korkmaz, Leyla Karahan, Mustafa Özkan “*bulunma grubu*”, Muharrem Ergin “*lokatif grubu*”, Günay Karaağaç “*bulunma hâli öbeği*”, H. İbrahim Delice “*kalma öbeği*” terimini kullanmıştır. Türkiye Türkçesinde “*bulunma grubu*” en genel kullanımdır.

1.2.14.4.1. Türkmen Türkçesinde Bulunma Grubu

Türkmen Türkçesi dil bilgisi kitaplarında bulunma grubuna denk gelen terime rastlayamadık. Türkiye Türkçesi ile bir farklılık görülmemektedir. Mehmet Kara bu grup için “Bulunma hâli almış birisim ögesinin bir başka isim ögesiyle kurduğu kelime grubudur” tanımını yapmıştır (Kara, 2001, 59).

asmanda ol akca buluda övrölip (s. 159)

yolda atdan düşüp (s. 67)

köyünde köyüp (s. 68)

1.2.14.5. Ayrılma Grubu

1.2.14.5.1. Türkiye Türkçesinde Ayrılma Grubu

İlk unsurunda ayrılma hâl eki bulunan kelime gruplarıdır.

Leyla Karahan “Birinci unsuru uzaklaşma hâli eki taşıyan kelime grupları” şeklinde açıklamıştır (Karahan, 2016, s. 82). Delice ise “Ayrılma hâli eki almış bir isim unsurunun yalın hâldeki bir başka isim unsuru ile kurduğu kelime öbeğidir” şeklinde açıklamıştır (Delice, 2012, s. 40). Ergin’e göre ise “Ablatif bir unsurla ile ondan sonra gelen bir isim unsurunun meydana getirdiği kelime gurubudur” şeklindedir (Ergin, 2004, s. 394).

Türkiye Türkçesinde ayrılma grubunun adlandırılmasında farklı kullanımlar görülmektedir. Zeynep Korkmaz “*çıkma grubu*”, Leyla Karahan, Mustafa Özkan “*uzaklaşma grubu*”, Muharrem Ergin “*ablatif grubu*”, Günay Karaağaç “*bulunma hâli öbeği*”, H. İbrahim Delice “*ayrılma öbeği*” terimini kullanmıştır. Türkiye Türkçesinde terimin genel bir kullanımı bizce söz konusu değildir.

1.2.14.5.2. Türkmen Türkçesinde Ayrılma Grubu

Türkmen Türkçesi dil bilgisi kitaplarında ayrılma grubuna denk gelen terime rastlayamadık. Türkiye Türkçesi ile bir farklılık görülmemektedir. Mehmet Kara bu

grup için “Uzaklaşma hâli almış bir isim ögesinin bir başka isim ögesiyle kurduğu kelime grubudur” tanımını yapmıştır (Kara, 2001, 59).

Asmandan ak guvlar (s. 70)

Tatyanadan uzaklaşası gelmedi (s. 137).

bazarlardan saylanıp bilenok (s. 197).

1.2.14.6. Vasıta Grubu

1.2.14.6.1. Türkiye Türkçesinde Vasıta Grubu

İlk unsurunda vasıta hâl eki bulunan kelime gruplarıdır.

Leyla Karahan “Birinci unsuru vasıta hâli eki taşıyan kelime grupları” şeklinde açıklamıştır (Karahan, 2016, s. 83). Delice vasıta grubu ile ilgili herhangi bir tanımla veya örnekleme yapmamıştır.

1.2.14.6.2. Türkmen Türkçesinde Vasıta Grubu

Türkmen Türkçesi dil bilgisi kitaplarında ayrılma grubuna denk gelen terime rastlayamadık. Türkiye Türkçesi ile bir farklılık görülmemektedir. Tek fark Türkiye Türkçesinde +1A şeklinde eklenen yapı Türkmen Türkçesinde eklemeyip *bilen* şeklinde kullanılmıştır.

ävmezlik bilen (s. 198)

bilim bilen (s. 311)

Ruslar bilen (s. 50).

1.2.14.7. Eşitlik Grubu

1.2.14.7.1. Türkiye Türkçesinde Eşitlik Grubu

İlk unsurunda eşitlik hâl eki bulunan kelime gruplarıdır. Leyla Karahan “Birinci unsuru eşitlik eki taşıyan kelime grupları” şeklinde açıklamıştır (Karahan, 2016, s. 83).

1.2.14.7.2. Türkmen Türkçesinde Eşitlik Grubu

Türkmen Türkçesi dil bilgisi kitaplarında ayrılma grubuna denk gelen terime rastlayamadık. Türkmen Türkçesinde eşitlik hâl eki +çA şeklindedir.

Musulmança geplüp (s. 36)

dostlaşmazça yigidem (s. 109)

şonça gan dökmek (s. 151)

Sähelçe salım (s. 154)

Değerlendirme:

Her iki lehçede de kısaltma grupları aynıdır. Türkiye Türkçesinde bulunma grubu +DA şeklindeyken, Türkmen Türkçesinde +da/+de şeklindedir. Türkiye Türkçesinde bulunma grubu +DAn şeklindeyken, Türkmen Türkçesinde +dan/+den şeklindedir. Türkiye Türkçesinde eşitlik grubu +CA şeklindeyken, Türkmen Türkçesinde +çA şeklindedir. Türkiye Türkçesinde vasıta grubu +IA şeklindeyken, Türkmen Türkçesinde “bilen” şeklindedir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. İNCELEME

2.1. ATA ATACANOV'UN TEKE KIZI TATYANA ROMANINDAKİ İLK 500 CÜMLENİN KELİME GRUPLARI BAKIMINDA İNCELENMESİ

SOLDAT ŞİNELLİ ENEKE

1. Ak yelek yalı gaymalaşyan gar tozgaları gök, orayanı, mämäşi, yaşıl renkli demir, kä yerde-de gırmızı çerepitsa bilen üsti örtülen iki-üç-dört gat caylarıñ gerşine düşyär.

Ak yelek: Sıfat Tamlaması

Ak yelek yalı: Edat Grubu

Ak yelek yalı gaymalaşyan gar tozgaları: Sıfat Tamlaması

gar tozgaları: Belirtisiz İsim Tamlaması

gök, orayanı, mämäşi, yaşıl renkli demir: Sıfat Tamlaması

kä yer: Sıfat Tamlaması

gırmızı çerepitsa bilen üsti örtülen iki-üç-dört gat caylarıñ gerşi: Sıfat tamlaması

gırmızı çerepitsa: Sıfat Tamlaması

gırmız çerepitsa bilen: Edat Grubu

gırmızı çerepitsa bilen üsti örtülen: Sıfat-Fiil Grubu

iki-üç-dört gat caylar: Sıfat Tamlaması

iki-üç-dört gat caylarıñ / gerşi: Belirtili İsim Tamlaması

2. Gabat garşıda dikligine uzalyp gidyän daracık köçäniñ çep burçundakı beyik buthananıñ nayzalı gümmezi eyyäm agarıpdır.

gabat garşıda dikligine uzalyp gidyän daracık köçäniñ / çep burçu: Belirtili İsim Tamlaması

gabat garşıda dikligine uzalyp gidyän daracık köçä: Sıfat Tamlaması

dikligine uzalyp gidyän daracık köçä: Sıfat Tamlaması

uzalyp gidyän daracık köçä: Sıfat Tamlaması

uzalyp git-: Birleşik Fiil Grubu

daracık köçä: Sıfat Tamlaması

çep burçu: Sıfat Tamlaması

beyik buthananıñ / nayzalı gümmezi: Belirtili İsim Tamlaması

beyik buthana: Sıfat Tamlaması

nayzalı gümmez: Sıfat Tamlaması

3. Gümmezde dırnaklarınıñ haşamlı ızlarını möhürlöp, garşı uçup-gonyan gara gargalarıñ çakır sesleri äşidilmese-de, başlı-barat gagıldeşyandıkları añdırıyar.

dırnaklarınıñ / haşamlı ızları: Belirtili İsim Tamlaması

haşamlı ızlar: Sıfat Tamlaması

gümmezde dırnaklarınıñ haşamlı ızlarını möhürlöp: Zarf-Fiil Grubu

garşı uçup-gonyan: Birleşik Fiil Grubu

uçup-gonyan: Sıfat Fiil Grubu

uçup-gonyan gara gargalar: Sıfat Tamlaması

gara gargalar: Sıfat Tamlaması

gargalarıñ çakır sesleri: Belirtili İsim Tamlaması

çakır sesler: Sıfat Tamlaması

garşı uçup-gonyan gara gargalarıñ çakır sesleri äşidilmese-de, başlı-barat gagıldeşyandıkları: Bağlama Grubu

başlı-barat: İkileme Grubu

4. Gar olarıñ keypini göteryän bolarlı.

olarıñ keypini: Belirtili İsim Tamlaması

göteryän bol: Birleşik Fiil Grubu

5. Öz otasınıñ giñ penciresinden tebigatıñ yılçır övüşginlerine sın edip duran Tatyana aynanı çalaca pitikläp tozalarını sanamaga durdı.

Öz otasınıñ giñ penciresinden tebigatıñ yılçır övüşginlerine sın edip duran Tatyana: Sıfat Tamlaması

Öz otası: Belirtisiz İsim Tamlaması

otasınıñ giñ penciresi: Belirtili İsim Tamlaması

giñ pencire: Sıfat Tamlaması

tebigatıñ yılçır övüşginleri: Belirtili İsim Tamlaması

yılçır övüşginler: Sıfat Tamlaması

aynanı çalaca pitikläp: Zarf-Fiil Grubu

aynanı(n) çalaca pitikläp tozgalarını: Belirtili İsim Tamlaması
sanamaga durdı: Birleşik Fiil Grubu

6. -Bir. İki. Üç. Beş. Yedi. On...Hasabı tiz bulaşdı. Pikire gitdi.
pikire git: Birleşik Fiil Grubu

7. Garı gaz ayagına meñzetdi.
gaz ayagı: Belirtisiz İsim Tamlaması

8. Garı yıldıza meñzetdi.

9. Garı meduza meñzetdi.

10. Ahırda-da hiç zada-da meñzänok, gar gara meñzeyär diyen netice geldi.
hiç zada: Sıfat Tamlaması
gar gara meñzeyär diyen netice: Sıfat Tamlaması
netice gel: Birleşik Fiil Grubu

11. Umuman, ol garı govı göryär. Gövnüne bolmasa, her gezek gar yaganda dünyä tazelenen yalı bolyar, şäher täze päkize libas geyyär.
gar yaganda: Zarf-Fiil Grubu
dünyä tazelenen yalı: Edat Grubu
dünyä tazelenen: Sıfat-Fiil Grubu
täze päkize libas: Sıfat Tamlaması
päkize libas: Sıfat Tamlaması

12. Onsoñam Tat'yana gar tokgalap zıñışmagı halayar.
gar tokgalap: Zarf-Fiil Grubu
gar tokgalap zıñışmagı: İsim-Fiil Grubu

13. Dek düynem Tver bulvarında Adelina ikisi bälçireşip, tas eñip baryan landoniñ aşagina düşüpdı.
Tver bulvarı: Belirtisiz İsim Tamlaması
Adelina ikisi bälçireşip: Zarf-Fiil Grubu

landonñ aşıağına: Belirtili İsim Tamlaması

eñip baryan landon: Sıfat Tamlaması

14. Hernä, sag bolsun, niredendir bir yerden edil şol pursatda peyda bolan Denis Baturin vagtında yetişıyüendi, gollarından çekip aldı.

sag bol: Birleşik Fiil Grubu

şol pursat: Sıfat Tamlaması

peyda bol: Birleşik Fiil Grubu

peyda bolan: Sıfat-Fiil Grubu

bir yer: Sıfat Tamlaması

şol pursat: Sıfat Tamlaması

çekip al: Birleşik Fiil Grubu

15. İkinem tagaşıksız garbap-gucaklap, ür-tüg gardan galdırdı-da, hezil edinip güldi: “Ah, siz şeytana papak tiken perişdeler! Atlar bilen güyç sınanmışcak bolyañızmi?” Zähresi yarılara gelen Adelina: “Mamma mia!” --diydi-de, özünü yanadan gara goyberdi.

tagaşıksız garbap-gucaklap: Zarf-Fiil Grubu

garpap-gucaklap: İkileme Grubu

ür-tüg: İkileme Grubu

galdırdı-da: Bağlama Grubu

hezil edinip: Zarf-Fiil Grubu

goyberdi: Birleşik Fiil Grubu

papak tiken: Sıfat-Fiil Grubu

papak tiken perişdeler!: Sıfat Tamlaması

Atlar bilen: Edat Grubu

yarılara gelen Adelina: Sıfat Tamlaması

goyberdi: Birleşik Fiil Grubu

16. Adelina bir zada begense-de, bir zada gınansa-da, öz duygusını şol iki söz bilen beyan edyär.

bir zad: Sıfat Tamlaması

öz duygusu: Belirtisiz İsim Tamlaması

şol iki söz bilen: Edat Grubu

şol iki söz: Sıfat Tamlaması

iki söz: Sıfat Tamlaması

beyan et: Birleşil Fiil Grubu

17. Hemişe şadıyan saz mugallımasından övrenip galan yörgünli sözü “mamma mia!” boldı.

şadıyan saz mugallımasından övrenip galan yörgünli sözü: Belirtili İsim Tamlaması

şadıyan saz mugallımasından övrenip: Zarf-Fiil Grubu

şadıyan saz mugallıması: Sıfat Tamlaması

şadıyan saz mugallımasından övrenip galan: Sıfat-Fiil Grubu

şadıyan saz mugallıması: Sıfat Tamlaması

saz mugallıması: Belirtisiz İsim Tamlaması

18. Denis onun yere kaçan elliklerini alıp berdi-de, derrev bir tokga gar togaladı, hamala, Tanya bilen Adeline ikisiniñ arını almakçı bolyan yalı gayradan geçip baryan yası reszorlı, gapıları gerpli karetanıñ ızından dazladıp zıñdı.

onun yere kaçan elliklerini: Belirtili İsim Tamlaması

yere kaçan ellikler: Sıfat Tamlaması

yere kaçan: Sıfat-Fiil Grubu

alıp ber: Birleşik Fiil Grubu

bir tokga gar: Belirtisiz İsim Tamlaması

tokga gar: Sıfat Tamlaması

Tanya bilen Adeline: Bağlama Grubu

ikisiniñ arını almakçı bolyan: Sıfat-Fiil Grubu

ikisiniñ arını: Belirtili İsim Tamlaması

almakçı bolyan: Birleşik Fiil Grubu

ikisiniñ arını almakçı bolyan yalı: Edat Grubu

yası reszorlı, gapıları gerpli kareta: Sıfat Tamlaması

yası reszorlı gapı: Sıfat Tamlaması

karetanıñ ızından dazladıp: Zarf-Fiil Grubu

karetanıñ ızı: Belirtili İsim Tamlaması

19. “Ol-pitneçi gay gözleyär, gayda dınçlık bar yalı” diyen gılavlı sesi yaňlanıp gitdi.

Ol-pitneçi: Sıfat Tamlaması

dınçlık bar yalı: Edat Grubu

gılavlı ses: Sıfat Tamlaması

20. Bolsa-da, dogumlu olgan!

dogumlu olgan: Sıfat Tamlaması

21. Sırdam boylı, göm-gök gözli, giň maňlayly, çep yaňagy meňli şol galdav student bilen Tatyana soňkı mahallarda has-da övrenişdi.

Sırdam boylı, göm-gök gözli, giň maňlayly, çep yaňagy meňli şol galdav student

şol galdav student: Sıfat Tamlaması

çep yaňagy/ meňli: Sıfat Tamlaması

giň maňlay: Sıfat Tamlaması

göm-gök gözli: Sıfat Tamlaması

göm-gök: Tekrar Grubu

sırdam boylı: Sıfat Tamlaması

Sırdam boylı, göm-gök gözli, giň maňlayly, çep yaňagy meňli şol galdav student

şol galdav student bilen Tatyana: Bağlama Grubu

soňkı mahallar: Sıfat Tamlaması

22. Oları öten yıl buzda tayıp yörkâler Adelina tanışdırdı.

öten yıl: Belirtisiz İsim Tamlaması

buzda tayıp yörkâler: Zarf-Fiil Grubu

buzda tayıp: Zarf-Fiil Grubu

23. Görüşmege elini uzadan yigidiň: “ Denis Baturin-Davidov. Dekabrçınıň çovlugı¹, keşişin agtıgı, sagatsazıň oğlu!” diyen väşiräk äheňli seside birhili tekepbirlik yelginini duysa-da, Tatyananıň oňa pisindi oturdu.

¹ Türkçede Dekabrçınıň torunun çocuğu olarak Zincirleme İsim Tamlaması şeklinde aktarılır.
TÜRKMEN ÝEDİ ARKASY:

1. ogul 2. agtık 3.ovluk 4. Yuvluk 5.govluk

elini uzadan yigidiñ: “ Denis Baturin-Davidov. Dekabrçınıñ çovlugikeşişin agtıgı, Denis Baturin-Davidov. Dekabrçınıñ çovlugı, keşişin agtıgı, sagatsaziñ oglı!” diyen:
Sıfat-Fiil Grubu

Tatyananıñ oña pisindi: Belirtili İsim Tamlaması

Denis Baturin-Davidov: Birleşik İsim Grubu

Dekabrçınıñ çovlugı: İsim Tamlaması

keşişin agtıgı: Belirtili İsim Tamlaması

sagatsaziñ oglı: Belirtili İsim Tamlaması

väşiräk äheñli ses: Sıfat Tamlaması

äheñli ses: Sıfat Tamlaması

tekepbirlik yelgini: Belirtisiz İsim Tamlaması

24. Şondan bir hepde geçensoñam, şeyle vaka boldı.

şondan bir hepde: Sıfat Tamlaması

bir hepde: Sıfat Tamlaması

şeyle vaka: Sıfat Tamlaması

bir hepde geçensoñam: Zarf-Fiil Grubu

25. Şol gün ecesinin ağır nähoşlandığını bahanalap, Adelina institütüñ eti süñkühe yelmeşip duryan, uzun boylı, jirafa boyunlı, giñür gılıklı naçal'nitsasından ıgtıyar alıp, Tat'yananı irden öye getirdi.

Şol gün ecesinin ağır nähoşlandığını bahanalap: Zarf-Fiil Grubu

Şol gün: Sıfat Tamlaması

ecesinin ağır nähoşlandığını: Belirtili İsim Tamlaması

ağır nähoşlandığını: Sıfat Tamlaması

nähoşlandığını bahanalap: Zarf-Fiil Grubu

institütüñ eti süñkühe yelmeşip duryan: Birleşik Fiil Grubu

uzun boylı, jirafa boyunlı, giñür gılıklı naçal'nitsa: Sıfat Tamlaması

jirafa boyunlı, giñür gılıklı naçal'nitsa: Sıfat Tamlaması

giñür gılıklı naçal'nitsa: Sıfat Tamlaması

ıgtıyar alıp: Zarf-Fiil Grubu

jirafa boyunlı: Sıfat Tamlaması

giñür gılıklı: Sıfat Tamlaması

26. “Yok, yok hokga çıkaracak bolma, Tan! Eke men däl. Oglanlarıñ ählisi çağırýar. Mamma mia! Üniversitetiñ bayramçılıgını senem biryola görmeli ahırı!” diyip. Ol yolboylı corasını igeledi.

hokga çıkaracak bol: Birleşik Fiil Grubu

oglanlarıñ ählisi: Belirtili İsim Tamlaması

üniversitetiñ bayramçılığı: Belirtili İsim Tamlaması

yolboylı corası: Sıfat Tamlaması

biryola: Sıfat Tamlaması

27. “A sen naçalnitsa näme diydiñ Adel?” “ol meniñ öz sıırım”

ol meniñ öz sıırım: Sıfat Tamlaması

meniñ öz sıırım: Belirtili İsim Tamlaması

öz sıırım: Belirtisiz İsim Tamlaması

28. Öye gelensoñlar, Natalya Vladimirovna Tat’yananı bagrına basıp, övran-övran oğşadı-da, gızına käyini ugradı: “Sen munı, Teneçir, nirä alıp gitcek bolyañ yene? Bu gün Tanyañ doglan günü ahırı!”

Natalya Vladimirovna: Birleşik İsim Grubu

Tat’yananı bagrına basıp: Zarf-Fiil Grubu

övran-övran: Tekrar Grubu

Tanyañ doglan günü: Belirtili İsim Tamlaması

doglan günü: Belirtisiz İsim Tamlaması

29. Adelina ecesinin çigninden aşışdı: “Ece, ece can, ezizim, Tanyoşa hiç zat etmän diyyär. – Aynakısırap Tatyana göz gıyıp goyberdi.--- Universiteti göresi gelyär. Oglanlar garaşýar. Bilyañ ahırı o yerde bu gün...”

ecesinin çigni: Belirtili İsim Tamlaması

göz gıyıp: Zarf-Fiil Grubu

goyberdi: Birleşik Fiil Grubu

göresi gel: Birleşik Fiil Grubu

hiç zat etmän: Zarf-Fiil Grubu

30. Ol sözüni sonlaman, yene-de ecesini oğşap başladı...

sözüni sonlaman: Zarf-Fiil Grubu

ecesini ogşap başla: Birleşik Fiil Grubu

31. 12-nci Yanvar--- “Tatyana guni” --- Moskva Universitetiniñ duybuniñ tutulan günü. Studentleriñ bayramı.

Tatyana guni: Belirtisiz İsim Tamlaması

Moskva Universitetiniñ duybuniñ tutulan günü: Belirtili İsim Tamlaması

Moskva Universiteti: Belirtisiz İsim Tamlaması

tutulan gün: Sıfat Tamlaması

studentleriñ bayramı: Belirtili İsim Tamlaması

32. Universitetiñ aktlar zalını Tatyana şol gün ikinci yola gördi.

Universitetiñ aktlar zalını: Belirtili İsim Tamlaması

aktlar zalı: Sıfat Tamlaması

şol gün: Sıfat Tamlaması

ikinci yola: Sıfat Tamlaması

33. Hova şol gün şatlama ayazlıdı.

şol gün: Sıfat Tamlaması

34. Oları Ulı Nikita köçesiniñ başlanyan yerinde, universitetiñ baş korpusınıñ önünde graf Dandevil bilen çıpar Bodisko garşladı.

Ulı Nikita köçesiniñ başlanyan yeri: Belirtili İsim Tamlaması

Ulı Nikita köçesi: Belirtisiz İsim Tamlaması

başlanyan yer: Sıfat Tamlaması

universitetiñ baş korpusınıñ önünde: Belirtili İsim Tamlaması

baş korpusınıñ önü: Belirtili İsim Tamlaması

baş korpu: Sıfat Tamlaması

graf Dandevil bilen çıpar Bodisko: Bağlama Grubu

graf Dandevil: Birleşik İsim Grubu

çıpar Bodisko: Birleşik İsim Grubu

35. Bodisko yumruğı düvülen sag elini endikli kelemenledip, düşündirip başladı: “Diyemek şeyle, dostlar, hâzir zalda mugtuna akıl paylayan dilevarlardan bizem öz payımızı alyas.

yumruğı dövülen sag elini endikli kelemenledip: Zarf-Fiil Grubu

yumruğı dövülen sag el: Sıfat Tamlaması

dövülen sag elini: Sıfat Tamlaması

yumruğı dövülen sag eli: Sıfat Tamlaması

endikli kelemenledip: Zarf-Fiil Grubu

düşündürüp başla: Zarf-Fiil Grubu²

yumruğı dövülen: Sıfat-Fiil Grubu

36. Onsoñ ine şu duran strategik nokadımızdan ulı akıma goşulıp, şanlı hücümge ugrayas. Yarağımız --"Gaudeamus igitur" ...

şu duran strategik nokad: Sıfat Tamlaması

şu duran strategik nokadımızdan ulı akıma goşulıp: Zarf-Fiil Grubu

şanlı hücüm: Sıfat Tamlaması

ulı akım: Sıfat Tamlaması

strategik nokad: Sıfat Tamlaması

37. Konservatoriyanıñ gapdalından aydım aydıp geçyäs. Nikitsk dervezesine yetip, Tver Bulvarına sovulyas.

Konservatoriyanıñ gapdalı: Belirtili İsim Tamlaması

aydım aydıp: Zarf-Fiil Grubu

Nikitsk dervezesi: Belirtisiz İsim Tamlaması / Birleşik İsim Grubu

Tver Bulvarı: Belirtisiz İsim Tamlaması / Birleşik İsim Grubu

Nikitsk dervezesine yetip: Zarf-Fiil Grubu

38. Puşkiniñ Gertseniñ, Dostoyevskiniñ yörän yodalarından gidyäs.

Puşkiniñ, Gertseniñ, Dostoyevskiniñ yörän yodaları: Belirtili İsim Tamlaması

yörän yodalar: Sıfat Tamlaması

39. Gülümsireyän graf onuñ sözünü böldi: "Besdir indi, serkerde! Düş öne! Perişdeleri doñdurdıñ!"

Gülümsireyän graf: Sıfat Tamlaması

onuñ sözü: Belirtili İsim Tamlaması

² Zarf-Fiil eki alarak Zarf-Fiil Grubu oluşturan bu yapı Türkiye Türkçesine *Düşünmeye başladı.* şeklinde aktarılır.

40. Hova şol gün universitetiň aktlar zalını Tatyana ilkinji yola gördi.

şol gün: Sıfat Tamlaması

universitetiň aktlar zalı: Belirtili İsim Tamlaması

aktlar zalı: Belirtisiz İsim Tamlaması

ilkinji yola: Sıfat Tamlaması

41. Zal hırın-dıkındı.

hırın-dıkın: Tekrar Grubu

42. Govur bir güyçlenip, bir kiharlayardı.

bir güyç: Sıfat Tamlaması

bir kihar: Sıfat Tamlaması

43. Zalda gäzece mavut mundirleriniň dik yakaları akça yüpek işlikli, iliklerine gızıl suvı çayılan begzadalar az dälidi.

gäzece mavut mundirleriniň dik yakaları akça yüpek işlikli, iliklerine gızıl suvı çayılan begzadalar: Sıfat Tamlaması

gäzece mavut mundirleriniň dik yakaları akça yüpek işlikli, ilikleri: Belirtili İsim Tamlaması

gäzece mavut mundirler: Sıfat Tamlaması

mavut mundirler: Sıfat Tamlaması

mundirleriniň dik yakaları: Belirtili İsim Tamlaması

akça yüpek işlik: Sıfat Tamlaması

yüpek işlik: Sıfat Tamlaması

dik yakaları akça yüpek işlikli: Sıfat Tamlaması

dik yakalar: Sıfat Tamlaması

akça yüpek: Sıfat Tamlaması

gızıl suv: Sıfat Tamlaması

gızıl suvı çayılan begzada: Sıfat Tamlaması

gızıl suvı çayılan: Sıfat-Fiil Grubu

44. Eysem-de bolsa, Tatyana gövşüllän geyimli garıp studentler olardan has agdıklık edyän yalı bolup görüندی.

gövşüllän geyimli garıp studentler: Sıfat Tamlaması

gövşüllän geyim: Sıfat Tamlaması

garıp student: Sıfat Tamlaması

has agdıklık edyän yalı: Edat Grubu

has agdıklık edyän yalı bolup: Zarf-Fiil Grubu

45. Olar galapın ızkı hatarlar bilen galerkanı eyeläpdiler.

galapın ızkı hatar: Belirtili İsim Tamlaması

hatarlar bilen galerkan: Bağlama Grubu

ızkı hatarlar: Sıfat Tamlaması

46. İzli-ızına tribüna çıkıyan göçgünli dilevarlar, Bodiskonıñ aydışı yalı, “akıl paylayardılar.”

İzli-ızı: Tekrar Grubu

İzli-ızına tribüna çıkıyan göçgünli dilevar: Sıfat Tamlaması

çıkıyan göçgünli dilevar: Sıfat Tamlaması

göçgünli dilevar: Sıfat Tamlaması

Bodiskonıñ aydışı: Belirtili İsim Tamlaması

Bodiskonıñ aydışı yalı: Edat Grubu³

akıl payla: Birleşik Fiil Grubu

47. Asla olarıñ näme hakda gürrüñ edyändıklarına-de oñlı düşünmedi.

olarıñ näme hakda gürrüñ edyändıkları: Belirtili İsim Tamlaması

näme hakda: Edat Grubu

gürrüñ et: Birleşik Fiil Grubu

48. Düşüncegem bolmadı. İçi gısdı.

³ aydışı yalı: -İş İsim-Fiil eki alan fiil Türkiye Türkçesine *söylediği gibi* şeklinde aktarılır.

49. Şol mahalam zalda “Tañrı, şamızı gora” gimni yañlandı.

Şol mahalam: Sıfat Tamlaması

“Tañrı, şamızı gora” gimni: Belirtisiz İsim Tamlaması

50. Birdenem ulı goh turdı.

ulı goh: Sıfat Tamlaması

51. Barı birden daşarık okdurıldı. Tatyana dagam köçä çıkdılar.

52. Yöne Bodiskonıñ aydımı yalı, “ulı akıma goşulıp, Puşkiniñ Gertseniñ, Dostoyevskiniñ yörän yodalarından” pıyada yöremeli bolmadılar.

Bodiskonıñ aydımı yalı: Edat Grubu

Bodiskonıñ aydımı: Belirtili İsim Tamlaması

ulı akıma goşulıp: Zarf-Fiil Grubu

ulı akım: Sıfat Tamlaması

Puşkiniñ, Gertseniñ, Dostoyevskiniñ yörän yodaları: Belirtili İsim Tamlaması

yörän yodalar: Sıfat Tamlaması

yöremeli bol: Birleşik Fiil Grubu

53. Mohovaya köçesiniñ burcunda olara graf Dandeviliñ iki at goşulan, bezelen sanyası garaşyan eken...

Mohovaya köçesiniñ burcu: Belirtili İsim Tamlaması

Mohovaya köçesi: Belirtisiz İsim Tamlaması

graf Dandevil: Birleşik İsim Grubu

graf Dandeviliñ iki at goşulan, bezelen sanyası: Belirtili İsim Tamlaması

iki at goşulan: Sıfat-Fiil Grubu

iki at: Sıfat Tamlaması

iki at goşulan, bezelen sanya: Sıfat Tamlaması

54. “Ermitaca” yetip baryarkalar yene bir ulı üyşmeleñiñ üstünden bardılar.

yetip: Zarf-Fiil

bir ulı üyşmeleñ: Sıfat Tamlaması

ulı üyşmeleñ: Sıfat Tamlaması

üyşmeleñiñ üstü: Belirtili İsim Tamlaması

55. Bodisko birden: “Baturin!” diydi-de, garlı tñmmegiñ üstüne namedir bir zatlar geplep duran gara paltolı dostuna elini uzatdı...

garlı tñmmegiñ üstü: Belirtili İsim Tamlaması

garlı tñmmek: Sıfat Tamlaması

bir zat: Sıfat Tamlaması

bir zatlar geplep duran: Sıfat-Fiil Grubu

bir zatlar geplep duran gara paltolı dostu: Sıfat Tamlaması

gara palto: Sıfat Tamlaması

56. Oğlanlar Adelina ikisini öylerine getirenlerin-de garañkı gatlşıp, hovaniñ şemallı ayazı has güyçlenipdi...

öylerine getirenlerin: Sıfat-Fiil Grubu⁴

hovaniñ şemallı ayazı: Belirtili İsim Tamlaması

şemallı ayaz: Sıfat Tamlaması

garañkı gatlşıp: Zarf-Fiil Grubu

57. Ondan bəri indi bir yıl geçdi.

Ondan bəri: Edat Grubu

bir yıl: Sıfat Tamlaması

58. Şu dövrüñ dovamında Tatyana Moskvanıñ imperatorlık tehnologik uçilişçesiniñ studenti Denis Arkadeviç Baturin Davidov bilen halıs övrenişdi.

Şu dövr: Sıfat Tamlaması

Şu dövrüñ dovamı: Belirtili İsim Tamlaması

Moskvanıñ imperatorlık tehnologik uçilişçesiniñ studenti: Belirtili İsim Tamlaması

imperatorlık tehnologik uçilişçesiniñ studenti: Belirtili İsim Tamlaması

Denis Arkadeviç Baturin Davidov: Birleşik İsim Grubu

59. Bir göräymäge, Denis diyseñ garagol oğlan, emma uçursız zehinli.

⁴ -An sıfat-fiil eki ile kurulan kelime grubu Türkiye Türkçesine -dlk sıfat-fiil eki almış şekilde “getirdiklerinde” olarak aktarılmıştır. Kelime sonuna “-” ile ekle -de eki ise bu yapıda bağlaç değil, hâl ekidir. Türkçede bu tür yapılar için zarf fiil diyoruz. O sebeple kelime grubu da zarf fiil grubu olmalı. Türkçedeki kelime gruplarında ne denildiğine de baksak olur.

bir göräymäge: Edat Grubu

Denis diyseň: Sıfat-Fiil Grubu⁵

garagol oglan: Sıfat Tamlaması

emma: Bağlama Grubu

uçursız zehinli: Sıfat Tamlaması

60. Şonuň üçinem İvanovalı yönekey meşçaniniň-sagatsaziň oğlu şol üçilişçe düşüp bilipdir.

Şonuň üçin: Bağlama Grubu

İvanovalı yönekey meşçaniniň-sagatsaziň oğlu: Sıfat Tamlaması

meşçaniniň-sagatsaziň oğlu: Belirtili İsim Tamlaması

şol üçilişçe: Sıfat Tamlaması

düşüp bil: Birleşik Fiil Grubu

61. Yatkeşlikde-de Tatyana öziniň ondan asgındygını duyyar.

öziniň ondan asgındygını: Belirtili İsim Tamlaması

62. Dogrı, ol Tatyadan üç yaş ulı, yöne gep yaşda däl. Bodisko aytmışlayın, Denis Baturiniň “kellesi durdı”.

üç yaş ulı: ⁶Sıfat Tamlaması

gep yaş: Sıfat Tamlaması

Aytmışlayın: Edat Grubu

Baturiniň kellesi: Belirtili İsim Tamlaması

kellesi dur: Birleşik Fiil Grubu

63. Togsa onı kemsitcek bolup, gedemsi begzadalar az sınanışık etmendirler.

onı kemsitcek bolup: Zarf-Fiil Grubu

gedemsi begzada: Sıfat Tamlaması

sınanışık et: Birleşik Fiil Grubu

64. Emma Denis dub yalı mäkäm. Her hili pirime hötde gelipdir.

Emma: Bağlama Grubu

⁵ Şart kipi görünen ek aslında sıfat-fiil grubu olarak alınıp “denilen” olarak aktarılmıştır.

⁶ İki Sıfatın birleşmesiyle de sıfat tamlaması yapılabilir.

Denis dub yalı: Edat Grubu

Her hili pirim: Sıfat Tamlaması

hötde gel: Birleşik Fiil Grubu

65. İlki ol uçilişçeniñ yaşayış cayında dövlet hasabında yaşapdır. (“dövletiñ yal yağısı boldum”) İkinici kursda dürpli öylerde sapak berip başladım, bayadım diyyär.

ol uçilişçe: Sıfat Tamlaması

ol uçilişçeniñ yaşayış cayı: Belirtili İsim Tamlaması

yaşayış cayı: Belirtisiz İsim Tamlaması

*dövlet hasabında*⁷: Belirtisiz İsim Tamlaması

dövletiñ yal yağısı: Belirtili İsim Tamlaması

dürpli öyler: Sıfat Tamlaması

sapak berip başla: Zarf-Fiil Grubu⁸

66. İndi esli vagtdan bəri Sivetsev Bracek atlı daracık, uzun köçede bir garrı kempiriñ öyünde kireyine yaşayar.

esli vagtdan bəri: Edat Grubu

esli vagt: Sıfat Tamlaması

Sivetsev Bracek: Birleşik İsim Grubu

Sivetsev Bracek atlı daracık, uzun köçe: Sıfat Tamlaması

uzun köçe: Sıfat Tamlaması

bir garrı kempir: Sıfat Tamlaması

garrı kempir: Sıfat Tamlaması

kempiriñ öyü: Belirtili İsim Tamlaması

67. Denis gülyär. “Ol uçursız bay, garasöymez kempir—diyyär. –Millionerşa bolaymagam ähtimal. Emma kesesinden sın etsen, bar baylığı—boynı medallı balonkası hövri-hemrasam şol. Şoñ bilen bul’vardan bul’vara aylanıp yör.”

Ol uçursız bay, garasöymez kempir: Sıfat Tamlaması

garasöymez kempir: Sıfat Tamlaması

⁷ *dövlet hasabı* Türkiye Türkçesinde *devlet bursu* anlamına gelmektedir. Aldığı bulunma hâl eki Türkiye Türkçesinde vasıta hâl eki ile olarak aktarılmıştır.

⁸ *berip başladım* ifadesi Türkiye Türkçesine vermeye başladım şeklinde aktarılmıştır. Zarf-Fiil grubu olarak gösterilen kelime grubunun Türkiye Türkçesindeki karşılığı İsim-Fiil grubudur.

boynu medallı balonka: Sıfat Tamlaması

boynu medallı: Sıfat Tamlaması

sın et: Birleşik Fiil Grubu

aylanıp yör: Birleşik Fiil Grubu

68. Eysem-de bolsa, Denis kempiriň dilini tapıdır.

kempiriň dili: Belirtili İsim Tamlaması

69. Kirini yuvyan, bazarına gidyän, biş-düşüni edyän, içerisine serencam beryän çorusına-da açarını hemişe inanıp durmayan halına, kempir Denisi törüne arkayıp geçiryärmiş.

Kirini yuvyan, bazarına gidyän, biş-düşüni edyän, içerisine serencam beryän çoru

Sıfat Tamlaması

biş-düşüni: Tekrar Grubu

törüne arkayıp: Zarf-Fiil Grubu

inanıp durmayan: Sıfat-Fiil Grubu

inanıp dur: Birleşik Fiil Grubu

70. Elbetde, ol töre⁹ geçirmez yalı oylanam däl. Alçak.

ol töre geçirmez yalı :Edat Grubu

ol töre: Sıfat Tamlaması

71. Mahlası indi bir yıldan bəri Tat'yana Baturini öziniň ıgtıbarlı dostı hasaplayar.

bir yıl: Sıfat Tamlaması

bir yıldan bəri: Edat Grubu

öziniň ıgtıbarlı dostı: Belirtili İsim Tamlaması

ıgtıbarlı dost: Sıfat Tamlaması

72. Denis onı käte şindi gögele gızcağaz hasaplanda-da gatı görýär.

⁹ *Tör* Türkmen Türkçesinde “evin baş köşesi” anlamına gelmektedir. Burada bir kelime grubuna dahil etmekse de Türkiye Türkçesine aktardığımızda hem isim tamlaması hem de sıfat tamlaması grubunda yer alabilmektedir.

gögele gızcağaz: Sıfat Tamlaması

73. Bayramlık ya dınç günleri Adelinanıñ oğlanları öye üşüryändigini Tat'yana oñat bilyär.

dınç günleri: Belirtisiz İsim Tamlaması

Adelinanıñ oğlanları öye üşüryändigini: Belirtili İsim Tamlaması

74. Öñler ol şeyle üşmeleñlerden gözgörtele¹⁰ gaçgalaklayardı.

ol şeyle: Sıfat Tamlaması

75. Denis Baturin bilen tañşalı bäre veli, yagdayını tapsa, öz instititiniñ gıñır gılıklı naçal'nitsasından (pışırdap tutulyan yörgünli adı "jirafa") yalvar-yakar bilen ıgtıyar almaga çalışyar.

Denis Baturin bilen: Edat Grubu

tañşalı bäre: Edat Grubu

instititiniñ gıñır gılıklı naçal'nitsası: Belirtili İsim Tamlaması

gıñır gılıklı naçal'nitsa: Sıfat Tamlaması

pışırdap tutulyan yörgünli adı "jirafa": Sıfat Tamlaması

yörgünli adı "jirafa": Sıfat Tamlaması

yalvar-yakar: Tekrar Grubu

yalvar-yakar bilen: Edat Grubu

ıgtıyar almaga: İsim-Fiil Grubu

76. Pansionıñ havlusından çıkanda zındandan boşana dönyär.

Pansionıñ havlusı: Belirtili İsim Tamlaması

havlusından çıkanda: Sıfat-Fiil Grubu

77. Käte oña öz klasdaşı Svetanam alıp çıkmak başaryar.

öz klasdaşı¹¹: Belirtisiz İsim Tamlaması

alıp çıkmak¹² başaryar: Birleşik Fiil Grubu

¹⁰ Gözgörtele "Göz göre göre" demektir.

¹¹ Klasdaş "sınıf arkadaşı" anlamına gelmektedir. Türkiye Türkçesinde isim tamlaması grubunda incelenirken Türkmen Türkçesinde böyle bir değerlendirme yapılamaz.

¹² "alıp çıkmak başaryar" -mak isim-fiil ekini alarak yükleme bağlanmıştır. Bu yapı Türkiye Türkçesinde -ma isim-fiil eki aldıktan sonra belirtme hal eki ile yükleme bağlanır.

78. Adelina-da birnäçe babatda edil Denis yalı: galcañ, göçgünli, bir yerde dek oturmaga sabrı-takatı yetcek gümanı yok.

birnäçe babat: Sıfat Tamlaması

Denis yalı: Edat Grubu

bir yer: Sıfat Tamlaması

galcañ, göçgünli, bir yer: Sıfat Tamlaması

dek oturmaga: İsim-Fiil Grubu

sabrı-takatı: Tekrar Grubu

sabrı-takatı yetcek: Zarf-Fiil Grubu

79. Yalpıdayan parket polli, gızgılt gülli oboy yelmenen divarları dürli kartinalı, goñras mebelli mihmanhanası student yaşlar käte ala-goh edyärler.

Yalpıdayan parket polli, gızgılt gülli oboy yelmenen divarları dürli kartinalı, goñras mebelli mihmanhanası: Sıfat Tamlaması

yalpıdayan parket: Sıfat Tamlaması

gızgılt gülli oboy: Sıfat Tamlaması

gızgılt gülli oboy yelmenen divar: Sıfat Tamlaması

yelmenen divar: Sıfat Tamlaması

dürli kartinalı: Sıfat Tamlaması

goñras mebelli mihmanhanası: Sıfat Tamlaması

*student yaşlar*¹³: Sıfat Tamlaması

ala-goh et: Birleşik Fiil Grubu

80. Köplencem olar ileri burçda duran goçak royalñ töveregine üşşyärler: aydım-sazsız meylis yok.

ileri burçda duran goçak royal: Sıfat Tamlaması

goçak royal: Sıfat Tamlaması

ileri burç: Sıfat Tamlaması

royalñ töveregi: Belirtili İsim Tamlaması

aydım-sazsız: Tekrar Grubu

81. Bu osobiniyak birmahallar¹⁴ gelim-gidimlidi.

¹³ “Student yaşlar” yapısı “genç öğrenciler” şeklinde aktarılmıştır. Sıfat isimden sonra gelmiştir.

Bu osobiniyak: Sıfat Tamlaması

gelim-gidimli: Tekrar Grubu

birmahallar: Sıfat Tamlaması

82. Onuñ dörtgırañ havlusındaki receli taraşlanan, ortası kiçicik fontanlı goşa alleyanı-da, peçek yalı Hıtay gülleri depesine çenli çırmaşan tegelek dalbarı-da kân mihman tarıp edipdi.

Onuñ dörtgırañ havlusı: Belirtili İsim Tamlaması

dörtgırañ havlu: Sıfat Tamlaması

receli taraşlanan, ortası kiçicik fontanlı goşa alleya: Sıfat Tamlaması

peçek yalı: Edat Grubu

Hıtay gülleri: Belirtisiz İsim Tamlaması

Hıtay gülleri depesine çenli çırmaşan tegelek dalbar: Sıfat Tamlaması

tegelek dalbar: Sıfat Tamlaması

kân mihman: Sıfat Tamlaması

tarıp et: Birleşik Fiil Grubu

83. Bu osobiniyak bir mahallar graf Milyutinleriñ maşgalasınıñkıdı.

Bu osobiniyak: Sıfat Tamlaması

bir mahallar: Sıfat Tamlaması

graf Milyutin: Birleşik İsim Grubu

Milyutinleriñ maşgalası: Belirtili İsim Tamlaması

¹⁴ “*birmahallar*” bazen ayrı bazen de bitişik yazılmıştır.

84. Emma soñabaka, Milyutinleriň maşgala daragty gol-pudak yayradıp, ösdügiçe, körpe Milyutinler uçurım bolduklarıça, kaşaň osobiniyagiň mihmanı azalıp, dabarası peselip, bezemen otagları garıplaşyp, çolardı gitdi oturdy.

Emma: Bağlama Grubu

Milyutinleriň maşgala(sı): Belirtili İsim Tamlaması¹⁵

gol-pudak: Tekrar Grubu

gol-pudak yayradıp: Zarf-Fiil Grubu

körpe Milyutinler: Sıfat Tamlaması

ösdügiçe: Zarf-Fiil Grubu

uçurım bolduklarıça: Sıfat-Fiil Grubu

kaşaň osobiniyak: Sıfat Tamlaması

kaşaň osobiniyagiň mihmanı: Belirtili İsim Tamlaması

mihmanı azalıp: Zarf-Fiil Grubu

dabarası peselip: Zarf-Fiil Grubu

bezemen otaglar: Sıfat Tamlaması

otagları garıplaşyp: Zarf-Fiil Grubu

85. Osobiniyagiň atıň nalı şeklindeki daş basgançaklarından başlap, edep-ekram bilen salihatlı baş eygen sadık şveytsarlar, livreyli lakeyer, yetişikli attutarlar, bezemen gorniçinler, garaz, köp sanlı öy hocalık hizmetkärleri durabara gayıp boldular.

Osobiniyagiň atıň nalı şeklindeki daş basgançakları: Belirtili İsim Tamlaması

atıň nalı: Belirtili İsim Tamlaması

daş basgançaklar: Sıfat Tamlaması

basgançaklarından başlap: Zarf-Fiil Grubu

edep-ekram: Tekrar Grubu

edep-ekram bilen: Vasıta Grubu

salihatlı baş eygen sadık şveytsar: Sıfat Tamlaması

baş eygen sadık şveytsar: Sıfat Tamlaması

sadık şveytsar: Sıfat Tamlaması

livreyli lakeyer: Sıfat Tamlaması

yetişikli attutar: Sıfat Tamlaması

¹⁵ Tamlanan eki almış belirtili isim tamlaması örneği.

bezemen gorniçin: Sıfat Tamlaması

garaz: Bağlama Grubu

köp sanlı öy hocalık hızmatkärler: Sıfat Tamlaması

dura-bara: Tekrar Grubu

gayıp bol: Birleşik Fiil Grubu

86. Osobiniyak elden ele geçti. Onuñ iñ soñkı eyesi Moskvanıñ gürpli kinyazlarınıñ biri Vladimir L’voviç Şahovskiy boldı.

Onuñ iñ soñkı eyesi: Belirtili İsim Tamlaması

iñ soñkı eyesi: Sıfat Tamlaması

Moskvanıñ gürpli kinyazlarınıñ¹⁶ biri: Belirtili İsim Tamlaması

gürpli kinyaz: Sıfat Tamlaması

Vladimir L’voviç Şahovskiy: Birleşik İsim Grubu

87. Kiçi kızı Natal’ya Vladimirovna durmuşa çıkanda kinyaz’ şu osobiniyagı şay-sep hökmünde gızına ömürlük peşgeş berdi.

Kiçi kız: Sıfat Tamlaması

Natal’ya Vladimirovna: Birleşik İsim Grubu

durmuşa çık: Birleşik Fiil Grubu

durmuşa çıkanda: Zarf-Fiil Grubu

şu osobiniyak: Sıfat Tamlaması

şay-sep: Tekrar Grubu

peşgeş ber: Birleşik Fiil Grubu

88. Emma ay-gün aylanıp-övrülip, bu gadımı osobiniyaga Milyutinleriñ maşgalasınıñ vekili düşdi.

Emma: Bağlama Grubu

ay-gün: Tekrar Grubu

aylanıp-övrülip: Tekrar Grubu

bu gadımı osobiniyak: Sıfat Tamlaması

gadımı osobiniyak: Sıfat Tamlaması

Milyutinleriñ maşgalasınıñ vekili: Belirtili İsim Tamlaması

¹⁶ -nñ ilgi eki ile bağlanan kelime Türkiye Türkçesine “prenslerinden biri” olarak aktarılmıştır.

89. 1881-nci yılıñ 29-ncı Mayında, Anna günü Natal'ya Vladmirovnanıñ ofitser doganı kinyaz' Sergey Vladimiroviç Şahovskiy şondan bir hepde ozal otstavka çıkan harbí ministr Dmitriy Alekseyeviç Milyutiniñ ulı gızı grafinya Yelizavega Dmitriyevna Milyutina öylendi.

1881-nci yılıñ 29-ncı Mayı: Belirtili İsim Tamlaması

Anna günü: Belirtisiz İsim Tamlaması

Natal'ya Vladmirovna: Birleşik İsim Grubu

Vladmirovnanıñ ofitser doganı: Belirtili İsim Tamlaması

ofitser doğan: Sıfat Tamlaması

kinyaz' Sergey Vladimiroviç Şahovskiy: Unvan Grubu

bir hepde: Sıfat Tamlaması

şondan bir hepde ozal: Edat Grubu

otstavka çıkan harbí ministr: Sıfat Tamlaması

harbí ministr: Sıfat Tamlaması

Dmitriy Alekseyeviç Milyutin: Birleşik İsim Grubu

Milyutiniñ ulı gızı: Belirtili İsim Tamlaması

ulı gız: Sıfat Tamlaması

grafinya Yelizavega Dmitriyevna Milyutina: Unvan Grubu

90. Toyları şu osobiniyakda boldı...

şu osobiniyak: Sıfat Tamlaması

91. Bu vakalarıñ ençemesinden indi on yedi yaşına yeten Tat'yananıñ-da, onuñ özünden iki yaş ulı corası Adelinanıñ-da habarı yok däldi.

Bu vakalarıñ ençemesi: Belirtili İsim Tamlaması

Bu vaka: Sıfat Tamlaması

on yedi yaşına yeten Tat'yana: Sıfat Tamlaması

on yedi yaş: Sıfat Tamlaması

onuñ özünden iki yaş ulı corası: Belirtili İsim Tamlaması

iki yaş ulı cora: Sıfat Tamlaması

ulı cora: Sıfat Tamlaması

92. Dogrusı, Adelina onuñ corası diyseñ, bärden gaydyañ.

onuñ corası: Belirtili İsim Tamlaması

93. Ol ikisi mähirli ayal doganlar yalı yaşayar.

mähirli ayal doganlar: Sıfat Tamlaması

ayal doganlar: Sıfat Tamlaması

mähirli ayal doganlar yalı: Edat Grubu

94. Ol ikisi şu osobiniyakda bile ösdi, bile ulaldı.

şu osobiniyak: Sıfat Tamlaması

bile: Bağlama Grubu

95. Çagalıkdan saylanıp, hat-sovat övrenmäge başlansoñlar, hersine berlen özbaşdak otagam yanaşık boldı.

Çagalıkdan saylanıp: Zarf-Fiil Grubu

hat-sovat: Tekrar Grubu

hat-sovat övrenmäge: İsim-Fiil Grubu

hat-sovat övrenmäge başlansoñlar: Edat Grubu

hersine berlen özbaşdak otagam: Sıfat Tamlaması

özbaşdak otagam: Sıfat Tamlaması

96. Kinyaz' Sergey Vladimiroviç Şahovskiy bilen kinyagina Yelizaveta Dmitriyevna Şahovskaya bu osobiniyak-da¹⁷ uzak yaşamadı.

Kinyaz' Sergey Vladimiroviç Şahovskiy: Birleşik İsim Grubu

Kinyaz' Sergey Vladimiroviç Şahovskiy bilen: Bağlama Grubu

kinyagina Yelizaveta Dmitriyevna Şahovskaya: Birleşik İsim Grubu

bu osobiniyak: Sıfat Tamlaması

97. Dogrusı, olarıñ şu öyde yaşanı Tat'yananıñ yadına-da düşenok.

şu öy: Sıfat Tamlaması

öyde yaşanı: Sıfat-Fiil Grubu

Tat'yananıñ yadı: Belirtili İsim Tamlaması

¹⁷ Bu ek bağlama grubu eki olan –da değildir. Bulunma hâl eki olan –da eki gibi görülse de Türkiye Türkçesine ayrılma hâl eki ile aktarılmıştır.

98. Olar Moskvada negada bir görnüp gidyärler.

bir görnüp: Zarf-Fiil Grubu

99. Osobiniyakda bolsa indi ençe yıllardan bärei Sergey Vladimiroviçiñ uyası Natal'ya Vladimirovna Şahovskaya-Kornakova öz kiçicik maşgalası bilen yaşayar.

ençe yıllar: Sıfat Tamlaması

ençe yıllardan bärei: Edat Grubu

Sergey Vladimiroviç: Birleşik İsim Grubu

Sergey Vladimiroviçiñ uyası: Belirtili İsim Tamlaması

Natal'ya Vladimirovna Şahovskaya-Kornakova: Birleşik İsim Grubu

öz kiçicik maşgala: Sıfat Tamlaması

öz kiçicik maşgalası bilen: Vasıta Grubu

100. Yüpek yalı mele saçıp-da vagtından ön ak görnüp başlan bu ak posalak ayalñ leyb-gvardiyaçı ofitser yeri nirededir Kavkazda bir yerde söveşde velat bolupdır.

Yüpek yalı: Edat Grubu

mele saçı: Sıfat Tamlaması

vagtından ön: Edat Grubu

ak görnüp: Zarf-Fiil Grubu¹⁸

ak görnüp başla: Birleşik Fiil Grubu

bu ak posalak ayal: Sıfat Tamlaması

ak posalak ayal: Sıfat Tamlaması

posalak ayal: Sıfat Tamlaması

ayalñ leyb-gvardiyaçı ofitser yeri: Belirtili İsim Tamlaması

leyb-gvardiyaçı ofitser: Sıfat Tamlaması

bir yer: Sıfat Tamlaması

velat bol: Birleşik Fiil Grubu

¹⁸ Zarf-Fiil Grubu eklerinden gibi görünse de aktarma da isim-fiil ekleri ile aktarılmıştır. “*ak görünmeye başlayan*” şeklinde aktarılmıştır.

101. Natal'ya Vladimirovnaniñ bar guvancı-didarı yalnız gızı Adelina. Eysem-de bolsa, onuñ özünü-de Natali dayzanıñ öz yalnız didarından kem görmeyändigini Tat'yana gatı govı bilyär.

Natal'ya Vladimirovnaniñ bar guvancı-didarı: Belirtili İsim Tamlaması

bar guvancı-didarı: Belirtisiz İsim Tamlaması

onuñ özünü: Belirtili İsim Tamlaması

özünü-de: Bağlama Grubu

Natali dayzanıñ öz yalnız didarı: Belirtili İsim Tamlaması

öz yalnız didarı: Belirtisiz İsim Tamlaması

kem görmeyändigini: Zarf-Fiil Grubu

102. Başga zatlar beylede dursun öz gızına ucupsızca bir sovgat alsa-da, ol Tat'yanı yatdan çıkaranok.

Başga zatlar: Sıfat Tamlaması

öz gız: Sıfat Tamlaması

ucupsızca bir sovgat: Sıfat Tamlaması

yatdan çık: Birleşik Fiil Grubu

103. Hemişe cübüt alyar.

104. Yadına düşyär, biryola ol Natali dayzasından olarıñ Adel' ikisiniñ haysını govı göyrändigini garagollık bilen sorapdı.

Yadına düş: Birleşik Fiil Grubu

biryola: Sıfat Tamlaması

Natali dayza: Unvan Grubu

garagollık bilen: Edat Grubu

ikisiniñ haysı: Belirtili İsim Tamlaması

govı göyrändigini: Zarf-Fiil Grubu

105. Dayzası-da hemişekisi yalı bir enayı ylgırdı-da: "Biriñiz-garaca gülüm, biriñiz-akca gülüm" diyipdi...

hemişekisi yalı: Edat Grubu

bir enayı: Belirtisiz İsim Tamlaması

biriñiz-garaca gülüm: Sıfat Tamlaması

biriñiz-akca gülüm: Sıfat Tamlaması

106. Şol üçüsünden başga bu ulı osobiniyakda hemişe hısırdap yören Polina İvanovna Mombelli hem-de goca bagban bilen çep ayagı agsak atbakar yaşayar.

Şol üçüsü: Sıfat Tamlaması

Şol üçüsünden başga: Edat Grubu

bu ulı osobiniyak: Sıfat Tamlaması

hemişe hısırdap yören Polina İvanovna Mombelli: Sıfat Tamlaması

hemişe hısırdap yör: Birleşik Fiil Grubu

goca bagban bilen çep ayagı agsak atbakar: Bağlama Grubu

goca bagban: Sıfat Tamlaması

çep ayagı agsak atbakar: Sıfat Tamlaması

çep ayagı: Belirtisiz İsim Tamlaması

107. Ehli hocalığı Natal'ya Vladimirovnaniñ pähimli yolbaşçılığında şol üçüsi yalı dolandırır.

Natal'ya Vladimirovnaniñ pähimli yolbaşçılığı: Belirtili İsim Tamlaması

Natal'ya Vladimirovna: Birleşik İsim Grubu

pähimli yolbaşçı: Sıfat Tamlaması

şol üç: Sıfat Tamlaması

şol üçüsi yalı: Edat Grubu

108. Şeyle-de bolyaz kinyaz' Şahovskoylarıñ köne tanışlarıñ birtoparıñ ayagı bu mihmansöyer öyden şindizem çekilenok...

kinyaz' Şahovskoy: Birleşik İsim Grubu

kinyaz' Şahovskoylarıñ köne tanışlarıñ birtoparıñ ayagı: Zincirleme İsim Tamlaması

köne tanışlar: Sıfat Tamlaması

bu mihmansöyer öy: Sıfat Tamlaması

mihmansöyer öy: Sıfat Tamlaması

109. Bu gün-ä köne osobinayagıñ mihmanı hasam köp bolsa gerek.

Bu gün: Sıfat Tamlaması

köne osobinayagıñ mihmanı: Belirtili İsim Tamlaması

köne osobinayak: Sıfat Tamlaması

110. Bu gün “Tat’yana günü” ! 1894-nci yılıñ 12-nci Yanvarı.

Bu gün: Sıfat Tamlaması

Tat’yana günü: Belirtisiz İsim Tamlaması

1894-nci yılıñ 12-nci Yanvarı: Belirtili İsim Tamlaması

111. Şu päkize ak garı-da bu gün Huday megerem, yörite Tat’yananıñ on yedi yaşına serpay edip, yagdıryan yalı bolup dur.

Şu päkize ak gar: Sıfat Tamlaması

päkize ak gar: Sıfat Tamlaması

ak gar: Sıfat Tamlaması

bu gün: Sıfat Tamlaması

megerem: Bağlama Grubu

Tat’yananıñ on yedi yaşı: Belirtili İsim Tamlaması

on yedi yaşı: Sıfat Tamlaması

serpay edip: Zarf-Fiil Grubu

yagdıryan yalı: Edat Grubu

bolup dur: Birleşik Fiil Grubu

112. Belki, ol Tat’yananıñ garı govı göryändigini bilyändir.

Tat’yananıñ garı govı göryändigini: Belirtili İsim Tamlaması

113. Tat’yana yene penciräniñ önüne bardı.

penciräniñ önü: Belirtili İsim Tamlaması

114. İndi gar kätibir gaymalap däl-de, lepbeñ-lepbeñ bolup yagyardı.

lepbeñ-lepbeñ: Tekrar Grubu

gar kätibir gaymalap: Zarf-Fiil Grubu

115. Biri onı asmandan penceläp-penceläp oklayan yalıdı.

penceläp-penceläp: Tekrar Grubu

oklayan yalı: Edat Grubu

116. Ol peñçeler buyra-buyra ak bulutlara meñzedi.

Ol pençeler: Sıfat Tamlaması

buyra-buyra: Tekrar Grubu

ak bulutlar: Sıfat Tamlaması

117. Tat'yana giñ mañlayı gar ovuntıklı sovuk ayna diredi.

giñ mañlay: Sıfat Tamlaması

gar ovuntıklı sovuk ayna: Sıfat Tamlaması

gar ovuntıklı: Sıfat Tamlaması

sovuk ayna: Sıfat Tamlaması

118. Aşakda, göni köçeniñ ilerki trotuarında üsti çagalı kiçicik sanyanı öñe iteklöp, ellikli gollarını garşı galgadıp, namedir bir zatlar diyip, gülüp baryan tokgaca gıza gözi düşdi.

göni köçeniñ ilerki trotuarı: Belirtili İsim Tamlaması

ilerki trotuar: Sıfat Tamlaması

üsti çagalı kiçicik sanya: Sıfat Tamlaması

kiçicik sanya: Sıfat Tamlaması

öñe iteklöp: Zarf-Fiil Grubu

ellikli gollar: Sıfat Tamlaması

garşı galgadıp: Zarf-Fiil Grubu

namedir bir zatlar: Sıfat Tamlaması

namedir bir zatlar diyip: Zarf-Fiil Grubu

gülüp baryan: Sıfat-Fiil Grubu

gülüp baryan tokgaca gız: Sıfat Tamlaması

gözi düş: Birleşik Fiil Grubu

119. Sanyada oturaniñ gızdığını ya oglandığını Tat'yana sayrayıp bilmedi.

Sanyada oturaniñ gızdığını ya oglandığını: Belirtili İsim Tamlaması

sayrayıp bil: Birleşil Fiil Grubu

120. Ol edil gundalan gurcak yalıdı.

gurcak yalı: Edat Grubu

121. Emma sanyanı iteklöp baryan şadıyan gızcağızın veli alma yalı gızaran , possuca yañaklarına çenli gördi.

Emma: Bağlama Grubu

sanyanı iteklöp baryan şadıyan gızcağız: Sıfat Tamlaması

sanyanı iteklöp: Zarf-Fiil Grubu

şadıyan gızcağız: Sıfat Tamlaması

alma yalı: Edat Grubu

alma yalı gızaran, possuca yañaklar: Sıfat Tamlaması

122. Vah ! Ana, ol gızıñ ayagı taydı, yıkıldı, trotuardan köçä togalanıp gitdi.

ol gızıñ ayagı: Belirtili İsim Tamlaması

ol gız: Sıfat Tamlaması

togalanıp git: Birleşik Fiil Grubu

123. Yapğıtdan aşak inen sanya-da gapdala agdı. Yıkılan gızcağaz yüzüniñ garını süpürişdirip, sanyadan kaçan gundaklı çaga bakan okdurıldı.

Yıkılan gızcağaz: Sıfat Tamlaması

yüzüniñ garı: Belirtili İsim Tamlaması

yüzüniñ garını süpürişdirip: Zarf-Fiil Grubu

sanyadan kaçan gundaklı çaga: Sıfat Tamlaması

sanyadan kaçan gundaklı çaga bakan: Edat Grubu

124. Tat'yananıñ yüreği dürk-dürk gürsüldedi.

Tat'yananıñ yüreği: Belirtili İsim Tamlaması

dürk-dürk: Tekrar Grubu

125. Hüziriñ özünde daşarık, garlı köçä ılgası geldi.

Hüziriñ özü: Belirtili İsim Tamlaması

garlı köçä: Sıfat Tamlaması

ılgası gel: Birleşik Fiil Grubu

126. Arman, haysıdır bir güyç ayagını duzakladı.

bir güyç: Sıfat Tamlaması

127. Uzun barmakları aynanı bialaç teprekledi.

Uzun barmaklar: Sıfat Tamlaması

128. Birdenem öz bolşuna özi geñ galdı.

öz bolşu: Belirtisiz İsim Tamlaması

129. Bu gün onuñ doglan günü.

Bu gün: Sıfat Tamlaması

onuñ doglan günü: Belirtili İsim Tamlaması

doglan günü: Belirtisiz İsim Tamlaması

130. Bu gün onı gutlayanlar, oña uzak yaş, aydın ıkkal dileyärler.

Bu gün: Sıfat Tamlaması

uzak yaş: Sıfat Tamlaması

aydın ıkkal: Sıfat Tamlaması

131. Ol bolsa şeyle dabarallı günde-de birhili düşnüksiz gussadan, bulaşık duygulardan çürt-kesik saylanıp bilenok.

şeyle dabarallı günde: Sıfat Tamlaması

birhili düşnüksiz gussa: Sıfat Tamlaması

bulaşık duygular: Sıfat Tamlaması

çürt-kesik: Tekrar Grubu

saylanıp bil: Birleşik Fiil Grubu

132. Dogrusı, ol soñkı yılda has güyçlenen bu düşnüksiz gussanıñ nireden, nämüçin döreyänliginiñ-de sebebini bilip bilenek.

soñkı yıl: Sıfat Tamlaması

has güyçlenen: Sıfat-Fiil Grubu

bu düşnüksiz gussa: Sıfat Tamlaması

döreyän: Sıfat-Fiil Grubu

bilip bil: Birleşik Fiil Grubu

133. Hiy-de, bay maşgalanıñ lälige bolup yaşayan on yedi yaşlı ovadan gızıñ derdi-gamı, gussası bolarmı?

bay maşgala: Sıfat Tamlaması

bay maşgalanıñ läligi: Belirtili İsim Tamlaması

maşgalanıñ läligi bolup: Zarf-Fiil Grubu

maşgalanıñ läligi bolup on yedi yaşlı ovadan gız: Sıfat Tamlaması

ovadan gız: Sıfat Tamlaması

läligi bolup on yedi yaşlı ovadan gızıñ derdi-gamı, gussası: Belirtili İsim Tamlaması

derdi-gamı: Tekrar Grubu

134. Ya-da bu gussa Denis Baturin bilen tañşalı bäre döredimi?

bu gussa: Sıfat Tamlaması

Denis Baturin: Birleşik İsim Grubu

Baturin bilen: Edat Grubu

tañşalı bäre: Edat Grubu

135. Belki, Tat'yana yetginçlik çırgından saylanıp yörendir?

yetginçlik çırgın: Sıfat Tamlaması

saylanıp yör: Birleşik Fiil Grubu

136. Belki, cuvanlık heseri gelip yetendir?

cuvanlık heseri: Belirtisiz İsim Tamlaması

gelip yeten: Birleşik Fiil Grubu

137. Yüreginiñ töründe sırlı muhabbet uçgunları peyda bolandır?

Yüreginiñ törü: Belirtili İsim Tamlaması

sırlı muhabbet uçgunları: Belirtisiz İsim Tamlaması

sırlı muhabbet: Sıfat Tamlaması

peyda bol: Birleşik Fiil Grubu

**138. Soñkı vagtlarda birden Denisi göresiniñ gelyändigini, özi boyun alsa-
almasa-da, ol duyvar ahırı!**

Soñkı vagtlar: Sıfat Tamlaması

göresiniñ gelyändigini: Belirtili İsim Tamlaması

alsa-almasa-da: Bağlama Grubu

139. Belki, bir ikinci söyginiñ heseridir ?

bir ikinci söyginiñ heseri: Belirtili İsim Tamlaması

bir ikinci söygi: Sıfat Tamlaması

140. Yene yarım yıldan ol instituti gutaryar. Onsoñ... Onsoñ...

yarım yıl: Sıfat Tamlaması

ol instituti: Sıfat Tamlaması

141. Aşakdan gelen göçgünli ses Tat'yananı tısgındirdi:

Aşakdan gelen göçgünli ses: Sıfat Tamlaması

göçgünli ses: Sıfat Tamlaması

142. Yakımlı çakılık yine gaytalandı.

Yakımlı çakılık: Sıfat Tamlaması

143. Tamıñ ikinci gatına çıkıyan halı düşekli basgançakdan ayak sesi eşidildi.

Tamıñ ikinci gatına çıkıyan halı düşekli basgançak: Sıfat Tamlaması

halı düşekli basgançak: Sıfat Tamlaması

Tamıñ ikinci gati: Belirtili İsim Tamlaması

ikinci gat: Sıfat Tamlaması

ayak sesi: Belirtisiz İsim Tamlaması

144. Öz otagınıñ gapısınıñ açkıldığını Tat'yana şu mahal gördi.

Öz otak: Sıfat Tamlaması

Öz otagınıñ gapısınıñ açkıldığını: Zincirleme İsim Tamlaması

şu mahal: Sıfat Tamlaması

145. Onyança-da Adelina kürsäp içerik girdi.

kürsäp: Zarf-Fiil Grubu

146. Heniz pencireniñ önüñden ayrılıp yetişmedik corasını garsa gucakladı.

pencireniñ önü: Belirtili İsim Tamlaması

ayrılıp yetişmedik corası: Sıfat Tamlaması

147. Mihmanlar gelip başladılar. Dädem geldi.

gelip başla: Birleşik Fiil Grubu

148. Grafinya Lazovskaya ekizleri bilen geldi. Bay, bezenipdirler-ä! Edil köşk balına gelen yalı

Grafinya Lazovskaya: Birleşik Fiil Grubu

Grafinya Lazovskaya ekizleri bilen: Bağlama Grubu

köşk balına gelen yalı: Edat Grubu

köşk balı: Belirtisiz İsim Tamlaması

149. Käte birden düybünden garaşılmadık sözi soňuna seretmän, morta aydıp goybermek ya-da oslanmadık hokga çıkarmak endigi bolan Tat'yananıñ dili gicedi.

düybünden garaşılmadık sözi soňuna seretmän: Zarf-Fiil Grubu

morta aydıp: Zarf-Fiil Grubu

goyber: Birleşik Fiil Grubu

oslanmadık hokga: Sıfat Tamlaması

Tat'yananıñ dili: Belirtili İsim Tamlaması

150. Dandeville oğlanlar öz aralarında “äynekli Corc” diyyärdiler.

öz araları: Belirtisiz İsim Tamlaması

äynekli Corc: Sıfat Tamlaması

151. Özünem agrassırayan, hovalası belent grafiñ soña gaharı gelyänini duyansoñlar, bu lakamı oğlanlar bilgeşleyin hetcıkläp başladılar.

agrassırayan, hovalası belent graf: Sıfat Tamlaması

grafiñ soña gaharı: Belirtili İsim Tamlaması

gelyänini duyansoñlar: Edat Grubu

bu lakam: Sıfat Tamlaması

hetcıkläp başla: Birleşik Fiil Grubu

152. Emma häzir süyci dilli corasınıñ buysanç uçgunları bilen balkıldayan gögümtil gözlerine seyredende, Tat'yana garagol pälinden el çekdi.

Emma: Bağlama Grubu

süyci dilli corasınıñ buysanç uçgunları: Belirtili İsim Tamlaması

süyci dilli cora: Sıfat Tamlaması

buyсанç uçgunlar: Sıfat Tamlaması

süyci dilli corasınıñ buysanç uçgunları bilen: Bağlama Grubu

balkıldayan gögümtıl gözler: Sıfat Tamlaması

gögümtıl gözler: Sıfat Tamlaması

gözlerine seyredende: Zarf-Fiil Grubu

garagol päl: Sıfat Tamlaması

el çek: Birleşik Fiil Grubu

153. -Adel', gör, bu gülgün köynek saña nähili gelişyär!

bu gülgün köynek: Sıfat Tamlaması

gülgün köynek: Sıfat Tamlaması

154. Häziriñ özünde nika gıydırmaga gidibermeli!

Häziriñ özü: Belirtili İsim Tamlaması

nika gıydırmaga: İsim-Fiil Grubu

gidiber: Birleşik Fiil Grubu

155. Bu tarıpa geleli bäri garaşıp duran yalı.

bu tarıp: Sıfat Tamlaması

geleli bäri: Edat Grubu

garaşıp dur: Birleşik Fiil Grubu

garaşıp duran yalı: Edat Grubu

156. Adelina diriñ-diriñ govusdı:

diriñ-diriñ: Tekrar Grubu

157. -Çınıñmı, Tanuşa?- Onı yene gucaklap, yanagından ogşadı. –Sen üçin bezendim-dä!

yene gucaklap: Zarf-Fiil Grubu

sen üçin: Edat Grubu

158. Tat'yana yene-de: “ Kim için bezeneniñi bilyän-le “ diycek boldı-da vagtında dilini dişledi.

kim için: Edat Grubu

diycek bol: Birleşik Fiil Grubu

159. -Çınım, Ada,çınım ! Goyber yöne! Gısmı beyle!

Goyber: Birleşik Fiil Grubu

160. Uzun boylı, dolmuş gövrelı Adelına corasınıñ sözüne gulagam asman, onı gucaklap, yerden gösterdi, cıkır-cıkır gülüp, öz daşında pırladı.

Uzun boylı, dolmuş gövrelı Adelına: Sıfat Tamlaması

dolmuş gövrelı Adelına: Sıfat Tamlaması

corasınıñ sözü: Belirtili İsim Tamlaması

corasınıñ sözüne gulagam asman: Zarf-Fiil Grubu

onı gucaklap: Zarf-Fiil Grubu

cıkır-cıkır gülüp: Zarf-Fiil Grubu

cıkır-cıkır: Tekrar Grubu

öz daşı: Belirtisiz İsim Tamlaması

161. -Seni bu gün gısmalı, göstermeli, uyacığım! Bu gün senin günüñ! – Birdenem ol corasını pencirä tarap övürdi. –Seret! O kareta seret! Bize gülyändirler! Tanadıñmı?

bu gün: Sıfat Tamlaması

senin günüñ: Belirtili İsim Tamlaması

pencirä tarap: Edat Grubu

O kareta: Sıfat Tamlaması

162. Süşüp baryan ak tama çalımdaş peşeneli karetanı yallarına, cılavlarına çenli täsin bezelen dört sanı dızmaç yabı dabırdadıp-dartıp gelyardı.

süşüp baryan ak tama: Sıfat Tamlaması

çalımdaş peşeneli kareta: Sıfat Tamlaması

yallarına, cılavlarına çenli täsin bezelen dört sanı dızmaç yabı: Sıfat Tamlaması

dört sanı dızmaç yabı: Sıfat Tamlaması

yallarına, cılavlarına çenli: Edat Grubu

dabırdadıp-dartıp: Tekrar Grubu

163. Olarıñ toynaklarınıñ astından gar sıçrayardı.

Olarıñ toynaklarınıñ astı: Zincirleme İsim Tamlaması

164. -Karetasını at gaytarımdan tanamasalar, graf Orlovlarıñ atbakarı namıs edyämışin- diyen Tat'yana aynanıñ önünde saçını tımarlamaga durdı.

at gaytarı: Belirtisiz İsim Tamlaması

Orlovlarıñ atbakarı: Belirtili İsim Tamlaması

aynanıñ önü: Belirtili İsim Tamlaması

tımarlamaga dur: Birleşik Fiil Grubu

165. Gözüniñ gıtağı bilen bolsa uyasını mähirli sınladı.

Gözüniñ gıtağı: Belirtili İsim Tamlaması

Gözüniñ gıtağı bilen: Bağlama Grubu

166. Beyle-de ovadan gız bolar oğuşya!

ovadan gız: Sıfat Tamlaması

167. Eysem şu güzelligi, şu aklı bilən şol äyneklı gölnerde gövün beräyermike?

şu güzelligi: Sıfat Tamlaması

şu aklı: Sıfat Tamlaması

şu aklı bilən: Bağlama Grubu

şol äyneklı gölner: Sıfat Tamlaması

168. Graf hem bay, hem bile okayar...

hem bay, hem bile: Bağlama Grubu

169. Aşakda royalıñ ovazı batlandı.

Aşakda royalıñ ovazı: Belirtili İsim Tamlaması

170. -Eşidyämiñ? Corc çalyar!

171. -Aytdiň ahırı yaňı.

172. Açık gapınıň iç yüzünde Polina İvanovna peyda boldı.

Açık gapınıň iç yüzü: Belirtili İsim Tamlaması

Açık gapı: Sıfat Tamlaması

iç yüzü: Belirtisiz İsim Tamlaması

Polina İvanovna: Birleşik İsim Grubu

peyda bol: Birleşik Fiil Grubu

173. -Belli! Gövnümiň guvancı, Belli! Ma pötit– diyip, şatlıklı seslenen Adelina keltecik boylı, dıkız gövrelı, yası yaňaklı garrınıň boynundan aslışdı.

Gövnümiň guvancı: Belirtili İsim Tamlaması

-Belli! Gövnümiň guvancı, Belli! Ma pötit– diyip: **Zarf-Fiil Grubu**

şatlıklı seslenen Adelina: Sıfat Tamlaması

keltecik boylı, dıkız gövrelı, yası yaňaklı garrı: Sıfat Tamlaması

dıkız gövrelı, yası yaňaklı garrı: Sıfat Tamlaması

yası yaňaklı garrı: Sıfat Tamlaması

keltecik boylı, dıkız gövrelı, yası yaňaklı garrınıň boynu: Belirtili İsim Tamlaması

174. Bu iki gızıň ähli gıllık-häsiyetine diyen yalı olarıň özlerindenem belet Polina İvanovna bälçireyän gızıň yumşak eline usullık bilen boynundan ayırdı.

bu iki gız: Sıfat Tamlaması

iki gız: Sıfat Tamlaması

bu iki gızıň ähli gıllık-häsiyeti: Belirtili İsim Tamlaması

ähli gıllık-häsiyeti: Sıfat Tamlaması

gıllık-häsiyeti: Tekrar Grubu

bu iki gızıň gıllık-häsiyetine diyen yalı: Edat Grubu

olarıň özleri: Belirtili İsim Tamlaması

Polina İvanovna: Birleşik İsim Grubu

bälçireyän gızıň yumşak eli: Belirtili İsim Tamlaması

bälçireyän gız: Sıfat Tamlaması

yumşak el: Sıfat Tamlaması

gızıň yumşak eline usullık bilen: Edat Grubu

175. -İrden-ä maña gargındıñ. İligim diydiñ. Yiligim diydiñ. Çekil! Çekil Teneçir! Sen nä tovsaklayañ?

176. Bu gün Tat'yana- Nesmeyananıñ günü ahır- diyen eneke gızıñ saçından sıpaladı.

bu gün: Sıfat Tamlaması

Nesmeyananıñ günü ahır- diyen eneke gız: Sıfat Tamlaması

Nesmeyananıñ günü: Belirtili İsim Tamlaması

Nesmeyananıñ günü ahır- diyen eneke gızıñ saçı: Belirtili İsim Tamlaması

177. Adelina keneksi gövrelı ayalıñ bilinden gucaklap, pırlalcak boldı.

keneksi gövrelı ayalıñ bili: Belirtili İsim Tamlaması

keneksi gövrelı ayal: Sıfat Tamlaması

keneksi gövrelı ayalıñ bilinden gucaklap: Zarf-Fiil Grubu

pırlalcak bol: Birleşik Fiil Grubu

178. Emma başarmadı, agramalı gövräni yerinden butnadıp bilmedi.

Emma: Bağlama Grubu

agramalı gövrä: Sıfat Tamlaması

butnadıp bil: Birleşik Fiil Grubu

179. Häzir bu üçüsiniñ bolşuna keneden sın eden- şu oral ayal iki hanımıñ hızmatçısıdır.- diycek gümanı yok.

bu üçüsiniñ bolşu: Belirtili İsim Tamlaması

bolşuna keneden sın eden- şu oral ayal: Sıfat Tamlaması

oral ayal: Sıfat Tamlaması

iki hanımıñ hızmatçısı: Belirtili İsim Tamlaması

180. Dogrudanam olar mähirli Mombellä edi öz eneleri yalı övrenişipdirler.

mähirli Mombelle: Sıfat Tamlaması

öz eneleri: Belirtisiz İsim Tamlaması

öz eneleri yalı: Edat Grubu

181. Biri-birine her hili yüz tutsalaram, her hili değışselerem olar göteryärdiler.

her hili yüz: Sıfat Tamlaması

Biri-biri: Tekrar Grubu

182. Barışnyalar bälçiräp, käte garagolçılık edyänlerinde-de, Mombelli knyaginya duydurmazlığı başarıp bilyärdi.

Barışnyalar bälçiräp: Zarf-Fiil Grubu

garagolçılık edyänleri: Sıfat-Fiil Grubu

başarıp bil: Birleşik Fiil Grubu

183. Şol ızasız garagolçılık üçüsiniñ özara sırı bolup galyardı.

Şol ızasız garagolçılık: Sıfat Tamlaması

ızasız garagolçılık: Sıfat Tamlaması

üçüsiniñ özara sırı: Belirtili İsim Tamlaması

bolup gal: Birleşik Fiil Grubu

184. Muña-da yaş hanımlar häzil edinyärdiler.

yaş hanımlar: Sıfat Tamlaması

häzil et: Birleşik Fiil Grubu

185. Bu sözleri Polina İvanovna öz yanında duran Adelina däl-de, penciräniñ öñünde hoşamatlı ylgırcaklayan Tat'yana yüzlenip aytdı.

Bu sözler: Sıfat Tamlaması

Polina İvanovna: Birleşik İsim Grubu

öz yanında duran Adelina: Sıfat Tamlaması

öz yanı: Belirtisiz İsim Tamlaması

penciräniñ öñünde hoşamatlı ylgırcaklayan Tat'yana: Sıfat Tamlaması

penciräniñ öñü: Belirtili İsim Tamlaması

Tat'yana yüzlenip: Zarf-Fiil Grubu

186. Şol vagtıñ özünde-de öz elinde, öz gözünüñ alında diyen yalı ösüp, ulalıp, kemala gelen bu iki gızıñ gılk-häsiyetleriniñ biri-birine meñzemeyänligi baradaki köne pikirine gitdi.

şol vagmañ özü: Belirtili İsim Tamlaması

şol vagmañ: Sıfat Tamlaması

öz eli: Belirtisiz İsim Tamlaması

öz gözünüñ alnı: Belirtili İsim Tamlaması

alnında diyen yalı: Edat Grubu

diyem yalı ösüp, ulalıp: Zarf-Fiil Grubu

kemala gelen bu iki gızıñ gılık-häsiyetleriniñ biri-birine meñzemeyänligi: Zincirleme İsim Tamlaması

kemala gelen bu iki gız: Sıfat Tamlaması

bu iki gız: Sıfat Tamlaması

iki gız: Sıfat Tamlaması

gılık-häsiyet: Tekrar Grubu

kemala gelen bu iki gızıñ gılık-häsiyetleriniñ biri-birine meñzemeyänligi meñzemeyänligi baradaki: Edat Grubu

187. Bile iydiler. Bile geydiler. Rus dilindenem, Nemets, Frantsuz dilindenem, sazdanam ikisinem şol bir mugallımlar okatdı.

bile iydiler. Bile geydiler: Bağlama Grubu

Rus dili: Belirtisiz İsim Tamlaması

Nemets, Frantsuz dili: Belirtisiz İsim Tamlaması

şol bir mugallımlar: Sıfat Tamlaması

188. Arman, Tanya dokuz yaşına yetende onuñ kıyamatlık enesi knyaginya Yelizaveta Dmitriyevna geñ ikbalı garaca gızı, näme üçindir, pansiona yerleşdirdi.

dokuz yaşına yetende: Zarf-Fiil Grubu

dokuz yaş: Sıfat Tamlaması

onuñ kıyamatlık enesi: Belirtili İsim Tamlaması

knyaginya Yelizaveta Dmitriyevna: Birleşik İsim Grubu

geñ ikbalı garaca gız: Sıfat Tamlaması

näme üçin: Edat Grubu

189. Näme üçin beyle karara gelyändigine Mombelli, elbetde, düşünip bilmedi.

näme için: Edat Grubu

beyle karara gelyändigine: Sıfat-Fiil Grubu

beyle karar: Sıfat Tamlaması

düşünip bil: Birleşik Fiil Grubu

190. Emma şu meselâni çözmegiñ knyaz' Şahovskoylarıñ öyünde garşılıklı, yakımsı cedelelr döredenligini, esli vagta çekenligini, hızmatkär ayaldan her näçe yaşırcak bolsalaram, Mombelli şonda açık añdı.

Emma: Bağlama Grubu

şu meselâ: Sıfat Tamlaması

şu meselâni çözmegiñ: İsim-Fiil Grubu

knyaz' Şahovskoy: Birleşik İsim Grubu

knyaz' Şahovskoylarıñ öyü: Belirtili İsim Tamlaması

garşılıklı, yakımsı cedeleler: Sıfat Tamlaması

esli vagt: Sıfat Tamlaması

hızmatkär ayal: Sıfat Tamlaması

her näçe: Sıfat Tamlaması

yaşırcak bol: Birleşik Fiil Grubu

191. Eysem-de bolsa, ol şonda öz duygusını merhemetli matuşkası Natal'ya Vladimirovna aydıp galdı.

öz duygusı: Belirtisiz İsim Tamlaması

merhemetli matuşka: Sıfat Tamlaması

Natal'ya Vladimirovna: Birleşik İsim Grubu

aydıp gal: Birleşik Fiil Grubu

192. Aslında şondan birnäçe yıl ozal gelinleri Yelizaveta Dmitriyevna yalbarıp, üç yaşlarındakı garaca gızı Nikolay adındaki yetimler öyünden şu osobiniyaga getirdeniñem öz kinyaginyası bolandığı Mombelliniñ yadındadı.

şondan birnäçe yıl ozal: Edat Grubu

birnäçe yıl: Sıfat Tamlaması

Yelizaveta Dmitriyevna yalbarıp: Zarf-Fiil Grubu

Yelizaveta Dmitriyevna: Birleşik İsim Grubu

üç yaşlarındakı garaca gız: Sıfat Tamlaması

garaca gız: Sıfat Tamlaması

Nikolay adındaki yetimler öyü: Belirtisiz İsim Tamlaması

yetimler öyü: Belirtisiz İsim Tamlaması

şu osobiniyak: Sıfat Tamlaması

Mombelliniñ yadı: Belirtili İsim Tamlaması

öz kinyaginyası bolandığı: Sıfat-Fiil Grubu

öz kinyaginyası: Belirtisiz İsim Tamlaması

193. Arman, şonda olarıñ diyeni bolmadı.

olarıñ diyeni: Belirtili İsim Tamlaması

194. Bay öyüñ iki läliginiñ bir pansiona gitti.

Bay öyüñ iki läligi: Belirtili İsim Tamlaması

Bay öy: Sıfat Tamlaması

iki lälük: Sıfat Tamlaması

bir pansion: Sıfat Tamlaması

195. Ondan bäre telim yıl geçdi.

Ondan bäre: Edat Grubu

telim yıl: Sıfat Tamlaması

196. Şol dövrüñ devamında mähriban Tat'yanasını Mombelli diñe belli-belli senelerde, käte bayramçılık ya dınç görüp bildi.

Şol dövrüñ devamı: Belirtili İsim Tamlaması

Şol dövür: Sıfat Tamlaması

mähriban Tat'yana: Sıfat Tamlaması

belli-belli seneler: Sıfat Tamlaması

belli-belli: Tekrar Grubu

käte bayramçılık ya dınç günlerde: Bağlama Grubu

görüp bil: Birleşik Fiil Grubu

197. Tat'yananıñ her sapar öyde peyda bolmağı maşgala bayramçılıgına övrüldi.

Tat'yananıñ her sapar öyde peyda bolmağı: Belirtili İsim Tamlaması

her sapor: Sıfat Tamlaması

maşgala bayramçılığı: Belirtisiz İsim Tamlaması

peyda bol: Birleşik Fiil Grubu

198. Doğrusı, onuñ Adelinanıñkı bilen yanaşık otağı-da şol durşuna dur.

onuñ Adelinanıñkı bilen yanaşık otağı: Belirtili İsim Tamlaması

yanaşık otak: Sıfat Tamlaması

onuñ Adelinanıñkı bilen: Bağlama Grubu

199. Şundan manı alsañ, ikisiniñ gılık-häsiyetem birmeñzeş bolaycak yalı.

ikisiniñ gılık-häsiyeti: Belirtili İsim Tamlaması

gılık-häsiyet: Tekrar Grubu

bolaycak yalı: Edat Grubu

birmeñzeş: Sıfat Tamlaması

200. Tat'yana şagalañlı märekä gatişmagı, ballara-maskaradlara, umuman, ulı tutumlu mihmançılığa gitmegi halanok.

şagalañlı märeke: Sıfat Tamlaması

şagalañlı märekä gatişmagı: İsim-Fiil Grubu

ballara-maskaradlara: Tekrar Grubu

ulı tutumlu mihmançılık: Sıfat Tamlaması

ulı tutumlu mihmançılığa gitmegi: İsim-Fiil Grubu

201. Galapın kitaba ya-da başga bir pişe güymenip , öyde eke oturmağı govı görpä. Az gepleyär.

kitaba ya-da başga bir pişe: Bağlama Grubu

başga bir pişe: Sıfat Tamlaması

başga bir pişe güymenip: Zarf-Fiil Grubu

öyde eke oturmağı: İsim-Fiil Grubu

202. Bezenmegi-beslenmegi govı görpäñ Adelina ecesine täze köynek, täze kövüş diyip, azar berende-de, Tat'yananıñ gövni bir yalı, Adelina üyşmeleñ, şatlık, şovhun bolsa bolyar.

Bezenmegi-beslenmegi govı görpäñ Adelina: Sıfat Tamlaması

Bezenmegi-beslenmegi: Tekrar Grubu
täze köynek, täze kövüş diyip: Zarf-Fiil Grubu
täze köynek: Sıfat Tamlaması
täze kövüş: Sıfat Tamlaması
Tat'yananıñ gövni bir yalı: Edat Grubu
Tat'yananıñ gövni: Belirtili İsim Tamlaması

203. Oña yöne yerden “Tat’yanam öz yanıña çekyär.

öz yanı: Belirtisiz İsim Tamlaması

204. Ya bile saz çalyar, ya bile aydım aydalı diyyär.

Ya bile saz çalyar, ya bile aydım aydalı: Bağlama Grubu

205. Garaz, uyasını öz gününe goyanak.

öz günü: Belirtisiz İsim Tamlaması

206. Emma bir meselede veli Tat’yana indi ondan öñe düşyär.

Emma: Bağlama Grubu

bir mesele: Sıfat Tamlaması

207. Öten yıl tomus Krıma gitcek bolup yörkeler Adelina ecesine täze alada tapdı.

Öten yıl: Sıfat Tamlaması

gitcek bol: Birleşik Fiil Grubu

täze alada: Sıfat Tamlaması

208. “Bize at alıp ber” diydi. Knyaginya ör-gökden geldi.

at alıp ber: Birleşik Fiil Grubu

ör-gök: Tekrar Grubu

209. Emma gızı köşeşmedi.

Emma: Bağlama Grubu

210. Goñşularınıñ ulı gızlarınıñ üçüsinde-de atıñ bardığını, olarıñ Moskvanıñ etegindeki tokaylara atlı seyle-şikara gidip, hezil edinyändiklerini igençli gaytaladı.

Goñşularınıñ ulı gızlarınıñ üçüsi: Belirtili İsim Tamlaması

ulı gızlar: Sıfat Tamlaması

atıñ bardığını: Sıfat-Fiil Grubu

Moskvanıñ etegindeki tokaylar: Sıfat Tamlaması

Moskvanıñ etegi: Belirtili İsim Tamlaması

atlı seyle-şikara gidip: Zarf-Fiil Grubu

atlı seyle-şikara: Sıfat Tamlaması

seyle-şikara: Tekrar Grubu

hezil edinyändik: Sıfat-Fiil Grubu

211. Knyaginya hiçbir meselede-de yeke gızınıñ gövünü çıkmayardı.

hiçbir mesele: Sıfat Tamlaması

yeke gızınıñ gövününi: Belirtili İsim Tamlaması

yeke gızı: Belirtisiz İsim Tamlaması

212. Emma şo gezek velin arkan gayışdı. Yok, gep diñe atıñ bahasında-da dälidi.

Emma: Bağlama Grubu

şo gezek velin: Sıfat Tamlaması

atıñ bahası: Belirtili İsim Tamlaması

213. Elbetde at, onda-da iki at edinmäge esli puluñ gerekdigini, öyüñ ıkdıadı gurbunuñ bolsa indi şeyle bir överlikli dældigini Mombelli bilyardı.

iki at edinmäge: İsim-Fiil Grubu

iki at: Sıfat Tamlaması

esli puluñ gerekdigini: Sıfat-Fiil Grubu

esli pul: Sıfat Tamlaması

214. Emma knyaginyanıñ bar gaygısı çıkdacı dälidi.

Emma: Bağlama Grubu

knyaginyanıñ bar gaygısı: Belirtili İsim Tamlaması

bar gaygısı: Belirtisiz İsim Tamlaması

215. Ol başga-başga zatlardan hovatur edyärdi.

başga-başga zatlar: Sıfat Tamlaması

başga-başga: Tekrar Grubu

216. Adelinada at almak hövesini goňşu gızlarıň döredenligine-de knyaginya müňkürdi.

goňşu gızlarıň döredenligi: Belirtili İsim Tamlaması

goňşu gızlar: Sıfat Tamlaması

217. Sebebi gızınıň graf Corc Dandeviliň mele atını ençe yola tarıplanıp knyaginyanıň yadında.

gızınıň graf Corc Dandeviliň mele atı: Belirtili İsim Tamlaması

graf Corc Dandevil: Birleşik İsim Grubu

mele at: Sıfat Tamlaması

ençe yola tarıplanıp: Zarf-Fiil Grubu

ençe yol: Sıfat Tamlaması

knyaginyanıň yadı: Belirtili İsim Tamlaması

218. Knyaginya-yagşı atlara kim seretsin, agsak Panteleymon görgüli garrapdır, haldan düşündir, öňki yabımızı idetmäge-de zordan yetişyär diyibem görđi.

yagşı atlar: Sıfat Tamlaması

agsak Panteleymon: Sıfat Tamlaması

görgüli garrap: Sıfat Tamlaması

öňki yabımızı idetmäge: İsim-Fiil Grubu

öňki yabımızı: Belirtisiz İsim Tamlaması

219. Emma, gen görmeli, şol arada Adelinanı birden Tat'yana-da goldadı.

Emma: Bağlama Grubu

şol ara: Sıfat Tamlaması

220. Ol Natali dayzasından puluñ pikirini etmezligini hayış etdi, özüniñ-de az-ovlak mayasınıñ barlığını yatlatdı.

Natali dayzası: Unvan Grubu

hayış et: Birleşik Fiil Grubu

az-ovlak mayasınıñ barlığını: Belirtili İsim Tamlaması

az-ovlak maya: Sıfat Tamlaması

az-ovlak: Tekrar Grubu

221. Soña-baka kızlarıñ işlegini knyaginyanıñ adamsınıñ doğan-oglanam goldadı, özüniñem goşant goşmaga tayyardıgını aytdı.

Soña-baka: Tekrar Grubu

kızlarıñ işlegi: Belirtili İsim Tamlaması

knyaginyanıñ adamsınıñ doğan-oglanam: Zincirleme İsim Tamlaması

doğan-oglan: Tekrar Grubu

222. Eysem-de bolsa, atlı mesele güyze çekdi.

atlı mesele: Sıfat Tamlaması

güyze çek: Birleşik Fiil Grubu

223. Ahırda-da Adelina yuka yürekli, yumşak hasiyetli ecesini ırdı.

yuka yürekli, yumşak hasiyetli ece: Sıfat Tamlaması

yumşak hasiyetli ece: Sıfat Tamlaması

224. Şondan bəri kızlarıñ ikisiniñem atı bar.

Şondan bəri: Edat Grubu

kızlarıñ ikisiniñem atı: Zincirleme İsim Tamlaması

225. Tat'yananıñki "Mirac" atlı dor alaşa.

"Mirac" atlı dor alaşa: Sıfat Tamlaması

dor alaşa: Sıfat Tamlaması

226. Adelinanıñki "Diana" atlı gır alaşa.

"Diana" atlı gır alaşa: Sıfat Tamlaması

gır alaşa: Sıfat Tamlaması

227. Doğru, Moskva eteginiñ tokaylarına –Sokol’nikä, Mar’ina Roşta, Lefertova atlı seyle galapın Adelina gidyär.

Moskva eteginiñ tokayları: Belirtili İsim Tamlaması

Lefertova atlı seyle galap: Sıfat Tamlaması

228. Mele atlı graf Corc Dandevil’ bilen gidyär.

Mele atlı graf Corc Dandevil’: Sıfat Tamlaması

graf Corc Dandevil’: Birleşik İsim Grubu

Corc Dandevil’ bilen: Edat Grubu

Mele at: Sıfat Tamlaması

229. Emma may tapıp.

Emma: Bağlama Grubu

230. Öye geläyse, gış bolsun, yaz bolsun, tapavudı yok, Tat’yana-da “Miraciña” garap Adelinadan öñ ılgar’ Polina İvanovna muña-da geñ galyar.

Adelinadan öñ: Edat Grubu

Polina İvanovna: Birleşik İsim Grubu

Miraciña” garap: Zarf-Fiil Grubu

231. Öz içinden – edil erkek oğlan yalı, megerem, beleve ıhlas gızıñ ganında bardır-da – diyip oylanlar...

Öz içi: Belirtisiz İsim Tamlaması

erkek oğlan yalı: Edat Grubu

erkek oğlan: Sıfat Tamlaması

ıhlas gızıñ ganı: Belirtili İsim Tamlaması

ıhlas gız: Sıfat Tamlaması

232. Şeyle-de bolsa, Tat’yana Adelina meñzeş däl.

Şeyle-de: Bağlama Grubu

233. İlayta-da soñkı ıllarda özgerdi.

soñkı ıllar: Sıfat Tamlaması

234. Kim bilyär, belki, indi çagalık dövründen saylanandır, cuvanlık heseri başına urandır?

çagalık dövrü: Belirtisiz İsim Tamlaması

cuvanlık heseri: Belirtisiz İsim Tamlaması

235. Beyle diysän, Adelina ondan iki yaş ulı.

iki yaş ulı: Sıfat Tamlaması

iki yaş: Sıfat Tamlaması

236. Şonda-da bu dünyäde gaygı-gamı yok yalı, hemişe cakgıldap yör...

bu dünya: Sıfat Tamlaması

gaygı-gamı yok yalı: Edat Grubu

gaygı-gamı: Tekrar grubu

cakgıldap yör: Birleşik Fiil Grubu

237. Tryumoniñ öñünde bälçireyän Adelinaniñ yakımlı sesi Mombelliniñ pikir yordumını böldi.

Tryumoniñ öñü: Belirtili İsim Tamlaması

Tryumoniñ öñü bälçireyän Adelina: Sıfat Tamlaması

Adelinaniñ yakımlı sesi: Belirtili İsim Tamlaması

yakımlı ses: Sıfat Tamlaması

Mombelliniñ pikir yordumu: Belirtili İsim Tamlaması

pikir yordumu: Belirtisiz İsim Tamlaması

238. -Tan' , gep, men saçımıñ tımarını üytgedeyil-le.

saçımıñ tımarı: Belirtili İsim Tamlaması

239. -Näme üçin?

Näme üçin: Edat Grubu

240. -Pardon, Belli! Házir yetdik ızıñdan.

Pardon, Belli!: Ünlem Grubu

241. Düşeli, Adel'! Bu iki arada saçına yañadan timar berere vagt yok...

Bu iki arada: Sıfat Tamlaması

iki arada: Sıfat Tamlaması

242. Adelina bilen Tat'yana ikisi mihmanhana girende, Corc dabaralı tuş' çaldı.

Adelina bilen Tat'yana: Bağlama Grubu

dabaralı tuş': Sıfat Tamlaması

mihmanhana: Sıfat Tamlaması

243. Royalıñ yanında, ak tül'den işlikli, sarı reñkli tafta tutusı iki yaña sırlan giñ penciräniñ öñünde üyşüp duran bezemen cuvanlarıñ barı birden gıgırdı.

Royalıñ yanı: Belirtili İsim Tamlaması

ak tül'den işlikli, sarı reñkli tafta tutusı iki yaña sırlan giñ pencirä: Sıfat Tamlaması

ak tül'den işlikli, sarı reñkli tafta tutu: Sıfat Tamlaması

ak tül'den işlikli, sarı reñkli tafta tutusı iki yaña sırlan giñ penciräniñ öñünde üyşüp

duran bezemen cuvanlarıñ barı: Belirtili İsim Tamlaması

iki yaña sırlan giñ pencirä: Sıfat Tamlaması

giñ pencirä: Sıfat Tamlaması

penciräniñ öñü: Belirtili İsim Tamlaması

iki yaña sırlan giñ penciräniñ öñünde üyşüp duran bezemen cuvanlar: Sıfat Tamlaması

bezemen cuvanlar: Sıfat Tamlaması

244. -Urta! Gip-gip, urta! –El çarpışdılar. Izlı-ızına öñe çıkıp reverans edip, Tat'yananıñ elini öpdüler.

Gip-gip: Tekrar Grubu

Izlı-ızına: Tekrar Grubu

Izlı-ızına öñe çıkıp: Zarf-Fiil Grubu

Tat'yananıñ eli: Belirtili İsim Tamlaması

reverans edip: Zarf-Fiil Grubu

245. -Çekiliñ ahır, cenap studentler! At goylan gününüñ toyunda görküne guvanmaga bize-de may beriñ ahır! –diyip, mihmanhananıñ beyleki

burçundaki goñras kürsüde yayrap oturan grafinya Lazovskaya lörnetini gözüne tutdı.

At goylan gününüñ toyu: Belirtili İsim Tamlaması

At goylan gün: Sıfat Tamlaması

görküne guvanmaga: İsim-Fiil Grubu

mıhmanhananıñ beyleki burcu: Belirtili İsim Tamlaması

goñras kürsüde yayrap oturan grafinya Lazovskaya: Sıfat Tamlaması

goñras kürsü: Sıfat Tamlaması

grafinya Lazovskaya: Birleşik İsim Grubu

246. -Gel, gızım, gel, biziñ yanımıza! –diyen Natal’ya Vladimirovna-da köne corasını goldadı, ızındanam Lazovskayanıñ gulayına buysançlı pışırdadı.

Natal’ya Vladimirovna: Birleşik İsim Grubu

köne cora: Sıfat Tamlaması

Lazovskayanıñ gulayı: Belirtili İsim Tamlaması

247. Grafinya Lazovskaya tarıpını tamamlanka, Tat’yana olarıñ yanına gelip yetdi.

Grafinya Lazovskaya: Birleşik İsim Grubu

olarıñ yanı: Belirtili İsim Tamlaması

gelip yet: Birleşik Fiil Grubu

248. Edalı oğşadı. Lazovskaya aşak eglen gızıñ tekiz daralan şar gara saçını usul bilen sıpaladı.

aşak eglen gızıñ tekiz daralan şar gara saçı: Belirtili İsim Tamlaması

aşak eglen gız: Sıfat Tamlaması

tekiz daralan şar gara saç: Sıfat Tamlaması

gara saç: Sıfat Tamlaması

usul bilen: Edat Grubu

249. Şol pursat-da ızına gañrılıp, bir çel eñnine, bir sag eñnine garadı.

Şol pursat: Sıfat Tamlaması

ızına gañrılıp: Sıfat-Fiil Grubu

çel egni: Sıfat Tamlaması

sag egni: Sıfat Tamlaması

250. Ecesiniñ hersi tarapında dik duran geynüvli ekizler sedasız baş edip, öñe ätlediler.

Ecesiniñ hersi tarapı: Belirtili İsim Tamlaması

hersi tarapı: Sıfat Tamlaması

dik duran geynüvli ekizler: Sıfat Tamlaması

geynüvli ekizler: Sıfat Tamlaması

baş edip: Zarf-Fiil Grubu

251. İkisem birden sesendi:

İkisem: Bağlama Grubu

252. -Gutlayas, şöhratlı knyacna!

şöhratlı knyacna!: Sıfat Tamlaması

253. -Mersi, cenaplar!

cenaplar!: Ünlem Grubu

254. Töveregini gurşap alan göçgünli yaş yiğitlere yene-de haysıdır bir gızıklı vakanı aydıp berip oturan egni pogonsız frençli, epey gövrenli, ösgün çal murthlı, depe saçı düşen yaşulı birden zenanlara tarap övrüldi:

töveregini gurşap alan göçgünli yaş yigitler: Sıfat Tamlaması

göçgünli yaş yigitler: Sıfat Tamlaması

yaş yigitler: Sıfat Tamlaması

haysıdır bir gızıklı vaka: Sıfat Tamlaması

bir gızıklı vaka: Sıfat Tamlaması

gızıklı vaka: Sıfat Tamlaması

aydıp ber: Birleşik Fiil Grubu

haysıdır bir gızıklı vakanı aydıp berip oturan egni pogonsız frençli, epey gövrenli, ösgün çal murthlı, depe saçı düşen yaşul: Sıfat Tamlaması

egni pogonsız frençli, epey gövrenli, ösgün çal murthlı, depe saçı düşen yaşul: Sıfat Tamlaması

epey gövrenli, ösgün çal murthlı, depe saçı düşen yaşul: Sıfat Tamlaması

ösgün çal murtlı, depesaçı düşen yaşul: Sıfat Tamlaması

depesaçı düşen yaşul: Sıfat Tamlaması

zenanlara tarap: Edat Grubu

255. -Tanya can, garrıca dayını ogşasın gelenokmı? Ya men indi modadan düşdümdi?

garrıca dayı: Sıfat Tamlaması

ogşasın gel: Birleşik Fiil Grubu

256. -Tihon! Utanañokmı? Bu gün kimin perişdesiniñ günü?

Bu gün: Sıfat Tamlaması

kimiñ perişdesiniñ günü: Zincirleme İsim Tamlaması

257. -Dayıma bey diymeñ, ma tant!¹⁹¹ Tat'yana Tihon Demidoviçe tarap yöneldi.

Tihon Demidoviçe tarap: Edat Grubu

Tihon Demidoviç: Birleşik İsim Grubu

258. Dayısı-da yılgırıp, yerinden turdı-da, gucagını giñden açıp, Tat'yana bakan ätledi, onı mähirli gucakladı, gözüne yaş ayladı:

Dayısı-da yılgırıp: Zarf-Fiil Grubu

Tat'yana bakan: Edat Grubu

Dayısı-da yılgırıp: Zarf-Fiil Grubu

gucagını giñden açıp: Zarf-Fiil Grubu

259. -Pardon! Pardon! Natali! Tanuşa! Eycecik gumrım, başısla sen huşı gaçan goca soldatı!

Eycecik gumrım: Sıfat Tamlaması

huşı gaçan goca soldat: Sıfat Tamlaması

goca soldat: Sıfat Tamlaması

260. Epey gövrelî, ösgün murtlî, depe saçî düşen bu yaşlı Natal'ya Vladimirovnanîñ vepat bolan adamsınıñ doganoglanı Tihon Demidoviç Buslayevdi.

Epey gövrelî, ösgün murtlî, depe saçî düşen bu yaşlı: Sıfat Tamlaması

ösgün murtlî, depe saçî düşen bu yaşlı: Sıfat Tamlaması

depe saçî düşen bu yaşlı: Sıfat Tamlaması

bu yaşlı: Sıfat Tamlaması

Natal'ya Vladimirovnanîñ vepat bolan adamsınıñ doganoglanı: Zincirleme İsim Tamlaması

Natal'ya Vladimirovna: Birleşik İsim Grubu

Doganoglan: Sıfat Tamlaması

Tihon Demidoviç Buslayev: Birleşik İsim Grubu

261. Ol patışa goşunlarınıñ Kavkaz yörüşleriniñ köpüsine diyen yalı gatnaşıp, otstavka çıkan polkovnikdi.

Ol patışa goşunlarınıñ Kavkaz yörüşleriniñ köpüsü: Zincirleme İsim Tamlaması

Ol patış: Sıfat Tamlaması

Kavkaz yörüşleriniñ köpüsine diyen yalı: Edat Grubu

Kavkaz yörüşleriniñ köpüsine diyen yalı gatnaşıp: Zarf-Fiil Grubu

Kavkaz yörüşleriniñ köpüsine diyen yalı gatnaşıp, otstavka çıkan polkovnik: Sıfat Tamlaması

262. Söveş yolları barada söhbet etmek indi onuñ esası güymencesi, guvancıdı.

Söveş yolları barada: Edat Grubu

Söveş yolları: Belirtisiz İsim Tamlaması

Söveş yolları barada söhbet etmek: İsim-Fiil Grubu

onuñ esası güymencesi, guvancı: Belirtili İsim Tamlaması

263. Garrı polkovniğîñ kâte gülküli, kâte hasratlı hekayatlarınıñ birnäçesini Tat'yananıñ özem dinläpdi.

Garrı polkovniğîñ kâte gülküli, kâte hasratlı hekayatlarınıñ birnäçesi: Zincirleme İsim Tamlaması

Garrı polkovnik: Sıfat Tamlaması

käte gülküli, käte hasratlı: Bağlama Grubu

käte gülküli, käte hasratlı hekayatlar: Sıfat Tamlaması

Tat'yananıñ özi: Belirtili İsim Tamlaması

264. Onuñ çendenäşa geplemsekligini halamasa-da, şeyle halatlarda Tat'yana añsat turup ötägitmeyärdi.

Onuñ çendenäşa geplemsekligi: Belirtili İsim Tamlaması

şeyle halatlar: Sıfat Tamlaması

Tat'yana añsat turup: Zarf-Fiil Grubu

265. Setanda-seyranda gara beryän bu adamıñ “goşa gumrularını” govı göryändigini Adelina-da, Tat'yana-da oñat bilyärdi...

Setanda-seyranda: Tekrar Grubu

Setanda-seyranda gara beryän bu adamıñ “goşa gumruları: Belirtili İsim Tamlaması

Setanda-seyranda gara beryän bu adam: Sıfat Tamlaması

bu adam: Sıfat Tamlaması

govı göryändigini: Zarf-Fiil Grubu

266. Tihon Demidoviç gızıñ gızaran yañaklarından taylı gezek oğşadı.

Tihon Demidoviç: Birleşik İsim Grubu

gızıñ gızaran yañakları: Belirtili İsim Tamlaması

gızaran yañaklar: Sıfat Tamlaması

taylı gezek: Sıfat Tamlaması

267. Kürsüde oturan yerinden olara sın edyän Natal'ya Vladimirovna bolsa grafinya Lazovskaya bilen arası kesilen gürrüñini dovam etdi:

Kürsüde oturan yerinden olara sın edyän Natal'ya Vladimirovna: Sıfat Tamlaması

sın et: Birleşik Fiil Grubu

Natal'ya Vladimirovna: Birleşik İsim Grubu

grafinya Lazovskaya: Birleşik İsim Grubu

Lazovskaya bilen: Bağlama Grubu

arası kesilen gürrüñ: Sıfat Tamlaması

268. -Menem onı çensiz govı görÿän, Ninel'.

269. Özüñ bilyän, onuñ pansiona berilmegine-de men başdan garşı boldum.

onuñ pansiona berilmegi: İsim-Fiil Grubu

270. Arman, Yelizaveta Dmitriyevna, näme üçindir, bir diyenini tutdı durdı.

Yelizaveta Dmitriyevna: Birleşik İsim Grubu

näme için: Edat Grubu

271. Sereca-da onuñ sözünden çıkıp bilmedi...

onuñ sözü: Belirtili İsim Tamlaması

çıkıp bil: Birleşik Fiil Grubu

272. İndem şüyl okuvını gutaryar. Kim bilyär.

şüyl okuvı: Belirtisiz İsim Tamlaması

273. Öñde bize näme graşyar!

274. -Uçursız menikli gız.

Uçursız menikli gız: Sıfat Tamlaması

menikli gız: Sıfat Tamlaması

275. -Sen aytma, ma şeri! Fiy entelicant Hem akıllı, hem mähirli.

Hem akıllı, hem mähirli: Bağlama Grubu

Sen aytma, ma şeri!: Ünlem Grubu

276. Özüniñem ömür yalan sözlemesi yok.

277. Emma veli onda çagalıkdan bäre birhili pitneçilik ruhı bar.

çagalıkdan bäre: Edat Grubu

birhili pitneçilik ruhı: Belirtisiz İsim Tamlaması

birhili pitneçilik: Sıfat Tamlaması

278. Edil kalbında arvah ornaşan yalı.

arvah ornaşan yalı: Edat Grubu

279. Dayısı oña -sen tüys çeçenka- diyip degişyär.

tüys çeçenka: Sıfat Tamlaması

sen tüys çeçenka- diyip: Zarf-Fiil Grubu

280. Yüregi diyseñ yuka -şatlıga-da, gayga-da bolanok derrev täsir edyär oña.

täsir et: Birleşik Fiil Grubu

281. Dayısı aytmişlayın, oslagsız yerden “aziyaça hokga çıkarması” veli, käte bizi geñ galdıryar...

Dayısı aytmişlayın: Edat Grubu

oslagsız yer: Sıfat Tamlaması

hokga çık: Birleşik Fiil Grubu

282. -Sähra balası-da...

283. Şol pursatda gapıdan giren Adelina grafınya Orlovaniñ gelendigini habar berdi.

Şol pursat: Sıfat Tamlaması

gapıdan giren Adelina: Sıfat Tamlaması

grafınya Orlovaniñ gelendigini: Belirtili İsim Tamlaması

grafınya Orlova: Birleşik İsim Grubu

284. Natal’ya Vladimirovna yerinden eñil gopdı.

Natal’ya Vladimirovna: Birleşik İsim Grubu

285. Hemmäniñ hazarı gapa dikildi.

Hemmäniñ hazarı: Belirtili İsim Tamlaması

286. Yaşı kırka yetende dul galan grafınya Orlova Moskvanıñ eñçeme salonlarınıñ bezegidi.

Yaşı kırka yetende: Sıfat-Fiil Grubu

Yaşı kırka yetende dul galan grafınya Orlova: Sıfat Tamlaması

grafinya Orlova: Birleşik İsim Grubu

Moskvaniñ ençeme salonlarınıñ bezegi: Belirtili İsim Tamlaması

287. Her gezek mihmançılığa gelende-de özüniñ iliñkiden üytgeşik geyimi bilen cemagatı, ılayta-da zenanları añk etmek onuñ edähedidi.

Her gezek: Sıfat Tamlaması

mihmançılığa gelende: Zarf-Fiil Grubu

özüniñ iliñkiden üytgeşik geyimi: Belirtili İsim Tamlaması

üytgeşik geyimi: Sıfat Tamlaması

geyimi bilen: Edat Grubu

288. Yok, ol onuñ iñ ulı şatlığıdı.

onuñ iñ ulı şatlığı: Belirtili İsim Tamlaması

iñ ulı: Sıfat Tamlaması

289. Özem her hili üyşmelen bolsa-da, hemişe yaş yigitleriñ arasından ayrılmayardı.

her hili: Sıfat Tamlaması

üyşmelen bol: Birleşik Fiil Grubu

yaş yigitleriñ arası: Belirtili İsim Tamlaması

yaş yigitler: Sıfat Tamlaması

290. Yaşına yan bermecek bolıyan bu ovadan ayala yaş yigitleriñem hoş sözler aydası gelip durdı.

bermecek bol: Birleşik Fiil Grubu

bu ovadan ayal: Sıfat Tamlaması

ovadan ayal: Sıfat Tamlaması

yaş yigitler: Sıfat Tamlaması

hoş sözler: Sıfat Tamlaması

gelip dur: Birleşik Fiil Grubu

aydası gelip dur: Birleşik Fiil Grubu

291. Bu günem grafinya öz endigine eyerip, giñ etegi pola yetip duran, arkan yatan Ay oragı yalı yakasından ak mämeleriniñ arasındaki enayı dilkavı

güceñläp görkezlän, pisse reñkli mahmal köynegini şovurdadı, gülümsiräp gapıdan girdi.

Bu gün: Sıfat Tamlaması

öz endigine eyerip: Zarf-Fiil Grubu

öz endigi: Belirtisiz İsim Tamlaması

giñ etegi pola yetip duran, arkan yatan Ay oragı yalı yakasından ak mämeleriniñ arasındaki enayı dilkavı güceñläp görkezlän, pisse reñkli mahmal köynek: Sıfat Tamlaması

giñ etek: Sıfat Tamlaması

yetip dur: Birleşik Fiil Grubu

ak mämeleriniñ arasındaki enayı dilkavı: Belirtili İsim Tamlaması

ak mämeler: Sıfat Tamlaması

enayı dilkav: Sıfat Tamlaması

Ay oragı yalı: Edat Grubu

Ay oragı: Belirtisiz İsim Tamlaması

arkan yatan Ay oragı yalı yakasından ak mämeleriniñ arasındaki enayı dilkavı güceñläp görkezlän, pisse reñkli mahmal köynek: Sıfat Tamlaması

pisse reñkli mahmal köynek: Sıfat Tamlaması

pisse reñkli mahmal köynegini şovurdadı: Zarf-Fiil Grubu

gülümsiräp: Zarf-Fiil Grubu

ak mämeleriniñ arasındaki enayı dilkavı güceñläp: Zarf-Fiil Grubu

ak mämeleriniñ arasındaki enayı dilkavı güceñläp görkezlän: Sıfat-Fiil Grubu

292. Daşkı bezege känbir üis berip yörmeyän Tat'yana-da bu sapar ovidan ayaldan gözünü ayırıp bilmedi. Ak bedenli, servi kamathlı grafınyadan içerik yayran atır ısı hovanı birden tazeledi.

Daşkı bezek: Sıfat Tamlaması

känbir üis berip yörmeyän Tat'yana: Sıfat Tamlaması

bu sapar: Sıfat Tamlaması

ovadan ayal: Sıfat Tamlaması

gözünü ayırıp bil: Birleşik Fiil Grubu

Ak bedenli, servi kamathlı grafınya: Sıfat Tamlaması

servi kamathlı grafınya: Sıfat Tamlaması

içerik yayran: Sıfat-Fiil Grubu

atır ısı: Sıfat Tamlaması

293. Mihmanhanada, hamala, özge hiç kes yok yalı, grafinya gelşine Tat'yananı gucakladı, ogşadı.

Mihmanhana: Sıfat Tamlaması

özge hiç kes yok yalı: Edat Grubu

özge hiç kes: Sıfat Tamlaması

294. -Bagtın açık bolsun, ma şeri!

açık bol: Birleşik Fiil Grubu

295. -Mersi, grafinya!..

grafinya!...: Ünlem Grubu

296. Otstavkadaki polkovniğın töveregini gurşap alan şü yiğitlere eyyam gözünüñ gıtagını aylamaga yetişen grafinya nızli gülümsiräp, öyün eyesine yöneldi.

polkovniğın töveregi: Belirtili İsim Tamlaması

Otstavkadaki polkovniğın töveregini gurşap alan şü yigitler: Sıfat Tamlaması

şü yigitler: Sıfat Tamlaması

gözünüñ gıtagını aylamaga yetişen grafinya: Sıfat Tamlaması

gözünüñ gıtagı: Belirtili İsim Tamlaması

gözünüñ gıtagını aylamaga: İsim-Fiil Grubu

nızli gülümsiräp: Zarf-Fiil Grubu

öyün eyesi: Belirtili İsim Tamlaması

297. Zenanlar bilen gıssanmaç salamlaşdı.

Zenanlar bilen: Edat Grubu

298. Şol arada-da assırınlık bilen oların tualetini gözden geçirdi, öz geyimi bilen deñşirdi.

Şol arada: Sıfat Tamlaması

assırınlık bilen: Edat Grubu

olarıñ tualeti: Belirtili İsim Tamlaması

öz geyimi: Belirtisiz İsim Tamlaması

geyimi bilen: Edat Grubu

299. Bezemen grafinyanıñ: “Meniññ taze tualetimi niçik göryäñiz?” diyen soraglı nazarınıñ manısına garşısındaki zenanlaram, elbetde, şol bada düşündiler.

Bezemen grafinyanıñ: “Meniñ taze tualetimi niçik göryäñiz?” diyen soraglı nazarınıñ manısı: Belirtili İsim Tamlaması

Bezemen grafinya: Sıfat Tamlaması

taze tualetim: Sıfat Tamlaması

Bezemen grafinyanıñ: “Meniñ taze tualetimi niçik göryäñiz?” diyen soraglı nazar: Sıfat Tamlaması

şol bada: Sıfat Tamlaması

300. Emma grafinya yüreğindeki yüze çıkarmadı, düybünden başga zatdan söz açdı.

Emma: Bağlama Grubu

yüze çık: Birleşik Fiil Grubu

301. -Knyaginya Yelizaveta Dmitriyevna gelmedimi, Natal’ya?

Knyaginya Yelizaveta Dmitriyevna: Birleşik İsim Grubu

302. Ecesine derek Adelina cogap berdi:

cogap ber: Birleşik Fiil Grubu

303. -Olar Karlsbada gidipdirler...

304. Zenanlarıñ arasında eglenmäge dagı takatı yetmedik grafinya Orlova yaş yigitlerin kovçumına tarap ümzükdü.

Zenanlarıñ arasında eglennäge dağı takatı yetmedik²⁰ grafinya Orlova: Sıfat Tamlaması

Zenanlarıñ arasında eglennäge: İsim-Fiil Grubu

yaş yigitlerin kovçumu: Belirtili İsim Tamlaması

yaş yigitler: Sıfat Tamlaması

kovçumına tarap: Edat Grubu

305. -Men oña gıgıryan: “Nalivayko, at arvah oğlu!” diyyän.

at arvah oğlu²¹: Belirtisiz İsim Tamlaması

306. Ol köpey oğlu bolsa maña: “Başaramok, sizin alı hezretiñiz- diyyär. –Ol antihrist gap-gara bir zat, sudurını ağaçlardan saylap bolanok”-- diyyär.

antihrist gap-gara bir zat: Sıfat Tamlaması

gap-gara bir zat: Sıfat Tamlaması

gap-gara: Tekrar Grubu

Ol antihrist: Sıfat Tamlaması

saylap bol: Birleşik Fiil Grubu

307. Menem: “Telpegini nişana al!” diyyän.

Menem: Bağlama Grubu

308. Ol yene: “Telpegini saygarıp bilmesem nädeyin” diyyär...

saygarıp bil: Birleşik Fiil Grubu

309. Soñ bizde şol söz yoñ bolup galdı. Hav-va! Meni görseler: “Telpigini nişana al!” diyip değışyärler. Onsoñ cenaplar...

şol söz: Sıfat Tamlaması

yoñ bolup gal: Birleşik Fiil Grubu

Hav-va!: Ünlem Grubu

Onsoñ: Edat Grubu

²⁰ Dil bilgisi bakımında -Dık Sıfat-Fiil eki olan bu yapı Türkiye Türkçesinde –An Sıfat-Fiil eki şeklinde aktarılmaktadır.

²¹ At arvah oğlu yapısı belirtisiz isim tamlaması grubuna dahil edilse de Türkiye Türkçesine aktarılığında “Şeytanın oğlu” yapısı ile belirtili isim tamlaması grubunada yer alır.

310. Otstavkadaki polkovniġiň soňki sözlerini grafinya Orlova işitmedi.

Otstavkadaki polkovniġiň soňki sözleri: Belirtili İsim Tamlaması

soňki sözler: Sıfat Tamlaması

grafinya Orlova: Birleşik İsim Grubu

311. Emma onuň daşına üyşen yaş yigitleriň şovhunlı gülküsinden gocaniň yene-de bir gızıklı zat aydyandığını aňdı.

Emma: Bağlama Grubu

onuň daşına üyşen yaş yigitleriň şovhunlı gülküsi: Belirtili İsim Tamlaması

şovhunlı gülkü: Sıfat Tamlaması

onuň daşına üyşen yaş yigitler: Sıfat Tamlaması

yaş yigitler: Sıfat Tamlaması

gocaniň yene-de bir gızıklı zat aydyandığını: Belirtili İsim Tamlaması

bir gızıklı zat: Sıfat Tamlaması

gızıklı zat: Sıfat Tamlaması

312. Graf Dandevil' yerinden eňil gopup, yumşak kürsüsini grafinya hödürledi.

Graf Dandevil': Birleşik İsim Grubu

eňil gopup: Zarf-Fiil Grubu

yumşak kürsü: Sıfat Tamlaması

313. Şol bada-da ösgün murtunu timarlap, mekirleç ylgıryan polkovnige yüzlendi:

Şol bada: Sıfat Tamlaması

ösgün murt: Sıfat Tamlaması

ösgün murtunu timarlap: Zarf-Fiil Grubu

mekirleç ylgıryan polkovnik: Sıfat Tamlaması

314. -Tihon Demidoviç! Hanı indi daġlılar bilen söweşişinizi aydıp berseňizläň!

Tihon Demidoviç: Birleşik Fiil Grubu

daġlılar bilen: Edat Grubu

aydıp ber: Birleşik İsim Grubu

315. Hüz-kereşmeli sülmüreyän Orlova yaş grafiñ hayışına garşı boldı, yaşulınıñ badını aldı:

Hüz-kereşmeli sülmüreyän Orlova: Sıfat Tamlaması

Hüz-kereşmeli: Tekrar Grubu

yaş grafiñ hayıştı: Belirtili İsim Tamlaması

yaş graf: Sıfat Tamlaması

yaşulınıñ badı: Belirtili İsim Tamlaması

316. -Bu günki dabaralı günde uruşdan söz açmañ, cenaplar!

dabaralı gün: Sıfat Tamlaması

Bu gün: Sıfat Tamlaması

317. -Pardon, grafiñya!.. Yöne men bir zadı aydaym, cenaplar!

Pardon, grafiñya!..: Ünlem Grubu

bir zad: Sıfat Tamlaması

318. Dağlılar batır hem mert adamlar.

batır hem mert adamlar: Sıfat Tamlaması

batır hem mert: Bağlama Grubu

319. Özlerem saña bir inansalar, gaydıp dönüklük edenoklar, ölinçäler vepalı...

320. İne bir gezek Çeçende şeyle vaka boldı...

bir gezek: Sıfat Tamlaması

şeyle vaka: Sıfat Tamlaması

321. Emma graf Dandeviliñ sabırsızlığı polkovnigiñ aydıp bercek bolyan vakasından şol pirsatda yöñe düşdi:

Emma: Bağlama Grubu

graf Dandeviliñ sabırsızlığı: Belirtili İsim Tamlaması

graf Dandevil: Birleşik Fiil Grubu

graf Dandeviliñ sabırsızlığı: Belirtili İsim Tamlaması

polkovniġiñ aydıp bercek bolyan vakası: Belirtili İsim Tamlaması

aydıp bercek bol: Birleşik Fiil Grubu

şol pursat: Sıfat Tamlaması

322. -A meñ kakam bolsa hatlarında: “Bağşı kellekeserleriñ hiç haysına inam edyer yalı däl, ählisi dönük, başarsañ, barını gırmalı” diyip yazıyar.

Bağşı kellekeserleriñ hiç haysı: Belirtili İsim Tamlaması

Bağşı kellekeserler: Sıfat Tamlaması

hiç haysı: Sıfat Tamlaması

hiç haysına inam edyer yalı: Edat Grubu

323. Tat’yana tisginip gitdi, yüzünüñ reñki öçüp, dodakları tibirdedi.

tisginip git: Birleşik Fiil Grubu

yüzünüñ reñki: Belirtili İsim Tamlaması

yüzünüñ reñki öçüp: Zarf-Fiil Grubu

324. Bu sıratlı, sazanda yigitden ol beyle elhenç söze garaşmayardı.

Bu sıratlı, sazanda yigit: Sıfat Tamlaması

sazanda yigit: Sıfat Tamlaması

beyle elhenç söz: Sıfat Tamlaması

325. Corciñ kakasınıñ eñeme yillardan bəri Kavkazdamı ya Türküstanda, bir yerlerdemi, söveşyändigini oturanlarıñ hemmesi bilyardı.

Corciñ kakasınıñ eñeme yillardan bəri Kavkazdamı ya Türküstanda, bir yerlerdemi, söveşyändigini: Belirtili İsim Tamlaması

eñeme yillardan bəri: Edat Grubu

Kavkazdamı ya Türküstanda: Bağlama Grubu

bir yerler: Sıfat Tamlaması

326. Penciräniñ önünde eli kitaplı duran Bodisko kursdaşınıñ alpetinden aldı:

Penciräniñ önü: Belirtili İsim Tamlaması

eli kitaplı duran Bodisko: Sıfat Tamlaması

kursdaşınıñ alpeti: Belirtili İsim Tamlaması

327. -Eysem onda seniñçe şöhratlı Rus ofitserleri cellat-da, Corc?

şöhratlı Rus ofitserler: Sıfat Tamlaması

Rus ofitserler: Sıfat Tamlaması

328. Şöhratlı Rus ofitserleri, cenap Bodisko vataniñ vepalı ogulları!

vataniñ vepalı oğulları: Belirtili İsim Tamlaması

329. Olar hökümdariñ buyrugını bercay etmegi ulı vagt hasaplayarlar!

hökümdariñ buyrugı: Belirtili İsim Tamlaması

bercay etmegi: İsim-Fiil Grubu

ulı vagt: Sıfat Tamlaması

330. Hiç kimden ses çıkmadı.

Hiç kim: Sıfat Tamlaması

331. Tihon Demidoviç ak skatertli uzun stoliñ yanına barıp, buzlı bedrede duran şampan' çüyşesiniñ bokurdagına el yetirdi:

Tihon Demidoviç: Birleşik İsim Grubu

ak skatertli uzun stoliñ yanına barıp: Zarf-Fiil Grubu

ak skatertli uzun stol: Sıfat Tamlaması

uzun stol: Sıfat Tamlaması

buzlı bedrede duran şampan' çüyşesiniñ bokurdagı: Belirtili İsim Tamlaması

buzlı bedre: Sıfat Tamlaması

buzlı bedrede duran şampan' çüyşesi: Sıfat Tamlaması

332. -Cenaplar, takal okalyan yerde polkovnik Buslayev yok.

takal okalyan yer: Sıfat Tamlaması

polkovnik Buslayev: Birleşik İsim Grubu

333. Men pelsepe adamsı däl. Men soldat...

334. Siz, cenap studentler, takal okamaga yökde.

takal okamaga: İsim-Fiil Grubu

335. Takal okamaga, cedele yökde!..

**336. -Dumli-duşuñ sansız soval bolup durka neneñ cedelleşmecek, cenap
Bulsayev?**

Dumli-duşuñ: Tekrar Grubu

sansız soval bolup dur: Birleşik Fiil Grubu

sansız soval: Sıfat Tamlaması

337. Kimdir biri:

338. -Ay, indi baron Sileviçiñ oglunı saklap bilmeyäñiz- diydi.

baron Sileviçiñ oglu: Belirtili İsim Tamlaması

baron Sileviç: Birleşik İsim Grubu

saklap bil: Birleşik Fiil Grubu

**339. Bu sözüñ, dogrudanam, canı bardı. Baron Sileviçiñ oğlu Mstislav
üniversiteniñ yuridiki fakültetiniñ studentidi.**

Bu sözüñ, dogrudanam, canı: Belirtili İsim Tamlaması

Mstislav üniversiteniñ yuridiki fakültetiniñ studentidi: Zincirleme İsim Tamlaması

Baron Sileviçiñ oğlu: Belirtili İsim Tamlaması

340. Özem kakasınıñ kesbine eyerip, advokat bolmagı arzu edyärdi.

kakasınıñ kesbine eyerip: Zarf-Fiil Grubu

kakasınıñ kesbi: Belirtili İsim Tamlaması

advokat bolmagı: İsim-Fiil Grubu

arzu et: Birleşik Fiil Grubu

341. Cedelsiz günü geçenokdı.

Cedelsiz gün: Sıfat Tamlaması

**342. Onuñ yatkeşligi, dürli dövrüñ akıldarlarınıñ dana sözlerini bada-bat
gaytalap bilşi Tat'yananı her sapar hayran galdıryardı.**

Onuñ yatkeşligi: Belirtili İsim Tamlaması

dürli dövrüñ akıldarlarınıñ dana sözleri: Belirtili İsim Tamlaması

dürli dövür: Sıfat Tamlaması

dana sözler: Sıfat Tamlaması

bada-bat gaytalap bil: Birleşik Fiil Grubu

bada-bat: Tekrar Grubu

her sapar: Sıfat Tamlaması

343. Hâzirem ol gapdaldan atılan henege ünsem bermedi-de, polkovnige yakınlaşdı, gaz boynı hasam uzalan yalı boldı:

ol gapdal: Sıfat Tamlaması

ol gapdaldan atılan henek: Sıfat Tamlaması

gaz boynı hasam uzalan yalı: Edat Grubu

344. -Nenen cedelleşmecek, Tihon Demidoviç?!

Tihon Demidoviç: Birleşik İsim Grubu

345. Bu nâletli durmuş durşu bilen gipoteza. Yalanmı eysem?

Bu nâletli durmuş: Sıfat Tamlaması

durmuş durşu: Belirtisiz İsim Tamlaması

durmuş durşu bilen: Bağlama Grubu

346. Her günde bir täze meselâni öñe süryär.

Her gün: Sıfat Tamlaması

bir täze mesela: Sıfat Tamlaması

täze mesela: Sıfat Tamlaması

347. “Çözün şunu” diyyär. Kim çözsün? Nädip, nähili çözsün?

348. Men öz çözmeli zadımı, öz cedelimi gelcege göyüp gidip bilcek däl.

öz cedelimi: Belirtisiz İsim Tamlaması

gelcege göyüp: Zarf-Fiil Grubu

gidip bil: Birleşik Fiil Grubu

349. Yok, hormatlı polkovnik, biziñ şerap süzüp, sigar kükedip, vint oynap, ömrümüzü yele sovramız gelenok.

hormatlı polkovnik: Sıfat Tamlaması

şerap süzüp: Zarf-Fiil Grubu

sigar kükedip: Zarf-Fiil Grubu

vint oynap: Zarf-Fiil Grubu

ömrümüzü yele sovramız gel: Birleşik Fiil Grubu

350. Yok! Biz yataşarik Oblomovlarıñ düşmanı!

Oblomovlarıñ düşmanı: Belirtili İsim Tamlaması

351. Biziñ Tihon Demidoviç, mesele çözesimiz gelyär.

Tihon Demidoviç: Birleşik İsim Grubu

çözesimiz gel: Birleşik Fiil Grubu

352. Yevropadan ıza galan Russiyanı özgerdesimiz, yañadan gurasımız gelyär. Siz garşımı şoña? Biz...

ıza galan Russiya: Sıfat Tamlaması

gurasımız gel: Birleşik Fiil Grubu

353. -Dur, zalvat! Dünyäni agdar-dündär etdiñ!- diyen yañsılı ses baron Sileviçiñ oğlınıñ badıhoca sözünü kesdi.

zalvat!: Ünlem Grubu

agdar-dündär: Tekrar Grubu

Dur, zalvat! Dünyäni agdar-dündär etdiñ!- diyen yañsılı ses: Sıfat Tamlaması

baron Sileviçiñ oğlınıñ sözü: Zincirleme İsim Tamlaması

baron Sileviç: Birleşik İsim Grubu

354. –Russiyamızıñ nămesini alañok sen?

Russiyamızıñ nămesi: Belirtili İsim Tamlaması

năme üçin: Edat Grubu

özgerdesiñ gel: Birleşik Fiil Grubu

355. Nămesini, năme üçin, năhili özgerdesiñ gelyär, baron?

năme üçin: Edat Grubu

özgerdesiñ gel: Birleşik Fiil Grubu

356. Yañsılı soval beren Dandeviliñ birden gızaran yılçır yüzüne hemmesi seretdi.

Yañsılı soval beren Dandeviliñ birden gızaran yılçır yüzü: Belirtili İsim Tamlaması

Yañsılı soval beren Dandevil: Sıfat Tamlaması

Yañsılı soval: Sıfat Tamlaması

birden gızaran yılçır yüz: Sıfat Tamlaması

357. Yaş grafiñ garaçını bolardı.

Yaş grafiñ garaçını: Belirtili İsim Tamlaması

Yaş graf: Sıfat Tamlaması

358. Yongas boynuniñ damarlarına çenli gızarıp gitdi. Yongas boynuniñ

damarları: Belirtili İsim Tamlaması

Yongas boyun: Belirtili İsim Tamlaması

Yongas boynuniñ damarlarına çenli: Edat Grubu

gızarıp git: Birleşik Fiil Grubu

359. Äynegem yılçır yılan yalı yılıpıladı.

yılçır yılan yalı: Edat Grubu

yılçır yılan: Sıfat Tamlaması

360. Mavı gözleriniñ yiti hazarı baron Sileviçiñ oglunu buravladı.

Mavı gözleriniñ yiti hazarı: Belirtili İsim Tamlaması

Mavı gözler: Sıfat Tamlaması

yiti hazar: Sıfat Tamlaması

baron Sileviçiñ oglunu: Belirtili İsim Tamlaması

baron Sileviç: Birleşik İsim Grubu

361. Cedelkeş veli onuñ knyaginyalı hemlesine ähmiyetem bermedi-de, oyunluga saldı:

onuñ knyaginyalı hemlesi: Belirtili İsim Tamlaması

oyunluga sal: Birleşik Fiil Grubu

362. -Vah, men o zatlardı bilyän bolsam, huday bolardım, Corc.

Vah: Ünlem Grubu

o zatlar: Sıfat Tamlaması

bilyän bol: Birleşik Fiil Grubu

363. -Yene kim gelmeli, Adel'? –Añırdan aladalı gelyän Natal'ya Vladimirovnaniñ yakımlı sesi graf Dandeviliñ sözünü soñlatmadı.

Añırdan aladalı gelyän Natal'ya Vladimirovnaniñ yakımlı sesi: Belirtili İsim Tamlaması

Añırdan aladalı gelyän Natal'ya Vladimirovna: Sıfat Tamlaması

Natal'ya Vladimirovna: Birleşik İsim Grubu

yakımlı ses: Sıfat Tamlaması

graf Dandeviliñ sözü: Belirtili İsim Tamlaması

graf Dandevil: Birleşik İsim Grubu

364. -Baturin, maman! Biziñ klanımızniñ kumiri! –diyen garagol gızıñ aynakı hazarı graf Dandevil-de eglendi.

Biziñ klanımızniñ kumiri: Belirtili İsim Tamlaması

Biziñ klanımızniñ kumiri! –diyen garagol gızıñ aynakı hazarı: Belirtili İsim Tamlaması

garagol gız: Sıfat Tamlaması

graf Dandevil: Birleşik İsim Grubu

365. Şol arada-da esli salım nirädir bir yere yitirim bolan grafınya Orlova gözelligini güceñläp, sülmüräp geldi:

Şol arada: Sıfat Tamlaması

esli salım nirädir bir yere yitirim bolan grafınya Orlova:

grafınya Orlova: Birleşik İsim Grubu

gözelligini güceñläp sülmüräp gel: Birleşik Fiil Grubu

366. -Bu zamanıñ yaşları nähili bolayıpdırlar?! Aklım çatanok, Natali! Barı garrap dogan yalı!..

Bu zamanıñ yaşları: Belirtili İsim Tamlaması

Bu zaman: Sıfat Tamlaması

garrap dogan yalı: Edat Grubu

garrap dogan: Sıfat Tamlaması

367. Men sustluğu halamok, yaş cenaplar!

yaş cenaplar: Sıfat Tamlaması

368. Sıyası söhbeti dövlet ärlerine, diplomatlara goyuñ!

Sıyası söhbeti: Belirtisiz İsim Tamlaması

dövlet ärleri: Belirtisiz İsim Tamlaması

369. Söygüden söz açıñ! Sazdan söz açıñ. Ah, biz siz yalı cuvankak...

siz yalı: Edat Grubu

370. -Gaşı-kirpigi timarlanan gözlerini nüz bilen süzüp, grafinya hoş söze – goldava garaşdı.

Gaşı-kirpigi: Tekrar Grubu

timarlanan gözler: Sıfat Tamlaması

nüz bilen: Edat Grubu

nüz bilen süzüp: Zarf-Fiil Grubu

hoş söz: Sıfat Tamlaması

371. Tamasam çıkmansoñ, Tat'yananıñ elinden tutdı-da, royal tarap çekdi, graf Dandevile – senem biziñ ızımıza düş diyen ıyarat etdi.

Çıkmansoñ: Edat Grubu

Tat'yananıñ eli: Belirtili İsim Tamlaması

royal tarap: Edat Grubu

graf Dandevil: Birleşik İsim Grubu

ıyarat et: Birleşik Fiil Grubu

372. Şol mahalam gapınıñ iç yüzünde peyda bolan alcıraññı Mombelli cenap Denis Arkad'yeviç Baturiniñ gelendigini ıgılan etdi.

Şol mahal: Sıfat Tamlaması

gapınıñ iç yüzü: Belirtili İsim Tamlaması

gapınıñ iç yüzünde peyda bolan alcıraññı Mombelli: Sıfat Tamlaması

peyda bol: Birleşik Fiil Grubu

alcıraññu Mombelli: Sıfat Tamlaması

cenap Denis Arkad'yeviç Baturiniñ gelendigini: Belirtili İsim Tamlaması

cenap Denis Arkad'yeviç Baturin: Birleşik İsim Grubu

373. Bodisko bilen yanaşıp duran Dandevil' yañsılı yırsardı:

Bodisko bilen: Bağlama Grubu

yanaşıp duran Dandevil': Sıfat Tamlaması

374. -Ana yene bir yakobinçi geldi.

bir yakobinçi: Sıfat Tamlaması

375. Natal'ya Vladimirovna ara goşuldı:

Natal'ya Vladimirovna: Birleşik İsim Grubu

376. -İndi-hä gelcek geldi öydän, Tanya can...

377. Gızlar, mähribanlarım, belki, siz bize saz çalıp berersiñiz? –diyen grafinya Orlova iki tarapında duran Adelina bilen Tat'yananı çala gucakladı.

çalıp ber: Birleşik Fiil Grubu

iki tarapında duran Adelina bilen Tat'yana: Sıfat Tamlaması

Adelina bilen Tat'yana: Bağlama Grubu

iki tarap: Sıfat Tamlaması

378. –Nähili göryäñiz, cenaplar?

379. Biri-biriniñ yüzüne soraglı sereden Adelina bilen Tat'yananı bu duydansız teklip alcıratdı.

Biri-biriniñ yüzü: Belirtili İsim Tamlaması

duydansız teklip: Zarf-Fiil Grubu

380. Häzirki pursatda näme aytcak, näme çalcak?

Häzirki pursatda: Sıfat Tamlaması

381. Şeyle üyşmeleñlerde bile aydım aytmaga, saz çalmaga ol ikisi endik edipdi.

üyşmeleñlerde bile: Edat Grubu

aydım aytmaga: İsim-Fiil Grubu

saz çalmaga: İsim-Fiil Grubu

382. Bu gün aqşamam aydım-sazsız geçer öytmändiler.

Bu gün aqşam: Sıfat Tamlaması

Bu gün: Sıfat Tamlaması

aydım-sazsız: Tekrar Grubu

383. Emma häzirki pirsatda...

Emma: Bağlama Grubu

häzirki pirsatda: Sıfat Tamlaması

384. Bälçik Adelina aynakısıradı:

Bälçik Adelina: Sıfat Tamlaması

385. Náme çalıp bermän! Geregiñiz saz bolsun!

çalıp ber: Birleşik Fiil Grubu

386. –Ol özünden gövni hoş konferens’eniñ ähyeñine geçdi.

gövni hoş konferens’eniñ ähyeñi: Belirtili İsim Tamlaması

gövni hoş konferens’e: Sıfat Tamlaması

387. –Çaykovskiy. “Gadımı Frantsuz aydımı”. Yerine yetiryänler –dünyä belli sazandalar Tanya bilen Ada! –Cemagata baş eđdi.

Gadımı Frantsuz aydımı: Belirtisiz İsim Tamlaması

Frantsuz aydımı: Belirtisiz İsim Tamlaması

dünyä belli sazandalar: Sıfat Tamlaması

Tanya bilen Ada: Bağlama Grubu

388. Gülüşdiler. El çarpışdılar.

389. Birdenem dım-dırslık boldı.

dım-dırslık: Tekrar Grubu

390. İki cora royalıñ başına yanaşıp ornaşdı.

İki cora: Sıfat Tamlaması

royalıñ başı: Belirtili İsim Tamlaması

royalıñ başına yanaşıp: Zarf-Fiil Grubu

391. İnçeden uzun barmaklar sadap klavişlere yetdi.

İnçeden uzun barmaklar: Sıfat Tamlaması

uzun barmaklar: Sıfat Tamlaması

sadap klavişler: Sıfat Tamlaması

392. Çaykovskiniñ “Çagalar al’bomından” aydılan aydımdan coralar el ugurlarına Şopeniñ “Barkarollasına” geçdiler.

Çaykovskiniñ “Çagalar al’bomından” aydılan aydım: Sıfat Tamlaması

Çaykovskiniñ “Çagalar al’bomı: Belirtili İsim Tamlaması

Şopeniñ “Barkarollası: Belirtili İsim Tamlaması

393. Dura-bara olarıñ barmakları göze ilmedi.

Dura-bara: Tekrar Grubu

olarıñ barmakları: Belirtili İsim Tamlaması

394. Royalıñ edil alkımında, ulugız yahı sülmüryeyäç, ekizleriñ ortasına duran grafınya Lazovskaya bir oğullarına, bir saz çalan gızlara, bir-de Natal’ya Vladimirovna guvançlı hazar saldı.

Royalıñ edil alkımı: Belirtili İsim Tamlaması

ulugız yahı: Edat Grubu

ulugız: Sıfat Tamlaması

ekizleriñ ortasına duran grafınya Lazovskaya: Sıfat Tamlaması

ekizleriñ ortası: Belirtili İsim Tamlaması

saz çalan gızlar: Sıfat Tamlaması

Natal’ya Vladimirovna: Birleşik İsim Grubu

grafınya Lazovskaya: Birleşik İsim Grubu

395. Ol kızları oğullarına, ogularını kızlara hemmesinem Natal'ya Vladimirovna güceñleyän yaladı.

güceñleyän yalı: Edat Grubu

Vladimirovna güceñleyän: Sıfat-Fiil Tamlaması

396. Soñkı akkordlarıñ okgunlı ovası kesildi.

Soñkı akkordlarıñ okgunlı ovası: Belirtili İsim Tamlaması

Soñkı akkordlar: Sıfat Tamlaması

okgunlı ova: Sıfat Tamlaması

397. Aklı-garalı sadap klavişleriñ üstüne çala sandıraç uzun barmaklı eller galkınyan laçınıñ geryen ganatlarına meñzedi.

Aklı-garalı sadap klavişleriñ üstü: Belirtili İsim Tamlaması

Aklı-garalı: Tekrar Grubu

Aklı-garalı sadap klavişler: Sıfat Tamlaması

çala sandıraç uzun barmaklı eller: Sıfat Tamlaması

uzun barmaklı eller: Sıfat Tamlaması

galkınyan laçınıñ geryen ganatları: Belirtili İsim Tamlaması

galkınyan laçın: Sıfat Tamlaması

geryen ganatlar: Sıfat Tamlaması

398. -Tanuşa, sen –gudrat, yok, Ada ikiñiz gudrat!

399. -Mersi, Corc!

400. Denis Baturin Tat'yananıñ huzurında tagdım etdi:

Denis Baturin: Birleşik İsim Grubu

Tat'yananıñ huzuru: Belirtili İsim Tamlaması

401. -Haysı aydım, Denis Arkad'yeviç?

Haysı aydım: Sıfat Tamlaması

Denis Arkad'yeviç: Birleşik İsim Grubu

402. Tat'yana Adelinaniñ yüzüne soraglı seretdi.

Adelinaniñ yüzü: Belirtili İsim Tamlaması

403. Corası başını yaykadı-da, graf Dandevile tarap ümledi.

graf Dandevil: Birleşik İsim Grubu

Dandevile tarap: Edat Grubu

404. -Goy, Corc çalsın!

405. Beyle sılagı gövni göterilen graf royalıñ başına geçdi.

Beyle sılak: Sıfat Tamlaması

gövni göterilen graf: Sıfat Tamlaması

royalıñ başı: Belirtili İsim Tamlaması

406. Tat'yana onuñ gulagına namedir bir zat pışırdadı.

onuñ gulagı: Belirtili İsim Tamlaması

namedir bir zat: Sıfat Tamlaması

407. Yakımlı gülümsiräp, baş atan Dandeviliñ uzun barmakları sadap klavişlere dil açdırdı.

Yakımlı gülümsiräp: Zarf-Fiil Grubu

Yakımlı gülümsiräp, baş atan Dandevil: Sıfat Tamlaması

Dandeviliñ uzun barmakları: Belirtili İsim Tamlaması

uzun barmaklar: Sıfat Tamlaması

sadap klavişler: Sıfat Tamlaması

dil aç: Birleşik Fiil Grubu

408. Eycecik başını çala arkan atıp, aydıma başlan Tat'yananiñ labızlı metstso-sopranosı mihmanları yañadan tolgundırdı.

Eycecik baş: Sıfat Tamlaması

çala arkan atıp: Zarf-Fiil Grubu

aydıma başlan Tat'yana: Sıfat Tamlaması

Tat'yananiñ labızlı metstso-sopranosı mihmanları:

labızlı metstso-sopranosı mihmanlar: Sıfat Tamlaması

409. Tat'yana mılayım hovalı, nurana güneşli bahar paslında yaşıl derä geçi bakmaga baryan şadıyan oba gızı hakkındaki gadımı Frantsuz aydımını höves bilen Frantsuz dilinde aytdı.

mılayım hovalı, nurana güneşli bahar paslı: Sıfat Tamlaması

nurana güneşli bahar paslı: Sıfat Tamlaması

bahar paslı: Sıfat Tamlaması

yaşıl dere: Sıfat Tamlaması

geçi bakmaga: İsim-Fiil Grubu

şadıyan oba gız: Sıfat Tamlaması

gızı hakkındaki: Edat Grubu

gadımı Frantsuz aydımı: Belirtisiz İsim Tamlaması

höves bilen: Edat Grubu

Frantsuz dili: Belirtisiz İsim Tamlaması

410. Bâşiräk äheñli aydım hemmäniñ hoşuna geldi.

Bâşiräk äheñli aydım: Sıfat Tamlaması

hemmäniñ hoşu: Belirtili İsim Tamlaması

411. Barı-yogı baş-altı sanı geçisi bolsa-da, oları tükellände, çopan gızıñ her sapar yalñışyandığına gülüşdiler.

Barı-yogı: Tekrar Grubu

bâş-altı sanı geçi: Sıfat Tamlaması

çopan gız: Sıfat Tamlaması

her sapar: Sıfat Tamlaması

sapar yalñışyandığı: Sıfat-Fiil Grubu

412. Sebäbi her gezek ol geçilerini sanap başlanda, hemişe yırşarıp yören şol goçak şlyapalı, çıpar oğlancık peyda bolyar-da, yoluñ ortasında somalıp dur...

her gezek: Sıfat Tamlaması

sanap başlanda: Zarf-Fiil Grubu

yırşarıp yör: Birleşik Fiil Grubu

yırşarıp yören şol goçak şlyapalı, çıpar oğlancık: Sıfat Tamlaması

şol goçak şlyapalı, çıpar oğlancık: Sıfat Tamlaması

goçak şlyapalı, çıpar oğlancık: Sıfat Tamlaması

çıpar oğlancık: Sıfat Tamlaması

peyda bol: Birleşik Fiil Grubu

yoluň ortası: Belirtili İsim Tamlaması

somalıp dur: Birleşik Fiil Grubu

413. Birdenem aydım tapba kesildi. Yaňaklarına al övüşgin çabıran Tat'yana:

Birdenem: Bağlama Grubu

al övüşgin: Sıfat Tamlaması

övüşgin çabıran: Sıfat Tamlaması

414. -Izı yadımdan çıkıpdır -diydi-de, bir enayı yıldırdı. Aşakı dodagını dişledi.

bir enayı: Sıfat Tamlaması

Aşakı dodak: Sıfat Tamlaması

415. Onuň oyun edyäninem bilmediler, çımdıgınam, Grafınya Lazovskaya soraglı nazarını Natal'ya Vladimirovna dikdi.

oyun et: Birleşik Fiil Grubu

Grafınya Lazovskaya: Birleşik İsim Grubu

soraglı nazar: Sıfat Tamlaması

Natal'ya Vladimirovna: Birleşik İsim Grubu

416. Tat'yananıň dayzası yüzüni müyili aşak saldı:

Tat'yananıň dayzası: Belirtili İsim Tamlaması

417. -Aytmadımmı näme, käte şeyle hokga çıkarması bar-da...

418. Natal'ya Vladimirovna mıhmanları stol başına çağırdı.

Natal'ya Vladimirovna: Birleşik İsim Grubu

stol başı: Belirtisiz İsim Tamlaması

419. Meylis barha gızıdı. Tat'yananıñ bagtlı gelcegi üçin bada göteren grafinya Lazovskaya gızıñ kıyamatlık enesi Knyaginya Yelizaveta Dmitriyevnaniñ şular yalı günde gelip bilmändigine mandı...

Tat'yananıñ bagtlı gelcegi üçin: Edat Grubu

Tat'yananıñ bagtlı gelcegi: Belirtili İsim Tamlaması

bada göteren grafinya Lazovskaya: Sıfat Tamlaması

gızıñ kıyamatlık enesi: Belirtili İsim Tamlaması

kıyamatlık ene: Sıfat Tamlaması

Knyaginya Yelizaveta Dmitriyevna: Birleşik İsim Grubu

şular yalı: Edat Grubu

günde gelip bil: Birleşik Fiil Grubu

420. Onuñ sözi Tat'yananı gamlı pikire giderdi, uzakda galan çagalık yıllarını yadına saldı.

Onuñ sözi: Belirtili İsim Tamlaması

gamlı pikir: Sıfat Tamlaması

uzakda galan çagalık yılları: Sıfat Tamlaması

421. Yigrimi yıllar İmperiyanıñ harbı ministri bolan general-fel'dmarşal Dmitriy Alekseyeviç Milutiniñ ulı gızı knyaginya Yelizaveta Dmitriyevna Şahovskayanıñ öz ecesi dældigini Tat'yana, elbetde, has soñ bildi.

Yigrimi yıllap: Sıfat Tamlaması

İmperiyanıñ harbı ministri: Belirtili İsim Tamlaması

harbı ministri: Belirtisiz İsim Tamlaması

İmperiyanıñ harbı ministri bolan general-fel'dmarşal Dmitriy Alekseyeviç: Sıfat Tamlaması

general-fel'dmarşal Dmitriy Alekseyeviç Milutiniñ ulı gızı: Belirtili İsim Tamlaması

general-fel'dmarşal Dmitriy Alekseyeviç Milutin: Birleşik İsim Grubu

ulı gız: Sıfat Tamlaması

knyaginya Yelizaveta Dmitriyevna: Birleşik İsim Grubu

Şahovskayanıñ öz ecesi: Belirtili İsim Tamlaması

öz ecesi: Belirtisiz İsim Tamlaması

422. Emma şeyle-de bolsa, özünü ençe yola, övran-övran bagrına basan şol ovadan ayalıñ buldurayan gözyaşı Tat'yananıñ hiç haçan göz öñünden gitmedi.

Emma: Bağlama Grubu

ençe yola: Sıfat Tamlaması

övran-övran bagrına basan şol ovadan ayalıñ buldurayan gözyaşı: Belirtili İsim Tamlaması

övran-övran: Tekrar Grubu

bagrına basan şol ovadan ayal: Sıfat Tamlaması

şol ovadan ayal: Sıfat Tamlaması

ovadan ayal: Sıfat Tamlaması

Tat'yananıñ hiç haçan göz öñü: Belirtili İsim Tamlaması

buldurayan gözyaşı: Sıfat Tamlaması

423. Soñkı yıllarıñ dovamında Yelizaveta Dmitriyevna kä adamsı bilen, käte-de yeke özi Moskva gatı kân gezek gelip gitdi, Tat'yananı telim yola Peterburga, Tambova, Krıma –kakasınıñ mülküne, Parice, Vena äkitdi.

Soñkı yıllarıñ dovamı: Belirtili İsim Tamlaması

Soñkı yıllar: Sıfat Tamlaması

Yelizaveta Dmitriyevna: Birleşik İsim Grubu

kä adamsı bilen, käte-de yeke özi: Bağlama Grubu

adamsı bilen: Edat Grubu

gatı kân: Sıfat Tamlaması

gezek gelip git: Birleşik Fiil Grubu

telim yola: Sıfat Tamlaması

kakasınıñ mülkü: Belirtili İsim Tamlaması

424. Ähli yerde-de gızlığınıñ gövünü avlamak üçin, elinden gelenini etdi.

Ähli yer: Sıfat Tamlaması

gızlığınıñ gövünü: Belirtili İsim Tamlaması

avlamak üçin: Edat Grubu

425. Şeylelik bilen Tat'yananıñ kalbında yuvaş-yuvaşdan perzentlik duygusı, mähirli ayala minnetdarlık duygusı oyandı.

Şeylelik bilen: Edat Grubu

Tat'yananıñ kalbı: Belirtili İsim Tamlaması

yuvaş-yuvaşdan: Tekrar Grubu

perzentlik duygusı: Belirtisiz İsim Tamlaması

mähirli ayal: Sıfat Tamlaması

minnetdarlık duygusı: Belirtisiz İsim Tamlaması

426. Ol barada alada edip, Yelizaveta Dmitriyevnaniñ institütüñ naçal'nigine-de birnäçe yola hat iberenliginden Tat'yana habarlı.

Ol barada: Sıfat Tamlaması

alada edip: Zarf-Fiil Grubu

Yelizaveta Dmitriyevnaniñ institütüñ naçal'nigine-de birnäçe yola hat iberenligi: Belirtili İsim Tamlaması

Yelizaveta Dmitriyevna: Birleşik Fiil Grubu

institütüñ naçal'nigi: Belirtili İsim Tamlaması

birnäçe yola: Sıfat Tamlaması

427. Yöne soñkı iki-üç yılda veli Tat'yananıñ gövnüne bolmasa, knyaginya ondan sovaşan yalı.

soñkı iki-üç yıl: Sıfat Tamlaması

iki-üç yıl: Sıfat Tamlaması

iki-üç: Tekrar Grubu

knyaginya ondan sovaşan yalı: Edat Grubu

Tat'yananıñ gövni: Belirtili İsim Tamlaması

428. Kim bilyär, belki, gövnünedir?.. Olar indi gatı daşda yaşayarlar ahırı...

gatı daş: Sıfat Tamlaması

429. Náme birden gayda gitdiñ, ren do boete?–diyen şadıyan ses Tat'yananı yatlamalı akımından çekip çıkardı.

Náme birden gayda gitdiñ, ren do boete?–diyen şadıyan ses: Sıfat Tamlaması

çekip çık: Birleşik Fiil Grubu

yatlamalı akım: Sıfat Tamlaması

430. Eñsesinden gelen Adelina corasını bälçiklik bilen gucakladı.

Eñsesinden gelen Adelina: Sıfat Tamlaması

Adelina corasını bälçiklik bilen: Edat Grubu

431. Şol bada-da pişik basışını edip, Natal'ya Vladimirovnanıñ yanına gelen Mombelli bikesiniñ gulagına bir zatlar çavuş çakdı.

Şol bada: Sıfat Tamlaması

pişik basışını edip: Zarf-Fiil Grubu

Natal'ya Vladimirovna: Birleşik İsim Grubu

Natal'ya Vladimirovnanıñ yanına gelen Mombelli: Sıfat Tamlaması

bikesiniñ gulagı: Belirtili İsim Tamlaması

bir zatlar: Sıfat Tamlaması

432. Tat'yana alcıranıñ garrınıñ: -Şol öñki Rodion, bikäm –diyen soñkı sözlerini eşitdi.

alcıranıñ garrı: Sıfat Tamlaması

alcıranıñ garrınıñ: -Şol öñki Rodion, bikäm –diyen soñkı sözleri: Belirtili İsim Tamlaması

Şol öñki Rodion, bikäm -diyen soñkı sözler: Sıfat Tamlaması

433. Birden bütün gövresi lertzana geldi.

bütün gövresi: Belirtisiz İsim Tamlaması

434. Adelinanıñ mlakatlı ellerini çigninden ayırdı-da, dayzasınıñ yüzüne çıñerildi.

Adelinanıñ mlakatlı elleri: Belirtili İsim Tamlaması

mlakatlı eller: Sıfat Tamlaması

dayzasınıñ yüzü: Belirtili İsim Tamlaması

435. -Yok, yok, häzir bolmaz, Belli. Bolmaz, gögerçinim, garaşsın ya ertir geläysin...

garaşsın ya ertir geläysin: Bağlama Grubu

436. Yañakları bada-bat laplap yanan Tat'yana tolgunıp yerinden turdı.

bada-bat: Tekrar Grubu

Yaňakları bada-bat laplap yanan Tat'yana: Sıfat Tamlaması

laplap: Tekrar Grubu

Tat'yana tolgunıp: Zarf-Fiil Grubu

437. Hiç kimi görmeyän nazarı bilen oturanlı birlay gözden geçirdi.

Hiç kim: Sıfat Tamlaması

Hiç kimi görmeyän nazar: Sıfat Tamlaması

nazarı bilen: Edat Grubu

438. Birdenem: -Yok, dayza! Häzir! Häzir! –diydi-de, edil avcıdan ürken keyik yalı bolup, gapa tarap okdurıldı...

dayza!: Ünlem Grubu

avcıdan ürken keyik: Sıfat Tamlaması

avcıdan ürken keyik yalı Edat Grubu

avcıdan ürken keyik yalı bolup: Zarf-Fiil Grubu

gapa tarap: Edat Grubu

439. -İne, şeyle-dä! Häki aydanım-da!

440. –Natal'ya Vladimirovna yazıklı pışırdadı, grafınya Lazovskayanıñ öñüne tämiz tabak süşürdi.

Natal'ya Vladimirovna: Birleşik İsim Grubu

grafınya Lazovskayanıñ öñü: Belirtili İsim Tamlaması

grafınya Lazovskaya: Birleşik İsim Grubu

tämiz tabak: Sıfat Tamlaması

441. –Birden hokga çıkarması bar-da.

442. Çagalıkda-da şeyledi.

443. Sözüne gaytargı bermez, diyeniñe “yok” diyemez veli, etcegi içindedir.

444. Bir görseñ, bägül yalı yumşak. Bir görsenem, daşdanam gatı...

bägül yalı: Edat Grubu

daşdanam: Bağlama Grubu

445. Şagalañlı meylisiñ gızan çağında toy sebäpkäriniñ hiç kime hiç zat diymän, birden turup ötägitmegi mıhmanlarıñ barını gatı geñ galdırdı.

Şagalañlı meylisiñ gızan çağı: Belirtili İsim Tamlaması

Şagalañlı meylis: Sıfat Tamlaması

toy sebäpkäri: Sıfat Tamlaması

hiç kim: Sıfat Tamlaması

hiç zat: Sıfat Tamlaması

mıhmanlarıñ barı: Belirtili İsim Tamlaması

446. Hiç kim hiç zada düşünmedi.

Hiç kim: Sıfat Tamlaması

hiç zad: Sıfat Tamlaması

447. Yaş yigitleriñ arasında oturan grafinya Orlova añırdan gıgırdı:

Yaş yigitleriñ arası: Belirtili İsim Tamlaması

Yaş yigitler: Sıfat Tamlaması

grafinya Orlova: Birleşik İsim Grubu

448. -Näm boldı, Natali?

449. -Hiç zat, grafinya. Köne dostumuz Rodion gelipdir.

Hiç zat: Sıfat Tamlaması

Köne dost: Sıfat Tamlaması

450. -Tüys bolayıpdır, uyacıgım! –diyen Tihon Demidoviç bulgurını yañadan doldurdı.

Tihon Demidoviç: Birleşik İsim Grubu

451. –Soldat Rodion gelen bolsa, polkovnik Bulsayev –häziriñ özünde şu yerde dikilsin diydi –diyip aydıñ!

Soldat Rodion: Birleşik İsim Grubu

polkovnik Bulsayev: Birleşik İsim Grubu

h ziri n  z : Belirtili İsim Tamlaması

 u yer: Sıfat Tamlaması

452. -Eysem onda bir goca soldat Tanya  cin bizi n barımızdan artık boldum? –diyen graf Dandevil’ Adelinanı utandıracak boldı.

Eysem onda bir goca soldat Tanya  cin bizi n barımızdan artık boldum? –diyen graf Dandevil’: Sıfat Tamlaması

bir goca soldat: Sıfat Tamlaması

goca soldat: Sıfat Tamlaması

Tanya  cin: Edat Grubu

bizi n barımız: Belirtili İsim Tamlaması

graf Dandevil’: Birle ik İsim Grubu

utandıracak bol: Birle ik Fiil Grubu

453. Adelina veli adatkı b l ikligine saldı:

454. Onu n beyle tarapında sedasız oturan Denis Baturin  ala yılgırıp, ba ını a ak saldı...

Onu n beyle tarapı: Belirtili İsim Tamlaması

beyle tarap: Edat Grubu

Denis Baturin: Birle ik İsim Grubu

 ala yılgırıp: Zarf-Fiil Grubu

Onu n beyle tarapında sedasız oturan Denis Baturin: Sıfat Tamlaması

455. Meylisi–mıhmanları unudan Tat’yana bolsa bu mahal Mombellini n incecik krovatlı, uzun pencireli, sarı  kaflı, ki icik otagında kebzesi k ykeren, dayav mıhmani n boynunda aslı ıp, hem aglayardı, hem onu og ayardı.

Meylisi–mıhmanları: Tekrar Grubu

Meylisi–mıhmanları unudan Tat’yana: Sıfat Tamlaması

bu mahal: Sıfat Tamlaması

Mombellini n incecik krovatlı, uzun pencireli, sarı  kaflı, ki icik otagı: Belirtili İsim Tamlaması

incecik krovatlı, uzun pencireli, sarı  kaflı, ki icik otag: Sıfat Tamlaması

uzun pencireli, sarı  kaflı, ki icik otag: Sıfat Tamlaması

sarı şkaflı, kiçicik otag: Sıfat Tamlaması

kiçicik otag: Sıfat Tamlaması

dayav mihmaniñ boynu: Belirtili İsim Tamlaması

kebzesi küykeren dayav mihman: Sıfat Tamlaması

boynunda aslışıp: Zarf-Fiil Grubu

hem aglayardı, hem onı ogşayardı: Bağlama Grubu

456. Saçı-sakgalı sırlımadık mihman heniz goçak telpegini, goyun derisinden tikilen keltecik possunını çıkarmaga-da yetişmändir.

Saçı-sakgalı: Tekrar Grubu

Saçı-sakgalı sırlımadık mihman: Sıfat Tamlaması

goçak telpek: Sıfat Tamlaması

goyun derisi: Belirtisiz İsim Tamlaması

goyun derisinden tikilen keltecik possu: Sıfat Tamlaması

keltecik possu: Sıfat Tamlaması

possunını çıkarmaga: İsim-Fiil Grubu

457. Ondan temmäkiniñ, deriniñ, garıñ ısı gelyär.

temmäkiniñ, deriniñ, garıñ ısı: Belirtili İsim Tamlaması

garıñ ısı: Belirtili İsim Tamlaması

458. Emma Tat'yana añsar ayrılmadı.

Emma: Bağlama Grubu

459. Onuñ begençden ya gınançdan aglayanlığını-da saygarmak kındı.

begençden ya gınançdan: Bağlama Grubu

460. Şeyle-de bolsa, goca mihmaniñ özüniñ-de şol bada damagı doldı, sag eline alan telpegi yere gaçdı.

goca mihmaniñ özüniñ-de şol bada damagı: Belirtili İsim Tamlaması

goca mihman: Sıfat Tamlaması

şol bada: Sıfat Tamlaması

sag eline alan telpek: Sıfat Tamlaması

sag el: Sıfat Tamlaması

461. -Rodion! Ezizim! Mähribanım!..

Ezizim!: Ünlem Grubu

Mähribanım!: Ünlem Grubu

462. -Huday şöhrat! Huday şükür! Tat'yana Mihaylovna, güveleme, gör, nähili barışnya bolupsınız! –diyyän goca-da süññüni saklap bilmedi.

-Huday şöhrat! Huday şükür! Tat'yana Mihaylovna, güveleme, gör, nähili barışnya bolupsınız! –diyyän goca: Sıfat Tamlaması

Huday şükür!: Ünlem Grubu

Tat'yana Mihaylovna: Birleşik İsim Grubu

saklap bil: Birleşik Fiil Grubu

463. Boynuna aslışan gızı boynundan ayırcagınam, ayırmacagınam bilmedi.

boynuna aslışan gız: Sıfat Tamlaması

464. Goyun derisiniñ, temmäkiniñ acımtık ısı bilen duhiniñ hoşboy ısı garışdı.

goyun derisiniñ, temmäkiniñ acımtık ısı: Belirtili İsim Tamlaması

temmäkiniñ acımtık ısı: Belirtili İsim Tamlaması

goyun derisi: Belirtisiz İsim Tamlaması

duhiniñ hoşboy ısı: Belirtili İsim Tamlaması

acımtık ısı: Sıfat Tamlaması

hoşboy ısı: Sıfat Tamlaması

acımtık ısı bilen: Bağlama Grubu

465. Ahır Tat'yana nepesini durladı.

466. Uzun kiprikleriniñ ucunda peyda bolan mercen hüncülerinden şatlık uçgunları yayradı.

Uzun kiprikleriniñ ucunda peyda bolan mercen hüncüler: Sıfat Tamlaması

Uzun kiprikleriniñ ucu: Belirtili İsim Tamlaması

Uzun kiprikler: Sıfat Tamlaması

peyda bol: Birleşik Fiil Grubu

mercen hüncüler: Sıfat Tamlaması

467. -Çıkar ahırı possunıñı, çıkar, Rodion! Náme dik dursuñ?

468. –Tat’yana bövrüne diñ saldı.

469. Gadırlı mıhmanı häziriñ özünde meylise elmek küyüne geldi.

Gadırlı mıhman: Sıfat Tamlaması

häziriñ özü: Belirtili İsim Tamlaması

470. Emma Natali dayzasınıñ alaran gözleri yadına düşdi-de, bu meylinden el çekdi.

Emma: Bağlama Grubu

Natali dayzasınıñ alaran gözleri: Belirtili İsim Tamlaması

Natali dayza: Unvan Grubu

alaran gözler: Sıfat Tamlaması

bu meyl: Sıfat Tamlaması

yadına düş: Birleşik Fiil Grubu

471. Dayzası bilen arasını bozmacak bolsa, häzir onuñ keçine gaytmalı dälđi.

Dayzası bilen: Edat Grubu

Dayzası bilen arasını bozmacak bol: Birleşik Fiil Grubu

onuñ keç: Belirtili İsim Tamlaması

472. Burçda duran stula el yetirdi.

Burçda duran stul: Sıfat Tamlaması

el yet: Birleşik Fiil Grubu

473. -İne, otur! Hanı, men saña kömekleşeyin-diyip, mıhmanıñ possunını çıkarışdı.

İne, otur! Hanı, men saña kömekleşeyin-diyip: Zarf-Fiil Grubu

mıhmanıñ possunı: Belirtili İsim Tamlaması

474. Rodion pencireniñ gabadında duran çaklañca stoluñ gapdalında ornaşdı.

pencireniñ gabadında duran çaklañca stol: Sıfat Tamlaması

pencireniñ gabadı: Belirtili İsim Tamlaması

çaklañca stoluñ gapdalı: Belirtili İsim Tamlaması

çaklañca stol: Sıfat Tamlaması

475. Tanya onuñ gasın-gasın yüzüne, buyralı çal sakgalına, salparan çiginlerine, sın etdi.

onuñ gasın-gasın yüzü: Belirtili İsim Tamlaması

gasın-gasın: Tekrar Grubu

onuñ gasın-gasın yüzüne, buyralı çal sakgalı: Belirtili İsim Tamlaması

buyralı çal sakgal: Sıfat Tamlaması

onuñ gasın-gasın yüzüne, buyralı çal sakgalına, salparan çiginleri: Belirtili İsim Tamlaması

salparan çiginler: Sıfat Tamlaması

476. Garrapdır görgüli. Garrapdır.

477. Yüregi avap gitdi.

avap git: Birleşik Fiil Grubu

478. Şol pursat-da mihmanhanadan dabaralı saziñ ovazı eşidildi.

Şol pursat: Sıfat Tamlaması

mihmanhana: Sıfat Tamlaması

dabaralı saziñ ovazı: Belirtili İsim Tamlaması

dabaralı saz: Sıfat Tamlaması

479. Tat'yana yüregini bire bağladı.

480. -Tur! Gideli, Rodion!

Tur!: Ünlem Grubu

481. -Nirä?

482. -Mihmanhana! Meylise!

mihmanhana: Sıfat Tamlaması

483. Aydyaniňiz näme, barışnya, meniň mähribanım?

meniň mähribanım: Belirtili İsim Tamlaması

484. Aydyaniňiz näme? –bu sözleri yeterliksiz hasaplan yalı, Rodion iki eli bilenem garşılık işaratlarını şekillendirdi.

bu sözler: Sıfat Tamlaması

hasaplan yalı: Edat Grubu

iki eli bilenem: Bağlama Grubu

iki el: Sıfat Tamlaması

garşılık işaratlar: Sıfat Tamlaması

485. –Men agalarıň meylisinde oturmaga endik eden adam däl.

agalarıň meylisi: Belirtili İsim Tamlaması

meylisinde oturmaga endik eden adam: Sıfat Tamlaması

486. Takık şeyle, keyigim, ol meniň barmalı yerim däl.

barmalı yer: Sıfat Tamlaması

487. Rodion öz ornunu bilyän garrıdır...

öz ornunu: Belirtisiz İsim Tamlaması

488. Siz neme ediň, barışnya... Barıberiň!

Barıber: Birleşik Fiil Grubu

489. Men zerarlı... Men inha şucagaz yerde..

490. Bu gün “Tat’yana günü”

Bu gün: Sıfat Tamlaması

Tat’yana günü: Belirtisiz İsim Tamlaması

491. Gutlayın diyip geldim.

diyip gel: Birleşik Fiil Grubu

492. Soñkı üç yılda, belki, dört yılam bolsa bolandır, özüñiz bilyäñiz, bir gezegem size gelip bilmedim.

Soñkı üç yıl: Sıfat Tamlaması

üç yıl: Sıfat Tamlaması

dört yıl: Sıfat Tamlaması

bir gezek: Sıfat Tamlaması

gelip bil: Birleşik Fiil Grubu

493. Yaramok, kepderim. Köne yaralarım gozgadı.

Köne yaralar: Sıfat Tamlaması

494. Onsoñam indi yaş bir çene bardı...

onsoñam: Bağlama Grubu

yaş bir çene: Sıfat Tamlaması

bir çene: Sıfat Tamlaması

495. Şonda-da yüregi takat tapmadı.

496. Bir görüp gaydayın, gutlayın diydim.

Bir görüp: Zarf-Fiil Grubu

497. Yogsa armanlı ölyerin diydim...

498. Henizem yadımda, deñizde gay turdı.

Henizem: Bağlama Grubu

499. Gämi hallan atyan hiññillige döñdi.

hallan atyan hiññillik: Sıfat Tamlaması

500. Vakalar, elbetde, siziñ yadıñıza düşyän däldir. Tat'yana Mihaylovna.

siziñ yadıñız:

Tat'yana Mihaylovna: Birleşik İsim Grubu

2.2. TEKE KIZI TATYANA ROMANINDAKİ KELİME GRUPLARININ İNCELENMESİ

2.2.1. İsim Tamlaması

2.2.1.1. Belirtili İsim Tamlaması

caylarıñ gerşi (s. 7)	Tanyañ doglan günü (s. 9)
köçäniñ çep burçu (s. 7)	ecesinin çigni (s. 9)
beyik buthananıñ nayzalı gümmezi (s. 7)	duybuniñ tutulan günü(s. 9)
dırnaklarıñ / haşamlı ızları (s. 7)	studentleriñ bayramı (s. 9)
gargalarıñ çakır sesleri (s. 7)	universitetiñ aktlar zalını (s. 9)
olarıñ keypini (s. 7)	Ulı Nikita köçesiniñ başlıyan yer (s. 10)
otagınıñ giñ penciresi (s. 7)	universitetiñ baş korpusınıñ önünde (s. 10)
aynanı(ñ) çalaca pitikläp tozğaları (s. 7)	baş korpusınıñ önü (s. 10)
landonıñ aşığına (s. 8)	konservatoriyanıñ gapdalı (s. 10)
onun yere gaçan elliklerini (s. 8)	Dostoyevskiniñ yörän yodası: (s. 10)
ikisiniñ arını (s. 8)	onuñ sözü (s. 10)
karetanıñ ızı (s. 8)	mundirleriniñ dik yakaları akça yüpek işlikli (s. 10)
elini uzadan yigidiñ (s. 8)	Bodiskonıñ aydışı (s. 10)
keşişin agtığı (s. 8)	Bodiskonıñ aydımı (s. 10)
sagatsazıñ oğlu (s. 8)	Mohovaya köçesiniñ burcu (s. 10)
ecesinin ağır nähoşlandığını (s. 8)	üyşemeñiñ üstü (s. 10)
üglanlarıñ ählisi (s. 9)	tümmeğiñ üstü (s. 10)
üniversitetiñ bayramçılığı (s. 9)	hovanıñ şemallı ayazı (s. 10)
meniñ öz sıırım: (s. 9)	

- dövrüň dovamı (s. 10)
- Moskvaniň imperatorlık tehnologik uçilişçesiniň studenti (s. 10)
- öziniň ondan aşındığını (s. 10)
- Baturiniň kellesi (s. 10)
- uçilişçeniň yaşayış cayı (s. 11)
- dövletiň yal yağısı (s. 11)
- kempiriň öyü (s. 11)
- kempiriň dili (s. 11)
- öziniň ıgtıbarlı dostı (s. 11)
- Adelinaniň oğlanları (s. 11)
- instititiniň gıñır gıllıklı naçal'nitsası (s. 11)
- pansioniň havlusı (s. 11)
- royalıň töveregi (s. 11)
- onuň dörtgıraň havlusı (s. 11)
- Milyutinlerin maşgalası (s. 11)
- Milyutinleriň maşgala daragtı (s. 12)
- osobiniyagiň mihmanı (s. 12)
- osobiniyagiň atıň nalı şekili (s. 12)
- onuň iň soňkı eyesi (s. 12)
- Moskvaniň gürpli kinyazlarınıň²² biri (s. 12)
- Milyutinleriň maşgalasınıň vekili (s. 12)
- Vladmirovnaniň ofitser doğanı (s. 12)
- Milyutiniň ulı gızı (s. 12)
- vakalarıň ençemesi (s. 12)
- onuň özünden iki yaş ulı corası (s. 12)
- onuň corası (s. 12)
- Tat'yananiň yadı (s. 12)
- Vladimiroviçiň uyası (s. 12)
- ayalıň leyb-gvardiyaçı ofitser yeri (s. 12)
- Vladimirovnanıň bar guvancı (s. 13)
- ikisiniň haysını (s. 13)
- Vladimirovnanıň pähimli yolbaşçılıgı (s. 13)
- Şahovskoylarıň köne tanışlarınıň birtoparınıň ayagı (s. 13)
- osobinayagiň mihmanı (s. 13)
- 1894-nci yılıň 12-nci Yanvarı (s. 13)
- Tat'yananiň on yedi yaşı (s. 13)
- penciräniň önü (s. 13)

²² -niň ilgi eki ile bağlanan kelime Türkiye Türkçesine "prenslerinden biri" olarak aktarılmıştır.

köçeniñ ilerki trotuarı (s. 13)	Orlovlarıñ atbakarı (s. 15)
oturaniñ gızdığını ya oglandığını (s. 13)	aynaniñ önü (s. 15)
gızıñ ayagı (s. 13)	royalıñ ovazı (s. 15)
Tat'yananiñ yüregi (s. 14)	garrınıñ boynu (s. 16)
haziriñ özü (s. 14)	gızıñ yumşak elini (s. 16)
onuñ doglan günü (s. 14)	Nesmeyananiñ günü (s. 16)
düşnüksiz gussanıñ nireden, nāmüçin döreyänliginiñ-de sebebini (s. 14)	gızıñ saçı (s. 16)
bay maşgalanıñ laligi (s. 14)	keneksi gövrelı ayalıñ bili (s. 16)
gızıñ derdi-gamı, gussası (s. 14)	iki hanımıñ hızmatçısı(s. 16)
yüreginiñ törü (s. 14)	üçüsiniñ özara sırası (s. 16)
göresiniñ gelyändigini (s. 14)	şol vıgıtıñ özü (s. 16)
söyğiniñ heseri (s. 14)	iki gızıñ gılık-häsiyetleriniñ biri-birine meñzemeyänligi (s. 17)
tamıñ ikinci gatı (s. 15)	onuñ kıyamatlık enesi (s. 17)
otagınıñ gapısınıñ açkıldığını (s. 15)	Mombelliniñ yadı (s. 17)
pencireniñ önünden ayrılıp yetişmedik corasını (s. 15)	bay öyüñ iki laliginiñ bir pansiona (s. 17)
seniñ söyğüli sanatañ (s. 15)	şol dövrüñ devamı (s. 17)
Tat'yananıñ dili (s. 15)	onuñ Adelinanıñkı bilen yanaşık otağı (s. 17)
süyci dilli corasınıñ buysañ uçgunları (s. 15)	Tat'yananıñ gövni (s. 17)
corasınıñ sözü (s. 15)	goñşularınıñ ulı gızlarınıñ üçüsinde-de (s. 18)
senin günüñ (s. 15)	Moskvanıñ etegi(s. 18)
olarıñ toynaklarınıñ astı (s. 15)	

- gızınıñ gövünü (s. 18)
- atıñ bahası (s. 18)
- esli puluñ gerekdiği (s. 18)
- öyün ıkdısadı gurbu (s. 18)
- knyaginyanıñ bar gaygısı (s. 18)
- graf Corc Dandeviliñ mele atı (s. 18)
- uluñ pikirini etmezligini(s. 18)
- mayasınıñ barlığı (s. 18)
- gızlarıñ ikisiniñem atı (s. 18)
- Tat'yananıñkı "Mirac" atlı (s. 18)
- Adelinanıñkı "Diana" atlı (s. 18)
- Moskva eteginiñ tokayları (s. 18)
- Tryumoniñ öñü (s. 19)
- Adelinanıñ yakımlı sesi (s. 19)
- Mombelliniñ pikir yordumunu (s. 19)
- Tryumoniñ öñünde bälçireyän Adelinanıñ yakımlı sesi Mombelliniñ pikir yordumunu (s. 19)
- saçımıñ tımarı (s. 19)
- iki yaña sıyrılan giñ penciräniñ öñünde üyşüp duran bezemen cuvanlarıñ barı (s. 19)
- at goylan gününüñ toyu (s. 19)
- mıhmanhananıñ beyleki burçu(s. 19)
- Lazovskayanıñ gulagı (s. 19)
- olarıñ yanı (s. 19)
- aşak eglen gızıñ tekiz daralan şar gara saçını (s. 19)
- ecesiniñ hersi tarapı (s. 19)
- olarıñ yanı(s. 19)
- aşak eglen gızıñ tekiz daralan şar gara saçını (s. 19)
- onuñ sözü (s. 20)
- hemmäniñ hazarı (s. 20)
- Moskvanıñ eñçeme salonlarıñıñ bezeği (s. 20)
- polkovnigiñ soñkı sözlerini (s. 20)
- nazarınıñ manısı (s. 22)
- oturanlarıñ hemmesi (s. 23)
- vataniñ vepalı ogulları (s. 23)
- universiteniñ yuridiki fakültetiniñ studentidi (s. 22)
- dövrüñ akıldarlarıñıñ dana sözlerini (s. 22)
- yongas boynunuñ damarları (s. 24)
- Sileviçiñ oğlıñıñ sözüni (s. 24)
- Vladimirovnanıñ yakımlı sesi (s. 24)
- Dandeviliñ sözüni (s. 24)

- biziñ klanımızıñ kumiri (s. 24)
- zamanıñ yaşları (s. 24)
- Tat'yananıñ eli (s. 25)
- gapınıñ iç yüzü (s. 25)
- Adelinanıñ yüzü (s. 26)
- Tat'yananıñ dayzası (s. 26)
- Tat'yananıñ bağıtlı gelcegi (s. 27)
- İmperiyanıñ harbi ministri (s. 27)
- Şahovskyanıñ öz ecesi (s. 27)
- kakasınıñ mülkü (s. 27)
- gızlığınıñ gövünü (s. 27)
- Tat'yananıñ kalbı (s. 27)
- institutıñ naçal'nigi (s. 27)
- Adelinanıñ mılakatlı ellerini (s. 27)
- Lazovskyanıñ öñü (s. 27)
- Mombelliniñ incecik krovatlı, uzın pencireli, sarı şkaflı, kiçicik otağı (s. 28)
- Goyun derisiniñ, temmäkiniñ acımtık ısı (s. 29)
- duhiniñ hoşboy ısı (s. 29)
- mıhmanıñ possunu (s. 29)
- Tat'yananıñ sovalınıñ cogabı (s. 30)
- 1881-nci yılıñ Yanvar' ayınıñ on ikinci günü (s. 32)
- infanteriyanıñ kapitanı (s. 32)
- goşun bölümleriniñ hemmesiniñ meditsina hocalığı (s. 30)
- Gökdepe galasınıñ yüz on iki verst günbatarı (s. 33)
- Gızıl haç cemgiyetiniñ baş vekili (s. 33)
- grafınyanıñ töveregi (s. 34)
- uyalarınıñ corası (s. 34)
- patışanıñ köşgü (s. 34)
- Aleksandrovnanıñ söygülü kenizi (s. 34)
- at toynaklarınıñ üzüksiz tapırdısı (s. 30)
- çaganıñ çirkin sesini (s. 35)
- Rodionıñ göni (s. 36)
- Rodionıñ gözünüñ öñünde (s. 37)
- Rodionıñ bütün gövresi (s. 38)
- Rodionıñ gucağı (s. 39)
- Milyutinanıñ gözi (s. 39)
- Rodionıñ özüniñ tikenligini (s. 40)
- Kornakovanıñ öyü (s. 42)
- çaganıñ özünden (s. 42)

- hovandarınıñ hekayatları (s. 43)
- özünüñ Florentsiyanıñ peyzajını (s. 43)
- Raseyanıñ guvancı (s. 44)
- Rodionıñ eli (s. 45)
- Tat'yananıñ yaşlı gözleri (s. 45)
- Rodionıñ tarıhı (s. 46)
- gayınıñ adamları (s. 47)
- restoranıñ ofitsiantı (s. 47)
- yassıgınıñ aşığına dıkan gızıl köynegini (s. 49)
- Moskvanıñ ayazlı gış gicesi (s. 49)
- taypalarınıñ ıkbalıñıñ çözgü (s. 50)
- çeleken adasınıñ kethüdası (s. 50)
- mollanıñ yüzü (s. 51)
- Allanıñ emri (s. 51)
- ayaklarınıñ astı (s. 52)
- mollanıñ ak sellesiniñ ucu(s. 52)
- gara guşagınıñ astından (s. 52)
- hanıñ öyü (s. 52)
- sövdagäriniñ hemayatı (s. 52)
- talañçıların atlarınıñ toynakları (s. 52)
- gatnaşıklarınıñ azaplı yodaları (s. 53)
- Russiyasınıñ bu aygıtlı ädimini (s. 53)
- Rus otryadınıñ Kasli deñziniñ gündogar kenarı (s. 53)
- türkmen taypalarınıñ han-begleriniñ arası(s. 53)
- Kaspi denziniñ gündogar kenarı(s. 53)
- cemgıyetiniñ adı (s. 54)
- rus generalınıñ huzuru(s. 54)
- 1880-nci yılıñ may ayınıñ başları(s. 54)
- galanıñ günorta çetindäki goşa tuduñ sayasında yazılan täsin gülli keçelerin üstünde ornaşan yaşulular (s. 55)
- biriniñ sözünü (s. 56)
- kakasınıñ kırkı (s. 56)
- vatanıñ, halkıñ gamını (s. 56)
- Kurhanıñ süresi (s. 58)
- duşmanıñ özü (s. 58)
- hanıñ yüreğine (s. 58)
- hanıñ govuşgınsızlığı (s. 58)
- şol yılıñ avgust ayınıñ ayagında (s. 58)
- işanıñ salıhatlı sesi (s. 58)
- kethudalarınıñ pikirileri (s. 58)
- hanıñ aklı (s. 58)
- işanıñ aydımı (s. 58)

Haniň gözi (s. 59)	asmaniň yüzi (s. 64)
barınıň nazarı (s. 59)	yaşulularıň agızlarınıň alarmagy (s. 64)
gılıcıniň sapını (s. 60)	işaniň sözleriniň has geçginlidigini (s. 64)
Türkmeniň öyüni (s. 60)	çep ayagınıň başam barmagy (s. 64)
Allatagalaniň emri (s. 60)	bagıň bir ucu (s. 64)
uzun nayınıň ucu (s. 61)	eliniň ayası (s. 64)
serdariň oğlu (s. 61)	gırıgıň özi(s. 65)
serdariň çıtık yüzü (s. 61)	kap dagınıň depesi(s. 65)
serdariň pikiri (s. 62)	gılıcıň yüzü (s. 66)
ikisiniň maslahatını (s. 62)	galaniň ähli (s. 66)
halkınıň yüregi (s. 62)	dızmaçlarıň ganı (s. 66)
serdariň gaharı (s. 62)	sapañçaniň gundagi (s. 66)
goşunınıň sapı (s. 62)	gara öyleriň hatarı (s. 67)
Çaşıň gözü (s. 62)	ayallarıň ellerini (s. 67)
Döwletliniň gapısı (s. 62)	özünüň sakgalı (s. 67)
işaniň inli gaşy (s. 63)	agır märekaniň depesi (s. 67)
İşaniň alcırañni nazarı (s. 63)	galalılıarıň ganını (s. 67)
cahılıň sözü (s. 63)	serdariň penalı permanını (s. 67)
terezisiniň haysı tarapınıň agramlacagy (s. 63)	galaniň günbatarı (s. 67)
işaniň cımlarınıň alışmayandıkları (s. 63)	begzadalarıň arası (s. 68)
iki basdaşıň matlabı (s. 64)	Çadırıň daşy (s. 68)
guşlarıň cürküldisi (s. 64)	Şahovskoyıň yüzi (s. 68)

- grafinyanıñ köyü (s. 68)
- Skobelesiñ cımı (s. 68)
- Otelloniñ derdi (s. 68)
- guvancınıñ eycecik gumrusı (s. 69)
- şol ağşamıñ döreden tolgunmalarınıñ,
garşılıklı duygularınıñ, çolaşık
pikirleriniñ kerebi (s. 69)
- birleşmeginiñ neticesi (s. 69)
- instituniñ yay şekilli, yaşıl reñkli
cayınıñ giñ hovlusı (s. 70)
- uzın penciräniñ aşakı gözleriniñ
aynaları (s. 70)
- instituniñ yay şekilli, yaşıl reñkli
cayınıñ giñ hovlusı (s. 70)
- Säheriñ sergin şemalı (s. 70)
- instituniñ ızgıtsız naçal'nitsasınıñ iñ
ulı guvancıdığını (s. 70)
- studentkalarıñ hemmesi (s. 70)
- İnciliñ süreleri (s. 70)
- goyun gözli keşişniñ öñü (s. 71)
- instituniñ daşı (s. 71)
- osobiniyagiñ atıñ nalı şekilli sekisi(s.
71)
- gövrelı soldatıñ çiginleriniñ indi
birneme çökenligi (s. 71)
- Tat'yananıñ yüreği (s. 71)
- soldatıñ boynu (s. 71)
- hossarınıñ gamaşan yüzü (s. 71)
- tualet stolcığıniñ üstü (s. 72)
- yaralılarıñ arası (s. 72)
- gara gözleriniñ münkür nazarı (s. 72)
- krovadıñ ornu (s. 73)
- Tat'yananıñ damağı (s. 73)
- stoluniñ yokarsı (s. 73)
- yetim gızınıñ mähirli hossarlarınıñ
yürekleri (s. 74)
- ayagınıñ aşağı (s. 74)
- Adelinanıñ ızı(s. 74)
- mugallımıñ sovalı(s. 74)
- sahabalarıñ divanları (s. 75)
- keramatlı enbiyalarıñ ömür beyanları
(s. 75)
- Tat'yananıñ sırdaş corası (s. 75)
- corasınıñ ünsü (s. 75)
- akça corasınıñ cüyk burnu (s. 76)
- tañırınıñ gırnağı (s. 76)
- aziyalı gızınıñ dik yakalı gök köyneginiñ
üstünde (s. 76)

- Hristian dininiň taglımatınıň esası (s. 77)
- ata vataniň mehrabı (s. 77)
- Hudayıň bendesi (s. 77)
- bu cogabiň manısı (s. 77)
- corasınıň yaňagi (s. 78)
- gayıň agacınıň astı (s. 78)
- oturgıcıň gerşi (s. 78)
- guşlarıň şadıyan cürküldisi (s. 78)
- Tat'yananiň kellesi (s. 78)
- bäş barmagınıň arası (s. 79)
- Vozneseniya buthanasınıň duşu (s. 79)
- corasınıň çigni (s. 79)
- paytuniň önü (s. 79)
- guşlarıň ketegi (s. 80)
- Tat'yananiň gözi (s. 80)
- corasınıň eli (s. 80)
- bälçik gızıň tirsegi (s. 80)
- Sileviçiň oğlu (s. 81)
- oglanıň eli (s. 81)
- osobiniyagiň mihmanhanası (s. 81)
- olarıň töveregi (s. 81)
- baron Sileviçiň cedelkeş oglunıň sözü (s. 81)
- Adelinaniň yıldıraklılayan garagol nazarı (s. 82)
- Denisiň özi (s. 82)
- baron Sileviçiň oglunıň mele syurtuginiň yakası (s. 82)
- Adeliň öyi (s. 82)
- yigidiň badı (s. 83)
- Gertseniň cañı (s. 83)
- Adelinaniň ıřnaklı gözleri (s. 83)
- Tat'yananiň mılayım sesi (s. 83)
- Baturiniň gaharı (s. 83)
- Russiyaniň mertebesi (s. 83)
- adamlarıň kalbına (s. 83)
- babamıň ruhunıň täsiri (s. 84)
- Baturiniň bu sözü (s. 84)
- royalıň gapagi (s. 84)
- giň penciräniň önü (s. 84)
- Denisiň sesi (s. 84)
- ikimiziň özbaşdak durmuşı (s. 85)
- insan ömrünüň manısı (s. 85)
- Tat'yananiň yüzi (s. 85)
- Natali dayzamaniň gızı (s. 85)
- dostlarıň sıırı (s. 87)
- yaş yigidiň önü (s. 87)

- küpäniñ içi (s. 87)
- yelpöp, vagoniñ penciresi (s. 87)
- garçaşık duygularıñ tolkunları (s. 87)
- şäheriñ belent ımaratları (s. 87)
- gök vagoniñ gapdalı (s. 87)
- ulı bikesiniñ eñsesi (s. 87)
- Dekabrçıniñ çovlugu (s. 87)
- keşişniñ agtıgı (s. 87)
- sagatsızniñ oğlu (s. 87)
- Tat'yananiñ töveregi (s. 87)
- belent kertiñ düybi (s. 88)
- garañkı gorpuniñ gırası (s. 88)
- deñziñ gülşenli kenarı (s. 88)
- klas beyemçisiniñ şägirdi (s. 88)
- ecesiniñ öyü (s. 89)
- Tat'yananiñ hısırdılı günleri (s. 89)
- Hasratlı oylarıñ kerebi (s. 89)
- özünüñ oturyanlığını (s. 89)
- ahvalınıñ sebäbi (s. 89)
- Sokratiñ sözü (s. 90)
- bankçıniñ çıpar oğlu (s. 90)
- çıpariñ özi (s. 90)
- özünüñ bankçıniñ oğlu (s. 90)
- kakasınıñ kapitalı (s. 90)
- Tat'yananiñ ıncalıksız yüreginiñ barha darıkmağı (s. 90)
- Tekinskayaniñ hayışı (s. 90)
- sovetiñ adı (s. 90)
- Avgust ayınıñ orta gürpi (s. 90)
- yigidiñ yüz keşbi (s. 91)
- Nätaniş gözeliñ garşısı (s. 91)
- Vagoniñ o tarapı (s. 91)
- küpäniñ gapısı (s. 91)
- daracık küpäniñ hovası (s. 93)
- peşeneli restoraniñ giti ofintsarı (s. 93)
- Sitsiliya güneşiniñ perzendi (s. 93)
- Pyotr çiliminiñ düybü (s. 93)
- küpäniñ aynalı gapısınıñ öñü (s. 94)
- garalı gözli gözeliñ cadılı nazarı (s. 94)
- Har'kovniñ eteği (s. 94)
- Gızıñ sözsüz sovalı (s. 94)
- gızıñ sözüniñ äheñi (s. 95)
- sırlı gözeliñ bu henegi (s. 96)
- şampan çüyşesiniñ ak fal'galı bokurdagı (s. 96)

- şampaniň humarınıň täsir edenligi (s. 96)
- şol uçilişçäniň meşhur studenti (s. 96)
- penciräniň duşu (s. 97)
- institutıniň uçurımınıň sabahı (s. 97)
- birinciniň egindeşiniň saldıran meşhur köprüsi (s. 98)
- institutıniň golaycağı (s. 98)
- şol köpriniň üstü (s. 98)
- Yauzaniň suvuniň akışı (s. 98)
- ıkbal deryasınıň akımı (s. 98)
- kvartiraniň muzdı (s. 99)
- içerisiniň hısırdısı (s. 99)
- goşa penciresiniň ortası (s. 99)
- şkafiň, stoluň, pianinoniň çaňı (s. 99)
- aklı-garalı klavişleriň üstü (s. 100)
- onuň gözünüň öňü (s. 100)
- pianinoniň gapağı (s. 100)
- gimnaziyanıň mugallımlarınıň “garasöymezi” diyyändiklerini (s. 100)
- gözleriniň etegi (s. 101)
- kärdeşleriniň hiç haysı (s. 101)
- adamıň özi (s. 101)
- İvaçkeviçiň mılakatlı adamkärçiligi (s. 101)
- öz köçeleriniň burcu (s. 101)
- etiň, süydüň, mesgäniň, soganıň, kartoşkanıň, kelemiň nırhını (s. 102)
- goltugınıň aşığı (s. 102)
- orkestriň yüregi (s. 102)
- bahıň matamlı mukamınıň nalası (s. 102)
- başga biriniň eli (s. 102)
- bürünç reňkli gözeliň ortası çala gädikli, gıradeň dişleri (s. 103)
- onuň gadımı Rimiň mermer madonnaları (s. 103)
- gölegçileriň natarı (s. 103)
- olarıň deňi (s. 103)
- hovsalalı gözeliň sözi (s. 103)
- balkıldayan goyun gözleriň ovası (s. 103)
- yağlıgınıň çovı (s. 104)
- zenanıň naçar nazarı (s. 104)
- gözleriniň bir nazarı (s. 104)
- garlavacıň hantaları (s. 104)
- ovadan madonnaniň yakımlı sesi (s. 105)

- Tat'yananıñ gulagı (s. 105)
- Tat'yananıñ öñki hısırdılarınıñ üstüne gış aladaları (s. 105)
- geografıyaçıınıñ çavuşı (s. 106)
- egri burnunıñ çep yüzü (s. 106)
- çilim kükedyän goca paytunçınıñ gözi (s. 106)
- uzın yallı yabısınıñ cılavı (s. 106)
- galıñ sözlüklı nemets dili mugallıması (s. 107)
- gızlarınıñ gözleriniñ alnı (s. 107)
- İvaşkeviçinıñ incecik elleri (s. 107)
- kärdeşiniñ çigni (s. 107)
- gözeliñ gövnüni (s. 109)
- Tatyananıñ cogabı (s. 109)
- Tatyananıñ minnetdarlık bildiren nazarı (s. 109)
- onuñ kinayalı sözüniñ canı (s. 110)
- Tatyananıñ küseyän günleri (s. 110)
- daragtlarıñ cüyceleriñ pekceleri şekilli şahaları (s. 110)
- özünüñ gimnazıyanıñ mugallıması (s. 110)
- gır atıñ üstünde gayşarılan Skobelevinıñ granit yadıgıgärliginiñ yanı (s. 110)
- kıyamatlık atasınıñ obrazı (s. 110)
- hiçbir insanıñ hayvanıñ, guşuñ-gumrınıñ dınçlığı (s. 111)
- Tatyananıñ keypi (s. 111)
- bankçınıñ çıpar oglunıñ yazan hatı (s. 111)
- onuñ portfeliniñ içi (s. 111)
- Tatyananıñ öz çagalık yılları (s. 112)
- Tatyananıñ gözi (s. 112)
- Moskvanıñ garlı köçeleri (s. 112)
- hanımıñ bu oslagsız hareketi (s. 112)
- gaçan oğlanıñ ızı (s. 112)
- gölegçileriñ matamlı hatarınıñ öñü (s. 113)
- Oksananıñ güzel cemalı (s. 113)
- Manjuranıñ doglan günü (s. 113)
- tanışlığınıñ arası (s. 113)
- hanımıñ çaphana barmagı (s. 114)
- olarıñ aragatnaşığı (s. 114)
- içginligiñ yokluğu (s. 114)
- olarıñ hersi (s. 114)
- dünyäniñ vekili (s. 114)
- tangosınıñ şadıyan sazı (s. 114)
- sarı sandığıñ üstü (s. 114)

- Manjuraniň buyralı gara saçı (s. 116)
- Adamiň durmuşı (s. 116)
- çaphananiň eyesiniň diydimzorlugı, adalatsızlığı, husıtlığı (s. 116)
- işçileriň iň yaşı (s. 116)
- çenli çilimiň şırkı (s. 116)
- onuň barmaklarınıň uçları (s. 116)
- Manjuraniň bu hereketi (s. 117)
- kärdeşleriň soňkı dialogını (s. 117)
- Tatyananiň nazarı (s. 117)
- Parovoz zavodınıň işçileri (s. 117)
- şolarıň profsoyuzı (s. 117)
- erkekleriň varcakısı (s. 117)
- şol arılan işçiniň dogan-oglanı (s. 117)
- Vasya dädäniň yogın sesi (s. 117)
- togalak yüzli Mitriçiň sesi (s. 118)
- şolarıň barı (s. 118)
- Oksananiň arası (s. 119)
- pianinoniň gapagı (s. 119)
- özünüň doglan günü (s. 119)
- sumkasınıň bagı (s. 120)
- tramvayıň duralgası (s. 120)
- Manjuraniň adı (s. 120)
- tañrıň sadık gulları (s. 121)
- Pelegiň çarhı (s. 121)
- Hüdayıň buyrugı (s. 121)
- ömrümiň ahırı (s. 121)
- öz krucoklarınıň gizli yıgnakları (s. 121)
- Kıyamatlık enesiniň bu huşsuzlığı (s. 121)
- şol yılıň may ayınıň yigirmi üçü (s. 121)
- ministriň vezipesi (s. 121)
- köşk emeldarlarınıň köpüsi (s. 121)
- Vladimiroviçiň toyı (s. 121)
- ertiriniň gicesi (s. 121)
- Dmitrievnaniň dayzası (s. 121)
- Dmirtievnaniň durmuş toyu (s. 122)
- knyaginyanıň özi (s. 122)
- kakasınıň mülkü (s. 122)
- Skvortsoviň sovgadı (s. 122)
- goňşusınıň gapısı (s. 123)
- tolgunyan zenaniň sesi (s. 124)
- yüzünüň gülgün reňki (s. 124)
- mıhmanınıň çilim çekişi (s. 124)
- gözeliň hasratlı hekayatı (s. 124)

- gicäniñ birmahalı (s. 124)
- jurnalist ayalıñ öyü (s. 126)
- pessecik giñ krovadiñ gırası
(s. 127)
- Gözümiñ yaşını (s. 128)
- erkekleriñ biri (s. 128)
- Odessaniñ güyzki bulvarları (s. 130)
- çaphanamiñ işçisi, has takıgı, çapçısı
(s. 130)
- çaphananiñ eyesi (s. 130)
- Oksananiñ bu sözleri (s. 131)
- Manjuranıñ Tehnologik institutıñ
studentleri (s. 131)
- Oksananiñ soñkı sözleri (s. 131)
- zavodlarıñ hayatları (s. 132)
- Manjuranıñ dili (s. 132)
- ecesiniñ ayal doganınıñ – dayzasınıñ
öyü (s. 133)
- gicäniñ bir vagtı (s. 134)
- adamıñ yüzi (s. 134)
- güyzüñ ikinci ayınıñ ikinci günü (s.
134)
- Tatyananıñ paltosınıñ çiğınleri (s. 135)
- Tatyananıñ yüzi (s. 136)
- gimnaziyanıñ dervezesi (s. 136)
- kärdeşimiñ asman yalı yüzü (s. 136)
- Tatyananıñ derdiniñ üstü (s. 137)
- Manjura dagınıñ arası (s. 137)
- Manjura dagınıñ listovkaları (s. 137)
- özünüñ vavvalı derdini (s. 137)
- Tatyananıñ okan institutınıñ buthanası
(s. 138)
- olarıñ arası (s. 139)
- bularıñ hemmesi (s. 139)
- nägilelikleriñ köki (s. 139)
- Şopeniñ gamlı noktyurnı (s. 139)
- Rossininiñ Neopolitan sorentollosı (s.
139)
- Skvortsoviñ gıcalatlı sesi (s. 140)
- Tatyananıñ gussalı oy-pikirleri (s. 140)
- Oksananiñ öz söygüsü (s. 141)
- öz canıñ gaygısını (s. 141)
- Tatyananıñ kecebese (s. 142)
- ikimiziñ bagtı (s. 142)
- özgäniñ kağızları (s. 144)
- Skvortsoviñ aksovult yüzi (s. 144)
- Skovortsoviñ gazabı (s. 144)
- Tatyananıñ dodakları (s. 144)

- yüzüniň ganı (s. 144)
- zavodniň eyesi (s. 145)
- ıkbaliň emri (s. 145)
- Tatyananiň portreti (s. 145)
- kärdeşiniň ızı (s. 146)
- Tatyananiň öz ıkbalı (s. 146)
- Nekrasovniň tomluğı (s. 147)
- Sibir yolunıň garlı giňişligi (s. 147)
- troykaniň canlarınıň daşlaşyan ovazı (s. 147)
- Oksananiň çala sandırayan sesi (s. 147)
- gimnaziyanıň sakav gapıçısı (s. 147)
- bäşinci yılıň baharı (s. 148)
- säheriň tämiz hovası (s. 148)
- onuň melemtil plaşçınıň sınırları (s. 148)
- Akatsiyalarıň açılıp başlan ak gülleriniň atırı (s. 148)
- Tatyananiň söygüli sireni (s. 148)
- yognas ayalıň uzun saplı sıza sübsesi (s. 148)
- gimnaziyanıň hossarçılık komitetiniň cedelli meclisi (s. 148)
- ayakyalaňaç gedaylarıň gözgını keşpleri (s. 149)
- avtorıň özi (s. 149)
- kitabıň yüzü (s. 149)
- yigidiň vepalı söygüsü (s. 150)
- ayalıň ıkbalı (s. 150)
- teke gızınıň tälesyine yüreği (s. 150)
- vağşy taypalarıň durmuşı (s. 151)
- corasınıň garnı (s. 151)
- Grabovskiniň kitapları (s. 153)
- şalyapiniň kontserti (s. 153)
- İmperator teatrlarınıň şöhratlı artistiniň özü (s. 153)
- kontsert işçileriň ruhi (s. 154)
- şolarıň tovakgası (s. 154)
- artistiň hayışy (s. 154)
- May demonstratsiyasınıň öňü (s. 154)
- parteriň öňki hatarlary (s. 155)
- çapaklarıň şapırdısı (s. 155)
- mılayım sesiň labızly ovazı (s. 155)
- köçesiniň ugrı (s. 155)
- el çarpışmalarıň dovamlı yolkunlary (s. 155)
- Oksananiň dızı (s. 156)

- İmperator teatrlarınıñ artisti (s. 156)
- aydımıñ soñkı setirleri (s. 156)
- tomaşaçılarıñ göçgünli halı (s. 156)
- adamlarıñ söveşceñ ruhu (s. 156)
- el çarpışmalarıñ tolkunlı şovhunı (s. 157)
- Ol sesiñ eyesi (s. 157)
- zähmetkeşleriñ dabaralı hem doganlık günü (s. 157)
- proletariatıñ beyik bayramı (s. 157)
- nesihatçınıñ aydan sözleriniñ barı (s. 157)
- gök köyneginiñ çäkyakası (s. 157)
- yaş yigidiñ yalınlı hıcuı (s. 157)
- emir saygılayan çekiciñ sesi (s. 157)
- Artemiñ gözsüz batırlığı (s. 158)
- Halk öyüniñ meydanı (s. 158)
- bolşevikleriniñ baştutanı (s. 158)
- Harkoviñ Vaşçenkov meydanı (s. 159)
- politseyiñ gılıcınıñ dessesi (s. 159)
- Uspenskiy İbadathanasınıñ öñi (s. 159)
- garıp notariusıñ kiçi gızı (s. 159)
- kakasınıñ kontora işleri (s. 160)
- Tatyananıñ ruhu (s. 160)
- cemgıyetiñ durmuşı (s. 161)
- Grabovskinin gara gözli gahrımanınıñ obrazı (s. 161)
- Gara deñziñ kenarı (s. 162)
- şahadatnamasınıñ gatını (s. 164)
- siziñ dünyäñiziñ adamları (s. 164)
- kimiñ tarapı (s. 164)
- Tatyananıñ kesirliği (s. 165)
- şol adamıñ sarpalı hatırası (s. 166)
- siziñ sadık guluñızın bardığını (s. 166)
- ohran bölümünüñ hukugı (s. 166)
- düşleriñ soñı (s. 167)
- daracık köçäniñ çep burçundaki buthananıñ depesi (s. 168)
- Penciräniñ aynası (s. 168)
- aç möcegiñ uvvuldısı (s. 168)
- perciresiniñ gögümtil tutusı (s. 168)
- biçäre kempiriñ yüreği (s. 169)
- Tyutçeviñ goşgusı (s. 169)
- mavı gözleriniñ mähirli nazarı (s. 170)
- şemleriñ ışığı (s. 171)
- Tatyananıñ gaşı (s. 171)
- ecesiniñ sesi (s. 172)
- Krankeriñ oğlu (s. 172)

- Tatyananın hakı (s. 173)
- ene-ata söygüsünün mähri (s. 173)
- Tatyananın bahanası (s. 173)
- teke kızının köynegi (s. 174)
- suem barmagının arası (s. 174)
- Tatyananın sabrı-takadı (s. 176)
- Tatyananın kirpiklerinin ucu (s. 176)
- Tver köçesinin galın garlı çatığı (s. 176)
- samodercaviyânın düşmanı (s. 176)
- kakamın bank çekleri (s. 177)
- Tber köçesinin ugrı (s. 178)
- galın garın ıkırdısı (s. 178)
- Tver bulvarının çeti (s. 178)
- Puşkiniñ yadıgârliginiñ gapdalı (s. 178)
- Drigaylonın dostı (s. 179)
- Daşkı gapının ovazlı cañı (s. 180)
- Çıpar Tatyananın dayzası (s. 181)
- Panteleymonın sanyası (s. 181)
- tagtanın üstü (s. 181)
- çıparın çiliminiñ tüssesi (s. 181)
- Rodionın öyi (s. 182)
- hatarın yokarı başı (s. 182)
- otagın gündogar burcu (s. 183)
- tatrın gabakman gözi (s. 184)
- sakgallı ussanın incecik gaşları (s. 184)
- Tatyananın damagı (s. 184)
- mazarın garlı gerşi (s. 185)
- Rodionın mazarı (s. 185)
- ak büthananın alkımı (s. 185)
- hudayın lebzi (s. 185)
- yağşı adamın adı (s. 186)
- insanın öz hossarının mazarı (s. 186)
- Rodionın ölümü (s. 186)
- şaherin barrikadalı köçeleri (s. 186)
- Tatyananın tolgunması (s. 186)
- caylarının toyu (s. 187)
- dünyânın habarı (s. 187)
- uzın kirpiklerinin ucu (s. 187)
- ärinin ayalının üsti (s. 187)
- bir kempirin öz tovugunun aşagina basıran yumurtgaları (s. 188)
- çemçânın ya çarşağın şakırdısı (s. 188)
- öyün daşkı gapısının cañı (s. 188)
- mıhmmanın özara gürrüñiniñ akımı (s. 189)

- Russiyaniň öz parlamenti (s. 189)
- Tatyananiň gızgın kofesi (s. 189)
- giň otagiň divarları (s. 189)
- Tatyananiň eňsesi (s. 190)
- Tatyananiň kirpikleriniň ucu (s. 191)
- garşılıklı duygulariň tolkunları (s. 191)
- osobnyagiň halı (s. 192)
- oy-pikirleriniň okgunlı akımı (s. 192)
- insan balasınıň öz hossarlarınıň mazarını (s. 192)
- öz ene-atasınıň mazarınıň gözlegi (s. 192)
- Tatyananiň çala gızaran yüzü (s. 193)
- gızınıň bu sözleri (s. 193)
- gölleriniň täsin nagışları (s. 197)
- bipervaylığınıň sebäbi (s. 198)
- süyri kellesiniň gıtk saçınıň yarısı (s. 199)
- Tatyananiň yolu (s. 199)
- bu köçeniň mähellesi (s. 199)
- gündogariň gul-gırnak bazarları (s. 199)
- çinli ofitserleriň öyleri (s. 199)
- Tatyananiň öz pikiri (s. 200)
- pedestaliň etegi (s. 200)
- orkestriň çalyan fokstroı (s. 201)
- öz coragsınıň Aşgabatdakı gelni (s. 201)
- dayzasınıň hatı (s. 201)
- mıhmaniň işi (s. 202)
- öy eyesiniň borcı (s. 202)
- Velosipedçiler cemgıyetiniň teatrly klubı (s. 203)
- yüregimiň bir bölegi (s. 204)
- yaş zenaniň bu hereketi (s. 205)
- oblastiň naçalnigi (s. 205)
- Ussakovskiniň yeri (s. 205)
- hovaniň ayazı (s. 207)
- atamıň oğlu (s. 208)
- Nuralınıň aydımı (s. 208)
- Levilioniň daçası (s. 209)
- atlılariň biri (s. 209)
- kavaleriň hereketleri (s. 210)
- Zakaspi oblasınıň naçalniginiň kömekçisi (s. 210)
- musulman bölüminiň iş dolandırıcısı (s. 210)
- mayoriň donu (s. 211)

- patışa köŝgüniñ penası (s. 211)
- Russiyaniñ ısı (s. 211)
- gara öyleriniñ seyrek hatarları (s. 211)
- yigidiñ eli (s. 305)
- yaş ataniñ şatlığı (s. 305)
- sözünüñ ızı (s. 305)
- Tatyananiñ halamayan zatlarınıñ biri (s. 305)
- madamıñ sözü (s. 306)
- Tatyananiñ tutuk sesi (s. 306)
- yaş kârdeşiniñ häzirki halı (s. 306)
- iki adamıñ biri
- yaş yigidiñ durı sesi (s. 307)
- Aşot dayınıñ sovgadı (s. 309)
- goñşusınıñ öyü (s. 309)
- kazıñ eşegi (s. 309)
- mollanıñ öyü (s. 310)
- meslekdeşleriniñ aladası (s. 311)
- Muhammetgulınıñ gövni (s. 312)
- meseläniñ başı (s. 312)
- Nikolayeviçiñ adı (s. 312)
- Tatyananiñ ışnaklı gözleri (s. 312)
- otagiñ hovası (s. 314)
- okuvçılarnıñ diktantlı depderi (s. 314)
- mugallımlarnıñ otagı (s. 315)
- Skobelev meydanınıñ ilersi (s. 316)
- upravleniyesiniñ şefiniñ huzurı (s. 317)
- Tatyananiñ resmi (s. 317)
- Muhammetgulınıñ poçerki (s. 317)
- Mugallımlarnıñ magarif işleri (s. 317)
- Harbı-halk upravleniyesiniñ musurman bölümünüñ iş dolandırıcısı (s. 317)
- generalıñ inamdar kömekçisi (s. 317)
- Tekinskayaniñ köne dosesiniñ üstü (s. 317)
- Levoniñ gızı (s. 318)
- Akopoviçiñ amanat otagı (s. 318)
- kinyaz biziñ iñ gerekli adamlarımızniñ biri (s. 320)
- Matevosianiñ güñleç sesi (s. 321)
- Tatyananiñ ünsüni (s. 321)
- Russiyaniñ cümmüşleri (s. 321)
- Romanovlarnıñ öyünüñ bähbidi (s. 322)
- krovadıñ üstünde yatan sagadıñ bürünç galkanlı mayatnigi (s. 323)
- gimnaziyaniñ direktsiyası (s. 324)

- merhemetli ruhanınıň Abrayı (s. 325)
- Aşot dayınıň hoşlaşık hatcagazınıň sumkası (s. 325)
- Tatyananıň içi (s. 327)
- meniň dostumıň dostı (s. 327)
- Siyanuşıň kakası (s. 331)
- Tatyananıň gapdalı (s. 332)
- kamatlı yigidiň gaşy (s. 333)
- gadımı türkmen dessaylarınıň eli yayly gahriman zenanlarınıň biri (s. 337)
- gümrükhananıň dörvesiniň önü (s. 337)
- Moskva eteginiň togayları (s. 337)
- Tatyananıň gürrüni (s. 337)
- yerli ilatıň çagalary (s. 339)
- yagşy yigidiň yaşı (s. 340)
- govı atıň dişi (s. 340)
- Tatyananıň garalı gözleriniň göni (s. 344)
- yaş goňşusınıň gabdalı (s. 345)
- halk uçilişeleriniň baş inspektory (s. 346)
- Orazgeldiniň gataňsy ayası (s. 346)
- dag çayınıň isginsiz şiggıldısı (s. 346)
- Orazgeldiniň gırçuv sakgalı (s. 346)
- Leontiy Firsoviçiň ıhlaslý kömegi (s. 347)
- Fomkiniň on iki yaşly oglı (s. 347)
- Maşinistiň oglı (s. 348)
- candarmıň oglı (s. 348)
- Tatyananıň yüregi (s. 348)
- çekiç kümüşçiň oglı (s. 348)
- artıgıň güli (s. 349)
- ala gözleriniň gamllyrak nazary (s. 350)
- ecesiniň eli-ayagy, mıdarı (s. 350)
- ala gözleriň nayıncar nazary (s. 350)
- allanıň hakı (s. 352)
- ak öyüniň törü (s. 352)
- Tatyananıň gır atınıň toynaklarınıň tavuşy (s. 353)
- Bäherdeniň bayarları (s. 356)
- insaniň işi (s. 359)
- Nikolayeviçiň öz kakası (s. 359)
- atly polkınıň komandiri (s. 359)
- öz partadaşlarınıň gözünüň alnı (s. 359)
- bütün älemiň iň ovadan gözeli (s. 361)
- akademiyanıň gapısı (s. 362)

- podpolkovnigiň sözü (s. 362)
- nakkaşlariň barınıň baştuganı (s. 362)
- akademiyanıň belent çayınıň sekisi (s. 362)
- şereketiň agzası (s. 362)
- oblast divanınıň ortası (s. 478)
- pristaviň mürzesi (s. 478)
- Muhammetgulınıň cını (s. 479)
- oblast divanınıň baş kazısı (s. 479)
- susagiň sapı (s. 481)
- redaktsiyanıň iki otagdan ibarat çayı (s. 481)
- gazetiň ilkinji sanınıň ıkbalı (s. 481)
- gazetiň adı (s. 482)
- redaktoriň ruhi (s. 482)
- galamlarınıň uçları (s. 483)
- ilkinji Türkmen gazetiniň ilkinji sanı (s. 484)
- bedeviň bahası (s. 485)
- gadımı galanıň tarihi (s. 485)
- Türkmeniň bilim ve medeni derecesi (s. 485)
- Nemets firmasınıň täzeçe maşınkası (s. 486)
- Muhammetguli Atabayeviň adı (s. 486)
- habarlarıň sanı (s. 487)
- ıslamıň merhemetli hadımları (s. 487)
- gazetiň tirajı (s. 487)
- bukcalarıň biri (s. 488)
- Magtımgulınıň Zeliliniň, Seydiniň gäze gapılan goşguları (s. 488)
- köne dostarıň söhbeti (s. 490)
- olarıň gazetini (s. 490)
- ülkäniň ähli (s. 490)
- halkıň derdi (s. 490)
- gazetiň sahipleri (s. 491)
- eliniň tersi (s. 492)
- şefiň kabinetiniň gapısı (s. 492)
- şägirdiniň ganı (s. 492)
- Muhammetgulınıň ganı (s. 492)
- politseýleriň biri (s. 494)
- Nikolay Nikolaeviçiň bir ayagi (s. 494)
- kakasınıň dostı (s. 494)
- öküziň nazarı (s. 494)
- nitneleriň ızı (s. 494)
- nebitçileriň pitneleri (s. 495)

- ülkaniñ häkimleri (s. 495)
- imperiyaniñ milli sıyasatı (s. 495)
- özgermeginiñ sebäbi (s. 497)
- garadamak sövütleriniñ salkın sayısı (s. 497)
- gubernatoriñ permanı (s. 498)
- Muhammetguliniñ Atabay oğlu (s. 498)
- gubernatoriñ buyırığı (s. 499)
- deñziñ üznüksiz çibşıldısı (s. 499)
- Muhammetguliniñ yükü (s. 500)
- İvanoviçiñ sesi (s. 501)
- Tekinskayaniñ dostı (s. 501)
- Garagöl mekdebiniñ mugallımı (s. 503)
- gämileriñ yelkeni (s. 503)
- politsiyaniñ habarı (s. 504)
- yaşacık deregiñ aksovult yapraklarınıñ nâzik şıbirdısı (s. 505)
- arça agacınıñ sayısı (s. 505)
- Yalman işaniñ gadımı kitapları (s. 507)
- Medresäniñ mollası (s. 509)
- demir dükanınıñ divarı (s. 509)
- mekdebiñ kerpici (s. 509)
- çınar yapraklarınıñ şıbirdısı (s. 510)
- Atabayevleriñ tamları (s. 511)
- Muhammetguliniñ bar gürrüni (s. 512)
- çınarıñ aşakı golu (s. 512)
- Nuralınıñ paltasınıñ bağı (s. 514)
- Muhammetguliniñ başı (s. 514)
- halk dörediciliginiñ çeşmesi (s. 515)
- atlarınıñ cıavları (s. 516)
- avçınıñ ayağı (s. 517)
- täze mekdebiñ gapısı (s. 519)
- Nuralı mürzäniñ gızı (s. 519)
- goca harazmanıñ sesi (s. 519)
- çenli täze mekdebiñ okuvçısınıñ sanı (s. 520)
- Agagülüñ gözyaşıniñ kümüş damcası (s. 520)
- Peydalanbaba çınarlarınıñ yapraklarınıñ sırlı şıbirdısı (s. 521)
- Türkmen halkınıñ akıldar oğlu (s. 522)
- dovaniñ çigregi (s. 523)
- asmanıñ çala yılıpıdayan yıldızları (s. 523)
- derekleriñ şıbirdısı (s. 523)

- Köpetdagiň etegi (s. 523)
- onuň kirpiginiň ucu (s. 526)
- onuň gözünüň öňi (s. 526)
- redaktsiyanıň bu resmi (s. 526)
- meniň öz sıırım (s. 9)
- meniň mähribanım (s. 29)
- meniň barmalı yerim (s. 30)
- meniň ürkecik keyicigim (s. 36)
- meniň mähriban Rodionım (s. 45)
- meniň nä hakım (s. 48)
- meniň pikirimçe (s. 83)
- meniň canım (s. 84)
- meniň uyam (s. 85)
- meniň çöregim (s. 92)
- meniň enekem (s. 95)
- meniň adım (s. 105)
- meniň duygıma (s. 109)
- meniň nähili söygülim (s. 113)
- meniň halıpam (s. 117)
- meniň dostum (s. 118)
- meniň doglan günüm (s. 123)
- meniň şüm ıkbalımyň tarıhı (s. 124)
- meniň acı hakikatımı (s. 125)
- meniň ecem (s. 125)
- meniň portretimi (s. 126)
- meniň kâmil gözelligimi (s. 126)
- meniň yalaňaç çigınlerimi (s. 127)
- meniň gövnüm (s. 127)
- meniň yaşayan erimi (s. 128)
- meniň yalňız hossarım (s. 128)
- meniň bagt yıldızım (s. 133)
- meniň üçünci ärim (s. 133)
- meniň öz mertebäm (s. 143)
- meniň arzuwımı (s. 144)
- meniň şatlıgımı (s. 146)
- meniň oglum (s. 304)
- meniň yürek duygıma (s. 313)
- meniň sapagımı (s. 315)
- meniň borcum (s. 317)
- meniň garaçınırım (s. 326)
- meniň dostumıň dostı (s. 327)
- meniň öyüme (s. 335)
- meniň sılayan adamım (s. 339)
- meniň öz egenim (s. 503)
- seniň söygüli sanataň (s. 15)
- seniň kircimlerini (s. 52)

seniň öz yanyňa (s. 64)	onuň gulagy (s. 26)
seniň eceň (s. 122)	onuň gasın-gasın yüzü (s. 29)
seniň huzurıň (s. 125)	onuň tersi (s. 32)
seniň tayın (s. 132)	onuň dadı (s. 36)
seniň doglan günün (s. 133)	onuň boynu(s. 38)
seniň ultimatumıňı (s. 144)	onuň iň ulı gorkusı (s. 41)
seniň aydıňıň (s. 145)	onuň geçmişi (s. 43)
seniň şahırıň (s. 179)	onuň gürrüňi (s. 44)
seniň gelcegiň (s. 190)	onuň yaňkı sovalı (s. 51)
seniň vepalı coraň (s. 203)	onuň sözüniň yorgudını (s. 63)
seniň mekdebiň (s. 356)	onuň gövresi (s. 64)
seniň adıňı (s. 508)	onuň yörgünli adı (s. 65)
seniň ıkbalıň (s. 524)	onuň zarplı sesi (s. 67)
onuň dörtgıraň havlusı (s. 11)	onuň iň soňkы ekzamani (s. 75)
onuň iň soňkы eyesi (s. 12)	onuň yaş bedeni (s. 78)
onuň corası (s. 12)	onuň ayal doğanı (s. 85)
onuň özü (s. 13)	onuň duşu (s. 91)
onuň doglan günü (s. 14)	onuň habarı (s. 96)
onuň kıyamatlık enesi (s. 17)	onuň öz ulı arzuları (s. 96)
onuň esası güymencesi (s. 20)	onuň oy-pikirleri (s. 102)
onuň sözü (s. 21)	onuň boyı (s. 102)
onuň daşı (s. 22)	onuň köynegini (s. 103)
onuň yatkeşligi (s. 24)	onuň bu hövesi (s. 110)

- onuň şadıyan nazarı (s. 113)
- onuň barmaklarınıň uçları (s. 117)
- onuň ussatlığı (s. 118)
- onuň köşge belet gızı (s. 121)
- onuň uzun tarıhı (s. 124)
- onuň ayalı (s. 127)
- onuň servi kamatı (s. 132)
- onuň kölegesı (s. 133)
- onuň revolyutsıyası (s. 135)
- onuň bütün gövresı (s. 139)
- onuň bälçigräk sesı (s. 141)
- onuň aydyan zatları (s. 142)
- onuň erı (s. 146)
- onuň dılı (s. 146)
- onuň iň yakın ruhı (s. 146)
- onuň gapısı (s. 147)
- onuň melemtil plaşınıň sınırları (s. 148)
- onuň öz ildeşi (s. 150)
- onuň takdırı (s. 150)
- onuň kıyamatlık atası (s. 150)
- onuň kontsertı (s. 154)
- onuň sözi (s. 158)
- onuň depesı (s. 159)
- onuň kirpiksiz gözü (s. 165)
- onuň häzir ruhını (s. 174)
- onuň obasınıň adı (s. 175)
- onuň yadı (s. 179)
- onuň söhbetı (s. 186)
- onuň uyasınıň ünsü (s. 187)
- onuň şabram gara saçı (s. 190)
- onuň üstü (s. 198)
- onuň göm-gök gözlerı (s. 201)
- onuň mecalsız sesı (s. 204)
- onuň enelik hovsalası (s. 205)
- onuň şol sözlerı (s. 206)
- onuň bar gürrüni (s. 207)
- onuň okara yalı gara gözlerı (s. 208)
- onuň yüregı (s. 304)
- onuň sapagı (s. 309)
- siziň yadıñız (s. 30)
- siziň saglığıñız (s. 31)
- siziň öyüñız (s. 37)
- siziň fazılatlıñız (s. 76)
- siziň diyyäniñız (s. 84)
- siziň hormatıñız (s. 95)

- siziñ adıñız (s. 105)
- siziñ iliñiz (s. 154)
- siziñ hayışiñız (s. 157)
- olarıñ keypini (s. 7)
- olarıñ toynaklarıñıñ astı (s. 15)
- olarıñ yanı (s. 20)
- olarıñ barmakları (s. 25)
- olarıñ barı (s. 74)
- olarıñ töveregi (s. 81)
- olarıñ hersi (s. 114)
- biziñ galamız (s. 64)
- biziñ aydımmızı (s. 82)
- biziñ meşhur klanımız (s. 87)
- biziñ dünyamız (s. 111)
- biziñ kiçicik dabaramız (s. 113)
- biziñ esası vezipamız (s. 118)
- biziñ haysımız (s. 129)
- biziñ öyümüz (s. 143)
- biziñ öz erlimiz (s. 153)
- biziñ dostumuz (s. 153)
- biziñ iñ ulımız (s. 158)
- biziñ ofitserlerimiz (s. 202)
- biziñ hakımız (s. 315)
- olarıñ kāsini (s. 115)
- olarıñ garası (s. 154)
- olarıñ alı hezretleri (s. 168)
- olarıñ ekiz gızı (s. 178)
- olarıñ özleri (s. 359)
- olarıñ gazetı (s. 490)
- olarıñ gazabı (s. 507)
- biziñ yanımız (s. 20)
- biziñ klanımızıñ kumiri (s. 24)
- biziñ obamız (s. 44)
- biziñ iñ gerekli adamlarımızıñ biri (s. 320)
- biziñ tatyana tekinskayamız (s. 360)
- bularıñ barını (s. 44)
- bularıñ hemmesi (s. 139)
- şolarıñ barı (s. 50)
- şolarıñ profsoyuzı (s. 117)
- şolarıñ tovakgası (s. 154)
- şolarıñ biri (s. 163)
- şolarıñ üçüsi (s. 200)
- şolarıñ biri (s. 200)
- şolarıñ güycüni (s. 503)
- munuñ sadalığı (s. 96)

munuñ özi (s. 104)

2.2.1.2. Belirtisiz İsim Tamlaması

gar tozgaları (s. 7)

gaz ayagı (s. 7)

Tver bulvarı (s. 8)

öz duygusu (s. 8)

gılavlı sesi (s. 8)

saz mugallıması (s. 8)

bir tokga gar: (s. 8)

öten yıl (s. 8)

öz sıırım (s. 9)

doglan günü (s. 9)

Tatyana günü (s. 9)

aktlar zalı (s. 9)

Ulı Nikita köçesi (s. 10)

Nikitsk dervezesi (s. 10)

Mohovaya köçesi (s. 10)

yaşayış cayı (s. 11)

dövlet hasabı (s. 11)

dınç günleri (s. 11)

öz klasdaşı (s. 11)

Hıtay gülleri (s. 11)

maşgala daragtı (s. 12)

Anna günü (s. 12)

öz gızı (s. 13)

Şol üçü (s. 13)

çep ayagı (s. 13)

Tat'yana günü (s. 13)

ellikli golları (s. 13)

alma yalı gızaran , possuca yañakları
(s. 13)

çırmaşan tegelek dalbarı (s. 11)

yetginceklik çırgı (s. 14)

cuvanlık heseri (s. 14)

sırlı muhabbet uçgunları (s. 14)

yakımlı çakılık (s. 15)

ayak sesi (s. 15)

garaşılmadık sözi (s. 15)

gögümtil gözleri (s. 15)

garagol pãli (s. 15)

şu gözelligi (s. 15)

agramalı gövrãni (s. 16)

öz eneleri (s. 16)

geñ ikbalı garaca gızı, (s. 17)

- öz kinyaginyası (s. 17)
- öz duygusu (s. 17)
- merhemetli matuşkası (s. 17)
- yuka yürekli, yumşak hasiyetli ecesi (s. 18)
- çagalık dövrü (s. 19)
- ak tül'den işlikli, sarı reñkli tafta tutusu (s. 19)
- köne corası (s. 19)
- çel egni (s. 19)
- sag egni (s. 19)
- tekiz daralan şar gara saçı (s. 19)
- pitneçilik ruhu (s. 20)
- sähra balası (s. 20)
- üytgeşik geyimi (s. 20)
- ay oragı (s. 20)
- üznuksiz tapırdısı (s. 35)
- çaga sesi (s. 35)
- bütün gövresi (s. 38)
- eziz atası (s. 39)
- öz cagası (s. 40)
- Türkmen ülkesi (s. 52)
- geñ göresi (s. 53)
- öz şahsı (s. 56)
- güyz gicesi (s. 58)
- baş serkerdesi (s. 58)
- agras sesi (s. 62)
- gış gicesi (s. 68)
- enyekelik vezipesi (s. 72)
- gamhor enekesi (s. 74)
- saz mugallıması (s. 74)
- teatr sahnası (s. 82)
- meşhur köprüsi (s. 98)
- geografiya mugallıması (s. 101)
- minnetdarlık duygusu (s. 101)
- nemets dili mugallıması (s. 106)
- Uspenskiy ibadathanası (s. 107)
- öz çagalık yılları (s. 112)
- gar tokgası (s. 112)
- öz goñşusu (s. 112)
- pikir yumagı (s. 113)
- uçursız mähirli mlayımlığı (s. 113)
- harp yıgnaycı (s. 113)
- öy eyesi (s. 114)
- soñkı dialogı (s. 117)
- senagat kārhanası (s. 118)
- saldamlı sesi (s. 118)

- ol bayramı (s. 119)
- tâze yıl bayramı (s. 119)
- şatlık duygusu (s. 119)
- arassa otağları (s. 119)
- aynadaki şekili (s. 119)
- söygüli prelyudiyası (s. 119)
- alma şerbeti (s. 119)
- yürek şatlığı (s. 119)
- garanşılmadık çağı (s. 120)
- garabagir enekesi (s. 121)
- durmuş toyu (s. 122)
- toy saçağı (s. 122)
- Frantsuz dili (s. 123)
- gülgün reñki (s. 124)
- öz mertebâni (s. 125)
- tualet stolu (s. 127)
- ullakan öyü (s. 129)
- zenan geyimi (s. 129)
- sövda gämisi (s. 129)
- Frantsuz deñizçileri (s. 130)
- güyzki bulvarları (s. 130)
- gış giceleri (s. 132)
- gahar-gazap kâsesi (s. 135)
- gabahat mitingleri (s. 135)
- gahar-gazap kâsesi (s. 137)
- öz kardeşleri (s. 138)
- Skvotsov İmperiya üçilişçesi (s. 138)
- çay vagtı (s. 139)
- Yürek duygusu (s. 140)
- şampan çüyşesi (s. 140)
- öz pikiri (s. 146)
- puşman duygusu (s. 147)
- Natali dayzası (s. 170)
- kagızlı buyruğı (s. 177)
- öz poeması (s. 179)
- ıgtıbarlı ideğçisi (s. 186)
- enelik nazarı (s. 187)
- gış gicesi (s. 187)
- hut özi (s. 188)
- tovuk cüyceleri (s. 188)
- yag damcası (s. 189)
- durmuş tolkunı (s. 189)
- öz mertebesi (s. 192)
- minnetdarlık duygusu (s. 193)
- sorag alamatları (s. 195)
- eyran halısı (s. 197)

öz nomeri (s. 201)	Gökdepe müzeyi (s. 311)
vatan topragı (s. 204)	Gökdepe galası (s. 311)
agaç sütü (s. 307)	halı sergisi (s. 316)
dag yolu (s. 309)	iş dolandırıcısı (s. 317)

2.2.2. Sıfat Tamlaması

Ak yelek (s. 7)	haşamlı ızlar (s. 7)
Ak yelek yalı gaymalaşyan gar tozgaları (s. 7)	uçup-gonyan gara gargalar (s. 7)
gök, orayarı, mämişi, yaşıl renkli demir (s. 7)	gara gargalar (s. 7)
kä yer (s. 7)	çakır sesler (s. 7)
gırmızı çerepitsa bilen üsti örtülen iki-üç-dört gat cayların gerşi (s. 7)	giñ pencire (s. 7)
gırmızı çerepitsa (s. 7)	yılçır övüşginler (s. 7)
iki-üç-dört gat caylar (s. 7)	duran Tatyana (s. 7)
gabat garşıda dikligine uzalıp gidyän daracık köçä (s. 7)	çalaca pitikläp (s. 7)
dikligine uzalıp gidyän daracık köçä (s. 7)	täze päkize libas (s. 7)
bu sözleri (s. 16)	päkize libas (s. 7)
daracık köçä (s. 7)	şol pursat (s. 8)
çep burç (s. 7)	bir zad (s. 8)
beyik buthana (s. 7)	şol iki söz (s. 8)
nayzalı gümmez (s. 7)	iki söz (s. 8)
	şadıyan saz mugallıması (s. 8)
	yörgünli söz (s. 8)
	yere gaçan ellikler (s. 8)

tokga gar (s. 8)	tutulan günü (s. 9)
yası ressorlı, gapıları gerpli kareta (s. 8)	şol gün (s. 9)
yası ressorlı gapı (s. 8)	baş korpusı (s. 10)
ol-pitneçi (s. 8)	düvülen sag elini (s. 10)
gılavlı ses (s. 8)	sag elini (s. 10)
dogumlu olgan (s. 8)	yörän yoda (s. 10)
şol galdav student (s. 8)	gülümsireyän graf (s. 10)
çep yañak (s. 8)	gäzece mavut mundir (s. 10)
giñ mañlay (s. 8)	mavut mundir (s. 10)
göm-gök gözli (s. 8)	dik yakaları akça yüpek işlikli (s. 10)
sırdam boyly (s. 8)	dik yakalaı (s. 10)
soñkı mahallar (s. 8)	akça yüpek (s. 10)
väşiräk äheñli ses (s. 8)	gızıl suv (s. 10)
äheñli ses (s. 8)	çayılan begzada (s. 10)
tekepbirlik yelgin (s. 8)	gövsüllän geyim (s. 10)
bir hepde (s. 8)	garıp student (s. 10)
şeyle vaka (s. 8)	göçgünli dilevar (s. 10)
şol gün (s. 8)	çıkyan göçgünli dilevar (s. 10)
agır nähoşlandıgını (s. 8)	ulı goh (s. 10)
gıñır gılıklı naçal'nitsa (s. 9)	ulı akım (s. 10)
jirafa boyunlı naçal'nitsa (s. 9)	iki at (s. 10)
uzın boyly naçal'nitsa (s. 9)3	bezelen sanya (s. 10)
	bir ulı üyşmeleñ (s. 10)

garlı tmmek (s. 10)	bir yer (s. 11)
bir zat (s. 10)	Yalpıldayan parket polli mıhmanhanası (s. 11)
gara palto (s. 10)	
geplep duran gara paltolı dostu (s. 10)	gızgılt gülli oboy yelmenen divarları drli kartinalı mıhmanhanası (s. 11)
şemallı ayaz (s. 10)	goñras mebelli mıhmanhanası (s. 11)
bir yıl (s. 10)	ileri burçda duran goçak royal (s. 11)
şu dvr (s. 10)	goçak royal (s. 11)
garagol oğlan (s. 10)	bu osobiniyak (s. 11)
uçursız zehinli (s. 10)	dörtgırañ havlusı (s. 11)
şol üçilişçe (s. 10)	receli taraşlanan goşa alleya (s. 11)
Üç yaş ulı (s. 10)	ortası kiçicik fontanlı goşa alleya (s. 11)
gedemsi begzada: (s. 10)	11)
her hili pirim (s. 10)	bir mahal (s. 11)
dürpli y (s. 11)	bu osobiniyak (s. 11)
daracık, uzun köçe (s. 11)	körpe Milyutinler (s. 12)
bir garrı kempir (s. 11)	kaşañ osobiniyak (s. 12)
garasöymez kempir (s. 11)	bezemen otaglar (s. 12)
kirini yuvyan çoru (s. 11)	daş basgançaklar (s. 12)
bazarına gidyn çoru (s. 11)	salıhatlı baş eygen sadık şveytsar (s. 12)
biş-dşni edyn çoru (s. 11)	
içerisine serencam beryn çoru (s. 11)	livreyli lakey (s. 12)
bir yıl (s. 11)	yetişikli attutar (s. 12)
ıgtıbarlı dostı (s. 11)	bezemen gorniçin (s. 12)

iñ soñkı eyesi (s. 12)	bu ulı osobiniyak (s. 13)
gürpli kinyaz (s. 12)	hısırdap yören Polina (s. 13)
kiçi kız (s. 12)	goca bagban (s. 13)
gadımı osobiniyak (s. 12)	çep ayagı agsak atbakar (s. 13)
ofitser doğan (s. 12)	pähimli yolbaşçı (s. 13)
otstavka çıkan harbı ministr (s. 12)	mıhmansöyer öyden (s. 13)
ulı gız (s. 12)	köne tanışlar (s. 13)
bu vaka (s. 12)	köne osobinayak (s. 13)
on yedi yaşına yeten Tat'yana (s. 12)	päkize ak garı (s. 13)
iki yaş ulı cora (s. 12)	on yedi yaşı (s. 13)
mähirli ayal doğan (s. 12)	ak bulutlara (s. 13)
berlen özbaşdak otag (s. 12)	giñ mañlay (s. 13)
ençe yıl (s. 12)	gar ovuntıklı sovuk ayna (s. 13)
kiçicik maşgala (s. 12)	göni köçe (s. 13)
mele saç (s. 12)	üstü çagalı kiçicik sanyanı (s. 13)
bu ak posalak ayal (s. 12)	nämedirbir zatlar (s. 13)
leyb-gvardiyaçı ofitser (s. 12)	gülüp baryan tokgaca gıza (s. 13)
bar guvancı (s. 13)	gundalan gurcak (s. 13)
gatı govı (s. 13)	iteklöp baryan şadıyan gızcağız (s. 13)
başga zatlar (s. 13)	inen sanya (s. 13)
ucupsızca bir sovgat (s. 13)	yıkılan gızcağaz (s. 13)
garaca gülüm (s. 13)	sanyadan kaçan gundaklı çağa (s. 13)
akca gülüm (s. 13)	garlı köçä (s. 14)

- bir güyç (s. 14)
- Uzın barmaklar (s. 14)
- uzak yaş (s. 14)
- aydın ıkbal (s. 14)
- dabarallı gün (s. 14)
- düşnüzsiz gussa (s. 14)
- bulaşık duygular (s. 14)
- soñkı yıl (s. 14)
- güçlenen bu düşnüzsiz gussa (s. 14)
- bay maşgala (s. 14)
- on yedi yaşlı ovadan gız (s. 14)
- Soñkı vagt (s. 14)
- yarım yıl (s. 14)
- ol instituti (s. 14)
- aşakdan gelen göçgünli ses (s. 14)
- ikinci gatına çıkyan halı düşekli
başgançak(s. 15)
- äyneqli Corc (s. 15)
- gülgün köynek (s. 15)
- uzın boylı, dolmuş gövrelı Adelina (s.
15)
- ovadan gız (s. 15)
- äyneqli gölner (s. 15)
- şatlıklı seslenen Adelina (s. 15)
- keltecik boylı, dıkız gövrelı, yası
yañaklı garrı (s. 16)
- şu oral ayal (s. 16)
- iki hanım (s. 16)
- mähirli Mombelli (s. 16)
- her hili yüz (s. 16)
- yaş hanımlar (s. 16)
- öz yanında duran Adelina (s. 16)
- hoşamatlı yıldırcaklayan Tat'yana (s.
17)
- garşılıklı, yakımsı cede (s. 17)
- hızmatkär ayal (s. 17)
- her näçe (s. 17)
- telim yıl (s. 17)
- şagalañlı märekä (s. 17)
- ulı tutumlu mıhmançılık (s. 17)
- täze kövüş (s. 17)
- Öten yıl (s. 18)
- täze alada (s. 18)
- şo gezek (s. 18)
- başga-başga zat (s. 18)
- yagşı atlar (s. 18)
- agsak Panteleymon (s. 18)
- dor alaşa (s. 18)

- gır alaşa (s. 18)
- erkek oğlan (s. 18)
- iki yaş ulı (s. 19)
- dabaralı tuş (s. 19)
- şol pırsat (s. 19)
- dik duran geynövli ekizler (s. 19)
- aşak eplen gız (s. 19)
- uçursız menikli gız (s. 20)
- hoş sözler (s. 20)
- yaş yigitler (s. 20)
- ak bedenli, servi kamatlı grafinya (s. 21)
- dana sözler (s. 24)
- incecik krovatlı, uzın pencireli, sarı şkaflı, kiçicik otağı (s. 28)
- kıyamatlık enesi (s. 41)
- salıhatlı sesi (s. 58)
- zarplı sesi (s. 67)
- şol ayazlı gış gicesi (s. 68)
- giñ hovlusı (s. 70)
- tıñkıca gövresi (s. 78)
- demir gözenekli kapası (s. 82)
- depesi gümmezli ak buthanalar (s. 86)
- yakımlı sesi (s. 96)
- inçecik ses (s. 112)
- saldamlı ses (s. 118)
- gıcalatlı ses (s. 140)
- Orta boylı, keneksi gövrelı, yası mañlaylı, gara ödikli yaş yigit (s. 157)
- sırlı yiğitler (s. 112)
- açık adam (s. 112)
- yaşır-yuşursız, açık adam (s. 112)
- ışnaklı mavı göz (s. 112)
- bälçireşip gelyän sanyalı gızlar (s. 112)
- gulakcınılı, kaça ädikli oğlan (s. 112)
- sanyada çabalanyan oğlan (s. 112)
- garlı köçeler (s. 112)
- Samır paltolı, beyik ökceli ädikli, ovadan hanım (s. 112)
- şadıyan gızlar (s. 112)
- uzın boylı, gara gayış tucurkalı, ädikli yaş yigit (s. 113)
- daracık köçe(s. 113)
- eli baydaklı işçi (s. 113)
- yigit ene (s. 113)
- birinci gezek (s. 114)
- känbir zat (s. 114)

- entek vagt (s. 114)
- tagamlı ıs (s. 115)
- depe saçı düşen, keltecik boylı, garınlak ussa (s. 115)
- huruşlı tabaklar(s. 115)
- goca ussa (s. 115)
- buyralı gara saçı(s. 116)
- hiç zat iymän, çilim çekip, sedasız oturan gök işçi bulzalı, togalak, şırkı yüzli adam (s. 116)
- togalak, şırkı yüzli işçi (s. 117)
- geçen sapar (s. 117)
- yogın ses (s. 117)
- eli açık adam (s. 118)
- comart hoca(s. 118)
- gızgılt gülli, süyri farfor gap (s. 118)
- uzın barmaklar (s. 118)
- Täze yıl (s. 119)
- yumşak gar (s. 119)
- galıñ garlı, çakır ayazlı Harkova (s. 119)
- dabızlı tanış ses (s. 119)
- enayı güller (s. 120)
- geñ zat (s. 120)
- yıgırtsız yüz (s. 120)
- iki telegramma (s. 121)
- iñ kiçi uya (s. 122)
- gözi yaşlı knyaginya (s. 122)
- durumsuz goñşu (s. 122)
- sabrı gaçan Tatyana (s. 123)
- bu sapar (s. 123)
- stola gözi düşen zenan (s. 123)
- balkıldayan goyun gözlerde gizlenen gaygı (s. 124)
- bir bulgur (s. 124)
- yanınlı sözler (s. 124)
- Gızgın çaydan bir-iki yola ovurtlan gözel (s. 124)
- bu hakikat (s. 125)
- acı hakikat (s. 125)
- bay gız (s. 125)
- aygıtlı hereket (s. 125)
- etimler öyü (s. 125)
- bu bakalar (s. 126)
- ençe otaglı, bağılı osobiniyak (s. 126)
- üç-dört sanı hızmatçı gız (s. 126)
- gözi bağılı guş (s. 126)
- bezemen otag (s. 126)

Sırdam boylı, ak köyneklı, gara syurtuklı görmegey jenap (s. 126)	divarlardan goparıp yören politseyler (s. 131)
gövher gaşlı yüzük (s. 126)	avulı sancı (s. 131)
iñ bagtılı ayal (s. 127)	gudratlı bir Dostu (s. 131)
bay öy (s. 127)	soñkı sözler (s. 131)
bu soval (s. 128)	başga söz (s. 132)
şo mahal (s. 128)	garañkı tümlük (s. 132)
bir gün (s. 128)	mert zenan (s. 132)
belalı övrüm (s. 128)	öten yıl iki (s. 132)
özbaşdak otaglı (s. 128)	birtopar tilsim (s. 132)
ograş bolup çıkan jurnalist (s. 128)	etim oğlan (s. 133)
zenan geyimi tikilyän ussahana (s. 129)	çözülen düvün (s. 134)
geçen hepde (s. 129)	çakır ayazlı şemal (s. 134)
hayasız politseyler (s. 129)	täze, päkize lıbas (s. 134)
işleyän çaphana (s. 130)	gadırlı goñşu (s. 135)
daşarı yurtdan gelen täze stanok (s. 130)	burnı gär gıllı nemets dili mugallıması (s. 135)
işçi geyimli yoldaşım (s. 130)	yarım yıl (s. 135)
yassıga yayılan saç (s. 130)	mähirli duyğı (s. 137)
gısgacık tekstli kagız (s. 130)	yüz yıl (s. 140)
iki-üç yola (s. 131)	bälçigräk ses (s. 141)
şol tekstli listovkalar (s. 131)	tutuk ses (s. 141)
	nätanış oğlan (s. 143)
	akca mermer piller (s. 144)

teyeneli sözler (s. 145)	söz beren yiğit (s. 180)
goyun gözli Oksana (s. 147)	yañakları gızaran şadıyan çıpar (s. 180)
tämiz hova (s. 148)	körpeçeli kese (s. 181)
vepalı söygü (s. 149)	eli bedreli, başı çalımtık yün yağlıklı, ayagı keçe ädikli, egib keltekçeli, al yanaklı yaş zenan (s. 182)
soldat şinelli eneke (s. 150)	reñki gopup giden könece gapı (s. 183)
gızıl gan (s. 150)	çım-gızıl yaşulı daş (s. 183)
zarplı ses (s. 158)	daracık mañlaylı kiçicik kelle (s. 184)
tukat ses (s. 161)	yakımsız duygu (s. 188)
gızıl köynek (s. 168)	badıhovalı pelsepe (s. 189)
çakır şemal (s. 168)	hakıkı durmuş (s. 191)
mähriban enekesi (s. 169)	gara pişik (s. 192)
şovunlı osobnyak (s. 169)	şovhunlı şäherler (s. 195)
çola, tukat osobnyak (s. 170)	ekegat caylar (s. 195)
ulı osobnyak (s. 171)	märekelı bulvarlar (s. 195)
gırmızı mahmalı gövşüllän yumşak kürsü (s. 171)	keçe ädikli, galıñ possunlı adam (s. 197)
bürünç şemdanda yanyan şemler (s. 171)	başı ak selleli, egni hıva sonlı, arrıcak adam (s. 198)
çürt-kesik boyun (s. 174)	yeke atlı, iki atlı paytunlar (s. 199)
dört söz (s. 175)	üçünci gezek (s. 200)
akca mercenler (s. 176)	ençeme köçe (s. 200)
pis adam (s. 178)	
somsa satıp duran lokgaca ayal (s. 178)	

- çüñ pikirler (s. 200)
- ak general (s. 200)
- gızıl atlas (s. 201)
- guv boyunlı mihman (s. 201)
- altın reñkli urnat (s. 202)
- harbı klub (s. 202)
- eycecik kupidonlar (s. 202)tTäze yıl (s. 206)
- gır atlı paytun (s. 208)
- ala gözli bir perizat (s. 208)
- ak telpekli adam (s. 209)
- ak telpekli mayor (s. 210)
- sapı seçekli gamçı (s. 210)
- uzın tirkece agaç (s. 211)
- gara öy (s. 212)
- hükümsüz sürgün (s. 305)
- İki bölek çal sakgallı Efendiyev (s. 306)
- iki mugallım (s. 306)
- sömmek telpekli, nah donlı, ayagı çokaylı, timarlanan gara sakgallı, görmegey yigit (s. 307)
- soganlı bitoçki (s. 308)
- ulı iş (s. 310)
- buyra saçlı, okara gözli, garaca murthlı cahıl (s. 310)
- iki sırdaş (s. 312)
- uzak gice (s. 314)
- selter suvlı grafi (s. 316)
- inçe yüzli,yuvaş sesli, epoleti zer seçekli şef (s. 317)
- sarı papka (s. 317)
- gimnaziyaçı gız (s. 318)
- ak gövünli, inancañ, sada adam (s. 319)
- täze at (s. 320)
- yekece bir mısal (s. 321)
- naharhana (s. 125)
- mihmanhana (s. 127)
- ussahana (s. 129)
- keselhana (s. 129)
- buthana (s. 138)
- şahadatnama (s. 164)
- börekhana (s. 176)
- aşhana (s. 199)
- hayışnama (s. 310)
- kitaphana (s. 312)
- gümürkhana (s. 328)

muhapbernama (s. 478)	Köpetdag (s. 40)
ruzinama (s. 478)	Gökdepe (s. 40)
muhapbetnama (s. 488)	Garagum (s. 53)
çayhana (s. 489)	Daşkent (s. 62)
ataşhana (s. 494)	
tussaghana (s. 497)	
azarhana (s. 514)	
payhana (s. 515)	
salamnaması (s. 526)	
vatanperver (s. 526)	
çaphana (s. 114)	
kärhana (s. 114)	
carnama (s. 117)	
günorta (s. 55)	
gündogar (s. 57)	
günbatar (s. 33)	
garayagız (s. 46)	
dayhana (s. 212)	
häsiyetnama (s. 90)	
garasöymez (s. 106)	
ıbadathana (s. 107)	
mihmansöyer (s. 13)	
kabulhana kabulhanasyna (s. 306)	

2.2.3. Sıfat-Fiil Grubu

gabat garşıda dikliğine uzalıp gidyän (s. 7)

gar olarıñ keypini göteryän (s. 7)

studentler olardan has agdıklık edyän (s. 10)

içerisine serencam beryän (s. 11)

biş-düşüni edyän (s. 11)

kirini yuvyan, bazarına gidyän (s. 11)

setanda-seyranda gara beryän (s. 20)

olara sın edyän (s. 21)

zatlari bilyän (s. 24)

sñırdan aladalı gelyän (s. 24)

hiç kimi görmeyän (s. 32)

göze çala ilyän (s. 32)

oñat görüşyän (s. 33)

serişde gısganman geçiryän (s. 33)

özlerine tarap dabırdap gelyän (s. 35)

ol alañı eteklöp gidyän (s. 36)

töverekde çala öbüsyän (s. 36)

elyaglığı bilen süpüryän (s. 32)

yüzünü yerden galdırmadık (s. 313)

sıyasatına garşı çakılığdığını (s. 325)

merkezden çetleşdirilcek bolunyandığına (s. 328)

hökümsiz sürgün edilyendicine (s. 328)

Saragt pristavlığına gitmelidigini (s. 328)

Russiya göçüp gidendigini (s. 330)

entejik saklancağıdığını (s. 330)

oları goybermeceğini (s. 333)

gen galandığını (s. 338)

takık haysıdığını (s. 338)

diymäge çemeleşyändigini (s. 345)

mekdep açandığı' (s. 347)

ene-ataların az deldigini (s. 348)

salam almadık (s. 349)

birden düybünden garaşılmadık (s. 15)

saçı-sakgalı sıyrılmadık (s. 28)

gämileri penalamadık (s. 52)

sakgalı-murtı sıyrılmadık (s. 71)

gıza hoş yakmadık (s. 72)

boynunu içinden çıkarmadık (s. 74)

bu ahvalı duymadık (s. 82)

şerebeli gıcalatını asla eşitmedik (s. 83)

- ençeme gün görmedik (s. 15)
- eglenmäge dağı takatı yetmedik (s. 22)
- kärdeşlerinden gizläp bilmedik (s. 304)
- Bir yatışını üytgetmedik (s. 320)
- Türkmen ilinde görlüp eşidilmedik (s. 321)
- srtıkdä görlüp eşidilmedik (s. 336)
- zat satın alıp görmedik (s. 102)
- oña buyrulan yumşuñ bitmän galcak (s. 32)
- bir zadı tutcak (s. 36)
- bir damarı üzüläycäk (s. 71)
- çıpar dağı äleme ayan bolcak (s. 111)
- hocayınlarıñ egcek (s. 118)
- öz-özgmden gaçıp gitcek (s. 125)
- boyun alcak bar günämi dökcek (s. 125)
- maña gara könük bercek (s. 128)
- yurtdan gelen täze stanogı alıp gitcek (s. 130)
- may ene gaytalanyar(s. 148)
- ol gıcalat patışa yakar(s. 158)
- pälvan yigit bolup etişer (s. 161)
- meñki bolsun diyer (s. 177)
- Karetnayaniñ golayından geçer (s. 180)
- gövnüñe getirer (s. 212)
- mazalı güyç-kuvnata geler (s. 519)
- samodercaviyäniñ sarsmaz (s. 82)
- işgär tapılmaz (s. 481)
- redaktsiya ömür yatan çıkmaz (s. 486)
- özlerinde galıp galmaz (s. 508)

2.2.4. İsim-Fiil Grubu

- tozgalarını sanamaga (s. 7)
- tokgalap zıñışmagı (s. 8)
- ıgtıyar almaga (s. 11)
- bir yerde dek oturmaga (s. 11)
- alıp çıkmak başaryar (s. 11)
- saçını tımarlamaga (s. 15)
- peyda bolmagı (s. 17)
- öyde eke oturmaga (s. 17)
- gıtagını aylamaga (s. 23)
- takal okamaga (s. 23)

advokat bolmagı (s. 23)	sogan artmaga (s. 102)
aydım aytmaga (s. 25)	kartoşka dogramaga (s. 102)
saz çalmaga (s. 25)	yumurtga çakmaga (s. 102)
meylisinde oturmaga (s. 30)	nahar bişirmäge (s. 102)
daşarık çıkmaga (s. 32)	dilevarlığını görkezmäge (s. 109)
çilim dolanmaga (s. 32)	vanna düşünmäge (s.114)
garşısında çıkmaga (s. 34)	dınç almaga (s.114)
gorpa gaçmagına (s. 36)	çilim çekmäge (s.117)
siñip gitmegine (s. 36)	govı gurmaga, köpeltmäge (s. 137)
yola goymaga (s. 50)	dolanıp gelmäge (s.138)
balı zayalatmagı (s. 53)	payapıldan geçmäge (s.162)
yagınıñ yakınlaşmagı (s. 58)	söz diymäge (s.175)
yerinden gobsunmaga (s. 69)	gövni galmaga (s.175)
sözlerini aytmagı (s. 73)	sesini kesmäge (s. 192)
acısını pürkmäge (s. 83)	tizräk etmäge (s.192)
ägä bolmagı (s. 87)	hokga çıkarmak (s. 15)
saglığını goramagı (s. 87)	gövnünü avlamak (s. 27)
yazıp durmagı (s. 87)	aglayanlığını-da saygarmak (s. 29)
ağzından çıkmagını (s. 87)	däri-derman etmek (s. 33)
pansionda yaşamagına (s. 89)	gospitala aşırmaq (s. 33)
kitap okamaga (s. 91)	sağlığını goramak (s. 33)
işimi tamamlamaga (s. 94)	yüzbe-yüz duşuşmak (s. 38) (s. 69)
et çapmaga (s. 102)	geymi bilen sazlaşmak (s. 40)

öyüni tapmak (s. 41)	ercel göreşmek (s. 141)
şuları govşurmak (s. 45)	şübheleri eñmek (s. 141)
elinden almak (s. 50)	ädimi atmak (s. 144)
halas etmek (s. 50)	şonı aytmak (s. 144)
yürekdedigini delillendirmekten (s. 58)	eyesi bolmak (s. 145)
odun goymak (s. 62)	galamızda uruşmak (s. 151)
kirşeni yuvmak (s. 72)	gan dökmek (s. 151)
Tat'yananı okatmak (s. 74)	bazara aylanmaktan (s. 194)
işi yumurmaktan (s. 82)	kofe buyurmak (s. 202)
nesihat arkalı özgertmek (s. 84)	gıçırdadıp galmaktan (s. 204)
yañadan gurmak (s. 84)	işlerini gowulandyrmak (s. 317)
nepesini dürsemek (s. 94)	ÿöly gurmak (s. 321)
maglumat soramak (s. 98)	satyn almakdan (s. 330)
onı gizlemek (s. 110)	gazeti döretmekden (s. 487)
ondan utanmak (s. 110)	ders bermek (s. 486)
çapdan çıkarmak (s. 117)	mayor gaharlanmadık (s. 496)
barıp gatymak (s. 120)	mugallımçılık etmek (s. 498)
mıhmanhanada yaşamak (s. 128)	kärinde işlemek (s. 504)
durmuşa çıkmak (s. 129)	ak-gök ekmek(s. 518)
öyli-işikli bolmak, (s. 129)	okuva gövnetmek (s. 520)
maşgala gurmak (s. 129)	müñkürlük etmek (s. 526)
ımıklı oylanmak (s. 141)	märekä gatişmagı (s. 17)
	pişik basışını (s. 27)

milt edişleri (s. 34)

degşip aydışı (s. 43)

hovsala yetişmeginiñ (s. 63)

kereşmeli yılğırışı (s. 113)

çilim çekişini (s. 124)

Movçuniñ övredişi (s. 131)

şol yatışını (s. 151)

bu açış (s. 166)

iş taşlayışları (s. 206)

obalara aylanışını (s. 312)

atda oturışı (s. 337)

ardıp oturışına (s. 515)

ecir çekişini (s. 524)

2.2.5. Zarf-Fiil Grubu

birdenem yine gaymalaşıp (s. 7)

gapıları gerpli karetaniñ ızından
dazladıp (s. 8)

öten yıl buzda tayıp (s. 8)

gızına käyiniş (s. 8)

gapdalından aydım aydıp (s. 9)

endikli kelemenledip, düşündirip (s. 9)

kempir Denisi törüne arkayıp (s. 11)

pencireniñ önüñden ayrılıp (s. 14)

bu tarıpa geleli bari garaşıp (s. 15)

mele atını ençe yola tarıplanıp (s. 18)

ızlı-ızına öñe çıkıp (s. 20)

Bodisko bilen yanaşıp (s. 26)

Yañakları bada-bat laplap yanan

Tat'yana tolgunıp (s. 20)

gämi agraslık bilen iran atıp (s. 30)

depämizi gırdırıp (s. 31)

çaganıñ gorpa gaçmagına ya guma
siñip (s. 36)

ak possunlı, boynundan asılıp (s. 40)

çilim dolanıp (s. 46)

ızlı-ızına suñşurıp (s. 76)

Naçal'nitsa üleşikden galıp baryana
dönüp (s. 77)

o şäherden o şähere göçüp-gonup (s.
90)

öz sözünde durup (s. 119)

Tatyana sesini çıkarman (s. 191)

bürünç mayatnigine seredip, sesini
çıkarmın (s. 318)

sözünü soñlaman (s. 320)	jañdarmalar tä barı tutulınça (s. 161)
duz datman (s. 336)	daglar dañ atınça (s. 522)
Marıda oturman (s. 355)	oña üçilişäniñ vagtlayınça (s. 525)
oña buyrulan yumşuñ bitmän (s. 32)	bilimdar köpeldiginçe (s. 518)
yasap beren zıncır bağı hacımı yitirmän (s. 47)	onuñ dinine garamazdan (s. 58)
okuv gutaran badına eglennän (s. 162)	garañhı gatlışanına garamazdan (s. 317)
kofe içmän (s. 314)	gapdalı şemli gadımı ikonanıñ asılgı duranlığına garamazdan (s. 524)
çoralar institutiñ hovlusundan ogrınça (s. 79)	yakasından ebşitläp tutagadan (s. 316)
dodagımı gancarıñça (s. 127)	

2.2.6. Tekrar Grubu

2.2.6.1. Aynen Tekrarlar

övrän-övrän (s.9)	gasın-gasın (s.29)
ızlı-ızına (s.10) (s.67) (s.121)	pete-pet (s.37)
penceläp-penceläp (s.13)	çalt-çalt (s.42) (s.77) (s.87) (s.101)
buyra-buyra (s.13)	loh-loh (s.44)
dürk-dürk (s.14)	hil-hil (s.49)
diriñ-diriñ (s.15)	yıgı-yıgı(s.55)
cıkır-cıkır (s.15) (s.112)	gıyçak-gıyçak (s.57)
belli-belli (s.17)	kovçum-kovçum (s.67)
başga-başga (s.18)	gul-gulalı (s.67)
bada-bat (s.24)	vagtal-vagtal (s.68)

mahal-mahal (s.69)

zıbır-zıbır (s.126)

asıl-asıl. (s.88)

aram-aram (s.505)

gürüm-cürüm (s.89)

hatar-hatar (s.497)

gıya-gıya (s.114)

2.2.6.2. Eş ve Yakın Anlamlı Tekrarlar

ür-tüg gar (s.8)

setanda-seyranda (s.20)

başlı-barat (s.7)

agdar-dündär (s.24)

hırın-dıkındı (s.8)

aklı-garalı (s.26)

Yalvar-yakar (s.11)

hödür-hezzet (s.31)

sabrı-takatı (s.11)

canı-teni (s.32)

aydım-sazsız (s.11) (s.25)

añk-tañk (s.44)

gol-pudak (s.12)

girdap-güzer (s.50)

edep-ekram (s.12) (s.93)

belentlik-peslik (s.50)

şay-sep (s.12)

inelge-çikalga (s.50)

ay-gün (s.12)

yol-yoda (s.50)

hat-sovat (s.12)

ot-çöp (s.51)

çürt-kesik (s.14)

ahı-halası (s.52)

derdi-gamı (s.14)

garıp-pukara (s.57)

canım-cigerim (s.14)

egrem-bugram (s.57)

gılık-häsiyet (s.16) (s.32)

şan-şöhret (s.69)

ör-gökden (s.18)

al-yaşıl (s.70)

gaygı-gamı (s.19)

çalam-çaş (s.75)

oy-pikir. (s.78) (s.108)

assa-yuvaş (s.122)

ur-tut (s.81)

ar-namıs (s.124)

övüt-nesihat (s.87)

üzlem-saplam (s.517)

kilçik-kelpez (s.92)

deñ-duşları (s.517)

elpe-şelpelik. (s.99)

ses-üyn (s.183)

yaşır-yuşursız (s.112)

dost-yarlar (s.517)

yüz-gözi (s.120)

çigrem-bugram (s.505)

geyim-gecim (s.122)

biş-duş (s.122)

2.2.6.3. Sayılı Tekrarlar

iki-üç yol (s.130)

bir-iki yola (s.124)

üç-dört sanı (s.126)

birki (s.64)

bäş-altı sanı (s.26)

iki-üç-dört gat (s.7)

iki-üç yıl (s.26)

altı-yedi (s.74)

biri-birine assırnlık (s.63)

iki-üç (s.91)

iki-üç yol (s.87)

Bäş-altı sanı (s.104)

2.2.6.4. Zıt Anlamlı Tekrarlar

barı-yogı (s.26)

gelim-gidimlidi (s.11)

dura-bara (s.25)

2.2.6.5. İlaveli Tekrarlar

zım-zıyat (s.526)

çım-gızıl (s.518)

döp-dessurlar (s.486)

tep-tekiz (s.212)

büs-bütün (s.306)

yom-yok (s.7)

göm-gök göz (s.8)

gap-gara (s.22)

dım-dırslık (s.25) (s.60)

reñbe-reñ güller (s.70)

yap-yañam (s.104)

2.2.7. Edat Grubu

2.2.7.1. Eksiz Birleşenler

Bilen

çerepitsa bilen (s. 7) (s. 218)

atlar bilen (s. 8) (s. 269)

söz bilen (s. 8) (s. 421) (s. 502)

Tanya bilen (s. 8) (s. 25) (s. 244)

student bilen (s. 8) (s. 48) (s. 233)

Dandevil bilen (s. 8) (s. 18) (s. 404)

hatarlar bilen (s. 10)

Davidov bilen (s. 10)

Denis Baturin bilen (s. 10) (s. 14)

edep-ekram bilen (s. 12)

Şahovskiy bilen (s. 12)

maşgalası bilen (s. 12)

garagollık bilen (s. 13)

bagban bilen (s. 13)

ekizleri bilen (s. 14)

uçgunları bilen (s. 15)

gıtağı bilen (s. 15)

usullık bilen (s. 16)

Adelina bilen (s. 20)

Lazovskaya bilen (s. 21)

geyimi bilen (s. 21) (s. 22)

zenanlar bilen (s. 22) (s. 345)

assırınlık bilen (s. 22)

dağlılar bilen (s. 22)

durşu bilen (s. 24)

nâz bilen (s. 25)

Bodisko bilen (s. 25)

höves bilen (s. 26) (s. 31) (s. 40)

şeylelik bilen (s. 27)

bälçiklik bilen (s. 27)

ısı bilen (s. 29)

dayzası bilen (s. 29)

agrashık bilen (s. 30)

ävmezlik bilen (s. 30)

ganatı bilen (s. 30)

yanı bilen(s. 32)

teni bilen(s. 32)

komandır bilen(s. 32)

knyaz' bilen(s. 32) (s. 33)

vekil bilen (s. 33)

Gargarina bilen (s. 33)

mılakatlılık bilen (s. 33)

meyliñ bilen (s. 35)

içi bilen (s. 36)

güyci bilen (s. 36)	Skobelev bilen (s. 42)
umıdıgärlik bilen (s. 36)	sävlik bilen (s. 42)
uslu bilen (s. 36)	dıkgat bilen (s. 46)
ayası bilen (s. 36)	çalasnlık bilen (s. 47)
garaçını bilen (s. 37)	romantika bilen (s. 48)
elyaglığı bilen (s. 37)	usullık bilen (s. 49)
emay bilen (s. 37)	dilevarlık bilen (s. 50)
kapitanı bilen (s. 37)	çöp bilen (s. 51)
Milyutina bilen (s. 37)	hoşallık bilen (s. 51)
general bilen (s. 38)	epgek bilen (s. 52)
serkerde bilen (s. 38)	ruslar bilen (s. 58)
yeñillik bilen (s. 38)	gar bilen (s. 71)
ilki bilen (s. 39)	biperbaylık bilen (s. 73)
mina bilen (s. 39)	mercen bilen (s. 76)
Şçerbak bilen (s. 39)	ölçeg bilen (s. 77)
geymi bilen (s. 40)	gözün bilen (s. 86)
Milyutina bilen (s. 40)	yelpevacı bilen (s. 86)
kareta bilen (s. 41)	dabara bilen (s. 87)
hatı bilen (s. 41)	siz bilen (s. 92)
usullık bilen (s. 39) (s. 45)	kinaya bilen (s. 95)
generalı bilen (s. 42)	uns bilen (s. 96)
niyet bilen (s. 42)	ihlas bilen (s. 99)
garamayak bilen (s. 42)	ses bilen (s. 104)

yigit bilen (s. 106)

Nagnibeda bilen (s. 113)

mılayımlık bilen (s. 116)

Dmitrievna bilen (s. 121)

hudojnik bilen (s. 126)

sabırsızlık bilen (s. 127)

praktika bilen (s. 137)

henek bilen (s. 140)

basım bilen (s. 140)

gödeklik bilen (s. 144)

dıkgat bilen (s. 171)

Usul bilen (s. 174)

graf bilen (s. 178)

bolşevikler bilen (s. 326)

hayallık bilen (s. 326)

çay bilen (s. 339)

umit bilen (s. 340)

erkekler bilen (s. 342)

gelinler bilen (s. 342)

Grudzinskiy bilen (s. 347)

kakam bilen (s. 348)

dänen bilen (s. 351)

magrur bilen (s. 352)

mata bilen (s. 354)

molla bilen (s. 357)

Yalı

ak yelek yalı (s. 7)

tazelenen yalı (s. 8)

bolyan yalı (s. 8)

edyän yalı (s. 10)

dub yalı (s. 10)

geçirmez yalı (s. 11)

Denis yalı (s. 11)

peçek yalı (s. 11)

doganlar yalı (s. 12)

yüpek yalı (s. 12)

hemişekisi yalı (s. 13)

duran yalı (s. 15)

diyen yalı (s. 16)

oglan yalı (s. 18)

yok yalı (s. 19)

ornaşan yalı (s. 21)

yılan yalı (s. 24)

siz yalı (s. 25)

ulugız yalı (s. 25)

keyik yalı (s. 28)	bar yalı (s. 71) (s. 232)
bägül yalı (s. 28)	kanagatlanan yalı (s. 77)
nar yalı (s. 31)	laçın yalı (s. 78)
dağlılar yalı (s. 35)	batbörek yalı (s. 79)
Skobelev yalı (s. 38)	kölçe yalı (s. 84)
uran yalı (s. 45) (s. 48)	leñneç yalı (s. 88)
bar yalı (s. 47)	yılğırın yalı (s. 91)
gaya yalı (s. 50)	däl yalı (s. 92)
derya yalı (s. 53)	gelşiksiz yalı (s. 98)
han yalı (s. 54)	Adelina yalı (s. 100)
agılı yalı (s. 55)	şapbat yalı (s. 101) (s. 115)
köp yalı (s. 56)	bar yalı (s. 106)
can yalı (s. 60)	teñne yalı (s. 107)
tilki yalı (s. 61)	öñküsi yalı (s. 111)
dilleşen yalı (s. 63)	peşmek yalı (s. 117)
sepilen yalı (s. 64) (s. 66)	ayna yalı (s. 119)
turşı yalı (s. 66)	aylanan yalı (s. 120)
gızı yalı (s. 68)	guş yalı (s. 126)
yaltanyan yalı (s. 69)	hanım yalı (s. 126)
doñan yalı (s. 69)	günki yalı (s. 127)
güller yalı (s. 70)	goyberyän yalı (s. 211)
üzüläycäk yalı (s. 71)	gören yalı (s. 212)
yitiräycäk yalı (s. 71)	buz yalı (s. 506)

köşeşen yalı (s. 507)

yigitler yalı (s. 512)

garamık yalı (s. 513)

ımızganan yalı (s. 516)

oturan yalı (s. 135) (s. 235) (s. 291) (s. 518)

Dnepr yalı (s. 523)

hemişekisi yalı (s. 244) (s. 238) (s. 526)

Kimin

bu gün kimin (s. 20)

gülâlek kimin (s. 35)

sallançak kimin (s. 98)

topaz kimin (s. 116)

kendirik kimin (s. 344)

daşlar kimin (s. 494)

guzı kimin (s. 522)

gurt kimin (s. 522)

İçün

sen için (s. 15)

kim için (s. 15)

nâme için (s. 17) (s. 20)

gelcegi için (s. 27)

avlamak için (s. 27)

Tanya için (s. 28)

çarlaklar için (s. 30)

meñ için (s. 31) (s. 134) (s. 142)

Rodion için (s. 33)

gözlâni için (s. 39)

sazlaşmak için (s. 40)

govşurmak için (s. 45)

gepleşmek için (s. 58)

şolar için (s. 68)

serkerde için (s. 69)

onuñ için (s. 77)

geçmek için (s. 81)

bilmek için (s. 85)

Tat'yana için (s. 89)

müşderi için (s. 129)

şoñ için (s. 133)

Skvortsov için (s. 140)

aytmak için (s. 144)

göreşmek için (s. 157)

bâhbidiñiz için (s. 165)

çüyşâ için (s. 185)

özüm için (s. 185)

toy için (s. 187)

demlemek için (s. 188)

bolmak için (s. 205)

yakmak için (s. 206)

okuwçylar için (s. 312)

mekdepleri için (s. 312)

çaphanamız için (s. 319)

iş için (s. 323) (s. 328)

çözmek için (s. 325)

hatırañız için (s. 339)

salmak için (s. 340)

ayal için (s. 342)

derman için (s. 342)

hakı için (s. 352)

söhbetdeşleri için (s. 359)

Türkmen için (s. 483)

front için (s. 494)

pencire için (s. 510)

Sebäpli

goşulanı sebäpli (s. 96)

gatnaşanıñız sebäpli (s. 117)

bolanı sebäpli (s. 488)

Zerarlı

men zerarlı (s. 30)

sebäpler zerarlı (s. 54)

liberallığı zerarlı (s. 121)

şol zerarlı (s. 133)

hötcetligiñ zerarlı (s. 144)

yapılmagı zerarlı (s. 495)

bilmeyänligim zerarlı (s. 510)

gepleyänligi zerarlı (s. 519)

duygısı zerarlı (s. 526)

geleñsizligiñiz zerarlı (s. 305)

çakylygy zerarlı (s. 309)

güneniz zerarlı (s. 325)

Boyunça

endigi boyunça (s. 47)

Teolofiya boyunca (s. 75)

dokument boyunça (s. 105)

tovakgası boyunça (s. 154)

däbi boyunça (s. 186)

Hakda

näme hakda (s. 10)

siz hakda (s. 47)

nameler hakda (s. 49)

yagdayım hakda (s. 127)

sen hakda (s. 136)

halısı hakda (s. 198)

Söygi hakda (s. 208)

kinyaz hakda (s. 320)

yılı hakda (s. 341)

Nazar hakda (s. 361)

Hakında

gızı hakkında (s. 26)

gürleşendigi hakkında (s. 42)

yörenligi hakkında (s. 42)

gzgeler hakkında (s. 84)

kümsük hakkında (s. 141)

söygi hakkında (s. 149)

köpelyändig hakkında (s. 160)

tamamı hakkında (s. 479)

mekdep hakkında (s. 512)

Barada

meñzemeyänligi barada (s. 17)

yolları barada (s. 20)

ol barada (s. 27)

grafinya barada (s. 34)

gız barada (s. 37)

dakanlığı barada (s. 40)

nameler barada (s. 41)

çıkanlığı barada (s. 42)

geçmiş barada (s. 43)

söveşleri barada (s. 43)

özgertmek barada (s. 48)

ıkbalı barada (s. 50) (s. 146)

düşlänligi barada (s. 53)

mesele barada (s. 55)

batırlığı barada (s. 57)

bilendigi barada (s.66)

gelcekdigi barada (s. 66)

gerekligi barada (s. 66)

özi barada (s. 75)

yolagçı barada (s. 93)

gözel barada (s. 93)

pul-serişde barada (s. 99)

adamkärçiligi barada (s. 101)	ak general barada (s. 200)
diyilyändigi barada (s. 101)	hezillikleri barada (s. 203)
mümkindigi barada (s. 106) (s. 121)	sıyasat barada (s. 207)
duşuşık barada (s. 107)	sen barada (s. 207)
cerimeleri barada (s. 116)	yıgnak barada (s. 308)
tarapı barada (s. 125)	adıllık barada (s. 310)
revolyutsiyası barada (s. 134)	men barada (s. 313)
gapışçakdıgı barada (s. 134)	gelmänligi barada (s. 317)
inşener barada (s. 136)	gowulandırmak barada (s. 317)
sözi barada (s. 136)	Atabayev dağı barada (s. 317)
şolar barada (s. 137)	aragatnaşığı barada (s. 318)
övrümler barada (s. 151)	gonşın barada (s. 322)
bağışlayandığı barada (s. 153)	hadısalar barada (s. 324)
artyandığı barada (s. 160)	üyşmeleni barada (s. 324)
edermenligi barada (s. 161)	gerektigi barada (s. 325)
o barada (s. 162) (s. 173)	hayışnaması barada (s. 328)
durmuşı barada (s. 162)	bolyanlığı barada (s. 334)
adamlar barada (s. 164)	mekdep barada (s. 341)
siz barada (s. 165) (s. 305)	mekdep işleri barada (s. 347)
zatlar barada (s. 168)	açandığı barada (s. 347)
çıkanlığı barada (s. 172)	uçmak barada (s. 357)
Svetlana barada (s. 187)	nazar barada (s. 360)
däldigi barada (s. 192)	güyyci barada (s. 363)

cahan urşı barada (s. 383)

tarıhı barada (s. 384)

makalaları barada (s. 384)

derecesi barada (s. 384)

ders bermek barada (s. 385)

Tirac barada (s. 387)

durmuşlı barada (s. 498)

balıkçılar barada (s. 498)

ol barada (s. 504)

boşatmak barada (s. 505)

ıkbalı barada (s. 525)

gazet barada (s. 526)

zerurlığı barada (s. 526)

mezkur barada (s. 526)

Arkalı

nesihat arkalı (s. 84)

ruzınama arkalı (s. 478)

gazet arkalı (s. 484) (s. 485) (s. 488)

2.2.7.2. Yönelme Hâl Eki İle Birleşenler

+(A) çenli

yañaklarına çenli (s. 13)

cılavlarına çenli (s. 15)

damarlarına çenli (s. 24)

agzına-burnuna çenli (s. 30) (s. 181)

altı-yedi yaşına çenli (s. 74)

günortana çenli (s. 99)

çugdamlaşına çenli (s. 101)

gapısına çenli (s. 108)

uçlarına çenli (s. 116)

birmahalına çenli (s. 124)

gapa çenli (s. 153)

mahalına çenli (s. 171)

agzına çenli (s. 174)

çaka çenli (s. 177) (s. 192)

satanlara çenli (s. 180)

fasonına çenli (s. 187)

guşluga çenli (s. 208)

mahallara çenli (s. 310)

boynuna çenli (s. 318)

çakılığa çenli (s. 325)

agşama çenli (s. 363)

stantsiyasına çenli (s. 513)

ahırına çenli (s. 520)

depesine çenli (s. 11)

yere çenli (s. 35)

kirlerine çenli (s. 51)

güne çenli (s. 58) (s. 99) (s. 129) (s. 166) (s. 170) (s. 484)

dervezesine çenli (s. 70)

henize çenli (s. 82) (s. 108) (s. 132) (s. 198) (s. 316) (s. 355) (s. 484) (s. 522)

kofe çenli (s. 95)

gününe çenli (s. 146)

öyläne çenli (s. 191)

mämelerine çenli (s. 201)

şindize çenli (s. 306)

tinine çenli (s. 338)

+(A) deñiç

şindize deñiç (s. 99)

henize deñiç (s. 102) (s. 147)

şoña deñiç (s. 146)

+(A) görä

aytmagina görä (s. 43) (s. 363)

güycüne görä (s. 58)

aytmagina görä (s. 494)

eşitmişine görä (s. 75)

+(A) tarap

zenanlara tarap (s. 20)

kovçumına tarap (s. 22)

gapa tarap (s. 28) (s. 143) (s. 147) (s. 305)

ata tarap (s. 35)

oña tarap (s. 36) (s. 60) (s. 103) (s. 157)

Dmitriyevna tarap (s. 38)

hana tarap (s. 63)

adama tarap (s. 71)

Svetlana tarap (s. 81)

ibadathanasına tarap (s. 108)

duralgasına tarap (s. 120)

gazana tarap (s. 152)

Manjura tarap (s. 157)

Panteleymona tarap (s. 184)

paytuna tarap (s. 209)

kapitana tarap (s. 306)

bazaryna tarap (s. 307)

daga tarap (s. 316)

yıldızlara tarap (s. 354)

molla tarap (s. 481)

obasına tarap (s. 496)

Demidoviçe tarap (s. 20)

Dandevile tarap (s. 26)

özlerine tarap (s. 35)

özüne tarap (s. 36) (s. 106) (s. 112) (s. 143) (s. 183) (s. 489)

yadıgräligine tarap (s. 163)

köle tarap (s. 188)

eyesine tarap (s. 335)

öye tarap (s. 348)

deñze tarap (s. 499)

bize tarap (s. 515)

şol tarapa (s. 40) (s. 163)

o tarapa (s. 317) (s. 522)

bu tarapa (s. 522)

+(A) bakan

dostuna bakan (s. 10)

çaga bakan (s. 14)

obalara bakan (s. 36)

lazareta bakan (s. 37)

Rodiona bakan (s. 37)

atına bakan (s. 38)

goşhaltasına bakan (s. 45)

gündogara bakan (s. 65)

oña bakan (s. 75)

gapa bakan (s. 86) (s. 126)

bazara bakan (s. 119)

günbatara bakan (s. 199)

grafinya bakan (s. 209)

gimnaziya bakan (s. 305)

gürükhana bakan (s. 332)

kakasına bakan (s. 359)

sähralara bakan (s. 524)

giñişligine bakan (s. 53)

öylerine bakan (s. 166)

öyüne bakan (s. 309) (s. 512)

+(A) sarı

Moskva sarı (s. 151)

mugallıma sarı (s. 526)

galasına garşı (s. 34)

bize garşı (s. 62)

sübsesine garşı (s. 148)

ofitserlere garşı (s. 205)

+(A) golay

yıla golay (s. 58)

aya golay (s. 58) (s. 520)

sagada golay (s. 108) (s. 148)

ona golay (s. 520)

yüze golay (s. 50)

müñe golay (s. 154)

+(A) garaman

ızına garaman (s. 332)

+(A) garamazdan

muña garamazdan (s. 145)

gatlşanına garamazdan (s. 317)

duranlığına garamazdan (s. 525)

dinine garamazdan (s. 58)

görkezmegine garamazdan (s. 108)

2.2.7.3. Ayrılma Hal Eki İle Birleşenler**+dAn bəri**

ondan bəri (s. 10) (s. 17) (s. 46) (s. 132) (s. 341)

vagtdan bəri (s. 11)

yıldan bəri (s. 11) (s. 139) (s. 347)

yıllardan bəri (s. 12) (s. 23)

şondan bəri (s. 18) (s. 37) (s. 42) (s. 125) (s. 312)

çagalıkdan bəri (s. 21)

başıkdan bəri (s. 64)

aydan bəri (s. 74)

hoşlaşıkdan bəri (s. 74)

vagtdan bəri (s. 112) (s. 122) (s. 159) (s. 181)

ağşamdan bəri (s. 161)

maydan bəri (s. 165)

çagalığından bəri (s. 170)

vagtdan bəri (s. 347)

häliden bəri (s. 44) (s. 77) (s. 116) (s. 307)

günümden bəri (s. 45)

ertitinden bəri (s. 75)

körpelikden bəri(s. 99)

günden bəri (s. 99) (s. 110) (s. 129) (s. 149) (s. 186) (s. 330)

hepdeden bəri (s. 169)

köpden bəri (s. 189)

eyyämden bəri (s. 206)

+dAn ön

menden ön (s. 130)

Adelinadan ön (s. 18)

şondan ön (s. 40)

+dAn ozal

mundan ozal (s. 206)

şundan ozal (s. 498)

+dAn soñ

birhayukdan soñ (s. 44) (s. 51) (s. 100)
(s. 110) (s. 124) (s. 204) (s. 315)

sapakdan soñ (s. 75)

agşamdan soñ (s. 75)

şondan soñ (s. 89) (s. 94) (s. 131) (s.
132) (s. 167) (s. 191) (s. 206)

bolandan soñ, (s. 90)

sapagından soñ (s. 100)

yıldan soñ (s. 100) (s. 134)

ayrılışanlarından soñ (s. 108)

çıkandan soñ (s. 121)

sergezdançılıkdan soñ (s. 125)

vakadan soñ (s. 145)

aydımdan soñ (s. 155)

sagatdan soñ (s. 306)

yıdan soñ (s. 362)

sovaldan soñ (s. 479)

nahardan soñ (s. 506)

kafeden soñ (s. 109)

meylisden soñ (s. 119)

giceden soñ (s. 127) (s. 503)

kontsertden soñ (s. 158)

2.2.8. Bağlama Grubu

hem ... hem ...

hem bay, hem bile (s. 16)

hem akıllı, hem mähirli (s. 21)

hem ağlayardı, hem onı ogşayardı (s. 28)

hem namaz okayañ, hem arak içyän (s. 44) (s. 185)

hem şatlık duygusu, hem birhili gaygı (s. 78)

hem eymedim, hem beğendim (s. 128)

hem işli hem özbaşdak otaglı(s. 128)

hem eymedim, hem beğendim (s. 128)

hem işli hem özbaşdak otaglı(s. 128)

hem Harkovda, hem Budıda (s. 139)

hem aydım aydıp, hem dirijyorlık edip (s. 156)

hem iğenç, hem nalış (s. 204)

hem yeñlediyyer, hem artdıryar (s. 524)

... hem ...

batır hem mert (s. 23)

çörek hem bulgur (s. 31)

galdav hem çalasın (s. 32)

esir hem yaralı (s. 39)

uzak hem ağır (s. 41)

guvancı hem gahrımanı (s. 44) (s. 69)

ıgtıbarlı hem kuvvatlı (s. 50)

yaşulular hem şu kın mesele (s. 55)

asuda hem giñ (s. 56)

dövletli hem gudratlı (s. 63)

hanıñ hem özüniñ (s. 64)

dilevar hem gezende (s. 65)

vehim hem müñkürlük (s. 73)

yuvaş hem hayal (s. 74)

İzabetta hem gara gız (s. 74)

gelcegi hem dayancagı (s. 83)

täsin hem ovazlı familiya (s. 97)

minnetdar hem bergidar (s. 100)

gördüler hem halamadılar. (s. 114)

rahat hem sapalı (s. 123)

meyhana hem zenan (s. 129)

gırlışık hem gan (s. 151)

şöhratı hem guvancı (s. 163)

çagalık hem etginceklik (s. 170)

dayzası hem Mombelli (s. 172)

alçak hem geplemsek (s. 184)

estetiki hem ahlak (s. 193)

adamkärçilikli hem mahrem (s. 193)

erkana hem şadıyyan (s. 206)

iñlis hem rus (s. 209)

adalatlı hem akıllı (s. 310)

sovatlı hem medeniyetli (s. 310)

sanı hem mukdarı (s. 324)

dostum hem syrdaş sözbetdeşim (s. 327)

sınlayar hem özara (s. 478)

tanalyan hem sılanyan (s. 488)

çılşırımlı hem kitüvli (s. 517)

ay hem asmandan (s. 521)

dar hem üçgısdırğıç (s. 523)

... hem-de...

mugallıması hem de klas beyemçisi (s. 323)

İvanovna Mombelli hem-de goca bağban (s. 33)

sıyasatçısımakları hem-de girrik harbı (s. 54)

gurmaga hem-de samodercaviyäniniñ (s. 157)

mirasınıñ hem-de kıyamatlık eneligi (s. 173)

çinovniklerin hem-de yokarı çinli (s. 190)

Tekinskayadan hem-de cenap Efendiyevden ötüñç (s. 306)

bolmalı hem-de inçeden ızarlamalı. (s. 485)

peryadi hem-de nemetslere (s. 525)

...-dA

ahırda-da (s. 8) (s. 18) (s. 67)

hiç zada-da (s. 8)

galdırdı-da (s. 8)

gınansa-da (s. 8)

bolsa-da (s. 8) (s. 26) (s. 33)

has-da (s. 8)

duysa-da (s. 8)

ogşadı-da (s. 9)

çorusına-da (s. 11)

hasaplanda-da (s. 11)

Adelina-da (s. 11) (s. 20)

alleyanı-da (s. 11)	dayısı-da (s. 20)
dalbarı-da (s. 11)	turdı-da (s. 20) (s. 72)
Tat'yananıñ-da (s. 12)	halamasa-da (s. 20)
Adelinanıñ-da (s. 12)	sereca-da (s. 21)
yadına-da (s. 12)	şatlıga-da (s. 21)
saçıp-da (s. 12)	gayga-da (s. 21)
alsa-da (s. 13)	balası-da (s. 21)
Dayzası-da (s. 13)	arada-da (s. 22)
yılgırdı-da (s. 13)	cellat-da (s. 23)
almasa-da (s. 14)	şol arada-da (s. 24) (s. 35)
Onyança-da(s. 14)	tutdı-da (s. 25)
boldı-da (s. 15)	yaykadı-da (s. 26)
Muña-da (s. 16) (s. 18) (s. 33)	bolyar-da (s. 26)
otağı-da (s. 17)	bar-da (s. 27) (s. 28)
bahasında-da (s. 18)	Şol bada-da (s. 27)
onda-da (s. 18)	ayırdı-da (s. 28)
Tat'yana-da (s. 18) (s. 20) (s. 21) (s. 68)	aydanım-da (s. 28)
bardır-da (s. 20)	çagalıkda-da (s. 28)
ılayta-da (s. 20) (s. 21) (s. 54) (s. 74)	çıkarmaga-da (s. 29)
şonda-da (s. 20)	ağlayanlığını-da (s. 29)
Vladimirovna-da (s. 20)	goca-da (s. 29)
şol pursat-da (s. 20) (s. 29) (s. 65) (s. 35)	Şonda-da (s. 30)
	goydı-da (s. 31)

tapmadı-da (s. 31)	osobiniyada-da (s. 42)
çıkmağa-da (s. 32)	bolmasa-da (s. 42)
yumagı-da (s. 32)	ogşadı-da (s. 43)
zandında-da (s. 33)	çıkarmadı-da (s. 46)
biryola-da (s. 33)	haysı-da (s. 46)
gana-da (s. 34)	maşgala-da (s. 48)
saña-da (s. 35)	edenok-da (s. 48)
bolanlığına-da (s. 35)	oña-da (s. 48)
Rodioniñ-da (s. 37)	şol halatda-da (s. 50)
şonda-da (s. 37)	Molla-da (s. 51)
Onyança-da (s. 37)	Allaha-da (s. 52)
borçda-da (s. 38)	diplomatlari-da (s. 53)
onda-da (s. 38)	arasında-da (s. 53)
yapışdı-da (s. 38)	general-da (s. 55)
yuvundıranlarında-da (s. 39)	garamayakdır-da (s. 55)
adama-da (s. 39)	oglanlara-da (s. 55)
galasına-da (s. 39)	goca-da (s. 56)
familiya-da (s. 41)	pursatda-da (s. 56)
ayda-da (s. 41)	kethüdalar-da (s. 56)
azara-da (s. 41)	bolsa-da (s. 56) (s. 65)
ayağında-da (s. 42)	soldatınıni-da (s. 58)
obasına-da (s. 42)	şol arada-da (s. 58)
oña-da (s. 42)	şonda-da (s. 58)

duysa-da (s. 58)

galdırmasa-da (s. 58)

çıkar-da (s. 58)

munı-da(s. 58)

bolmasa-da (s. 60)

sordı-da (s. 61)

sayyañ-da (s. 63)

galdık-da (s. 64)

saparda-da (s. 65)

barada-da (s. 66)

duydurmasa-da (s. 67)

ona-da (s. 70)

bolmadı-da (s. 70)

topbacıkları-da (s. 70)

unutdı-da (s. 72)

guvernantka-da (s. 74)

sovalına-da (s. 74)

gaytalatsa-da (s. 75)

sırlarını-da (s. 75)

basdı-da (s. 76)

badına-da (s. 76)

naçal'nitsa-da (s. 76)

ayladı-da (s. 76)

duşundan-da (s. 79)

gutladı-da, (s. 80)

açdı-da (s. 81)

Svetlana-da (s. 81)

assa-da (s. 84)

yakına-da (s. 86)

govşurdı-da (s. 88)

kenarında-da (s. 88)

Moskvada-da (s. 88)

Sankt-Peterburgda-da (s. 88)

institütta-da (s. 89)

kitabını-da (s. 89)

okamaga-da (s. 91)

baryan-da (s. 92)

sadalığına-da (s. 96)

aslında-da (s. 96)

bolandığını-da (s. 97)

kuharka-da (s. 99)

ekonomka-da (s. 99)

sazına-da (s. 100)

yapdı-da (s. 100)

doldurdu-da (s. 100)

aşagında-da (s. 102)

yaňagında-da (s. 102)

garaşmadı-da (s. 104)

bahana-da (s. 105)

ya-da

ya-da bu (s. 14)

goybermek ya-da oslanmadık (s. 15)

kitaba ya-da başga (s. 17)

haladımı ya-da oňa (s. 32)

yatyardı ya-da sesini (s. 33)

taşlanan ya-da yetim (s. 42)

gaytmalıdı ya-da yaraga (s. 54)

yetimligiň ya-da aslı (s. 57)

eyelemegiň ya-da soňra (s. 69)

müňkürlük ya-da halıs (s. 73)

sığırlar ya-da dăbşenekleşip (s. 99)

dogramaga ya-da yumurtga (s. 102)

guvanyan ya-da ondan (s. 102)

tutyarmıka ya-da olam (s. 105)

diymedi ya-da geynişini (s. 123)

dostlaşan ya-da dostlaşcak (s. 164)

agırdanına ya-da canını (s. 164)

Oksananı ya-da notariusiň (s. 167)

bozgaklıgın ya-da urşuň (s. 207)

makalası ya-da goşgusı (s. 486)

bilen

Tanya bilen Adeline (s. 8)

student bilen Tatyana (s. 8)

graf Dandevil bilen çıpar Bodisko (s. 9)

Şahovskiy bilen kinyagina Yelizaveta (s. 12) (s. 34)

Adelina bilen Tat'yana (s. 19) (s. 25) (s. 74)

Tanya bilen Ada (s. 25)

knyaz' bilen soldat (s. 32)

Şahovskoy bilen doktor (s. 34)

kapitan bilen grafınya (s. 37)

Milyutina bilen knyaz' Şahovskoy (s. 37)

Adelina bilen Dandevil' (s. 43)

student bilen goca soldat (s. 48)

Hazar deňzi bilen Amıderya (s. 50)

Gurbanmırat işan bilen Kerimberdi işan (s. 61) (s. 63)

Hanmämmet Atalık bilen Orazmämmet (s. 62)

- Magtimgulı han bilen Dıkma serdar (s. 67)
- knyaz' bilen grafınya (s. 68)
- begenç bilen gınanç (s. 78)
- Berance bilen Geyne (s. 80)
- Tatyana bilen Svetlana (s. 82) (s. 84)
- oglı bilen Tat'yana (s. 90)
- ofintsiant bilen konduktor (s. 94)
- şampan bilen kofe (s. 95)
- Tatyana bilen Harkov (s. 108)
- Terentevna bilen Manjura (s. 114)
- Tatyana bilen Oksana (s. 119)
- Dmitrievna bilen Sergey (s. 121)
- Ecem bilen kakam (s. 125)
- kädeşim bilen müşderi (s. 129)
- Oksana bilen pani İvaşkeviçe (s. 146)
- teke gızı bilen batır kazak (s. 150)
- sahna bilen zalı (s. 156)
- cenaplar bilen bezemen hanımlar (s. 159)
- er bilen gök (s. 161)
- Mombelli bilen Vagankov (s. 172)
- Dmitrievna bilen general Skobelev (s. 173)
- Vladimirovna bilen Mombelli (s. 180)
- Tatyana bilen Bodisko (s. 181)
- çüyşe bilen stakan (s. 184)
- Mombelli bilen Natali (s. 187)
- general bilen sada rus halkı (s. 200)
- Motsart bilen Ştraus (s. 206)
- Gasan Efendiyev bilen Tekinskaya (s. 306)
- Tekinskaya bilen cenap Efendiyev (s. 307)
- Nuralı bilen Dilşad (s. 308)
- gatrı bilen eşek (s. 309)
- Muhammetgulı bilen Ata Mıradow(s. 312)
- grafınya bilen paytunçı (s. 318)
- sowal bilen jogap (s. 319)
- bolşevik bilen yaş mugallıma (s. 321)
- söz bilen jogap (s. 326)
- Ferdmarşal bilen men (s. 327)
- gümrükhana bilen stantsiya (s. 329)
- Orazgeldi bilen Juban (s. 334) (s. 336)
- Pristav Grudzinskiy bilen Tatyana (s. 337)
- “Oraş” bilen “can” (s. 343)

yaşlı Orazgeldi bilen maşinist Fomki
(s. 347)

podpolkovnigin özi bilen Azize (s.
364)

Yegor İvanoviç bilen Muhammetguli
(s. 501)

ir bilen pencire (s. 510)

Muhammetguli bilen Nuralı (s. 514)

Curban bilen Vepadar (s. 521)

Gülsoltan bilen Annagül (s. 522)

portfeli bilen plaş (s. 525)

ya

bayramılık ya dınç günleri (s. 11)

gızdığını ya oğlandıgını (s. 13)

käte bayramçılık ya dınç görüp (s. 17)

Ya bile saz çalyar, ya bile aydım
aydalı diyyär. (s. 17)

Tanya can, garrıca dayımı ogşasın
gelenokmı? Ya men indi modadan
düşdümdi? (s. 20)

Kavkazdamı ya Türküstanda (s. 23)

garaşsın ya ertir geläysin (s. 28)

begençden ya gınançdan (s. 29)

Çernigovdamı ya Estlyandiyadamı (s.
32)

gorpa gaçmagına ya guma siñip (s. 36)

gızı tanan ya oña hossar çıkan (s. 39)

gızıñkı ya oğlanıñkıdığımam (s. 45)

bir otun ya haysıdır birr gülüñ (s. 45)

razı bolmaga ya bolmazlığa (s. 48)

rehimi inip ya nebsi agırıp
bermändigini (s. 51)

Eger-ki seniñ kircimleriñi orus
aşnalarımızñ gämileri penalamadık
bolsalar, garaççı gacarlar barını gara
derya gark ederdiler... Ya şoña
şindem gözüñ yetenokmı, tagsır? (s.
52)

Eyrandan ya Hıvadan (s. 52)

gara nebsike ya insanına, gödekligine
ya sıpayıçılıgına, keçcallığına ya
tovşan tüylüligine (s. 53)

akmağıñ ya kakabaşñ (s. 54)

leşger ya ümsüm (s. 54)

garaçınlarımıka ya at (s. 62)

Cadıgöylik bilmenmi? Ya saz bilenmi,
Gönübek? (s. 62)

Yıtiryän zadım yok. Ya şaññırdap
oturan şaylı gelnim dul galar diyen
gaygım yok (s. 63)

mertliğini ya namartlığını (s. 63)

şasına ya hanına (s. 66)

dinden ya ilden (s. 66)

yaralı ya nahoş yerli (s. 68)

Nämäni gaygı edyän? Ya bu günem ekzamenden gorkyamiñ? (s. 73)

guvernantka ya Adelina (s. 74)

gepleşibem ya tirkeşibem (s. 75)

a üçüncimi ya dördünci (s. 76)

özgertmek ya yañadan gurmak (s. 84)

Solomonmı ya Tsitseronmı? (s. 85)

Hanı, siz yañı-taşaycakdım-diydiñiz-le? Ya eyyäm hıyalıñızdan dänäydıñizmi? (s. 92)

Öz-ä rus gız-a bolmalı däl. Ya odessalı cehitmikä? (s. 93)

edyämikä ya bar bolup. (s. 94)

aydyarmı ya garaçınmı. (s. 95)

Eysem onda nä millet ol? Ya soñ yalı gara gözli, gara saçlı, garayagız rus gızam barmıka?.. (s. 95)

Aynaka ya göterime (s. 97)

yalam ya irden, ya ağşamaralar (s. 99)

ol kuharka ya özüñe hövür (s. 100)

gastronomdan ya bakaleyadan (s. 102)

O vulkana bankçınıñ çıpar oğlunuñ näme dahılı barka? Ya bu zatlar onuñ yöne hovayı hıyalımıka? (s. 111)

Öz-özgmden gaçıp gitcek erim yok. Ya geçeni ızına gaytarcak gumanım yok. (s. 125)

Belki, şähere seyle çıkarış? Ya geatra gideris? (s. 140)

akıllıdığını ya akıllı daldigini (s. 140)

Germaniyada näme işimiz bar biziñ? Ya Russiya bize darlık edyärmi? (s. 142)

Russiyaniñ ya Harkoviñ (s. 142)

Ya men, ya olar, (s. 144)

köçede ya buthanada (s. 145)

Ol yasa barsa ya gonamçılığa gitse (s. 149)

Çınmıka şol? Ya oyun edip aydyamıka? (s. 153)

meylisde ya restoranda (s. 156)

İş başaryanlığımız üçinmi? Ya hudayıñ bize beren rısgalı üçinmi? (s. 163)

begenendigini ya gınanandığını (s. 170)

agır söz diymäge ya ondan gövni galmaga (s. 173)

Tatyana «Näme üçin dayzam o barada menden hiç zat soranokka – diyip oylandı. – Ya derdini gozgamayın diyyärmikä?» (s. 173)

Belki-de, sözeniñ, akbaşıñ, garaganiñ... Ya yovşanın ısıdır? (s. 174)

Nä biz häzir Londondamı? Ya Lefortova sıñ ätmäge hovlugyamiñ? (s. 176)

dukana ya kafe (s. 178)
 çemçäniñ ya çarşagıñ (s. 188)
 Bir ya iki generaldan, bir ya iki (s.
 200)
 iki ya üç yaş (s. 202)
 frantsuz ya iñlis dili (s. 207)
 yer dürüp yören ya suv tutup yören (s.
 212)
 düşündemi ya huşundamı (s. 212)
 çınmı ya böhtanmı (s. 312)
 şlyapa ya ellik (s. 316)
 Pullumı ya mugt? (s. 333)
 alanlıgını ya almanlıgını (s. 340)
 Tatyana ya ımıklı başlar, ya bütünley
 taşlar. (s. 347)
 Düşüñyanizmi? Ya orusça gürläyinmi?
 (s. 352)

daşlıkda ya yakınlıkda (s. 352)
 Bäherdenden ya Durundan (s. 490)
 Okuva baryan ya okuvdan gelyän (s.
 498)
 yerden ya deñizden (s. 499)
 İndi nirä gitmeli? Ya Yegor İvanoviç
 (s. 505)
 bir söz ya söhbet tapıp (s. 515)
 Şlyapa geydireniñ ya galstuk dakaniñ
 bilen (s. 518)
 Elbetde, yok! Ya bilim size yaşamaga
 päsgel beryämi? (s. 518)
 Sibire ya Sahaline (s. 524)

2.2.9. Unvan Grubu

hocalı molla (s. 312)

Orazgılıç molla (s. 325)

Yöwşan molla(s. 342)

Esen Molla (s. 356)

işan aga (s. 58)

han aga (s. 66)

graf Milyutinlerin (s. 11)

graf Orlov (s. 15)

graf Denis (s. 83)

graf Dmitriy (s. 121)

graf Pale (s. 324)

Sankt-Peterburg (s. 34)

2.2.10. Birleşik İsim Grubu

Denis Baturin (s. 8)

Natalya Vladimirovna (s. 9)

Denis Arkadeviç Baturin Davıdov (s. 10)

Vladimir L'voviç Şahovskiy (s. 12)

Yelizaveta Dmitriyevna Milyutina (s. 12)

Sergey Vladimiroviç Şahovskiy (s. 12)

Natal'ya Vladimirovna Şahovskaya-Kornakova (s. 12)

Polina İvanovna Mombelli (s. 13)

Corc Dandevil' (s. 18)

Tihon Demidoviç (s. 18)

Baron Sileviç (s. 23)

Denis Arkad'yeviç (s. 26)

Dmitriy Alekseyeviç Miluti (s. 27)

Aleksandr Vasil'yeviç (s. 34)

Mihail Dmitriyeviç (s. 34)

Robert Berns (s. 79)

P'yer Can Berance (s. 79)

Petr Sergeyeviç (s. 94)

Tat'yana Mihaylovna Tekinskaya (s. 97)

Pani İvaçkeviç (s. 101)

Ariadna Vikentevna (s. 205)

Alyıbeg (s. 304)

Gasın Efendiyev (s. 304)

Aşot Akopoviç (s. 307)

sör Douson (s. 74)

mugallım Ata Miradov (s. 478)

mugallım Muhammetgılı (s. 498)

mugallım Alışbeg (s. 312)

mayor Oraz (s. 210)	general-fel'dmarşal Aleksyeviç Milutin (s. 27)	Dmitriy
mayor Tsvetkov (s. 479)	knyaz' Şahovskoy (s. 17)	
kapitan Rodion (s. 32)	knyaz' Sergey (s. 32)	
kapitan Tomaşevskiy (s. 202)	knyaz' Çerni (s. 32)	
kapitan Grundziskiden (s. 335)	knyaz'Mihail (s. 58)	
kapitan Zavaliş (s. 494)	kinyaginya Yelizaveta (s. 12)	
polkovnik Buslayev (s. 23)	grafinya Yelizaveta (s. 12)	
polkovnik Tikon (s. 172)	grafinya Lazovskaya (s. 14)	
general Skobelev (s. 33)	grafinya Orlova (s. 21)	
general Çata (s. 55)	grafinya Milyutina (s. 37)	
general Tersakandan (s. 55)	grafinya Tomaşevskaya (s. 201)	
general Bendesen (s. 55)	grafinya Ariadna (s. 206)	
general Arçmana (s. 55)	grafinya Vikent (s. 208)	
general Durundan (s. 55)	soldat Rodion (s. 46)	
general Lazarev (s. 58)	harbı ministr Dmitriy (s. 12)	
general Kassogovskiy (s. 205)	doktor Şçerbak (s. 34)	
general Ussakovskiy (s. 205)	madam Dskorval' (s. 38)	
general Annenkov (s. 321)	graf Dandevil (s. 9)	
general Evreinov (s. 327)		
general Kropatkin (s. 356)		
ofitser Annamuhmet (s. 359)		
general-ad'yutant M. D. Skobelev (s. 97)		

2.2.11. Ünlem Grubu

Ä-hä, ahırı özi bardı üstünden!(s. 46)

Hä, geldiñizmi, hanym Tekinskaya?
(s. 337)

Hä! Hava... (s. 486)

Wa-hey, Cuvan gazak derrev yasar
onı. (s. 343)

Ey goba. (s. 348)

Wah-ey, ol bir ters okan molla ahyry.
(s. 348)

Ey, toba! (s. 479)

Aferin, orus getirenin agtıǵı! (s. 481)

Vah, näsini aydyañ, Ata Mırat! (s.
481)

Ulug mertebeli, ızzatlı cenap redaktor
Belyaev aga! (s. 488)

Ey millet can! Molla gulak bermegil!
(s. 496)

Bah-ey! Duydurmalı ekeniñ-dä! (s.
504)

Ah, Aksona! (s. 524)

Vah ! Ana, ol gızıñ ayagı taydı,
yıkıldı, trotuardan köçä togalanıp
gitdi. (s. 13)

Ey millet can! Molla gulak bermegil!
(s. 496)

Ah, siz şeytana papak tiken perişdeler!
(s. 8)

Vah, Mihail Dmitriç sizi gren bolsadı!
(s. 44)

Vah, hâzir yanıñda Denis Baturin
bolsadı! (s. 78)

Ä-hä, ahırı özi bardı üstünden! (s. 46)

2.2.12. Sayı Grubu

elli iki (s. 360)

üç yüz (s. 485)

yüz elli (s. 33)

yüz on iki (s. 33)

iki yüz (s. 52)

bir yüz otuz (s. 118)

on baş (s. 32) (s. 57) (s. 159) (s. 305)

on bir (s. 318) (s. 350)

on iki (s. 126) (s. 347)

on üç (s. 32)

on dört (s. 54)

on altı (s. 70) (s. 126) (s. 168)

yigirmi (s. 57)

yigrimi dört (s. 77)

yigrimi altı (s. 132)

yigrimi dokuz (s. 522)

otuz sekiz (s. 33)

otuz üç (s. 132)

otuz iki (s. 155)

kırk iki (s. 122)

yüz elli (s. 33)

elli baş (s. 57)

elli bir (s. 360)

2.2.13. Birleşik Fiil Grubu**et-**

beyan et- (s. 8)

agdıklık et- (s. 10)

gürrüñ et- (s. 10)

ala-goh et- (s. 11)

tarıp et- (s. 11)

serpay et- (s. 13)

namıs et- (s. 15)

sın et- (s. 16)

garagolçılık et- (s. 16)

hâzil et- (s. 16)

hovatır et- (s. 18)

reverans et- (s. 19)

täsir et- (s. 21)

ınam et- (s. 23)

arzuv et- (s. 24)

endik et- (s. 25)

oyun et- (s. 26)

endik et- (s. 30)

gark et- (s. 32)

hereket et- (s. 32)

tama et- (s. 33)

halas et- (s. 34)

milt et- (s. 34)

melhem et- (s. 51)

gamhorluk et- (s. 51)

yaklaşma –(V)p gel

dartıp gel- (s. 15)

sülmüröp gel- (s. 24)

diyip gel- (s. 30)

gaydıp gel- (s. 31) (s. 101)

yakınlaşıp gel- (s. 36) (s. 58)

säpcedip gel- (s. 37)

gayıp gel- (s. 39)

alıp gel- (s. 41)

dolanıp gel- (s. 43)

dolanıp gel- (s. 49)

yetip gel- (s. 50) (s. 58)

gidip gel- (s. 50) (s. 61)

barıp gel- (s. 52)

dovam edip gel- (s. 53)

abanıp gel- (s. 54)

alıp gel- (s. 54)

bilip gel- (s. 58)

araşıp gel- (s. 61)	süpürüp bar- (s. 43)
dıklıp gel- (s. 87)	daşıp bar- (s. 53)
yuvudıp gel- (s. 92)	süyrüp bar- (s. 65)
dolanıp gel- (s. 95) (s. 100) (s. 130)	galıp bar- (s. 77)
doldurıp gel- (s. 103)	saylanıp bar- (s. 86)
basıp gel- (s. 106)	daşlaşp bar- (s. 88)
bälçireşıp gel- (s. 112)	uçup bar- (s. 88) (s. 107)
çıkıp gel- (s. 124) (s. 128)	alıp bar- (s. 97)
övrenip gel- (s. 139)	däbşenekleşip bar- (s. 98)
berip gel- (s. 160)	çalşıp bar- (s. 98)
alıp gel- (s. 172)	deşip bar- (s. 103)
çañıdıp gel- (s. 199)	yılgırıp bar- (s. 104)
girkeşıp gel- (s. 206)	düşüp bar- (s. 113)
divip gel- (s. 332)	çöşläp bar- (s. 113)
gavıp gel- (s. 339)	ölüp bar- (s. 123)
gabarılıp gel- (s. 347)	peselip bar- (s. 129)
yıraşıp gel- (s. 492)	haydaşıp bar- (s. 149)
görkezip gel- (s. 512)	gerlip bar- (s. 331)
galıp gel- (s. 516)	añip bar- (s. 337)
idip gel- (s. 526)	yıkıp bar- (s. 342)
eñip bar- (s. 8) (s. 147)	gicigip bar- (s. 349)
geçip bar- (s. 8) (s. 56)	gürleşip bar- (s. 479)
alnıp bar- (s. 34)	ayaklanıp bar- (s. 487)

ayaklap bar- (s. 491)

dövüp bar- (s. 503)

payavlap bar- (s. 505) (s. 345)

süreklilik -(V)p dur/ yör/ yat

yelmeşip dur- (s. 9)

gelep dur- (s. 10)

manıp dur- (s. 11)

beydip dur- (s. 14)

garaşip dur- (s. 15)

üyşüp dur- (s. 20)

gelip dur- (s. 21)

yetip dur- (s. 21)

yanaşip dur- (s. 25)

somalıp dur- (s. 26)

goldap dur- (s. 33)

söyenip dur- (s. 35)

çıkıp dur- (s. 35)

övsüp dur- (s. 35)

bolup dur- (s. 38)

peşap dur- (s. 38)

aylanıp dur- (s. 48)

üytgäp dur- (s. 61)

yetip bar- (s. 507)

oylanıp dur- (s. 66)

yagıp dur- (s. 71)

gallap dur- (s. 72)

oynaklap dur- (s. 72)

yitirip dur- (s. 73)

gürsüldäp dur- (s. 78)

gürleşip dur- (s. 80)

yazıp dur- (s. 87)

yanıp dur- (s. 87)

müynüräp dur- (s. 92)

eglenip dur- (s. 99)

çekinip dur- (s. 99)

çıkıp dur- (s. 99)

görüp dur- (s. 124)

bildirip dur- (s. 123)

yırşarıp dur- (s. 128) (s. 138)

yılgırıp dur- (s. 130)

salıp dur- (s. 133)

garaşip dur- (s. 136) (s. 149)

gayşıp dur- (s. 137)

gayşarıp dur- (s. 144) (s. 176)	paşırdap dur- (s. 518)
gaymalaşıp dur- (s. 149)	çıkıp dur- (s. 525)
yanıp dur- (s. 152)	üyşüp dur- (s. 526)
doldurıp dur- (s. 159)	hısırdap yör- (s. 13)
aydıp dur- (s. 159)	saylanıp yör- (s. 14)
meñzäp dur- (s. 159)	yırşarıp yör- (s. 26)
gaytalanıp dur- (s. 159)	ganatlanıp yör- (s. 48)
pökgerip dur- (s. 161)	seyikläp-becerip yör- (s. 51)
pökgerip dur- (s. 161)	oynaşıp yör- (s. 55)
seredip dur- (s. 168)	tapışıp yör- (s. 58)
eşidilip dur- (s. 171)	çıkıp yör- (s. 66)
säginip dur- (s. 173)	urup yör- (s. 76)
satıp dur- (s. 178)	gayıp yör- (s. 74)
düşürip dur- (s. 349)	gayışıp yör- (s. 79)
köpükläp dur- (s. 349)	göçüp-gonup yör- (s. 90)
dızap dur- (s. 350)	atıp yören yör- (s. 93)
dıkışdırıp dur- (s. 492)	otlaşıp yör- (s. 98)
övsüp dur- (s. 492)	yüzüp yör- (s. 98)
abanıp dur- (s. 505)	goparıp yör- (s. 131)
şaglaşıp dur- (s. 508)	süpürip yör- (s. 148)
örüp dur- (s. 510)	gävüşäp yör- (s. 160)
bildirip dur- (s. 512)	dürüp yör- (s. 212)
lummurdap dur- (s. 513)	tutup yör- (s. 212)

lägrip yör- (s. 311)	sayrayıp bil- (s. 13)
giçirip yör- (s. 336)	butnadıp bil- (s. 16)
görüp yör- (s. 484)	başarıp bil- (s. 16)
örüp yör- (s. 512)	düşünip bil- (s. 17)
gezmeläp yör- (s. 106)	görüp bil- (s. 17)
sövedeñläp yör- (s. 172)	çıkıp bil- (s. 21)
işläp yör- (s. 524) (s. 187) (s. 320)	ayrıp bil- (s. 21)
yuvuşıp yör- (s. 51)	saygarıp bil- (s. 22)
oynaşıp yör- (s. 55)	saklap bil- (s. 23) (s. 29)
gayışıp yör- (s. 79) (s. 203)	gidip bil- (s. 24)
tırkeşip yör- (s. 84)	gelip bil- (s. 27)
otlaşıp yör- (s. 98)	gepläp bil- (s. 36)
gapdallaşıp yör- (s. 104) (s. 346)	gizläp bil- (s. 39) (s. 40)
garaşıp yör- (s. 190)	tükedip bil- (s. 41)
gaymalaşıp yör- (s. 198)	berip bil- (s. 43)
dırçaşıp yör- (s. 494)	uslıp bil- (s. 45)
bulaşıp yat- (s. 66)	selcerip bil- (s. 45)
serrelişip yat- (s. 72)	düşünüp bil- (s. 49)
garaşıp yat- (s. 100)	görüp bil- (s. 49)
yassanışıp yat- (s. 362)	uklap bil- (s. 45)
	başarıp bil- (s. 50)
Yeterlilik –(V)p bil/	gizläp bil- (s. 56)
düşüp bil- (s. 10)	tutup bil- (s. 65)

işledip bil- (s. 66)	çekip bil- (s. 133)
oturup bil- (s. 66)	azaldıp bil- (s. 139)
asdırıp bil- (s. 66)	kesgitläp bil- (s. 139)
yetirip bil- (s. 69)	bölüp bil- (s. 140)
berip bil- (s. 76)	sovrup bil- (s. 144)
getirip bil- (s. 77)	geçip bil- (s. 148)
çıkarp bil- (s. 78)	batırıp bil- (s. 158)
aydıp bil- (s. 84)	ayñalıp bil- (s. 159)
yaşap bil- (s. 88)	sındırıp bil- (s. 160)
övrenişip bil- (s. 99)	salıp bil- (s. 165)
galıp bil- (s. 101)	ayıklap bil- (s. 170)
saygarıp bil- (s. 102)	açıp bil- (s. 179)
aşırıp bil- (s. 111)	yagtıldıp bil- (s. 183)
goşulıp bil- (s. 112)	goşulıp bil- (s. 189)
bişirip bil- (s. 115)	azaldıp bil- (s. 191)
bezäp bil- (s. 116)	azaldıp bil- (s. 191)
biriktirip bil- (s. 118)	döredip bil- (s. 192)
durup bil- (s. 119)	aygıtlap bil- (s. 200)
yatıp bil- (s. 123)	baglap bil- (s. 205)
oturup bil- (s. 124)	alşıp bil- (s. 304)
eşidip bil- (s. 131)	añıp bil- (s. 304)
basıp bil- (s. 131)	sıpdırıp bil- (s. 309)
tapıp bil- (s. 132)	özgerdip bil- (s. 311)

sözlöp bil- (s. 315)

üytgedip bil- (s. 316)

guyup bil- (s. 334)

gögerdip bil- (s. 341)

sanap bil- (s. 344)

öncelik –(A)n bol

Üyşmelen bol- (s. 21)

bilyän bol- (s. 24)

deneme –(V)p gör

bolup gör- (s. 10)

dadıp gör- (s. 34)

urup gör- (s. 34)

alıp gör- (s. 46)

siñip gör- (s. 84)

aldap gör- (s. 108)

barıp gör- (s. 114)

kestirip gör- (s. 122)

çoğdurıp gör- (s. 122)

isteklenme –AsI gel

içesim gel- (s. 20)

diñläsim gel- (s. 97)

yıldıp bil- (s. 346)

çıdap bil- (s. 347)

görüp bil- (s. 484)

övürdip bil- (s. 486)

saygarıp bil- (s. 494)

yakıp gör- (s. 122)

bellöp gör- (s. 123)

gatnaşıp gör- (s. 131)

gidip gör- (s. 140)

garalıp gör- (s. 183)

sorap gör- (s. 207)

saylanıp gör- (s. 212)

bişirip gör- (s. 313)

sınap gör- (s. 338)

sınanıp gör- (s. 339)

dadıp gör- (s. 339)

oylanıp gör- (s. 354)

edesim gel- (s. 118)

gizläsim gel- (s. 125)

çekesim gel- (s. 133)

yaşasım gel- (s. 134)

bolasım gel- (s. 134)

döredesim gel- (s. 142)

göresim gel- (s. 172)

övrenesim gel- (s. 333)

aydası gel- (s. 21)

ımanası gel- (s. 35)

ayrılması gel- (s. 41)

alayası gel- (s. 45)

galası gel- (s. 82)

gaçası gel- (s. 88)

yaşası gel- (s. 88)

gaydası gel- (s. 109)

kovası gel- (s. 111)

oturası gel- (s. 119)

uzaklaşası gel- (s. 137)

tezlik -İber

barıberiñ (s. 30)

gidiberiñ (s. 31)

galıberse (s. 44)

gaydıber (s. 44)

näme iber (s. 51)

yapıbermek (s. 66)

bolası gel- (s. 141)

barası gel- (s. 146)

alşası gel- (s. 146)

sıpalası gel- (s. 170)

ogşası gel- (s. 170)

aglası gel- (s. 191)

çıkası gel- (s. 191)

okası gel- (s. 207)

sorası gel- (s. 211)

yıkası gel- (s. 350)

daşlaşası gel- (s. 360)

yapası gel- (s. 510)

gıgırası gel- (s. 526)

gaygıber (s. 75)

aydıber (s. 76)

nirä iber (s. 81)

gızıber (s. 82)

geçıber (s. 91)

gidıber (s. 91)

girıberiñ (s. 94)

ımanıbermeli (s. 96)

ornaşiber (s. 115)

çağırıbermäge (s. 166)

barıberyardı (s. 166)

aydıber (s. 176)

çekiber (s. 177)

yöneliberyär (s. 188)

galıberse (s. 322)

garaşiber (s. 322)

yağıbersin (s. 340)

gutarıberıñ (s. 341)

Niyetlenme –AcAk bol

bozmacak bol- (s. 29)

añlacak bol- (s. 41)

avlacak bol- (s. 42)

ugracak bol- (s. 44)

urmacak bol- (s. 64)

halacak bol- (s. 83)

tutmacak bol- (s. 85)

duyduarmacak bol- (s. 105)

aklacak bol- (s. 121)

ılgacak bol- (s. 123)

gıgırmacak bol- (s. 127)

basmarlacak bol- (s. 144)

tanacak bol- (s. 145)

gorkuzmacak bol- (s. 147)

almacak bol- (s. 150)

peçatlacak bol- (s. 153)

yaşacak bol- (s. 164)

goracak bol- (s. 181)

okacak bol- (s. 188)

gozgamacak bol- (s. 190)

soracak bol- (s. 207)

çıdacak bol- (s. 322)

ıgracak bol- (s. 347)

urduarmacak bol- (s. 355)

bermecek bol- (s. 21)

iteklecek bol- (s. 81)

degmecek bol- (s. 85)

bildirmecek bol- (s. 102)

ätlecek bol- (s. 105)

çeynecek bol- (s. 117)

gülümsirecek bol- (s. 123)

tämizlecek bol- (s. 125)

gizlecek bol- (s. 135)

cemlecek bol- (s. 151)

ölçecek bol- (s. 169)

berdirmecek bol- (s. 189)

eglenmecek bol- (s. 190)

zorunluluk –mAlı bol

tutunmalı bol- (s. 100)

barmalı bol- (s. 114)

saklamalı bol- (s. 152)

gараşmalı bol- (s. 175)

gınandırmalı bol- (s. 181)

alakcamalı bol- (s. 341)

asaymalı bol- (s. 481)

yapmalı bol- (s. 503)

başlama –(V)p başla

gaymalaşıp başla- (s.7)

ogşap başla- (s. 9)

düşündürüp başla- (s. 9)

berip başla- (s.11)

görnüp başla- (s.12)

gelip başla- (s.14)

düşünmecek bol- (s. 311)

güymecek bol- (s. 516)

üsgürmecek bol- (s. 521)

yöremeli bol- (s. 10)

götermeli bol- (s. 96)

gelmeli bol- (s. 108)

geyinmeli bol- (s. 114)

geçirmeli bol- (s. 123)

gitmeli bol- (s. 130)

göçmeli bol- (s. 141)

gözlemeli bol- (s. 185)

övrülmeli bol- (s. 525)

hetcikläp başla- (s.15)

sanap başla- (s. 26)

dönüp başla- (s.30)

gatlışıp başla- (s. 32)

gartaşıp başla- (s. 32)

lägirip başla- (s. 39)

çabalanıp başla- (s. 39)

gözlöp başla- (s. 58)

yağtılıp başla- (s. 69)

gızdırıp başla- (s. 72)

okap başla- (s. 72)

pırlap başla- (s. 80)

diyip başla- (s. 85)

cedirdöp başla- (s. 88)

garañkırıp başla- (s. 99)

kesekläp başla- (s. 110)

içip başla- (s. 113)

gelip başla- (s. 119)

yaşap başla- (s. 125)

ökidip başla- (s. 126)

sorap başla- (s. 127)

atıp başla- (s. 139)

açılıp başla- (s. 148)

görüp başla- (s. 159)

üşüdüp başla- (s. 166)

çisnöp başla- (s. 201)

barlap başla- (s. 309)

äkidip başla- (s. 312)

agdarıp başla- (s. 312)

gurlup başla- (s. 322)

söküp başla- (s. 334)

guyup başla- (s. 336)

gızarıp başla- (s. 352)

şıglap başla- (s. 354)

övüp başla- (s. 361)

tanap başla- (s. 362)

çıkıp başla- (s. 485)

geçirip başla- (s. 491)

gısdırıp başla- (s. 495)

yakıp başla- (s. 499)

kesekläp başla- (s. 515)

oyanıp başla- (s. 523)

2.2.14. Kısaltma Grupları

2.2.14.1. İsnat Grubu

eli ak mecimeli (s. 47)

başı şırdaklı (s. 56)

ayağı çepekli (s. 56)

2.2.14.2. Yükleme Grubu

agzını köpürcikledip (s. 56)

Egri gılcımı sıırıp (s. 57)

Hudayı çağırıp (s. 39)

başı çal yün (s. 40)

2.2.14.3. Yönelme Grubu

gızlara yüzlendi (s. 81).

işçilere goşulanı (s. 81)

mañlayına galdırıp (s. 74)

eline alıp (s. 74)

2.2.14.4. Bulunma Grubu

asmanda ol akca buluda övrülip (s. 159)

yolda atdan düşüp (s. 67)

köyünde köyüp (s. 68)

2.2.14.5. Ayrılma Grubu

Asmandan ak guvlar (s. 70)

Tatyanadan uzaklaşası gelmedi (s. 137).

bazarlardan saylanıp bilenok (s. 197).

2.2.14.6. Vasıta Grubu

ävmezlik bilen (s. 198)

bilim bilen (s. 311)

Ruslar bilen (s. 50).

2.2.14.7. Eşitlik Grubu

Musulmança geplöp (s. 36)

dostlaşmazça yigidem (s. 109)

şonça gan dökmek (s. 151)

Sähelçe salım (s. 154)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. SONUÇ

“Teke Kızı Tatyana Romanındaki Kelime Gruplarının İncelenmesi” adlı çalışmamızda eserdeki kelime gruplarının yapılarını, işlevlerini, Türkiye Türkçesi ile Türkmen Türkçesinde benzerli ve farklılıklarından bahsedilmeye çalışılmıştır. Elde etmiş olduğumuz veriler kelime gruplarına ayırarak belirttik:

İncelediğimiz eserde bulunan kelime grupları; isim tamlaması, sıfat tamlaması, isim-fiil grubu, sıfat-fiil grubu, zarf-fiil grubu, tekrar grubu, edat grubu, bağlama grubu, unvan grubu, birleşik isim grubu, ünlem grubu, sayı grubu, birleşik fiil grubu, kısaltma gruplarından oluşmaktadır.

İsim Tamlaması

Türkiye Türkçesindeki isim tamlaması tasnifi ile örtüşen bir isim tamlaması terimi bulunmamaktadır. İsim tamlaması olarak gösterilebilecek başlıklar altında aslında diğer kelime gruplarının oluşumundan da bahsedilmiştir. Tasnif ayrılığının yanı sıra Türkiye Türkçesi ile Türkmen Türkçesinde isim tamlamalarının oluşumu aynıdır.

Sıfat Tamlaması

İsim tamlaması başlığında da belirttiğimiz gibi bazı kelime grupları *ayırғыçлар* başlığı altında toplanmıştır. Sıfat tamlaması da bu kelime gruplarındandır. Tasnif farklılığı görülürken yapı bakımından Türkiye Türkçesinden bir fark yoktur. Öte yandan Türkmen Türkçesinde *sıpat* teriminin sadece niteleme sıfatları için kullanıldığı görülmektedir. Sayı sıfatları ise *san* adı altında başka bir kelime grubu başlığında incelenmiştir. İşaret sıfatları ve belgisiz sıfatlar da *çalışmalar* başlığı altında incelenmiştir. Türkiye Türkçesinde *kırk haramiler*, *yedi cüceler* gibi kalıplaşmış yapılarda görülen çokluk ekinin kullanımı, Türkmen Türkçesinde kalıplaşmayan yapılarda da karşımıza çıkmaktadır.

İsim-Fiil Grubu

Türkmen Türkçesi ile Türkiye Türkçesi isim-fiil grubu yapı bakımından aynıdır. Fakat isim-fiil grubu içerisinde diğer fiilimsi gruplarından örnekler de gösterilmiştir. Türkmen Türkçesinde isim-fiil grubu *iş atları* ve *işliğin nâmalim şekli* başlıklarından incelenmiştir. *İşliğin nâmalim şekli* başlığı altında -mAk, -mAklık ve -mA ekleri bulunmaktadır. Bu eklerden -mAklık Türkiye Türkçesinde bulunmamaktadır. Ayrıca incelediğimiz eserlerde de rastlamadık.

Sıfat-Fiil Grubu:

Türkmen Türkçesi dilbilgisi kitaplarında Türkiye Türkçesindeki sıfat-fiil grubuyla birebir örtüşen bir tasnif bulunmamaktadır. Sıfat-fiillerde zaman ifadesi bulunduğu düşünülerek eklerin tasnifi zamanlara göre yapılmıştır. Türkiye Türkçesinde ek sıfat-fiile yani birinci unsura gelirken, Türkmen Türkçesinde ise ek etkilediği isme yani ikinci unsura gelmektedir.

Zarf-Fiil Grubu:

Türkiye Türkçesinden anlam ve şekil bakımından farklılıklar görülmektedir. Türkmen Türkçesinde zarf-fiiller çekim eki ve olumsuzluk eki alabilirler. Basit ve türemiş ekler olarak iki grupta incelenmiştir. -Ip zarf-fiilinin olumsuz şekli Türkiye Türkçesindeki gibi -mA eki ile değil, -mÄn eki ile yapılmaktadır. -mÄn eki yapılan zarf-fiiller Türkiye Türkçesinde -Ip ve -ArAk ekleriyle yapılan zarf-fiillere karşılık gelmektedir.

Tekrar Grubu

Türkmen Türkçesinde tekrar grupları söz dizimi veya kelime grupları tasniflerinde değil, şekil bilgisi içerisinde değerlendirilmektedir. Türkmen Türkçesinde tekrarların arasına kısa çizgi (-) konulmaktadır. Aynen tekrarların ikinci kelimesinin çokluk eki aldığı görülmektedir. Bunun yanı sıra hâl eki aldığı da görülmektedir.

Edat Grubu:

Türkmen Türkçesi dilcilerinin bazılar edat grubunun kelime grupları içerisinde yer almayacağını bazıları ise yer alabileceğini savunmaktadır. Türkiye Türkçesinden bir farkı bulunmayan edat grupları, Türkmen Türkçesinde *kömekçi sözler* terimiyle karşılanmaktadır. Çalışmamızda eksiz birleşenler, yönelme hâl ekiyle birleşenler, ayrılma hâl ekiyle birleşenler olmak üzere üç başlık altında edat grubunun örnekleri verilmiştir.

Bağlama Grubu:

Türkmen Türkçesindeki *deñdeş baglanışık* kavramı Türkiye Türkçesindeki bağlama grubuyla benzerlik göstermektedir. Türkmen Türkçesinde az kullanılan “ve” bağlacı incelediğimiz eserde hiç rastlanmamıştır. Türkmen Türkçesinde aynı görevde “hem” bağlacı daha sık kullanılmaktadır. Ayrıca “hem” bağlacı ekleşerek +am/em şeklinde isme bağlanmaktadır. Türkiye Türkçesinden farklı olarak +dİr eki bağlaç görevinde kullanılmaktadır.

Unvan Grubu:

Türkmen Türkçesinde, Türkiye Türkçesindeki unvan grubunu karşılayan bir isimlendirme bulunmamaktadır. Millet, boy, lakap vb. isimler Türkiye Türkçesinden farklı olarak isimden sonra kullanılmaktadır.

Birleşik İsim Grubu:

Türkmen Türkçesinde, Türkiye Türkçesindeki birleşik isim grubunu karşılayan bir isimlendirme bulunmamaktadır. Türkmen Türkçesinde, Türkiye Türkçesinden farklı olarak baba veya dede isimlerinin ikinci isim olarak kullanılmasının yanı sıra Sovyet etkisiyle cinsiyete göre değişiklik gösteren ve baba veya dede ismine eklenen +ova, +ovna, +yeviç, +yevna eklerini de aldığı görülmektedir. Günümüz Türkmen Türkçesinde bu ekler görülme de incelediğimiz eserin yazıldığı dönem ve yazarın üslubu hasebiyle sıkça rastladık.

Ünlem Grubu:

Türkmen Türkçesinde, Türkiye Türkçesindeki ünlem grubunu karşılayan bir isimlendirme bulunmamaktadır. Ünlemler ile örtüşen *ümlükler* ve *yüzlenme* başlıkları altında ünlemlerden bahsedilmiştir. Türkmen Türkçesindeki ünlemler ile Türkiye Türkçesindekiler arasında bir yapı farkı bulunmamaktadır. Türkmen Türkçesindeki ünlemlerde anlam bakımından sınıflandırılmıştır. Türkiye Türkçesinden farklı olarak Türkmen Türkçesinde ünlemlerde cinsiyet farkı görülmektedir. Kadınlara veya erkeklere seslenirken kullanılan ünlemler bulunmamaktadır. Fakat biz incelediğimiz eserde böyle bir cinsiyet farkına rastlamadık.

Sayı Grubu:

Türkmen Türkçesinde, Türkiye Türkçesindeki sayı grubunu karşılayan bir isimlendirme bulunmamaktadır. Sayılar ise *sanlar* başlığı altında incelenmiştir. Türkiye Türkçesinden farklı olarak Türkmen Türkçesinde yüz ve bin sayılarından önce “bir” sıfatı kullanılmaktadır. Türkmen Türkçesinde, Türkiye Türkçesinden farklı olarak bir, iki ve üç sayılarının birleşerek bir kelime oluşturulduğu görülmektedir. İncelediğimiz eserde nadiren de olsa örneklerine rastladık.

Birleşik Fiil Grubu:

Birleşik fiil terimi Türkmen Türkçesinde *goşma işlik* terimiyle karşılanmaktadır. Türkmen Türkçesindeki bol- yardımcı fiili Türkiye Türkçesinde et-yardımcı fiilinin dönüşlülük çatısı almış haliyle karşımıza çıkmaktadır. Türkiye Türkçesinde -e bil- şekli Türkmen Türkçesinde -Ip bil- şeklinde karşımıza

çıkılmaktadır. bil- yardımcı fiilinin olumsuz şekli Türkmen Türkçesinde -Ip bilme- şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Türkiye Türkçesinde -mAyA başla- şekli Türkmen Türkçesinde -Ip başla- şeklinde karşımıza çıkmaktadır.

Kısaltma Grupları:

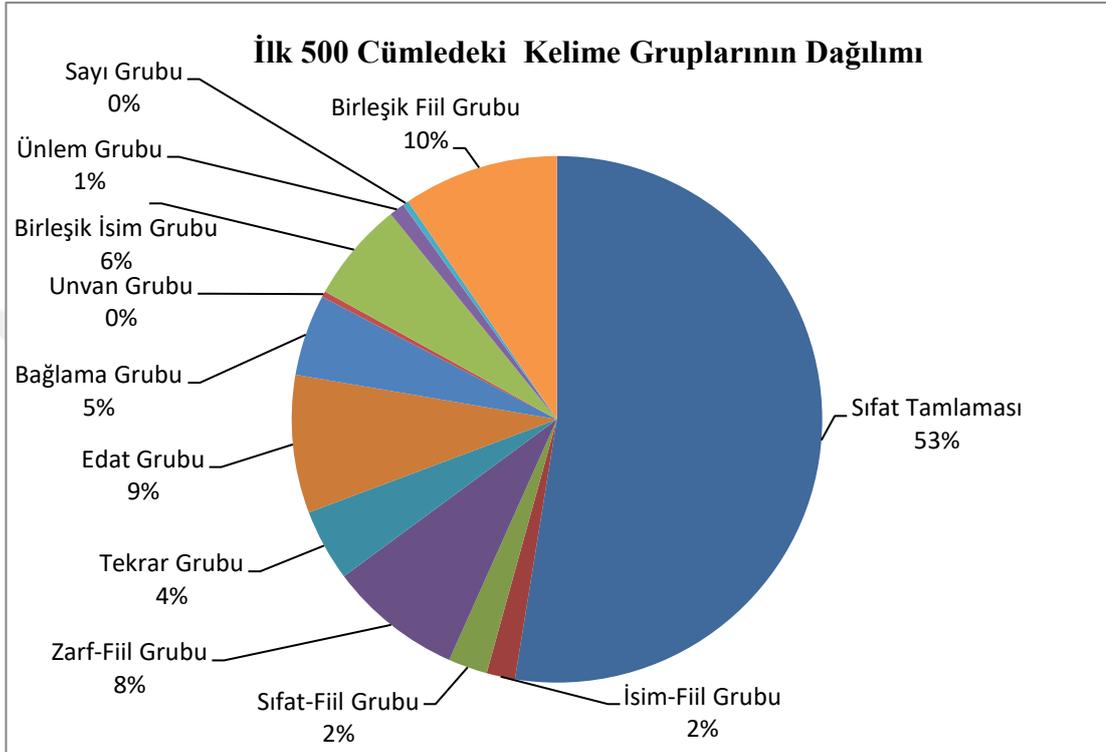
Türkiye Türkçesinde yükleme grubu isim+(y)I şeklindeyken, Türkmen Türkçesinde isim+(n)I şeklindedir. Türkmen Türkçesinde yönelme grubu isim+(y) şeklindeyken, Türkmen Türkçesinde isim+A şeklinde yapılmaktadır. Türkmen Türkçesinde bulunma grubu isim+DA şeklindeyken, Türkmen Türkçesinde isim+da/de şeklinde yapılmaktadır. Türkmen Türkçesinde ayrılma grubu isim+DAn şeklindeyken, Türkmen Türkçesinde isim+dan/den şeklinde yapılmaktadır.

Genel olarak Türkiye Türkçesi ile Türkmen Türkçesi arasında kelime grupları açısından benzerlikler bulunmaktadır. Teke Kızı Tatyana romanında da bu benzerliklere sıkça rastladık. Unvan grubunda, unvan/unvan yapısına rastladık. Türkiye Türkçesinde *hoca hanım, müdür bey* şeklinde kurulan yapı, Türkmen Türkçesinde *han aga, molla aga* şeklinde karşımıza çıkmıştır. Araştırmamızın amacı farklılıkları göstermektir. Literatür incelemesi kısmında tespit ettiğimiz farklılıklara değinmeye çalıştık. Ayrılma hal eki ile birleşen ve zaman ifadesi bildiren edatlarda, işaret sıfatı zaman ifadesinden sonra gelmektedir. Bu durum Türkiye Türkçesinde tam tersidir. (*iki yıl mundan ozal- bundan iki yıl önce*)

Bunun yanı sıra vermiş olduğumuz örneklerdeki kelime gruplarının aktarılmasında da zorluklarla karşılaştık. Bazı fiilimsi eklerinin bir başka ek ile karşılandığı durumlara oldukça sık rastladık. Türkmen Türkçesindeki bir kelimenin, Türkiye Türkçesinde iki veya üç kelime ile karşılandığı durumlara da rastladık. (*Dekabrçınıň çovlugı*)

Ayalınıň ölendigini, özünün sallah yaşayandığını, Odessa-da çaphana daşarı yurtdan gelen täze stanogı alıp gitcek için gelendigini maňa gürrün berdi (s. 130). “. Karısının öldüğünü (ölmüş olduğunu), kendinin bekâr yaşadığını (yaşamış olduğunu), Odessa da basım evi yurt dışından gelen yeni tezgahı alıp gideceği için geldiğini (gelmiş olduğunu) bana anlattı.”

Yapmış olduğumuz değerlendirmelerin Türkmen Türkçesi için değil roman ve dolayısıyla Ata Atacanov'un üslubu olabileceği unutulmamalıdır. Benzer incelemelerin arttırılması Türkmen Türkçesi ve kelime grupları açısından karşılaştırma yapma imkanı sunacaktır.

KAYNAKÇA

- Aktan, B. (2009). *Türkiye Türkçesinin Söz Dizimi*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Altınel, E. (2003). (Türkmence- Türkçe Sözlük'e Göre) Türkmen Türkçesinde Kelime Yapımı. Niğde: Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış doktora tezi.
- Azimov. (1960). *Hâzirki Türkmen Dili*. Aşkabat.
- Banguoğlu, T. (2011). *Türkçenin Grameri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Berdi Sarıyev, N. G. (1998). *Türkmencenin Grameri (II Morfologiya)*. Ankara: Türk Dünyası Gençleri'nin Mahtumkulu Yayın Birliği.
- Berdi Sarıyev, N. G. (1998). *Türkmencenin Grameri (III Sıntaksis Cümle Bilgisi)*. Ankara: Türk Dünyası Gençlerinin Mahtumkulu Yayın Birliği.
- Bilgegil, M. K. (1984). *Türkçe Dilbilgisi*. İstanbul: Dergah Yayınları.
- Biray, H. B. (2000). Türkmen Türkçesi ile Türkiye Türkçesinin Sentaks Bakımından Karşılaştırılması Üzerine Bir Deneme. Ankara: Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Dr. Himmet Biray Özel Sayısı.
- Borcakov. (2000). *Türkmen Diliniñ Grammatikası*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Delice, H. İ. (2012). *Türkçe Sözdizimi*. İstanbul: Kitabevi.
- Dinç, S. (2014). Türkmen Türkçesinde Söz Dizimi. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış doktora tezi.
- Dinç, S. (2014). Türkmen Türkçesinde Söz Dizimi. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış doktora tezi.
- Dizdaroğlu, H. (1976). *Tümcebilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Ediskun, H. (2017). *Yeni Türk Dilbilgisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Ergin, M. (2004). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Basım Yayım Tanıtım.
- Erkul, R. (2004). *Cümle ve Metin Bilgisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gencan, T. N. (1979). *Dilbilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Gurbandurđı Geldiyev, Y. K. (2017). *Karşılaştırmalı Türkmen Atasözleri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Gürsoy-Naskali, E. (1997). *Türk Dünyası Gramer Terimleri Kılavuzu*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

- Hamzayev. (1962). *Türkmen Diliniň Sözlügi*. Aşkabat: Turkmenistan Ilımlar Akademiyası Dil Bilim İnstitutı.
- Hatipoğlu, V. (1972). *Türkçenin Söz Dizimi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kara, M. (1997). *Ata Atacanov'un Şiirleri (Cilt 1)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kara, M. (2011). *Türkmençe*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Karaağaç, G. (2009). *Türkçenin Söz Dizimi*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Karahan, L. (2016). *Türkçede Söz Dizimi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Karaörs, M. (2005). *Türk Lehçelerinde Karşılaştırmalı Şekil ve Cümle Bilgisi (Cümle Tahlilleri)*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kayasandık, A. (1998). *Türkmen Türkçesinde Cümle Yapısı*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış doktora tezi.
- Korkmaz, Z. (1992). *Gramer Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Korkmaz, Z. (2009). *Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Mehmet Kara, A. K. (2004). *Türkmen Türkçesi-Türkiye Türkçesi Deyimler Sözlüğü*. Ankara: Çağlar Yayınevi.
- Neşe Atabay, S. Ö. (1981). *Türkiye Türkçesinin Sözdizimi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Nurettin Demir, E. Y. (2006). *Türk Dili El Kitabı*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Özdemir, G. (1996). *Türkmen Türkçesi-Türkiye Türkçesi Karşılaştırmalı Gramer Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış doktora tezi.
- Pilten, Ş. (2001). *Türkmen Türkçesinde Zaman*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış doktora tezi.
- Şenol, A. Ç. (2018). *Türkiye Türkçesi ve Türkmen Türkçesinin Karşılaştırmalı Söz Dizimi*. İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış doktora tezi.
- Şimşek, R. (1987). *Örneklerle Türkçe Sözdizimi*. Trabzon: Kuzey Gazetecilik Matbaacılık ve Ambalaj.
- Tabaklar, Ö. (1994). *Türkmençenin Morfolojisi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış doktora tezi.

- Talat Tekin, M. Ö. (1995). *Türkmençe-Türkçe Sözlük*. Ankara: Şafak Matbaacılık.
- Topaloğlu, A. (2019). *Karşılaştırmalı Dil Bilgisi Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Dergah Yayınları.
- Yaman, E. (2000). *Türkiye Türkçesi ve Özbek Türkçesinin Söz Dizimi Bakımından Karşılaştırılması*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Yıldırım, H. (2017). Türkmen Türkçesinde "hem" Bağlacının Tipik Bir Kullanımı. . Konya: Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi.

